

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ζ' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΖ'

Πέμπτη 1 Μαρτίου 2001 (απόγευμα)

Αθήνα, σήμερα την 1η Μαρτίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 18.35' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΓΟΥΡΙΔΗ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 1.3.2001 εξουσιοδότηση του Σώματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΡΚΖΤ' συνεδριάσεώς του, της 1ης Μαρτίου 2001 (πρωί), σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: "Ελαφρύνσεις στη φορολογία κεφαλαίου και άλλες διατάξεις").

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης) Εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Αποφάσεις Βουλής: Συνέχιση της συζήτησης επί των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής (άρθρα 56, 57 και 63).

Έχουν εναπομείνει πάνω από τριάντα Βουλευτές για να μιλήσουν. Σήμερα θα τελειώσουμε αυτήν την ενότητα. Πρώτος έχει το λόγο ο κ. Τσίπρας.

Ορίστε, κύριε Τσίπρα, έχετε το λόγο για δέκα λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ: Κυρία και κύριοι Βουλευτές, η ενότητα των άρθρων που συζητείται σήμερα αποτελεί πράγματι τον ομφαλό, την ψυχή του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος γιατί αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο συντίθεται το Κοινοβούλιο.

Το πρώτο από τα άρθρα αυτά, το οποίο δεν θα με απασχολήσει πάρα πολύ, αναφέρεται στα κωλύματα των Βουλευτών, τα οποία καθορίζονται από το άρθρο 56 του υπό ψήφιση Συντάγματος.

Η αναφορά αυτών των κωλυμάτων αφορά τον κορμό, τη σπονδυλική στήλη της δημοκρατίας, διότι από τη σύνθεση του Κοινοβουλίου, από τον τρόπο με τον οποίο επιλέγονται και εισέρχονται στο Κοινοβούλιο οι κοινοβουλευτικοί άνδρες πράγματι προσδιορίζεται η ίδια η δημοκρατία γιατί η υψίστη δύναμη της δημοκρατίας είναι η ψηφοφορία, η λαϊκή θέληση αλλά υπό δύο προϋποθέσεις: Δηλαδή ότι η λαϊκή βούληση για να είναι πράγματι το καθοριστικό στοιχείο της δημοκρατίας πρέπει να είναι ανόθευτη και αβίαστη. Αυτά είναι τα στοιχεία της γνήσιας λαϊκής βούλησης που αποτελεί την κορυφαία δύναμη του κοινοβουλευτικού καθεστώτος.

Όμως για να έχουμε αβίαστη και ανόθευτη βούληση πρέπει να κατέρχονται όλοι στον πολιτικό στίβο με τις ίδιες ακριβώς

προϋποθέσεις, με τους ίδιους κανόνες παιχνιδιού. Στο σημείο αυτό ακούστηκε από όλους σχεδόν τους αγορητές ότι τα κωλύματα πρέπει να είναι περισσότερο συγκεκριμένα, ώστε να μην παρέχουν τη δυνατότητα διασταλτικής ή συσταλτικής ερμηνείας εις βάρος ενός ή υπέρ άλλων εξ εκείνων που προσφεύγουν στο ειδικό δικαστήριο.

Εδώ θέλω να επισημάνω τα κωλύματα τα οποία αναφέρονται στους νομάρχες. Ο νομάρχης σε ένα νομό σε μια μικρή περιφέρεια αποτελεί τον ηγεμόνα της περιοχής. Αυτός διορίζει τους προϊσταμένους του νομού, ανακατατάσσει τις υπηρεσίες, διαχειρίζεται τα κονδύλια και μπορεί να τα διαθέτει για μάντρες για αulές ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό που δεν βρίσκεται μέσα στους σκοπούς της κοινής ωφέλειας. Αυτό το κάνει για καθαρά ψηφοθηρικούς λόγους. Ο νομάρχης δίδει τις εντολές και είναι ηγεμόνας όλων των τελετών. Σε μικρές περιοχές ένα χάνι ή ένα χειροφίλημα του νομάρχη αποτελεί λόγο δημιουργίας πολιτικής ωφέλειας υπέρ αυτού.

Συνεπώς η προτεινόμενη από τον εισηγητή της Πλειοψηφίας διάταξη ότι η ιδιότητα του νομάρχη πρέπει να αποτελεί κώλυμα για όλη τη διάρκεια της τετραετίας για την εκλογή του ως Βουλευτού, θα πρέπει να επεκταθεί και στην επόμενη τετραετία, γιατί με τη διατύπωση που έρχεται σήμερα προς ψήφιση στη Βουλή μπορεί να καταστεί άνευ αντικειμένου.

Και λέω ένα παράδειγμα: Αν συμπέσουν οι δημοτικές με τις βουλευτικές εκλογές, ποιο θα είναι το περιεχόμενο αυτής της διατάξεως; Ή αν οι βουλευτικές εκλογές ακολουθήσουν ελάχιστα μήνες των άλλων εκλογών; Νομίζω, λοιπόν, ότι είναι ορθό να παραταθεί και στη δεύτερη τετραετία. Δεν θα ασχοληθώ περισσότερο με το κείμενο της διατάξεως αυτής.

Θα μπω στο κείμενο της διατάξεως του άρθρου 57 για το ασυμβίβαστο των Βουλευτών. Και θα εκφράσω το πρώτο ερώτημα που μου γεννάται: Στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην Αμερική και παντού όπου υπήρχαν δημοκρατίες, τι γινόταν μέχρι σήμερα; Πώς επιβίωσαν στους αιώνες που πέρασαν, αφού τέτοια συνταγματική διάταξη δεν υπήρχε;

Αυτή η συνταγματική διάταξη έρχεται για πρώτη φορά σήμερα με την εισήγηση του εισηγητού της Πλειοψηφίας, στην οποία προσχώρησε -κατά τη δική του αντίληψη- ο εισηγητής του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας. Γιατί κατά τη Νέα Δημοκρατία οι Βουλευτές έχουν ελεύθερη γνώμη, μπορούν κατά συνείδηση να ψηφίσουν και συνεπώς ο κ. Βαρβιτσιώτης είπε ότι τελικά αυτό αποτελεί τη δική του προσωπική άποψη.

Ήρθε αυτή η διάταξη για πρώτη φορά με αυτόν τον τρόπο για να διορθώσει τι; Για να πούμε ότι μία διάταξη επιβάλλεται να κατοχυρωθεί συνταγματικώς; πρώτον, θα πρέπει να υπάρχει μία προϊστορία, να υπάρχει μία εμπειρία επ' αυτής. Από πού θα α-

ντληθεί αυτή η εμπειρία; Υπάρχει κανένα κοινοβουλευτικό σύστημα του γήινου πλανήτη -από όσα ακούστηκαν εδώ και δεν αμφισβητήθηκαν από κανέναν- το οποίο να έχει συνταγματική κατοχύρωση για να αντλήσουμε από εκεί τα διδάγματα της κοινής πείρας, για το αν πρέπει ή δεν πρέπει να εφαρμοστεί; Από όσα ακούστηκαν, νομίζω ότι τέτοια εκδοχή δεν εξετέθη στο Κοινοβούλιο. Δεν υπάρχει πουθενά τέτοια συνταγματική κατοχύρωση. Αυτό είναι το πρώτο ερώτημα.

Το δεύτερο ερώτημα γεννάται από τον ισχυρισμό ότι η επιβολή αυτή θα βοηθήσει στην εξυγίανση και στην αναβάθμιση του Βουλευτή και του Κοινοβουλίου. Αυτό νομίζω ότι αποτελεί μίαν ομολογία, η οποία δεν τιμά το Κοινοβούλιο και την ιστορία του. Από τη σύστασή του το ελληνικό κράτος επέζησε σαν δημοκρατία και το Κοινοβούλιο λειτούργησε χωρίς αυτήν τη δέσμευση. Άραγε θα καταλήξουμε στην άποψη ότι μέχρι τούδε οι Βουλευτές ήταν υποβαθμισμένοι και το Κοινοβούλιο δεν λειτουργούσε σωστά, γιατί δεν είχε αυτήν τη συνταγματική κατοχύρωση; Τούτο νομίζω ότι βρίσκεται εκτός κάθε πραγματικότητας και σε κάθε περίπτωση δεν βρίσκεται έρεισμα ούτε ιστορικό ούτε σε δεδομένα τα οποία να αποτελέσουν διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής.

Ποιοι αποκλείονται και ποια θα πρέπει να είναι επιτέλους η σύνθεση αυτού του Κοινοβουλίου; Βέβαια σεμνύνομαι γιατί αυτές τις σκέψεις τις εξέθεσε με γλαφυρότητα ο αξιότιμος κύριος επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και ασφαλώς ό,τι και να πω εγώ θα χωριά μπροστά στις σκέψεις εκείνες.

Διερωτώμαι όμως ποια θέλουμε να είναι η σύνθεση του Κοινοβουλίου. Υπάρχει κανένα τυπικό στοιχείο για την επιλογή κάποιου υποψηφίου Βουλευτή και για την εκλογή του στη συνέχεια ως Βουλευτή; Ασφαλώς, τυπικό στοιχείο κανένα δεν υπάρχει.

Υπάρχει μέχρι σήμερα η κοινωνική του καταξίωση. Αν αυτή αποκλειστεί από τα προσόντα, η κοινωνική καταξίωση στον τομέα της δραστηριότητάς του, κοινωνικής, επιστημονικής ή οποιασδήποτε άλλης δημόσιας δραστηριότητας τον καταξιώσει στην κοινωνία, ποιο άλλο θα υπάρχει; Αυτό είναι και το μοναδικό κριτήριο για το κόμμα που θα τον επιλέξει και για την κοινωνία και το λαό, ο οποίος θα τον στείλει στη Βουλή.

Αυτό όμως εξαφανίζεται με το νέο σύστημα. Στο νέο σύστημα πλέον ως μοναδικά στοιχεία, τα οποία θα αποτελούν κριτήριο για την επιλογή των υποψηφίων Βουλευτών και στη συνέχεια των Βουλευτών θα είναι: Η παραδοσιακή οικονομική άνεση, το όνομα, η παράδοση. Εάν κάποιος προέρχεται από ένα ορεινό χωριό άσημο και άγνωστο και είναι ο ίδιος άσημος και άγνωστος αγρότης ή γιος αγρότου, θα έχει θέση στο Κοινοβούλιο, κυρίες και κύριοι Βουλευτές; Συνεπώς οδηγούμεθα σε μία διάκριση μεταξύ πληβίων και πατρικίων. Και πατρικοί θα είναι μόνο εκείνοι, οι οποίοι θα προέρχονται από οικογένειες πολιτικών και ουδείς άλλος. Οποιοσδήποτε πιστεύει ότι μπορεί κάποτε να καταξιωθεί, να ικανοποιήσει τη δημιουργική φιλοδοξία του για να εισέλθει στο Κοινοβούλιο και δεν έχει έχει υπόψη του ότι κριτήριο μοναδικό θα αποτελέσει η μέχρι τη στιγμή εκείνη προσφορά του, ασφαλώς θα θέτει τον εαυτό του εκτός του ανταγωνιστικού αυτού πεδίου.

Κατά συνέπεια και επειδή ο χρόνος τελειώνει, πιστεύω ότι ο αποκλεισμός των ανθρώπων οι οποίοι έχουν κοινωνική καταξίωση ή η ιδέα ότι οι άνθρωποι οι οποίοι θα εισέλθουν στο Κοινοβούλιο θα αποκλείονται οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας, είναι λίαν πιθανόν -ακούστηκε από πολλούς- ότι θα καταστούν υποχείρια των οικονομικών συμφερόντων, οι οποίοι σήμερα με το νέο σύστημα προσπαθούν να υποκαταστήσουν τους φεουδάρχες του Μεσαίωνα, εναντίον των οποίων οι λαοί πάλεψαν για να κατακτήσουν αυτές τις αρχές, τις οποίες σήμερα συζητούμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Σκουλάκης έρχεται στο λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα άρθρα 56, 57 και 63 τα οποία συζητούμε σήμερα είναι πολύ σημαντικά, γιατί αναφέρονται στα κωλύματα

εκλογής των Βουλευτών, στα ασυμβίβαστα, αλλά και στην εν γένει άσκηση του λειτουργήματος των Βουλευτών. Δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο είναι ο βασικός μοχλός του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, δεν είναι υπερβολή αν λεχθεί πως η σωστή και νηφάλια προσέγγιση των άρθρων αυτών θα συμβάλει στην περαιτέρω θωράκιση του πολιτικού μας συστήματος, το οποίο αναμφίβολα διέρχεται μία περίοδο έντονης και ιδιόρυσας κριτικής και βάλλεται συνεχώς και πανταχόθεν με εξλαστήρια θύματα πολλές φορές τους ίδιους Βουλευτές.

Μία τέτοιου είδους νηφάλια προσέγγιση θα επιχειρήσω κι εγώ, κύριε Πρόεδρε, καταθέτοντας τις εμπειρίες μου από την εικοσάχρονη κοινοβουλευτική μου θητεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νέο πολιτικό περιβάλλον στο οποίο είμαστε υποχρεωμένοι να λειτουργήσουμε ως Βουλευτές, δεν έχει καμία σχέση με εκείνο του παρελθόντος. Η ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση με ό,τι αυτό συνεπάγεται, η αποκέντρωση του κράτους με τη δημιουργία των δεκατριών υπερενισχυμένων με αρμοδιότητες και πόρους περιφερειών, η θέσπιση του αιρετού νομάρχη, η λειτουργία των ολιγαριθμών και ισχυρών δήμων μέσα από το σχέδιο "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ", η δημιουργία του Συνήγορου του Πολίτη και των άλλων ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, η ίση πρόσβαση των πολιτών για απασχόληση στο δημόσιο τομέα και άλλα, έχουν δημιουργήσει νέο πολιτικό status και την αδήρητη ανάγκη του επαναπροσδιορισμού του ρόλου του Βουλευτή και την εντός και εκτός Κοινοβουλίου θεσμική αναβάθμισή του. Δεν μπορεί να συνεχιστεί για πολύ η σημερινή μεταβατική περίοδος. Ο Βουλευτής να συμπιέζεται ανάμεσα στις αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας, της περιφέρειας, της νομαρχίας, του δήμου, να απολογείται μονίμως και να κρίνεται γι' αυτές τις αποφάσεις χωρίς να έχει συμμετάσχει στη λήψη αυτών. Ο ρόλος του δε στο Κοινοβούλιο, παρά τα θετικά βήματα που γίνονται, δεν είναι εκείνος που απαιτεί η νέα πολιτική πραγματικότητα.

Αναζητείται, λοιπόν, νέος θεσμικός ρόλος του Βουλευτή, νέος κύρος του θεσμού και μέσα από αυτό το νέο πλαίσιο λειτουργίας να κρίνεται και να αξιολογείται από τους πολίτες για να οδηγηθούμε σιγά-σιγά σε άλλον τρόπο εκλογής των Βουλευτών, που όμως δεν είναι της παρούσης.

Θα συμβάλει, αγαπητοί συνάδελφοι, το άρθρο 56 με τη μείωση και το ξεκαθάρισμα των κωλυμάτων, όπως προτείνεται, στη θωράκιση και αναβάθμιση του Κοινοβουλίου και του Βουλευτή, διασφαλίζοντας κύρος και σοβαρότητα στους θεσμούς; Ελπίζω και εύχομαι, ναι, να μην επαναληφθεί το φαινόμενο της αλλαγής των Βουλευτών μετά τις εκλογές. Δώδεκα περιπτώσεις είχαμε στην τελευταία Βουλή λόγω ενστάσεων και ύπαρξης κωλυμάτων και αποφάσεων του Εκλογοδικείου, πολλές εκ των οποίων αμφισβητήθηκαν από διάφορες πλευρές.

Κύριοι συνάδελφοι, για να εξαφανιστούν τα φαινόμενα αυτά, που δημιουργούν τεράστια πολιτικά προβλήματα και αμφιβολίες στην κοινή γνώμη, ακόμη και για την εκλογική διαδικασία υπάρχει μία λύση:

Να γίνεται ένας βασικός έλεγχος των κωλυμάτων πριν από τις εκλογές από τα πρωτοδικεία ή άλλη δικαστική αρχή.

Παρά το ότι είμαι το μοναδικό θύμα στην Ελλάδα που λόγω ένστασης δεν ανακηρύχθηκε υποψήφιος στις εκλογές του 1977 από το Πρωτοδικείο Χανίων, εντούτοις πιστεύω ότι είναι η πιο τίμια και διαφανής διαδικασία που οδηγεί σε ανόθευτο εκλογικό αποτέλεσμα.

Ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας θα το ενθυμείται, ήταν τότε αρχηγός του κόμματος των Νεοφιλελευθέρων και υποψήφιος στα Χανιά και είμαι σίγουρος ότι συμφωνεί μαζί μου.

Έτσι πρέπει να γίνεται. Η απάντηση των ειδικών είναι λέει ότι δεν μπορεί να γίνει αυτό. Το Σύνταγμα συζητάμε, ελάτε να βρούμε ένα τρόπο, τα κωλύματα να εξετάζονται πριν από τις εκλογές, έτσι ώστε όποιοι μπορούν να είναι υποψήφιοι να είναι, όποιοι δεν μπορούν να μην είναι, γιατί θα υπάρξουν και φαινόμενα που τα κόμματα ενώ θα γνωρίζουν ότι ένας υποψήφιος έχει κώλυμα θα τον κατεβάσουν με τις θολές εκείνες νομικές ερμηνείες για κομματικό όφελος.

Εγώ δεν θα ξεχάσω ότι οι μισοί νομικοί μου έλεγαν τότε "έχεις κώλυμα" και οι άλλοι μισοί μου έλεγαν "δεν έχεις κώλυμα".

Τελικά δεν με ανακήρυξε το πρωτοδικείο. Έκτοτε δεν υπάρχει άλλο τέτοιο περιστατικό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Μου επιτρέπετε;

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ : Σας επιτρέπω, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Επειδή με προκάλεσε ο αγαπητός συνάδελφος...

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ : 'Όχι, δεν σας προκάλεσα. Είπα ότι θα ενθυμίσθε το περιστατικό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Το ενθυμούμαι το περιστατικό.

Θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, το εξής: Αυτό που ζητάει ο επί του Βήματος συνάδελφος είναι πιθανότατα δύσκολο διότι δεν είναι δυνατό χρονοβόρα διαδικασία να εξαντληθεί προ των εκλογών πλήρως και τελικά.

Θα μπορούσε όμως να γίνει και κάτι άλλο. Τα κόμματα πολλές φορές προτείνουν ανθρώπους με κώλυμα, εν γνώσει ότι έχουν κώλυμα, για να πάρουν τις ψήφους και να τους ωφελήθουν, να τους πάρει το κόμμα τους. Εάν οι ψήφοι αυτές εθεωρούντο άκυρες, να είσθε βέβαιοι ότι τα κόμματα θα έκαναν τον έλεγχο που πρέπει και δεν θα περιελάμβαναν κανέναν με κώλυμα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Έτσι είναι.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ : Πάντως επειδή, κύριε Πρόεδρε, αυτό που είπατε δεν μπορεί να γίνει, εγώ ζητώ μέσα από τη διαδικασία της συζήτησης να βρεθεί μια νομική φόρμουλα, έτσι ώστε τα κωλύματα να εξετάζονται πριν ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Αυτό μπορεί να γίνει. Αυτό είναι το ευκολότερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Μπορούμε να βάλουμε "νόμος ορίζει". Το "νόμος ορίζει" θα το κανονίσουμε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ : Έρχομαι, κύριε Πρόεδρε, στο άρθρο 57 που αφορά στο ασυμβίβαστο της παράλληλης άσκησης του λειτουργήματος του Βουλευτή και του επαγγέλματός του.

Κατ' αρχήν ο Βουλευτής πιστεύω ότι πρέπει να είναι ασυμβίβαστος με πολλά πράγματα και όχι μόνο με την παράλληλη άσκηση του επαγγέλματός του που για μένα είναι αυτονόητο. Δεν μπορώ να το διανοηθώ ότι συζητιέται το θέμα. Είναι αυτονόητο και το έχω εφαρμόσει από το 1981 λίγες μέρες μετά την ορκωμοσία μου.

Ήθελα να σας ρωτήσω αγαπητοί συνάδελφοι ποιο είναι το βαθύτερο νόημα της ψήφου του λαού. Ο λαός έχετε την εντύπωση ότι μας δίνει την ψήφο του και μας λέει, "συνεχίστε να είσθε καλοί επαγγελματίες"; Κανένας. "Όπως είσθε καλοί επαγγελματίες, γιατροί, δικηγόροι και οποιοδήποτε επαγγελματίες", μας λέει, "σας ψηφίζω να πάτε στη Βουλή να κάνετε εξίσου καλά τη δουλειά σας". Κανένας δεν μας ψηφίζει για να συνεχίσουμε να είμαστε καλοί επαγγελματίες.

Γιατί έκλεισα το ιατρείο μου; Είπα ότι θα κάνω την προσωπική μου κατάθεση. Προσπάθησα να το λειτουργήσω τρεις μήνες. Στο τρίμηνο πάνω διεπίστωσα ότι το 95% των ανθρώπων που έρχονταν δύο φορές την εβδομάδα που έκανα ιατρείο δεν ήθελαν το γιατρό Σκουλάκη, ήθελαν το πολιτικό Σκουλάκη. Διεπίστωσα ότι ή παπάς- παπάς ή ζευγάς- ζευγάς. Μπέρδευαν τα πράγματα και αποφάσισα και το έκλεισα και δεν ξανασολήθηκα με το επάγγελμά μου. Δεν το μετανιώνω. Το εκτίμησε ο λαός και με έχει εκλέξει οκτώ φορές Βουλευτή του.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η παράλληλη άσκηση του επαγγέλματος με το λειτουργήμα του Βουλευτή, δημιουργεί διπλό αθέμιτο ανταγωνισμό. Ο Βουλευτής που ασκεί το επάγγελμά του ασκεί ταυτόχρονα αθέμιτο ανταγωνισμό και με τους συναδέλφους του Βουλευτές και του ιδίου κόμματος και των άλλων κομμάτων, αλλά παράλληλα ασκεί και αθέμιτο ανταγωνισμό με τους συναδέλφους του στο επάγγελμά του. Δεν θέλω να αναφερθώ σε περιστατικά. Καταλαβαίνομαστε τι λέμε.

Η παράλληλη άσκηση του επαγγέλματος, αγαπητοί συνάδελφοι, δημιουργεί ανισότητες μεταξύ των Βουλευτών του κέντρου και των Βουλευτών της περιφέρειας είτε το θέλουμε είτε δεν το θέλουμε.

Ο Βουλευτής της περιφέρειας είναι υποχρεωμένος να έχει δυο σπίτια, δυο γραφεία να είναι μοιρασμένος τις τρεις μέρες

εδώ και τις τρεις στην περιφέρεια σε αντίθεση με το Βουλευτή του κέντρου που έχει εδώ το σπίτι του, εδώ το γραφείο του, εδώ τη δουλειά του, εδώ τη Βουλή και δημιουργούνται όροι ανισότητας.

Το σοβαρότερο, αγαπητοί συνάδελφοι: Υπάρχει στ' αλήθεια συνάδελφος εδώ μέσα που πιστεύει ότι έχει χρόνο να ασκεί παράλληλα το επάγγελμά του και να είναι συνεπής με τα καθήκοντά του στη Βουλή; Κανένας. Δεν προλαβαίνουμε, αγαπητοί συνάδελφοι. Αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς δεν προλαβαίνουμε. Γιατί αναγκαζόμαστε να βάζουμε τις επιτροπές Τρίτη και Τετάρτη; Γιατί τη Δευτέρα λείπουμε, γιατί την Πέμπτη φεύγουμε, γιατί την Παρασκευή λείπουμε και παρατηρείται το φαινόμενο να συνεδριάζουμε στην Ολομέλεια και όμως να είμαστε ταυτόχρονα στις επιτροπές. Βέβαια ο λαός δεν το ξέρει και λέει αυτά που λέει για το Κοινοβούλιο, για τις απουσίες των Βουλευτών.

Μπορώ να συνεχίσω να επιχειρηματολογώ για το ασυμβίβαστο. Δεν μπορώ να διανοηθώ ότι υπάρχουν συνάδελφοι που πραγματικά πιστεύουν ότι μπορεί να ασκεί ο Βουλευτής παράλληλα τα καθήκοντά του ως επαγγελματία.

Πιστεύω ότι το ασυμβίβαστο ίσως αποτελέσει την απαρχή του επαναπροσδιορισμού του ρόλου του Βουλευτή και της αναβάθμισής του. Είναι το μεγάλο ζητούμενο, αγαπητοί συνάδελφοι και προς αυτήν την κατεύθυνση μετά την ψήφιση της συγκεκριμένης διάταξης να αγωνιστούμε όλοι μαζί. Και για το άρθρο 63 είτε το πάρει πίσω ο κ. Βενιζέλος είτε όχι δε νομίζω ότι έχουμε ανάγκη νέας διάταξης για την αναβάθμιση του ρόλου του Βουλευτή. Φθάνει να έχουμε πολιτικό θάρρος όλοι μαζί εδώ να πούμε την αλήθεια στους πολίτες.

Η δημοκρατία, αγαπητοί συνάδελφοι, έχει κόστος και πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας, να πούμε την αλήθεια στο λαό και όχι να λαϊκίζουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απο την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Ακριβάκης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι διαπιστώσαμε όλοι, τουλάχιστον κατά τη χθεσινή συνεδρίαση ότι έχουν σχηματιστεί δυο ιδιότυπα μέτωπα εντός της Αιθούσης. Τις κομματικές διαφοροποιήσεις τις έχουν υπερβεί οι περισσότεροι Βουλευτές και έχουν σχηματιστεί δύο μέτωπα που μάχονται με φανατισμό για την επικράτηση των απόψεών τους. Η κομματική πειθαρχία και η κομματική γραμμή βλέπω ότι στο άρθρο 57 δεν περνά. Αν υπάρχει κομματική γραμμή, αν είναι ευδιάκριτη ή αν είναι λίγο υπόγεια και λίγο αόρατη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Μα, δεν υπάρχει.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Ή μπορεί να υπάρξει στο μέλλον, κύριε Πρόεδρε, μέχρι τη ψήφιση των άρθρων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Στο Σύνταγμα όχι. Έχουν δεσμευτεί όλα τα κόμματα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Το ελπίζω και το πιστεύω, κύριε Πρόεδρε.

Αυτό, εμένα τουλάχιστον, με κάνει να χαίρομαι γιατί είμαι λάτρης της ελευθερίας έκφρασης γνώμης του Βουλευτού, ανεξάρτητα από την όποια κομματική γραμμή υπάρχει.

Μια και μιλάμε για τη νομική θέση του Βουλευτή, ας πω μια φράση για την πραγματική θέση του Βουλευτή που όλοι κοπτόμεθα γι' αυτήν. Όσο η παντοδυναμία των κομμάτων θα αυξάνει, τόσο το κύρος του Βουλευτή θα μειώνεται. Αυτά είναι αντιστρόφως ανάλογα. Βεβαίως, το γεγονός ότι υπάρχει ένας φανατισμός στο θέμα αυτό και κάποιες οξέυτατες αντεγκλίσεις, αναμφισβήτητα δεν είναι ευχάριστο, διότι δυσκολεύουν στο να βρεθεί μια κοινή συνισταμένη στο άρθρο 57 το οποίο εκ των πραγμάτων έγινε εξαιρετικά κρίσιμο.

Θα έλεγα όμως επίσης ότι η συζήτηση αυτή σήμερα και η οξύτητα με την οποία διεξάγεται είναι λίγο άκαιρη και χωρίς μεγάλη πρακτική σημασία. Και τι εννοώ; Θα ψηφιστεί, εάν ψηφιστεί, μία διάταξη συνταγματική που θα καθιερώνει το ασυμβίβαστο και θα παραπέμπει στην ψήφιση ενός νόμου, εντός ενός έτους ή δεκαοκτώ μηνών δεν ξέρω, ο οποίος θα προβλέπει τις εξαιρέσεις από αυτήν τη συνταγματική διάταξη. Νομίζω ότι αυτός ο νόμος προβλεπόμενος από το Σύνταγμα είναι αντισυντα-

ματικός. Γιατί; Γιατί απλούστατα μπορεί με το νόμο αυτόν να καταργείται η συνταγματική διάταξη να εισάγονται τόσες εξαιρέσεις με το νόμο αυτό που πράγματι αυτή η συνταγματική διάταξη να καταργείται.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Μπορεί να μην εκδοθεί ποτέ. Έχουμε τέτοια παραδείγματα πολλά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Σύμφωνα μπορεί και να μην εκδοθεί. Αλλά όμως λέω δίνεται εξουσιοδότηση από το συνταγματικό νομοθέτη να ψηφιστεί νόμος από τη Βουλή που να εισάγει εξαιρέσεις. Ποιες θα είναι αυτές οι εξαιρέσεις; Σε ποια έκταση θα φθάνουν; Μήπως καταργούν αυτήν την ίδια τη συνταγματική διάταξη; Οπότε ο νόμος θα είναι ανεφάρμοστος, δεν θα υπάρχει, θα μιλάμε για μία εγγραφή στο Σύνταγμα άνευ ουσιαστικού περιεχομένου.

Δεύτερον, θα πω και κάτι άλλο για τη σωστή, εάν θέλετε και κατά συνειδηση ψήφο του κάθε Βουλευτή, που απαιτούμε τώρα στην συνταγματική διαδικασία. Δεν θα πρέπει ο Βουλευτής, ο οποίος Βουλευτής, να έχει πλήρη γνώση αυτών που θα συμβούν; Και εξηγούμε: Εγώ το λέω εκ των προτέρων και θα εξηγήσω παρακάτω είμαι υπέρ του ασυμβιβάστου. Εάν όμως ο νόμος αυτός που προβλέπεται να ψηφιστεί εισάγει κάποιες εξαιρέσεις που είναι άδικες κατά την άποψή μου για κάποιες άλλες κατηγορίες που πρέπει να εξαιρεθούν, τότε είμαι κατά του ασυμβιβάστου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Πρέπει να βγάλετε το συμπέρασμά σας πριν, εάν είστε υπέρ ή κατά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Θα σας εξηγήσω, κύριε Πρόεδρε. Εγώ δεν δέχομαι αυτήν τη στιγμή ότι είναι μείζονος σημασίας η συναυλία του οποίου μουσουργού και δεν είναι μείζονος σημασίας η δουλειά κάποιου χειρούργου εξειδικευμένου. Απόψεις είναι αυτές, έτσι είναι. Γι' αυτό λοιπόν η πρότασή μου προς το Σώμα είναι ο νόμος τώρα, πριν από το Σύνταγμα, να κατατεθεί να ψηφιστούν οι συνταγματικές διατάξεις και την άλλη μέρα να ψηφίσουμε το νόμο για να ξέρουμε όλοι μας τι ψηφίζουμε σε αυτήν την Αίθουσα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Τότε τι νόμος είναι. Σύνταγμα δηλαδή;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Το νόμο με τις εξαιρέσεις δεν χρειάζονται δεκαοκτώ μήνες για να τον σκεφθούμε και να τον επεξεργαστούμε. Αρκεί και μία εβδομάδα. Να καταρτιστεί ο νόμος, να κατατεθεί στη Βουλή, να ψηφιστούν οι διατάξεις του Συντάγματος και την άλλη μέρα να ψηφίσουμε και το νόμο κατ' εξουσιοδότηση της συνταγματικής διάταξης για να ξέρουμε τι ψηφίζουμε. Αυτό είναι ένα πρώτο θέμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Νομικά δεν είναι δυνατό αυτό που λέτε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Νομικά, αυτό είναι το σωστό και πραγματικά και ουσιαστικά είναι αυτό το σωστό και σας εξήγησα ποιος είναι ο λόγος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ : Κάνετε το νόμο Σύνταγμα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ : Θα ψηφίσουμε ας πούμε σήμερα το ασυμβίβαστο και μετά από δεκαοκτώ μήνες μπορούμε να έλθουμε να το καταργήσουμε.

Να πω και κάτι άλλο. Εμείς είμαστε η Ζ' Αναθεωρητική Βουλή. Εμείς θα ψηφίσουμε το Σύνταγμα και αυτός ο νόμος είναι οιοσδήποτε συνταγματική διάταξη. Μετά από δεκαοκτώ μήνες όμως μπορεί η σύνθεση αυτής της Βουλής να έχει αλλάξει για οποιοδήποτε λόγο και να ψηφίσει μία άλλη Βουλή, με άλλη σύνθεση, αυτόν το νόμο ο οποίος στην ουσία είναι συνταγματικός νόμος. Αυτά είναι τα θέματα. Γι' αυτό λέω τώρα ο νόμος για να ξέρουμε τι θα ψηφίσουμε. Αυτή είναι η άποψή μου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Τώρα έρχομαι και στο θέμα του ασυμβιβάστου. Κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι κάθε ένας από εμάς έχει εξαρτήσει τη θέση του και κάνει την τοποθέτησή του υπέρ ή κατά του ασυμβιβάστου κυρίως από τις εμπειρίες που έχει από την παράλληλη άσκηση και του βουλευτικού λειτουργήματος και την άσκηση του επαγγέλματός του και κατέληξε σε κάποια συμπεράσματα. Και τα ερωτήματα που νομίζω προεχόντως πρέπει να απαντήσει ο κάθε ένας από εμάς είναι τα εξής:

Πρώτον, μπορεί επαρκώς και στις δυο αυτές απασχολήσεις, θα τις έλεγα -δεν είναι ευτυχής ο όρος αλλά δεν βρίσκω κάτι καταλληλότερο, καταλαβαίνετε όμως τι εννοώ- να ανταποκριθεί;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Λειτουργία η βουλευτική απασχόληση.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Εντάξει αλλά το κάθε επάγγελμα δεν είναι και λειτουργήμα. Εν πάση περιπτώσει δεν θα διαφωνήσουμε σ' αυτό.

Επαναλαμβάνω, μπορεί επαρκώς να ανταποκριθεί;

Δεύτερο ερώτημα: Υπάρχουν περιπτώσεις που θίγεται ο θεσμός του Βουλευτή από την άσκηση κάποιου επαγγέλματος;

Τρίτο ερώτημα: Πολλές φορές η ιδιότητα του Βουλευτή είναι ένα στοιχείο που το εκμεταλλεύεται ο Βουλευτής κατά την άσκηση του επαγγέλματός του.

Και τέταρτο ερώτημα: Η ιδιότητα του Βουλευτή δημιουργεί πολλαπλά προβλήματα όταν ασκεί το επάγγελμα σε διάφορα θέματα; Σ' αυτά πρέπει να απαντήσει ο καθένας.

Εγώ, κύριοι συνάδελφοι, θα σας πω τη δικιά μου εμπειρία και γιατί παίρνω αυτήν τη θέση. Ως γνωστόν πολλοί από εδω συνάδελφοι ξέρουν ότι είμαι δικηγόρος της μαχόμενης δικηγορίας, χρόνια. Εξελέγην Βουλευτής το 1981 για πρώτη φορά. Για δυο χρόνια συνέχισα να ασκώ το επάγγελμα του δικηγόρου. Κατάλαβα ότι πολλά άλλαξαν από την ημέρα που έγινα Βουλευτής όσον αφορά την άσκηση του επαγγέλματός μου και από άποψη πελατείας και μιας ιδιόμορφης σχέσης που άρχισε να δημιουργείται μεταξύ εμού του Βουλευτή-δικηγόρου και του πελάτη. Και μου συνέβη ένα περιστατικό το οποίο με έκανε να σταματήσω το επάγγελμα με το οποίο οφείλω να ομολογήσω από τη θέση αυτή ήμουν ερωτευμένος. Ήμουν εραστής της μαχόμενης δικηγορίας.

Θα σας το πω για να βγάλετε τα συμπεράσματά σας. Έτυχε να αναλάβω στο εφετείο μια υπόθεση ενός αυτοκινητιστικού ατυχήματος στο οποίο είχαν σκοτωθεί τρεις νέοι άνθρωποι σε μια μετωπική σύγκρουση και είχα εγώ τον κατηγορούμενο, τον οδηγό ενός φορτηγού στο ρεύμα του οποίου παρεξέκλινε ένα Ι.Χ. και έπεσε επάνω του και σκοτώθηκαν τρεις νέοι άνθρωποι. Πρωτοδικώς είχε καταδικαστεί ο οδηγός του φορτηγού. Εγώ δεν ήμουν δικηγόρος στο πλημμελειοδικείο. Πήγα για πρώτη φορά στο εφετείο και μαζί με άλλον συνάδελφο υπερασπιστήκαμε τον κατηγορούμενο, ο οποίος σίγουρα δεν έφταιγε και απηλλάγη. Τότε στο δικαστήριο μόλις ελέχθη η λέξη "αθώος" μου επετέθησαν οι συγγενείς όλοι των θυμάτων -πονεμένοι άνθρωποι, manάδες αδέρφια κλπ.- και διεσώθη από την Αστυνομία. Θεωρούσαν ότι αθώωθηκε ο κατηγορούμενος επειδή παρέστην εγώ στο δικαστήριο και επηρέασα με την ιδιότητά μου ως Βουλευτή το δικαστήριο.

Σας φαίνονται απίθανα αυτά τα πράγματα; Ο απλός άνθρωπος δεν τα καταλαβαίνει. Εγώ δεν είχα καμία ανάμειξη και ακούγονταν μέσα απίθανα πράγματα ότι εγώ είχα πάει στον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο Υπουργός Δικαιοσύνης είχε δώσει εντολή στον εισαγγελέα, ο εισαγγελέας έδωσε εντολή στον πρόεδρο και όλα αυτά. Αυτά έλεγαν οι άνθρωποι αυτοί οι οποίοι σίγουρα ήταν πονεμένοι για το χαμό των δικών τους.

Δεν ήξερα τι να κάνω, άνοιξε η γη να με καταπιεί. Ντροπιάστηκα. Συνετρίβην, πραγματικά. Άνθρωποι πονεμένοι, συγγενείς κλπ. Πήγα σπίτι μου και πήρα την απόφαση και δεν ξαναπάτησα σε δικαστήριο υπό την ιδιότητα του συνηγόρου. Με άλλες ιδιότητες πήγα.

Σας ανέφερα αυτό το περιστατικό -είναι προσωπική μου εμπειρία- για να δείτε ποιες είναι οι παρενέργειες της ασκήσεως του επαγγέλματος του δικηγόρου -για τα άλλα επαγγέλματα δεν μπορώ να πω, δεν έχω τη γνώση- Βουλευτού στα δικαστήρια.

Και βέβαια, οι οποίες εξαιρέσεις που μπορούν να αναφερθούν στο νόμο, να λάβετε υπόψη σας -μπαίνω σ' αυτό το θέμα έχοντας ενάμιση λεπτό στη διάθεσή μου- έχουν σχέση και με το Εκλογοδικείο. Το Εκλογοδικείο θα κρίνει κατά πόσον κάποιος Βουλευτής παραβαίνει το άρθρο 57. Και επειδή το Εκλογοδικείο, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο ατυχώς μας έχει συνηθίσει σε αποφάσεις περιέργες, παράδοξες, εν πολλοίς αντιφατικές και θα έλεγα και εν πολλοίς πολιτικές, γι' αυτό μπορεί να δούμε και

απίθανες αποφάσεις...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Περί εκπτώσεως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Και περί εκπτώσεως.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σήμερα κατατέθηκε η εισήγηση της κ. Καραμανώφ στην υπόθεση Βουλγαράκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Όλοι έχουμε εμπειρίες. Παρακαλώ να μη γίνεται διάλογος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Μέχρι τώρα οι περιέργες αποφάσεις του εκλογοδικείου αφορούσαν την έκπτωση βάσει του άρθρου 56. Μπορεί στο μέλλον, λοιπόν, να έχουμε και αποφάσεις που να αφορούν με έκπτωση βάσει του άρθρου 57. Γι' αυτό, λοιπόν, καταλήγοντας -δυστυχώς ξεπέρασα το όριο του χρόνου...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Κύριε Ακριβάκη, παρακαλώ τελειώνετε, γιατί περιμένουν πολλοί συνάδελφοι να μιλήσουν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΚΡΙΒΑΚΗΣ: Η άποψή μου είναι ότι ο νόμος που θα προβλέπει τις εξαιρέσεις να γίνει ταυτόχρονα -να μην τα πολυλογώ- με την ψήφιση του Συντάγματος. Να είναι αναλυτικός, περιγραφικός, λεπτομερειακός, ούτως ώστε οι όποιες συσταλτικές ή διασταλτικές ερμηνείες του εκλογοδικείου να περιοριστούν στο μέγιστο βαθμό.

Δεν έχω το χρόνο να μιλήσω για τα κωλύματα του άρθρου 56. Δεν έχω καμία αντίρρηση. Είμαι σύμφωνος στη μείωση των κωλυμάτων, στην αύξηση των ασυμβίβαστων, έχω όμως ζωηρές αμφιβολίες με τη μέχρι τώρα εμπειρία από το εκλογοδικείο κατά πόσον αυτές οι μειώσεις στο Σύνταγμα θα συνεχίσουν να είναι μειώσεις ή θα διασταλούν με τις ερμηνείες που θα δίνει το εκλογοδικείο.

Γι' αυτό, λοιπόν, νομίζω -είχα να πω περισσότερα, αλλά ο χρόνος δεν επαρκεί- ότι πρέπει να υπάρξει τουλάχιστον ερμηνευτική δήλωση για το άρθρο 56, που να προβλέπει σαφέστατα και λεπτομερειακά τι εννοεί στο άρθρο 56 και στα κωλύματα στο Σύνταγμα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτόνας): Η κ. Κούρκουλα έχει το λόγο.

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΡΚΟΥΛΑ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάνοντας τον απολογισμό της τελευταίας εικοσιπενταετίας από τη μεταπολίτευση και μετά, θα συμφωνήσουμε, πιστεύω, όλοι ότι από άποψη συνταγματικών θεσμών η πορεία της ελληνικής πολιτείας υπήρξε άκρως θετική.

Έτσι, σήμερα πια το αξίωμα του αείμνηστου Αριστόβουλου Μάνεση ότι το Συνταγματικό Δίκαιο είναι η τεχνική της πολιτικής ελευθερίας, έχει γίνει κανόνας αποδεκτός απ' όλους. Δυστυχώς, αυτή η θετική πορεία της πρόσφατης συνταγματικής μας ιστορίας, δεν συνοδεύτηκε από την ενίσχυση της αξιοπιστίας, της πολιτικής και των πολιτικών. Η αποξένωση των πολιτών από την πολιτική είναι δεδομένη τα τελευταία χρόνια, για λόγους που δεν είναι ώρα να αναλύσω, αλλά που σίγουρα δεν οφείλονται σε ελλείψεις των συνταγματικών μας θεσμών.

Η διαπίστωση αυτή, κοινά αποδεκτή, οδήγησε, νομίζω, ορισμένους συναδέλφους και ιδιαίτερα τον εισηγητή της Πλειοψηφίας να αναζητήσουν τρόπο ενίσχυσης της αξιοπιστίας και της αξιοπρέπειας του Βουλευτή.

Επιτρέψτε μου να δηλώσω ευθύς εξ αρχής ότι είναι μείζον θέμα της δημοκρατίας η διαφύλαξη της αξιοπρέπειας του Βουλευτή. Συμφωνώ απόλυτα με την άποψη, ότι δεν νοείται ένας Βουλευτής που τιμήθηκε από τους συμπολίτες του να τους εκπροσωπήσει στο Κοινοβούλιο, να μην αφιερώνεται ολοκληρωτικά στην αποστολή του, αλλά να ασχολείται συστηματικά με άλλα επαγγελματικά καθήκοντα.

Εξίσου όμως κατηγορηματικά διαφωνώ με την προτεινόμενη συνταγματική διάταξη περί ασυμβίβαστου μεταξύ βουλευτικής ιδιότητας και άσκησης επαγγέλματος. Και θα εξηγήσω εν συντομία αυτή μου τη θέση. Πριν ακόμα εκλεγώ, είχα κατ' επανάληψη δημόσια δηλώσει ότι για όσο χρόνο είμαι Βουλευτής, δεν θα ασκώ την τέχνη μου, το επάγγελμά μου. Και δεν το κάνω. Θε-

ωρώ τη δέσμευση αυτή σαν ελάχιστη υποχρέωση σ' αυτούς που με εξέλεξαν, σαν ένα ελάχιστο δείγμα της πρόθεσής μου να αφιερώσω όλες μου τις δυνάμεις στην εξυπηρέτηση του λειτουργήματος που μου ανέθεσαν.

Γιατί, όμως, παρ' όλα αυτά, διαφωνώ με το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Υποστηρίζουν οι εισηγητές του, ότι ασυμβίβαστο ισχύει, έτσι κι αλλιώς, σε πολλές περιπτώσεις. Ισχύει, παραδείγματος χάρη για Υπουργούς, Υφυπουργούς, για τους γιατρούς του Ε.Σ.Υ. κι όχι για τους γιατρούς ιδιώτες. Γιατί, λοιπόν, υποστηρίζει ο κ. Βενιζέλος, κι όσοι συμφωνούν μαζί του, να μην καθιερώσουμε πλήρες ασυμβίβαστο με ελάχιστες μόνο εξαιρέσεις. Με τον τρόπο αυτό, λέει, δεν αντιμετωπίζουμε προνομιακά καμία επαγγελματική ομάδα και ενισχύουμε την αξιοπρέπεια του Βουλευτή, αφού τον αναγκάζουμε να αφιερωθεί αποκλειστικά στο θεσμικό του ρόλο.

Ας αναλύσουμε λίγο αυτή την επιχειρηματολογία που εκ πρώτης όψεως μοιάζει πειστική. Τα ήδη υπάρχοντα κωλύματα και ασυμβίβαστα εξυπηρετούν πολύ συγκεκριμένους στόχους. Θέλω όμως να ξέρω ποιος είναι ο στόχος, κυρίες και κύριοι, που εξυπηρετεί το προτεινόμενο καθολικό επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Να αφιερώνεται αποκλειστικά στο καθήκον του ο Βουλευτής, μας λένε οι προτείνοντες. Ναι, αλλά ποιος τελικά κρίνει αν αυτό γίνεται; Είναι το Κοινοβούλιο το πλέον κατάλληλο για να κρίνει τότε και πώς ένας Βουλευτής ανταποκρίνεται στην αποστολή του; Αυτό δεν είναι δεδομένο ότι είναι προνόμιο του κυρίαρχου λαού; Το Κοινοβούλιο, ορθά, μέσω του Συντάγματος επιβάλλει κωλύματα και ασυμβίβαστα για να προστατεύσει τη Δημόσια Διοίκηση από προεκλογικές καταχρήσεις υποψηφίων ή από οικονομικές συναλλαγές με Βουλευτές επιχειρηματίες. Θεωρώ όμως ολέθριο να αποφασίσει η Βουλή και μάλιστα με συνταγματική διάταξη, αν η άλφα ή η βήτα επαγγελματική ενασχόληση συνάδει με την αξιοπρέπεια του Βουλευτή.

Ας μην ξεχνάμε ότι με την προτεινόμενη διάταξη επιβάλλουμε περιορισμούς όχι σε στελέχη της εκτελεστικής ή της δικαστικής εξουσίας, όχι, κυρίες και κύριοι, σε Υπουργούς ή στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αλλά στους Βουλευτές, στους μόνους, δηλαδή, που εκλέγονται άμεσα από το λαό.

Πρέπει, νομίζω, να είμαστε πιο προσεκτικοί στην επιβολή τέτοιων περιορισμών μέσω μάλιστα συνταγματικών διατάξεων, ακριβώς γιατί περιορίζουμε τη δυνατότητα του εκλογικού σώματος να αποφασίζει εκείνο, τι είναι σωστό και τι όχι.

Δεν θα είχα καμία αντίρρηση -αντιθέτως το θεωρώ και αναγκαίο- να αναλάβουν πρωτοβουλία τα κόμματα και να επεξεργαστούν κανόνες δεοντολογίας για τους Βουλευτές τους. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να προβλέπουν ότι ο Βουλευτής έχει χρέος να αφιερώνει όλες τις δυνάμεις στην αποστολή του και όχι στο κυνήγι της επαγγελματικής του ανέλιξης. Η ενσωμάτωση όμως τέτοιων κανόνων στο Σύνταγμα αποπνέει διάθεση πατερναλιστική, περιορίζει υπερβολικά την ανεξαρτησία του Βουλευτή, που πρέπει τελικά να έχει μόνος του την ευαισθησία να κρίνει τι είναι αξιοπρεπές και τι όχι. Και εν τέλει δείχνει καχυποψία απέναντι στο εκλογικό σώμα, που δεν είναι τάχα ώριμο να κρίνει ποιος ανταποκρίνεται στη λαϊκή εντολή και ποιος όχι.

Μία τελευταία παρατήρηση. Αν κανείς αποδεχόταν τη λογική της προτεινόμενης διάταξης, τότε δεν έχει κανένα νόημα η προτεινόμενη εξαίρεση για καλλιτέχνες, ερευνητές κλπ. Να οριστεί με νόμο, λένε οι προτείνοντες, η ποιοτική ενασχόληση των Βουλευτών με καλλιτεχνικές ή ερευνητικές δραστηριότητες.

Γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι -ας ερωτώ- Ο Βουλευτής-ηθοποιός που θα συμμετέχει σε μία παράσταση στην ποιοτική Επίδαυρο δεν θα περισπάται από τα βουλευτικά του καθήκοντα; Και ποιος θα κρίνει ποια καλλιτεχνική εκδήλωση είναι επιτρεπτή και ποια όχι; Γιατί το Εθνικό Θέατρο και όχι κάποιο άλλο;

Ευχαριστώ τον κ. Βαρβιτσιώτη για τη διάκριση στη χθεσινή του ομιλία, αλλά δεν θεωρώ ότι οι καλλιτέχνες είναι ανώτεροι από άλλους καλούς επαγγελματίες. Εάν θέλουμε -όπως είπε ο κ. Βαρβιτσιώτης- και σίγουρα θέλουμε -παραδείγματος χάρη ένα Μίκη Θεοδωράκη στη Βουλή και παράλληλα, -σωστά- του επιτρέψουμε τη δυνατότητα δημιουργίας, το ίδιο οφείλουμε και σε ένα μέγιστο χειρουργό.

Πιστέψτε με, οι επιτυχημένοι επαγγελματίες άνθρωποι μπο-

ρούν μόνοι τους να προστατέψουν την ανθρώπινη και βουλευτική τους αξιοπρέπεια. Δε χρειάζονται το Σύνταγμα.

Κάτι ακόμα. Σαν Βουλευτής -καλλιτέχνης διατηρώ, εκ των πραγμάτων, τη διαφορετικότητά μου, αλλά δεν χρήζω ειδικής προνομιακής μεταχείρισης. Δεν διεκδικώ για τον εαυτό μου να είμαι Βουλευτής ειδικής και άρα, φοβάμαι, ακίνδυνης, για πολλούς, κατηγορίας.

Έχω την εντύπωση ότι οι υποστηρικτές της πλήρους επαγγελματικής απαγόρευσης πέφτουν σε αντιφάσεις γιατί κατά βάθος αυτό που επιδιώκουν είναι να αποτρέψουν ορισμένους συναδέλφους από το να εκμεταλλεύονται την προβολή που τους δίνει το επάγγελμά τους, για προεκλογικά οφέλη. Φοβάμαι όμως ότι επιδιώκουν το ανέφικτο. Γιατί καθένας μας, κυρίες και κύριοι, έχει μία επιρροή στον κοινωνικό του περίγυρο, που συνήθως σχετίζεται με την επαγγελματική του δραστηριότητα. Και ευτυχώς γιατί αυτή η επιρροή κατακτήθηκε μέσα από μία πορεία ζωής, δεν του χαρίστηκε από κανέναν κομματικό μηχανισμό και καμία πολιτική οικογένεια.

Όταν, λοιπόν, θέτουμε για πρώτη φορά υποψηφιότητα, είναι λογικό ότι το εκλογικό σώμα θα μας κρίνει και βάσει του επαγγελματικού μας παρελθόντος. Μετά από την εκλογή μας όμως, οι πολίτες δικαιούνται να μας κρίνουν και πάλι στις επόμενες εκλογές, με κριτήριο την πολιτική μας παρουσία κατά την τετραετία.

Κάποιοι, λοιπόν, που ασχολείται με αλλότρια, αντί να αφιερώνεται στην αποστολή του, θα αποδοκιμασθεί στην επόμενη τετραετία από το εκλογικό σώμα. Δεν υπάρχει τίποτα το μεμπτό, κυρίες και κύριοι, και τίποτα το περίεργο σε κάτι τέτοιο. Αντίθετα, η προσπάθεια να επιβάλλει το Κοινοβούλιο κανόνες σωστής συμπεριφοράς και να κληθούμε αύριο να ψηφίσουμε νόμο για το ποια καλλιτεχνική εκδήλωση είναι θεμιτή και ποια όχι, Επίδαυρος, Ηρώδειο ή Δελινό, ποιος κάνει επιστημονική έρευνα και ποιος επάγγελμα, όλα αυτά μου μοιάζουν υποτιμητικά και για το Κοινοβούλιο αλλά και για τη νοημοσύνη του λαού, που είναι, νομίζω, σε θέση να διακρίνει ποιος προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο και ποιος απλώς εκμεταλλεύεται ορισμένες καταστάσεις είτε για οικονομικό όφελος είτε για εύκολη προβολή.

Συμφωνώ απόλυτα με την πρόταση του επίτιμου Προέδρου, κ. Μητσοτάκη, του Αντιπροέδρου της Βουλής- κύριε Μάνο, δεν είσθε μόνος- να ορισθεί με νόμο ποιες επαγγελματικές δραστηριότητες είναι ασύμβατες με το ρόλο του Βουλευτή. Αυτό αρκεί.

Να σημειώσω ότι το εξαιρετικά ενδιαφέρον για μένα και θετικό της χθεσινής και της σημερινής συζήτησης, είναι η οριζόντια συμφωνία ή διαφωνία Βουλευτών απ' όλα τα κόμματα. Θα ευχόμουν αυτό να ξανασυμβεί και σε άλλες περιπτώσεις που δεν αφορούν το δικό μας status, αλλά και αυτό των πολιτών. Αυτό σημαίνει πραγματική δημοκρατία, αυτό σημαίνει σύγχρονη ματιά στην πολιτική, αυτό σημαίνει ζωντανό και υπαρκτό Κοινοβούλιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Ο κ. Λεβογιάννης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενότητα των άρθρων που συζητούμε είναι ξεχωριστής σημασίας και αυτό γιατί αυτά τα άρθρα αφορούν το θεσμό του Βουλευτή και έμμεσα το ρόλο του, τη θέση του στη σημερινή εποχή.

Ο κοινοβουλευτισμός στη χώρα μας, παρ'όλον ότι συνεχίζει να βρίσκεται στο κέντρο των πολιτικών εξελίξεων, περνάει κρίση, κρίση που οφείλεται και στην αδυναμία να προσαρμοστεί στις σημερινές δύσκολες ομολογούμενες συνθήκες.

Και είναι χρέος πρώτα και κύρια ημών των τριακοσίων, να συζητήσουμε, να προβληματιστούμε και να εργαστούμε παράλληλα για την αναβάθμιση του ύψιστου αυτού θεσμού της δημοκρατίας μας. Στη σημερινή κοινωνία, στην κοινωνία της ενωμένης Ευρώπης, στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης, ο ρόλος του Κοινοβουλίου, ο ρόλος του Έλληνα Βουλευτή είναι διαφορετικός, πολύπλευρος, με υποχρεώσεις αυξημένες, με πολλές

απαιτήσεις, περισσότερες πάντως από κάθε άλλη εποχή.

Ο Βουλευτής των λεγόμενων πελατειακών σχέσεων έχει πλέον εκλείψει και αυτό έγινε με καθυστέρηση μεγάλη και γι'αυτό χρέος δικό μας είναι να πείσουμε τους πολίτες, που ακόμη δεν έχουν πειστεί γι'αυτό.

Ο Βουλευτής τοπάρχης επίσης δεν υπάρχει.

Η αποκέντρωση του κράτους, οι ισχυρές τοπικές εξουσίες, που έχουν δημιουργηθεί, θεσμοί συλλογικοί, θεσμοί αναπτυξιακοί, επιβάλλουν σε μας να επαναπροσδιορίσουμε το ρόλο μας και την ουσιαστική παρουσία μας στις περιφέρειές μας, έργο αναμφισβήτητο δύσκολο, έργο όμως αναγκαίο, γιατί η χώρα μας έχει πολλές ιδιαιτερότητες, που καθιστούν αναγκαία την εξειδίκευση και την προσαρμογή κάθε πολιτικής, κάθε προγραμματισμού στις ιδιαίτερες και ξεχωριστές συνθήκες που υπάρχουν σε κάθε περιοχή.

Είναι όμως ο Βουλευτής και μάλιστα σε βαθμό πολύ υψηλό, πρώτος θα έλεγα σ'αυτό, ο βασικός δέκτης των αντιδράσεων της κοινωνίας για κάθε τι που συμβαίνει, θετικό ή αρνητικό, γενικού ή τοπικού χαρακτήρα. Του χρεώνονται ευθύνες που ουσιαστικά δεν έχει, του καταλογίζονται πολιτικές που στη διαμόρφωσή τους τις περισσότερες φορές δεν συμμετέχει, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο. Δεν πιστώνεται συνήθως τα θετικά αποτελέσματα όποιας πολιτικής, ακόμη και αν συμμετέχει στη διαμόρφωσή της. Χρεώνεται όμως σχεδόν πάντοτε τα αρνητικά.

Το γεγονός όμως ότι εξακολουθεί να είναι ο πιο βασικός δέκτης των αντιδράσεων, των απόψεων, των εκτιμήσεων, που διαμορφώνονται στις τοπικές κοινωνίες, για τα μικρά και τα μεγάλα της επικαιρότητας και της καθημερινότητας, δείχνει ότι αυτός ο θεσμός, ο θεσμός του Βουλευτή, στη συνείδηση του πολίτη εξακολουθεί να βρίσκεται πολύ ψηλά, εξακολουθεί να διατηρεί το κύρος του, τη βαθιά και ισχυρή σχέση του με το λαό.

Μπορεί εύκολα και άκριτα κάποιοι να επιδιώκουν την απαξίωση του θεσμού αυτού. Το ζούμε και αυτές τις μέρες και από τον τρόπο με τον οποίο μεταδίδονται από ορισμένα μέσα ενημέρωσης οι συζητήσεις στη Βουλή για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Όμως εξακολουθούν οι Βουλευτές να είναι οι πιο γνήσιοι εκπραστές του λαϊκού αισθήματος, των αντιδράσεων της κοινής γνώμης, των καταστάσεων και συνθηκών που διαμορφώνονται στις τοπικές κοινωνίες, στα χωριά, στις γειτονιές, στα καφενεία, στους χώρους εργασίας.

Και αυτό πιστεύω ότι είναι το ισχυρό όπλο του Βουλευτή και είναι υποχρέωσή του να συμβάλει και ο ίδιος στην αναβάθμιση του ρόλου του στις νέες συνθήκες, που κάθε μέρα που περνά διαμορφώνονται.

Είναι, λοιπόν, ισχυροί οι δεσμοί του Βουλευτή με το λαό, όσο και αν προσπαθούν κάποιοι νέοι τοπάρχες να τους διαρρήξουν και να τους εξαφανίσουν.

Οφείλουμε, λοιπόν, να δώσουμε προτεραιότητα στην αναβάθμιση του ρόλου του Βουλευτή στην ελληνική κοινωνία. Οφείλουμε να κάνουμε πράξη τη βασική αρχή, ότι για τον πολιτικό προέχει το έργο του στο Κοινοβούλιο, ότι ο Βουλευτής θυσιάζει στο βωμό του ύψιστου λειτουργήματός του το επάγγελμά του, την ιδιωτική του ζωή, πολλά εν πάση περιπτώσει από εκείνα που ένας απλός πολίτης μπορεί να απολαμβάνει καθημερινά. Ο Βουλευτής τα θυσιάζει. Για το Βουλευτή ισχύει απόλυτα η γνωστή ρήση ότι "η γυναίκα του Καίσαρα δεν πρέπει μόνο να είναι, αλλά και να φαίνεται τίμια".

Είναι ψευτοδίλημμα να λέμε ότι μπορεί σήμερα ο Βουλευτής, με τις υποχρεώσεις που έχει μέσα και έξω από το Κοινοβούλιο, στην Ολομέλεια της Βουλής, στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, στην Κοινοβουλευτική του Ομάδα, στο εξωτερικό, στην περιφέρειά του, στο κόμμα του κλπ., αυτός ο άνθρωπος με τις τόσες υποχρεώσεις, να ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα. Είναι πρακτικά αδύνατο, είναι ανθρωπίνως αδύνατο και σε κάθε περίπτωση τα ασκεί πλημμελώς και τα δύο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ : Τι λέτε, κύριε συνάδελφε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ : Έτσι είναι, κύριε συνάδελφε. Και αν μπορεί να δικαιολογείται η πλημμελής άσκηση...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ : Εμείς τι κάνουμε εδώ πέρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας) : Κύριε συνάδελφε,

σας παρακαλώ. Δεν θα λογοκρίνετε τις απόψεις, αν δεν συμφωνούν μαζί σας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Όχι, με συγχωρείτε...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Μα, να λέγεται...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Αυτά αφήστε να το κρίνει το Προεδρείο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν συμφωνώ μαζί σας. Και αν μπορεί να δικαιολογείται η πλημμελής άσκηση όποιου επαγγέλματος από ένα Βουλευτή, είναι αδιανόητο ακόμη και να περνά από το μυαλό μας, ότι μπορεί ένας Βουλευτής να ασκεί πλημμελώς τα καθήκοντά του στη Βουλή. Ο λαός, κύριοι συνάδελφοι, μας εκλέγει για να τον εκπροσωπούμε στη Βουλή και όχι στο χώρο των επαγγελματικών μας δραστηριοτήτων. Αυτό είναι βασική ηθική και πολιτική αρχή, δεδομένη και αναμφισβήτητη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Αποστειρωμένους μας θέλει ο λαός;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Κύριε Ανδρεουλάκο, δεν είναι κατάσταση αυτή. Σας παρακαλώ. Θα πείτε τις απόψεις σας από το Βήμα. Υπομονή, λοιπόν. Γιατί ο εκνευρισμός;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Τον επιτυχημένο επιστήμονα, τον επιτυχημένο επαγγελματία όταν ο λαός τον ψηφίζει, τον στέλνει στη Βουλή, γιατί πιστεύει ότι και εκεί θα πετύχει και εκεί θα διαπρέψει, ότι θα είναι εξίσου καλός ως Βουλευτής και επομένως θα συμβάλει στο καλύτερο, για το λαό, για την κοινωνία, για την πατρίδα, για τον ίδιο το θεσμό του κοινοβουλευτισμού.

Δεν αντιλαμβάνομαι την επιχειρηματολογία ορισμένων και μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα, αλλά και έξω από αυτήν, που πιθανολογούν και, θα έλεγα, κινδυνολογούν, υποστηρίζοντας ότι ο μη ασκών τον επάγγελμά του Βουλευτής κινδυνεύει να επαγγελματοποιηθεί, να οδηγηθεί σε εξαρτήσεις, σε διαπλοκές κ.λπ. Γιατί ελέγχθησαν και χθες αυτά. Πώς, αλήθεια, θα γίνει αυτό; Δεν μας το είπε μέχρι στιγμής κανένας. Έχει γίνει μέχρι σήμερα που η συντριπτική πλειοψηφία των Βουλευτών δεν ασκούν το επάγγελμά τους;

Ο πολιτικός κόσμος της πατρίδας μας στη μακρόχρονη πορεία του, πορεία δύσκολη, πορεία σκληρών πολιτικών και κοινωνικών αγώνων, δεν έχει να δείξει φαινόμενα σαν αυτά που πιθανολογούν όσοι επιχειρηματολογούν εναντίον του ασυμβίβαστου. Ακόμη και αν υπάρχουν εξαιρέσεις, η ιστορία του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα και των Ελλήνων Βουλευτών είναι λαμπρή, φωτεινή, με αγώνες και θυσίες για την ελευθερία και τη δημοκρατία. Δεν υπάρχουν μαύρες σελίδες στην ιστορία του κοινοβουλευτισμού στη χώρα μας ή, αν υπάρχουν, είναι ελάχιστες και, εν πάση περιπτώσει, μικρές παρενθέσεις.

Επομένως, το ασυμβίβαστο δεν θα δημιουργήσει προϋποθέσεις για εξαρτήσεις, διαπλοκές κλπ. Η πράξη και η ιστορία για το αντίθετο μας διαβεβαιώνουν. Και θα πρέπει να το πάρουμε απόφαση και να το πούμε με θάρρος στον ελληνικό λαό, ότι ο Έλληνας Βουλευτής είναι φτωχός, ο πιο φτωχός Βουλευτής σε όλη την Ευρώπη και θα παραμείνει φτωχός ό,τι κι αν γίνει. Και δεν είναι σωστό να εμπλέκουμε ακόμη και από αυτό το Βήμα την καθιέρωση του ασυμβίβαστου με την οικονομική κατάσταση του Βουλευτή.

Αγαπητοί συνάδελφοι, είμαι Βουλευτής από το 1981 με μικρές διακοπές. Από την ημέρα της εκλογής μου έπαψα να ασκώ το επάγγελμά μου, του εκπαιδευτικού στην ιδιωτική εκπαίδευση και στα φροντιστήρια. Είμαι φτωχότερος από τότε που ασκούσα το επάγγελμά μου. Άρα δεν μπορώ να αισθανθώ επαγγελματίας Βουλευτής, ούτε... λόρδος, όπως είπαν κάποιοι συνάδελφοι χθες. Ουδέποτε αισθάνθηκα κατευθυνόμενος, ούτε βέβαια επέτρεψα να με κατευθύνει κανένας. Πολύ περισσότερο, δεν ένιωσα διαπλεκόμενος. Η μόνη διαπλοκή που έχω -και θα συνεχίσω να μην απογοητεύσω το λαό που εκπροσωπώ, ο φόβος να μην παρεκκλίνω από αρχές και αξίες για τις οποίες αγωνίστηκα και αγωνίζομαι και για τις οποίες με έστειλαν πολλές φορές οι συμπατριώτες μου στη Βουλή.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Και χρειάζεστε το ασυμβίβαστο για να τα κάνετε αυτά;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Διαπλεκόμενος με την απλή και

λιτή ζωή πάντοτε θα είμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Κύριε Ανδρεουλάκο, δεν σας αναγνωρίζω. Να μη γράφεται καμία διακοπή παρακαλώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτές τις επιλογές έκανα στη ζωή μου, μ' αυτές θα συνεχίσω να υπάρχω. Αν αυτό είναι εξάρτηση, απαντώ, κύριε συνάδελφε, σ' αυτά που λέτε περί διαπλοκών, ότι αν μας απαγορευτεί να ασκούμε επάγγελμα θα διαπλακούμε με συμφέροντα. Αυτό λέτε. Εσείς προσωπικά το είπατε και στα κανάλια, κύριε Ανδρεουλάκο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Βεβαίως, το είπατε. Σας παρακολούθησα και το είπατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Παρακαλώ, μην κάνετε διάλογο γιατί μετά θα σας διακόπτουν συνέχεια...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Αν αυτό είναι εξάρτηση, αν αυτά είναι διαπλοκή ενός Βουλευτή, αν από αυτά είμαι κατευθυνόμενος, τα αποδέχομαι, τα πιστεύω, είναι η συνείδησή μου.

Για όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, είμαι υπέρ του ασυμβίβαστου και μάλιστα υπέρ της άμεσης εφαρμογής του. Αλλά αφού οι συνθήκες συναίνεσης που υπάρχουν στην Αίθουσα επιβάλλουν να υπάρξει μεταβατική ρύθμιση θα την ψηφίσω, έτσι όπως τη διατύπωσε χθες ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ κ. Βενιζέλος. Βέβαια έχω την αίσθηση ότι είναι σωστοί οι προβληματισμοί τους οποίους πριν από λίγο κατέθεσε ο κ. Ακριβάκης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, λίγο χρόνο ακόμα παρακαλώ.

Η ρύθμιση αυτή πρέπει να αρχίσει να εφαρμόζεται, εν πάση περιπτώσει, στην παρούσα περίοδο και όχι στην επόμενη. Δεν αποδέχομαι ότι υπήρξε αιφνιδιασμός και αυτό γιατί όλοι αποδεχόμαστε ότι το βουλευτικό αξίωμα δεν είναι επάγγελμα, ότι ο λαός μας ψήφισε για να είμαστε Βουλευτές και μόνο, ότι ουδείς Βουλευτής θα αρνηθεί να υπουργοποιηθεί, όταν κληθεί και άρα είναι έτοιμος να διακόψει ανά πάσα στιγμή την άσκηση του επαγγέλματός του.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Έχετε κανένα τέτοιο παράδειγμα, κύριε συνάδελφε;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Παρακαλώ, κύριε Ανδρεουλάκο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Με τις διατάξεις που προτείνονται στα άρθρα 56 και 57 επιτυγχάνεται αφ' ενός απλούστευση, μείωση και εκλογίκευση των κωλυμάτων για τον υποψήφιο Βουλευτή, αφ' ετέρου αύξηση και ενίσχυση των ασυμβίβαστων που αφορούν τον Βουλευτή.

Έχουμε, συνεπώς ένα σαφές πλέον πλαίσιο που είναι προϋπόθεση διασφάλισης του κύρους του θεσμού, που είναι το ζητούμενο στην εποχή μας και για το οποίο, αγαπητοί συνάδελφοι, οφείλουμε κάθε μέρα, κάθε στιγμή, να εργαζόμαστε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Ο κ. Νεράντζης έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Κύριε Ανδρεουλάκο, τί έχετε πείθει σήμερα; Παρακαλώ! Τί νευρικότητα είναι αυτή; Παρακαλώ, ηρεμήστε.

Ορίστε, κύριε Νεράντζη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, λίγα λόγια για τα κωλύματα για να πάω μετά στο ασυμβίβαστο.

Δεν είναι καινούριες οι διατάξεις περί κωλυμάτων. Δεν υπήρχαν πράγματι στα Συντάγματα του 1844 και του 1864. Μπήκαν στην αναθεώρηση του 1911 και έκτοτε υπάρχουν. Έχει νομολογηθεί ότι ο λόγος θεσπίσεως των κωλυμάτων είναι να διατηρηθεί η αμεροληψία της Δημόσιας Διοίκησης και να αποφευχθεί η χρήση των δημοσίων αξιωμάτων και των δημοσίων υπηρεσιών για την άγρα ψήφων.

Δυστυχώς, όμως η συζήτηση γίνεται σε μια περιρρέουσα, "α-

ντικωλυματική”, θα έλεγα, ατμόσφαιρα. Σε τούτο συνετέλεσαν οι αλληπάλληλες πρόσφατες αποφάσεις, κατ’ εμέ όχι άδικες, του εκλογοδικείου, του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

Επικολούθησαν ατυχέστατες απόψεις του Υπουργού Δικαιοσύνης -λυπάμαι που δεν είναι εδώ- στην Επιτροπή Αναθεωρήσεως του Συντάγματος, ο οποίος προκειμένου περί της κ. Σακοράφα που έχασε την έδρα της είπε επί λέξει: “Εάν ήμουν μέλος του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου δεν θα προσχωρούσα υπέρ της απόψεως της εκπτώσεως της κ. Σακοράφα, διότι δεν περιέμενε το γήπεδο και τον οργανισμό για να γίνει γνωστή ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Μην αναφέρεσθε σε ονόματα. Παρακαλώ, κύριε Νεράντζη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Η φράση αυτή είναι δεδομένη, δεν είναι απλώς προσωπική. Μία επιστημονική άποψη κρίνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Δεν είπα να μην αναφέρεσθε στον κύριο Υπουργό. Στους Υπουργούς μπορείτε να κάνετε οποιαδήποτε κριτική, αλίμονο Βουλή είμαστε. Στα ονόματα συναδέλφων και μάλιστα πρώην συναδέλφων ...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Και τι να κάνω; Πώς θα προσδιορίσω το δεύτερο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Αναφερθείτε στην περίπτωση χωρίς προσωπική αναφορά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Δεν αντελήφθηκε, λοιπόν, ο Υπουργός ότι δεν κρίνονται οι αποφάσεις του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου;

Δεύτερον και σπουδαιότερο, σημασία δεν έχει αν έγινε γνωστός κάποιος από την ιδιότητα που έχει. Σημασία έχει αν τη δημόσια θέση που κατείχε τη χρησιμοποίησε και απέβη αυτή η χρησιμοποίηση υπέρ της άγρας ψήφων.

Και ένα τρίτο ατυχές επιχείρημα για τα κωλύματα, το οποίο θολώνει την ατμόσφαιρα, είναι ότι αναζητούμε τη διαφορά ψήφων.

Στην περασμένη Βουλή έμεινε απέξω ένας Βουλευτής ο οποίος είχε εκλεγεί έχοντας από το δεύτερο -την Κρήτη αφορά, αλλά όχι τα Χανιά-δεκαέξι χιλιάδες σταυρούς διαφορά. Βγήκαν κάποιοι και δημοσιογράφοι και είπαν: “Μα, είναι δυνατόν να φαλκιδεύεται η λαϊκή κυριαρχία και η επιθυμία του λαού, όταν έχει δεκαέξι χιλιάδες ψήφους διαφορά”;

Δεν ενδιαφέρει το Σύνταγμα η διαφορά των ψήφων, αλλά ενδιαφέρει πως απέκτησε αυτήν τη διαφορά. Και πολλές φορές, όχι πάντα, αυτή η διαφορά είναι αποτέλεσμα της καταχρήσεως αυτών των θεσμών.

Εγώ, λοιπόν, θεωρώ ότι θα έπρεπε να λειτουργήσουμε απλουστευτικά. Μια που πρέπει τα κωλύματα να ερμηνεύονται στενώς θα έπρεπε να πάρουμε τη νομολογία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου και να δούμε ποιες περιπτώσεις απησχόλησαν τα τελευταία τριάντα χρόνια κατά κόρον αυτήν τη νομολογία. Θα δούμε ότι είναι οι γιατροί του Ε.Σ.Υ. σε πρώτη φάση, οι γιατροί των ασφαλιστικών ταμείων σε δεύτερη και κάποιων άλλων νομικών προσώπων. Αν λοιπόν, διευκρινίζαμε την πρόθεση του συνταγματικού νομοθέτη θα είχαμε τελειώσει με τα κωλύματα αυτά.

Κοιτάξτε τώρα τις δύο τομές που υποτίθεται ότι επιχειρεί η ρύθμιση που εισάγει η πλειοψηφία. Πρώτον, μέχρι τώρα ίσχυε κατά το άρθρο 56 παράγραφος 3 ότι όποιος είχε διατελέσει στις συγκεκριμένες περισσότερες των τριών μηνών κατά την τελευταία προ των εκλογών τριετία, τότε είχε κώλυμα.

Τώρα, τί κάνουν; Καθιερώνουν ως χρόνο κωλύματος δεκαοκτώ μήνες πριν από τη λήξη της πλήρους τετραετίας. Όμως, η ανάμνηση της εξυπηρέτησής, συνεπεία της καταχρήσεως της δημόσιας θέσεως, παραμένει πολύ περισσότερο από τους δεκαοκτώ μήνες.

Και μια δεύτερη τομή. Περιορίζει το κώλυμα σε αυτούς που ασκούν διευθυντική θέση.

Αλλά έτσι όπως έχει δομηθεί το καινούργιο πρότυπο της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ξέρουμε ότι και χωρίς να ασκεί κανείς διευθυντική θέση, από λίγο πιο κάτω, από άλλες θέσεις, μπορεί να ασκήσει αυτή την επίδραση, την οποία ο νομοθέτης και η νομολογία θέλησε να αποφύγει. Δε συμφωνώ λοιπόν, με τον τρόπο με τον οποίο ρυθμίζεται το θέμα.

Προχωρώ τώρα στο περιβόητο θέμα του ασυμβίβαστου. Α-

κούστηκαν επί πολύ, πολλά και μάλιστα πολύχορδα και πολύτονα, θα έλεγα διατονικά. Εγώ έχω άλλο τρόπο προσεγγίσεως του θέματος.

Πρώτον, για να δούμε άραγε τι συμβαίνει εδώ; Τι σημαίνει αυτό το περιβόητο ασυμβίβαστο; Ποια είναι τα υπέρ αυτού επιχειρήματα; Έχω δύο ενστάσεις απαραδέκτου, τις οποίες θα τις θέσω εκ των προτέρων, γιατί είναι εξ εκείνων που αποδεικνύονται “παραχρήμα”, όπως λέει ο δικονομικός όρος.

Ένσταση απαραδέκτου της συζητήσεως. Τέσσερα χρόνια κρατούν οι εργασίες της αναθεωρήσεως.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Τέσσερα καθ’ εαυτό. Δε μιλάμε για την προηγούμενη Βουλή.

Δεν είναι δυνατόν θέμα τόσο σημαντικό και πολυσήμαντο, σαν και αυτό, να έρχεται τελευταία ώρα, κυριολεκτικά στο γόνατο, ενώπιον της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Θα εφαρμόσουμε τώρα θεωρία διδύμων ομιλητών θα έχουμε δίδυμο ομιλών, που το πάτε...

Κύριε Ανδρεουλάκο, σας παρακαλώ! Θα είναι πρωτότυπο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Δεν αντιλαμβάνεται άραγε η πλειοψηφία ότι μ’ αυτόν τον τρόπο η αναθεωρητική λειτουργία της Βουλής μετατρέπεται από καρπό συλλογικής προσπάθειας σε έργο ενός ανδρός; Ουσιαστικά μιλάμε για one man show, για να μην πω για one man’s constitution. Πού θα πάει αυτό; Ως τότε αυτή η Βουλή θα εξαρτάται από τις “βενιζελικές” μεταμορφώσεις και από τις επινοήσεις της τελευταίας στιγμής;

Εμείς αρνούμεθα αυτόν το ρόλο. Στερείται προδικασίας, στερείται ηθικού ερείσματος, στερείται της διυλίσεως ενώπιον της αρμόδιας συνταγματικής επιτροπής και δεν έπρεπε καν να συζητηθεί αυτή η τροπολογία ή άλλη άποψη. Έπρεπε ο Πρόεδρος της Βουλής αυτεπάγγελτα να απαγορεύσει τη συζήτησή της.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: ...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Εντάξει, κύριε Μαργογιαννάκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊνονας): Συγγνώμη, κύριε Νεράντζη. Επαναλαμβάνω προς τους πρακτικογράφους πως δεν θα γράφεται καμία διακοπή, εκτός αν υπάρξει ειδική άδεια του Προεδρείου. Παρακαλώ τους συναδέλφους να μη διακόπτουν.

Συνεχίστε, κύριε Νεράντζη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Δεύτερη ένσταση, ένσταση επί της ουσίας. Αφορά τη διαπλοκή, αλλά μια διαπλοκή διαφορετική απ’ αυτή που συζητιέται τελευταία. Δεν έχει να κάνει ούτε με προμήθειες προς το δημόσιο ούτε με παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο ούτε με εργολάβους ούτε με Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Έχει όμως να κάνει με χρήμα.

Θεωρώ λαϊκισμό αισχίστου είδους τη σύνδεση αυτή του θέματος με την αποζημίωση των Βουλευτών. Κάποτε πρέπει στην Αίθουσα αυτή να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Αν πρέπει να συζητήσουμε για τη χαμηλή βουλευτική αποζημίωση, να έχουμε το θάρρος να το πούμε. Η κοινοβουλευτική δημοκρατία, όπως όλα τα πράγματα, έχει ένα οικονομικό κόστος. Αυτό το οικονομικό κόστος πρέπει όλοι να το αναλάβουμε. Δεν είναι δυνατόν, λοιπόν, έτσι απροκάλυπτα να λέμε “σου απαγορεύω να ασκήσεις εφεξής επάγγελμα κύριε Βουλευτά, αλλά σου διπλασιάζω ή σου αυξάνω σημαντικά την αποζημίωση”.

Τι θα πει αυτό; Πώς θα βγούμε στο λαό να μιλήσουμε, όταν εκείνοι παίρνουν αυξήσεις 3% και 5% και εμείς θα ευλογήσουμε τα γένια μας;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: ...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Κύριε Γεωργακόπουλε, έχεις μια τάση όταν μιλάω να ερεθίζεσαι. Κάνε μου τη χάρη σε παρακαλώ.

Άρα, λοιπόν, πρέπει να έχουμε το θάρρος, αντί να φωνασκούμε και να διακόπτουμε κατά τη συνήθεια μερικών, να το πούμε στα ίσα. Η αναπροσαρμογή είναι αναγκαία, αλλά πρέπει να δοθεί άνευ ευτελών συμψηφισμών. Αυτή η αναβίωση του δόγματος του Ρωμαϊκού Δικαίου *do ut des, facio ut facies* δεν μπορεί να ισχύσει και εδώ. Είναι, λοιπόν, απαράδεκτη η σύνδεση των δύο φαινομένων.

Προχωρούμε τώρα στο βασικό ερώτημά μας. Πρέπει ή δεν

πρέπει να μπορεί να ασκεί και ίδιο επάγγελμα ο Βουλευτής; Πριν απαντήσει κανείς εδώ πρέπει προκριματικά να τοποθετηθεί απέναντι σε ένα άλλο ερώτημα.

Τι Βουλή θέλουμε; Από ποιους Βουλευτές θέλουμε να απαρτίζεται αυτή η Βουλή; Θεωρούμε ότι αυτή η Βουλή έχει πολύ κόστος; Μήπως θεωρούμε ότι σήμερα κακώς συντίθεται; Μήπως λέμε εκείνο που λένε κάποιοι, καθοδηγούμενοι ή όχι, "θέλατε και γίνατε Βουλευτές, δεν σας υποχρέωσε κανένας;"

Αν το θέλουμε έτσι, πρώτος εγώ συμφωνώ να κατοχυρωθεί και να καθιερωθεί το βουλευτικό λειτούργημα ως τιμητικό και άμισθο. Το θέλετε; Τότε λοιπόν θα μετέχουν μόνο οι εφοπλιστές, μόνο οι μεγαλοτσιφλικάδες, μόνο οι βιομήχανοι, μόνο οι έχοντες και κατέχοντες. Αυτή τη Βουλή θέλουμε;

Εάν πάλι, όμως, θέλουμε να υπάρχει εκπροσώπηση της πλήρους κοινωνικής διαστρωμάτωσης της χώρας, τότε πρέπει να δώσουμε την ευκαιρία και στο γιο του εργάτη και στον γιο του αγρότη και σε οποιονδήποτε άλλο να μετάσχει σε αυτή τη διαδικασία. Ποιο όμως είναι αυτό το κριτήριο; Με ποιο κριτήριο θα επιλέγουν τα πρόσωπα εκείνα; Ένα είναι μόνο το κριτήριο. Αυτό το κριτήριο είναι η επαγγελματική καταξίωση, είτε το επάγγελμα είναι επιστημονικό, είτε το επάγγελμα είναι εμπορικό είτε το επάγγελμα είναι καλλιτεχνικό. Εάν, λοιπόν, δεν προσχωρούμε σε αυτήν την άποψη, τότε, ή θα πάμε σε αχθοφόρους μεγάλων ονομάτων, ή θα πάμε σε κληρονόμους μεγάλων περιουσιών, ή τέλος θα πάμε στους τυχερούς του λαχείου ή του ΠΡΟ-ΠΟ. Άρα, λοιπόν, η δεξαμενή από την οποία αντλείται η καταξίωση είναι μόνον το επάγγελμα. Αν όμως από έναν καταξιωμένο επαγγελματία, που ενδιαφέρεται για την πολιτική, του αφαιρέσουμε τη δυνατότητα να συνεχίσει την επιτυχημένη άσκηση του επαγγέλματός του, τότε, ουσί και αλίμονο, θα αφυδατωθεί η Βουλή, θα απονευρωθεί, θα στερηθεί της προέλευσης αυτών των συγκεκριμένων ανθρώπων.

Πάμε τώρα στα υπέρ του ασυμβιβάστου επιχειρήματα. Πρόκειται περί παραλογισμού. Λένε ότι, μα και οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί δεν ασκούν επάγγελμα. Μα αυτοί ασκούν Δημόσια Διοίκηση και ορθώς δεν τους επιτρέπεται να ασκούν επάγγελμα. Μα δεν ασκεί -λέει- και ο υποθηκοφύλακας. Ο κ. Βενιζέλος τα λέει αυτά. Μα ο υποθηκοφύλακας είναι εντεταλμένος στην τήρηση δημοσίων βιβλίων και ορθά δεν ασκεί. Μα θα ενισχυθεί -λέει- ο θεσμός του Βουλευτή. Πρώτη φορά έχω δει ενίσχυση δι' αποδυναμώσεως, θωράκιση δι' αποτειχίσεως, ενδυνάμωση δι' εξαντλήσεως. Ο Βουλευτής ενισχύεται μόνον όταν είναι ανεξάρτητος, μόνον όταν δεν υπόκειται στην ηγεσία του απεριόριστα. Μόνον όταν δεν εξαρτάται από τα κέντρα, και αυτή τη δυνατότητα ανεξαρτήσεως και μη εξαρτήσεως του τη δίνει μόνο η άσκηση του επαγγέλματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Μίλησε ο κ. Βενιζέλος λοιπόν, και για τη διαφάνεια. Μα η διαφάνεια, ενισχύεται περισσότερο με την άσκηση επαγγέλματος, διότι τελικά τα επαγγέλματα που ασκούν οι Βουλευτές είναι τα νόμιμα. Η πλειοψηφία ασκεί επαγγέλματα των οποίων η άσκηση επιτρέπεται μόνον κατόπιν δημόσιας αδείας. Κατόπιν αδείας αρχίζει να εργάζεται ο μηχανικός, κατόπιν αδείας ο δικηγόρος, κατόπιν αδείας ο γιατρός.

Πέραν, λοιπόν, της διαφάνειας, την οποία παρέχει το Σύνταγμα στον Βουλευτή, η διαφάνεια ενισχύεται και από την επαγγελματική του διαφάνεια. Κάθε άλλο λοιπόν παρά ισχύουν αυτά. Δεν προλαβαίνω λόγω χρόνου να εξετάσω ένα προς ένα και τα υπέρ επιχειρήματα, εκείνο όμως το οποίο τονίζω είναι ότι είμαστε εντελώς αντίθετοι -εγώ προσωπικά τουλάχιστον- με αυτή την απαγόρευση, διότι θεωρώ ότι είναι αντιδημοκρατική και πλήττει την αξιοπρέπεια του προσώπου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Μαρκογιαννάκης έχει το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, θέλω το λόγο, παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Μετά τον κ. Μαρκογιαννάκη θα σας δώσω το λόγο για παρέμβαση λίγων λεπτών.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνδυαζόμενες οι δύο διατάξεις των άρθρων 56 και 57, σαφώς οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει μια τάση σμίκρυνσης, ελαχιστοποίησης των κωλυμάτων όσων επιθυμούν να πολιτευτούν και προέρχονται από το δημόσιο τομέα, τον πάσης φύσεως κρατικοδίαιτων και μία ασφυκτική συμπίεση των προερχομένων από την ιδιωτική πρωτοβουλία, από το ελεύθερο επάγγελμα. Ξεκάθαρα πράγματα. Το 56 ελαχιστοποιεί τα κωλύματα. Είμαι αντίθετος. Εν πάση περιπτώσει όμως τουλάχιστον τα συγκεκριμενοποιεί και δεν θα υπάρχουν τα ίδια προβλήματα στο μέλλον και το 57 διώχνει εκείνους οι οποίοι επιθυμούν να προσέλθουν στην πολιτική και έρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, από το ελεύθερο επάγγελμα. Αυτό είναι ένα συμπέρασμα.

Θα σταθώ όμως κυρίως στο άρθρο 57. Κύριοι συνάδελφοι, ή θα μιλάμε εδώ μέσα ειλικρινά, διότι μας παρακολουθεί ο ελληνικός λαός ή καλύτερα να μη μιλάμε καθόλου. Ποια είναι η πραγματικότητα. Είναι αλήθεια ή δεν είναι ότι ήρθε κατά τρόπο ανορθόδοξο αυτή η πρωτοβουλία του κυρίου εισηγητού της Πλειοψηφίας, την οποία ατυχώς υιοθέτησε και ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας. Και δεν θα σταθώ στο τυπικό, διότι αν σταθούμε σε εκείνα που είπε ο κύριος Πρόεδρος της Βουλής, δεν θα έπρεπε καθόλου να συζητηθεί η πρότασή αυτή.

Θα σταθώ όμως στο ουσιαστικό μέρος. Όταν ένα τόσο σημαντικό θέμα έρχεται τόσο αιφνιδιαστικά, αυτό είναι απαράδεκτο. Δηλαδή θα μπορούσε η Κυβέρνηση ξαφνικά, ενώ συζητούσαμε το θέμα της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας να έρθει τελευταία στιγμή να μας πει, ξέρετε κάτι, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα έχει επταετή θητεία, έτσι επειδή το θέλησε;

Ένα τόσο σοβαρό θέμα μπορεί να αιφνιδιάζει τη Βουλή; Πέρασε από οποιαδήποτε επιτροπή; Συζητήθηκε στην προηγούμενη Βουλή; Μίλησε οποιοσδήποτε γι' αυτό το θέμα; Και να σας πω ποια είναι τα αποτελέσματα; Πρώτα, πρώτα εάν είχε τεθεί το θέμα θα είχε συζητηθεί σε διάφορες επιτροπές στην προηγούμενη Βουλή, θα είχε περάσει από τα όργανα των κομμάτων και οι διάφοροι κραδασμοί θα είχαν εκεί απορροφηθεί και δεν θα ενοχλούσε η Βουλή το χθесινό θέαμα.

Δεύτερον, ενέχει στοιχεία εξαπάτησης διότι αν στην προηγούμενη Βουλή κύριοι συνάδελφοι το άρθρο 57 είχε έρθει όπως το εμφανίζει σήμερα ο κύριος εισηγητής της πλειοψηφίας, δεν θα έπαιρνε 180 ψήφους που πήρε. Να ποια είναι η ουσία του πράγματος. Εάν το είχε φέρει στην προηγούμενη βουλευτική περίοδο και είχε γίνει αυτός ο διάλογος τότε δεν θα έπαιρνε 180 ψήφους και θα ήθελε τώρα τους 180. Είναι εξαπάτηση αυτού κύριοι συνάδελφοι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θα πάρει και τώρα 180.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Όλα τα ξέρετε εσείς.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Όλα τα ξέρει ο κύριος συνάδελφος.

Κύριοι συνάδελφοι, ακούω από χθες εδώ τους παλέμαρχους της υπεράσπισης του ασυμβιβάστου να κόπτονται επιχειρηματολογώντας υπέρ του ασυμβιβάστου. Ο καθένας έχει το δικαίωμα αποφασίζοντας να πει την άποψή του ελεύθερα και να επιχειρηματολογήσει.

Κύριοι συνάδελφοι, πριν από τις 17 Ιανουαρίου που το πρώτο έθεσε ο κ. Βενιζέλος το θέμα που ήσασταν; Μέχρι τότε ποιος είχε μιλήσει γι' αυτό το θέμα; Τώρα θυμηθήκατε το ηθικό πρόβλημα του Βουλευτή; Τώρα θυμηθήκατε την αξιοπιστία του Βουλευτή μετά που ήρθε ο κ. Βενιζέλος και στη συνέχεια ήρθε ο κ. Βαρβιτσιώτης και πήρε το λόγο και έκανε την τοποθέτησή του; Μέχρι τότε ποιος είχε μιλήσει από την Κυβέρνηση, από το ΠΑΣΟΚ, από τη Νέα Δημοκρατία από τα άλλα κόμματα που προς τιμή τους είναι συνεπώς;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Γεωργακόπουλε, επιτέλους σταματήστε να διακόπτετε. Δεν έχετε κανένα παραπάνω προνόμιο από τους άλλους συναδέλφους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Μας προκαλούν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Τι θυσιάζετε εσείς, κύριε Γεωργακόπουλε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Καμία διακοπή να μην γράφεται.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Και ερχόμαστε τώρα και τι κάνουν οι συνάδελφοι που υποστηρίζουν το ασυμβίβαστο; Κάποιοι τόλμησαν να πουν ότι ξέρετε μας είπατε ανεπαγγέλτους. Ποιος το είπε αυτό το πράγμα; Είπαμε ότι, αν τελικά καθιερωθεί, ενδεχομένως η Βουλή να γίνει Βουλή ανεπαγγέλτων. Κανείς δεν είπε ότι οι σημερινοί συνάδελφοι είναι ανεπαγγέλτοι. Είναι συκοφαντία. Τουναντίον όμως δεχόμαστε μία ανεπίτρεπτη κριτική όσοι έχουμε το θάρρος να λέμε, ναι, εμείς θέλουμε να έχουμε το δικαίωμα να εργαζόμαστε. Με ποιο δικαίωμα, κύριε Λεβιογιάννη, και, κύριε Σκουλάκη, μου λέτε εμένα ότι δεν μπορώ να ασκώ παράλληλα και τη μία εργασία και την άλλη; Εσείς θα με κρίνετε; Εμένα με κρίνει ο λαός των Χανίων επί έξι συνεχείς εκλογικές αναμετρήσεις και κάθε φορά με περισσότερους σταυρούς προτίμησης και συνεχώς, κύριε Λεβιογιάννη, χωρίς διακοπές, παρά το γεγονός ότι ένα μικρό μέρος της δραστηριότητάς μου το αφιερώνω στην επαγγελματική μου ιδιότητα. Με ποιο δικαίωμα με κρίνετε; Να έρθετε να πείτε τα υπέρ και τα κατά. Μη λέτε στους συναδέλφους σας ότι δεν έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τα καθήκοντά τους. Ρίξτε μια ματιά και πείτε μου εκείνοι οι οποίοι δεν ασχολούνται με επάγγελμα που είναι τώρα, τη στιγμή που μιλάμε ένα τόσο σοβαρό θέμα. Γιατί δεν είναι εδώ;

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ: ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Και εσείς, κύριε Σκουλάκη, τώρα; Τι μεταδοτικό νόσημα είναι αυτό σήμερα με τις διακοπές;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Μιλούμε, για αθέμιτο ανταγωνισμό. Κύριε Ακριβάκη, κακώς κάνατε που αναλάβατε ως δικηγόρος αυτήν την υπόθεση. Να ξέρετε να επιλέγετε υποθέσεις οι οποίες δεν θα σας δημιουργήσουν τέτοια προβλήματα. Άμα ξέρετε να κάνετε τη δουλειά σας δεν αντιμετωπίζετε τέτοια προβλήματα. Αλλά εκεί εντοπίζετε τον αθέμιτο ανταγωνισμό; Εγώ θα σας πω που είναι ο αθέμιτος ανταγωνισμός. Είναι μεταξύ εκείνων που προέρχονται πράγματι από τα λαϊκά στρώματα καταξιωθέντες επαγγελματικά και κοινωνικά που κατάφεραν να φθάσουν εκεί που έφθασαν και εκείνων που είναι προϊόντα κομματικών μηχανισμών των αρεστών των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης των πλουσίων και εκείνων οι οποίοι έχουν μία μαγιά στην πολιτική από κάποια οικογενειακή παράδοση. Αυτός είναι αθέμιτος ανταγωνισμός. Δεν είναι αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ εκείνου ο οποίος ξεκινάει από το τίποτα καταφέρνει να καταξιωθεί στην κοινωνία και προχωρεί και στην πολιτική. Αλλού να αναζητήσετε, λοιπόν, τους αθέμιτους ανταγωνισμούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει και κάτι άλλο: Παρατηρείται στο ΠΑΣΟΚ -στον κύριο Εισηγητή του ΠΑΣΟΚ απευθύνονται αυτήν τη στιγμή- μία παλινδρόμηση: Το 1993 επί υπουργίας της κας Μπενάκη και με προτροπή του τότε Πρωθυπουργού και Επίτιμου Πρόεδρου σήμερα της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκη, ψηφίστηκε νόμος από τη Βουλή, ο 2145, και με το άρθρο 30 καθιέρωνε δύο ασυμβίβαστα: Πρώτον δικηγόρος-Βουλευτής δεν μπορεί ν' αναλαμβάνει υποθέσεις ναρκωτικών και οργανωμένου εγκλήματος και δεύτερον δεν μπορεί να παρίσταται σε υποθέσεις των μονομελών δικαστηρίων. Την έχω τη διάταξη.

Στη συνέχεια μόλις έφυγε η Νέα Δημοκρατία ήρθε το ΠΑΣΟΚ και κάποιος από τους Υπουργούς -εύχομαι να μην είναι ο κ. Βενιζέλος- τροποποίησε τη διάταξη και περιόρισε το κώλυμα μόνο στα ναρκωτικά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Δεν ήταν ο κ. Βενιζέλος.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Εντάξει. Εύχομαι λέω.

Σε υποθέσεις οι οποίες είναι μονομελούς συνθέσεως και σε υποθέσεις οι οποίες αφορούν το οργανωμένο έγκλημα μπορεί να παρίσταται Βουλευτής-δικηγόρος. Τότε λοιπόν εκόπτετο ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας και ο τότε Υπουργός και έλεγαν "δεν μπορούμε να περιορίσουμε τη δραστηριότητα και την ελευθερία του Βουλευτού; Πρέπει να είναι ελεύθερος".

Και τώρα ξαφνικά μας τσίμπησε η μύγα. Πού αποσκοπούμε; Αυτό είναι το πρόβλημα, κύριοι συνάδελφοι; Έτσι θα λύσετε το

πρόβλημα της απαξίωσης του Βουλευτή στην κοινωνία; Με το να καθιερώσετε το ασυμβίβαστο; Για να δούμε που υπάρχουν τα προβλήματα: Ο στραγγαλισμός του Βουλευτή από τα κόμματα. Το αντιμετώπιζετε; Την απαξίωση, η οποία προκύπτει από εκείνους που ξεδεύουν δισεκατομμύρια στις εκλογές και σε εκλογικά κέντρα στην Πανεπιστημίου και αλλού και δηλώνουν εισόδημα μόνο τη βουλευτική αποζημίωση, όπως επεσήμανε χθες το βράδυ ο κ. Κακλαμάνης απ' αυτήν τη θέση; Αυτά δεν τα βλέπουμε;

Κύριοι συνάδελφοι, πού οδηγούμαστε; Εάν περάσει αυτή η διάταξη, για τους προερχόμενους από το δημόσιο τομέα, τους κρατικοδίαιτους -διοικητές οργανισμών, δημόσιοι υπάλληλοι, λεωφοριακοί, εκπαιδευτικοί, ειδικοί σύμβουλοι- θ' ανοίξει διάπλατα ο δρόμος για να μπουν στην πολιτική. Και θα κλείσει για τον επιτυχημένο. Και γιατί θα κλείσει; Είναι απλά τα πράγματα. Παίρνω παράδειγμα τον εαυτό μου. Είχα επιτύχει ως δικηγόρος. Θα μου έλεγαν: "Ξέρετε κάτι; Δεν θα μπορείτε ν' ασκείτε το επάγγελμά σας". Πρώτα απ' όλα χάνεις την επαφή σου με τον κόσμο, χάνεις την επαφή σου με την επιστήμη σου. Είναι αβέβαιο το αν θα εκλέγεσαι συνεχώς. Θα εκλεγείς μία, δύο φορές, μπορεί την τρίτη να μην εκλεγείς. Τι γίνεται; Θα τολμήσει κανείς να εγκαταλείψει εκείνο που με τόσο κόπο και μόχθο δημιούργησε για να μπει στην πολιτική με την αβεβαιότητα; Να έ-να τεράστιο πρόβλημα. Δεύτερον, άδικη μεταχείριση θεοπίζεται αυτήν τη στιγμή. Ξέρετε ποιοι πλήττονται κυρίως;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, σε τριάντα δευτερόλεπτα τελειώνω.

Εκείνων που οι σχέσεις με το επάγγελμα είναι προσωποπαγείς: Ο δικηγόρος-ποινικολόγος, ο γιατρός. Όλοι οι άλλοι μπορούν να ξεφύγουν κατά κάποιον τρόπο. Ο χειρουργός-γιατρός και ο ποινικολόγος-δικηγόρος, αυτοί πλήττονται. Όλοι οι άλλοι θα ξεφύγουν. Ο συνάδελφος ο κ. Σπυρόπουλος που έχω μάθει ότι έχει αμπελώνες στην Αρκαδία τι θα κάνει; Θα τους εγκαταλείψει; Θ' αφήσει να ξεραθούν τα αμπέλια του ο άνθρωπος; Για να λέμε το κάθε πράγμα με το όνομά του.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ: Αυτό το παράδειγμα μας φέρνετε;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Αυτό το παράδειγμα φέρνω διότι είναι το επάγγελμα του ανθρώπου, το οποίο τον συντηρεί και το διατηρεί σήμερα.

Κύριοι συνάδελφοι, τελειώνω. Η πρότασή μου ταυτίζεται στο θέμα αυτό απόλυτα με την πρόταση, την οποία κάνατε εσείς, κύριε Πρόεδρε, και ο κ. Μητσοτάκης χθες. Έτσι θα λυθεί το πρόβλημα. Να το δούμε νηφάλια, με ηρεμία, να δούμε τα συν και τα πλην, να δούμε τους περιορισμούς ούτως ώστε να προχωρήσουμε. Και όχι έτσι, βάζουμε το μαχαίρι κι επειδή πονάει το κεφάλι το κόβουμε για να τελειώσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Ο κ. Παπαϊωάννου, Υπουργός Επικρατείας, έχει το λόγο για παρέμβαση πέντε λεπτών.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Ούτε πέντε, δύο λεπτά κύριε Πρόεδρε.

Ζήτησα το λόγο, κύριε Πρόεδρε κύριοι συνάδελφοι, γιατί προηγουμένως ο συνάδελφος ο κ. Νεράντζης υπέπεσε σ' ένα ατόπημα, το οποίο γίνεται στα τηλεοπτικά παράθυρα, αλλά δεν πρέπει να γίνεται εδώ. Θέλω να ξεκαθαρίσω τη θέση της Κυβέρνησης.

Ουδέποτε η Κυβέρνηση, κύριε Νεράντζη, συνέδεσε το θέμα αυτό με την αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης, όπως και κανένας από τους Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ ούτε εντός ούτε εκτός της Αίθουσας.

Ήταν ατυχής η παρέμβαση του κ. Βαρβιτσιώτη την πρώτη ημέρα όταν συνέδεσε αυτό το θέμα και ότι αυτό μπορεί ν' αποτελέσει αφετηρία να πάμε σε αυξήσεις. Όπως είναι κρίμα ότι πολλοί συνάδελφοι, οι οποίοι έχουν επιχειρήματα για την άλλη άποψη και ακούγονται εδώ, το συνδέουν μ' αυτόν τον τρόπο.

Πιστεύω ότι πρέπει να σταματήσει άμεσα γιατί υποβαθμίζει το ρόλο το δικό μας, της Βουλής, αποδυναμώνει τον πολιτικό

κόσμο της χώρας. Κατανοώ πολλές φορές την ανάγκη να βρει κάποιος επιχειρήματα, όταν δεν έχει όσα θα έπρεπε, αλλά είναι κρίμα αυτήν τη στιγμή να εκτοξεύεται αυτή, ας μου επιτραπεί η λέξη, λάσπη από εδώ και από εκεί, γιατί εάν έτσι συνεχίσουμε, θα κολήσουμε όλοι μέσα στην ίδια λάσπη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Εγώ είπα ότι συνδέεται.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Παρακαλώ, λοιπόν, εάν αυτό πρέπει κάπου να το απευθύνετε, να το απευθύνετε στο κόμμα σας και σε συναδέλφους σας στη Νέα Δημοκρατία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ: Πάντως, είπα ότι συνδέεται.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Μην είστε τόσο σίγουρος, κύριε Υπουργέ, γι' αυτό που λέτε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ορίστε, κύριε Μητσοτάκη, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα κάνω μια πολύ σύντομη παρέμβαση, κύριε Πρόεδρε.

Θα έλεγα στον κύριο Υπουργό, δεν ξέρω ποιος το συνέδεσε και ποιος δεν το συνέδεσε. Εκείνες τις μέρες συνεδρή και, είναι βέβαιο, στη δημοσιότητα. Αλλά αντικειμενικά δεν συνδέεται;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Για να εξηγηθούμε: Όταν η βουλευτική αποζημίωση δεν επαρκεί -και είναι βέβαιο ότι δεν επαρκεί- είτε πρέπει κανείς να έχει περιουσία είτε πρέπει να έχει επάγγελμα. Είναι δυνατόν να δεχθείτε ότι αντικειμενικά δεν συνδέεται; Είναι βέβαιο ότι αντικειμενικά συνδέεται και να μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να δώσω μια απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ. Δεν μπορεί να συνεχίσουμε τη διαλογική συζήτηση. Περιμένουν πολλοί συνάδελφοί μας να μιλήσουν για το Σύνταγμα. Παρακαλώ!

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν έκανα χρήση. Μία φράση να πω μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ωραία, πείτε τη φράση.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Η μία φράση είναι η εξής, κύριε Πρόεδρε.

Όταν χθες μίλησα, είπα ότι αυτό είναι υπαρκτό ζήτημα και ότι θα αποτελέσει ανοιχτό θέμα συζήτησης στη Βουλή μόλις τελειώσει αυτή η υπόθεση. Και σε κάθε περίπτωση, εσείς ο ίδιος με τα επιχειρήματά σας είπατε αλλά και η συντριπτική πλειοψηφία, ότι δεν ασκούν επάγγελμα. Άρα, μην πούμε αυτήν τη στιγμή ότι το επάγγελμα θα είναι εκείνο το οποίο θα δώσει πρόσθετους πόρους για να ζήσουν οι Βουλευτές.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Παρακαλώ, δεν μπορεί να προχωρήσει έτσι η συζήτηση.

Ο κ. Στυλιανίδης έχει το λόγο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προσεγγίζοντας νηφάλια το θέμα, με ευθύνη, με ψυχραιμία, με λογική και με καμία προκατάληψη για τη μία ή την άλλη άποψη, ξεκινώ καταθέτοντας μια διαπίστωση. Είμαστε όλοι και οι μεν και οι δε αυτοπαγιδευμένοι σε ένα ψευτοδilemma, το οποίο βεβαίως δεν πάμε να λύσουμε, ούτε με ειλικρίνεια ούτε με τόλμη. Χαρακτηριστικό και των δύο απόψεων είναι η δειλία να ειπωθούν τα πράγματα με το όνομά τους. Θα προσπαθώ, λοιπόν, να περιγράψω αυτήν την πραγματικότητα.

Οι μεν εργαζόμενοι εργάζονται διότι δεν τους επαρκεί η αποζημίωση για να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους και γιατί αυτό το κράτος δεν φρόντισε να τους διασφαλίζει όλα τα απαιτούμενα μέσα και εσωτερικής δημοκρατίας στα μεγάλα κόμματα και οικονομικής ευμάρειας για να μπορούν να παρακολουθούν τις εξελίξεις της αγοράς και της κοινωνίας και την υποστήριξη υποδομών που θα έπρεπε να έχουν ή συνεργατών για να ανταπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους.

Οι αποκλειστικώς απασχολούμενοι με το βουλευτικό λειτούργ-

γμα νιώθουν αδικημένοι, ιδιαιτέρως όταν είναι από την επαρχία, διότι βλέπουν ότι η αδικία επεκτείνεται και βαθαίνει ακόμη περισσότερο και ότι μέσα από το ίδιο το Κοινοβούλιο, δημιουργούνται κάποιες οι οποίοι πλουτίζουν, πολλές φορές χρησιμοποιώντας και την ιδιότητά τους και κάποιες άλλοι παραμένουν στάσιμοι επειδή είναι συνεπείς στα βουλευτικά τους καθήκοντα.

Εγώ θέλω να πω ότι αυτό που συζητούμε είναι αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας προσπάθειας κάποιων που βρίσκονται έξω από εδώ να απαξιώσουν την κοινοβουλευτική ζωή και το ρόλο του Βουλευτή. Και σ' αυτόν που έβαλε αυτήν τη λογική θα έπρεπε να απαντήσουμε όλοι μαζί, δίδοντας λύση στα πραγματικά προβλήματα.

Καταθέτοντας την άποψή μου στη συζήτηση θα ήθελα να πω ότι τα κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να αποφασίσουμε κάποια λύση θα πρέπει να είναι δύο: Πρώτον, πώς θα αποκαταστήσουμε την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος και δεύτερον, πώς θα αποκαταστήσουμε την αποτελεσματικότητα της Εθνικής Αντιπροσωπείας στο έργο με το οποίο είναι επιφορτισμένη από το ίδιο το Σύνταγμα.

Θεωρώ δεδομένο ότι και οι μεν και οι δε, έχουν συνειδητά επιλέξει να αφοσιωθούν στην πολιτική προσφορά, με περισσότερο κόστος ίσως αυτοί που έκαναν χρήση του δικαιώματός τους να αφοσιωθούν πλήρως στην πολιτική προσφορά.

Αρνήθηκαν καριέρες ή εγκατέλειψαν καριέρες και μίλησαν στην πολιτική για να δώσουν, θεωρώντας ότι η πολιτική δεν είναι ούτε μέθοδος ευκόλου πλουτισμού ούτε γρήγορης ανάδειξης, αλλά είναι δημιουργική συμβολή στα κοινά και στα εθνικά.

Αρνούμαι να αποδεχθώ τους χαρακτηρισμούς από όπου και αν εκτοξεύονται. Δεν δέχομαι τον όρο του επαγγελματία πολιτικού γιατί πιστεύω ότι στην πολιτική χρειάζεται επαγγελματισμός και συνέπεια κατά την άσκηση των καθηκόντων του πολιτικού. Δεν χρειάζεται όμως κατάχρηση της πολιτικής ιδιότητας με στόχο τον εύκολο πλουτισμό.

Ο λαός ψηφίζει το Βουλευτή για να νομοθετεί, για να ελέγχει την εξουσία, για να προωθεί τα συμφέροντα της τοπικής του κοινωνίας και για να υπηρετεί τις αρχές και τις αξίες του κόμματος στο οποίο πιστεύει. Δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι αν θες να τα κάνεις όλα αυτά και να δουλεύεις μαζί, σου επαρκεί ο χρόνος. Το βλέπω πρακτικά στους δέκα μήνες, γιατί δεν έχω την εμπειρία των παλαιότερων. Είναι πολύ δύσκολο να είσαι συνεπής σε όλα, διότι η ημέρα έχει συγκεκριμένες ώρες και είναι δύσκολο να είσαι εντάξει σε όλες τις υποχρεώσεις.

Ένα δεύτερο ζήτημα, το οποίο είναι επίσης σημαντικό, είναι η νόθευση του ανταγωνισμού που προκαλείται μέσα στην ίδια την αγορά. Κάποιος ο οποίος έχει την ιδιότητα του Βουλευτή και ασκεί ελεύθερο επάγγελμα μπορεί βεβαίως να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Όταν είναι δικηγόρος μπορεί βεβαίως να προσελκύσει πελατεία διότι ο πελάτης δεν προσδοκά μόνο να αντιπροσωπευθεί σε μία δίκη, αλλά να αποκτήσει σχέση με αυτόν που αύριο ή μεθαύριο θα τον εξυπηρετήσει και σε άλλα ζητήματα. Αυτό λειτουργεί και αντίστροφα. Όταν είναι γιατρός πολλές φορές οδηγεί τον πολίτη σε επιλογή, όχι με πολιτικά, αλλά πολλές φορές με συναισθηματικά κριτήρια, πράγμα το οποίο είναι πάλι μία μορφή νόθευσης του πολιτικού ανταγωνισμού.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Και αυτός που βγαίνει με εσωτερική κομματική εύνοια;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ: Αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο θα θίξω αμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Παρακαλώ να μη γίνεται διάλογος.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ: Ο ισχυρισμός ότι η παράλληλη άσκηση επαγγέλματος με τη βουλευτική ιδιότητα προστατεύει το Βουλευτή από το εύκολο χρήμα της διαπλοκής, κατά τη γνώμη μου επίσης δεν ευσταθεί, διότι αυτός ο οποίος μπορεί να αντιστέκεται, αντιστέκεται γιατί το λέει η ψυχή του, η συνείδησή του και το μυαλό του, είτε εργάζεται είτε δεν εργάζεται.

Άλλωστε, επειδή η διαπλοκή έχει την ευφυΐα να κατεργάζεται τέχνες, πολλές φορές μπορεί κάποιον να τον πληρώσει δήθεν για την παροχή εξωπολιτικών υπηρεσιών, κατ' ουσίαν όμως να αγοράσει την παρέμβασή του στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία. Υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Επομένως, είναι θέμα συ-

νείδησης και ανθρώπου, είναι θέμα ευθύνης.

Όσον αφορά την εξάρτηση από τους κομματικούς μηχανισμούς αυτό που πιστεύω εγώ είναι ότι το ζήτημα αυτό θα έπρεπε να εξετασθεί με διαφορετικό τρόπο. Γιατί δεν τοιμήσαμε στο άρθρο 29 να μιλήσουμε για το νόμο των κομμάτων, για τη δημοκρατία μέσα στα κόμματα για να λειτουργεί σωστά η δημοκρατία των κομμάτων; Εκεί είναι το ζήτημα, να διασφαλίσουμε τις διαδικασίες θεσμικά, τις βασικές αρχές βάσει των οποίων μπορεί η δημοκρατία να λειτουργήσει μέσα στα κόμματα.

Κατά την άποψή μου η πολιτική είναι επιλογή ζωής, με μεγάλο και υψηλό κόστος, είναι αφοσίωση σε αρχές και αξίες και σε υψηλούς στόχους που αφορούν το σύνολο και όχι το άτομο.

Θεωρώ επίσης σωστό τον ισχυρισμό της μίας πλευράς ότι όταν αποδέχεται κάποιος να είναι Βουλευτής μέσα στην ψυχή του αποδέχεται και την ενδεχόμενη περίπτωση να είναι και Υπουργός. Άρα, αποδέχεται το ασυμβίβαστο ad hoc.

Θεωρώ σωστό, όπως σας είπα προηγουμένως, ότι ο επαγγελματισμός στην πολιτική είναι απαραίτητος, αλλά οι επαγγελματίες της πολιτικής δεν είναι χρήσιμοι. Πρέπει κάποια στιγμή να μιλήσουμε για το κόστος της δημοκρατίας και αυτό θα ήταν ειλικρινές, διότι δυστυχώς σήμερα το ελληνικό δημόσιο, η ελληνική πολιτεία είναι ο πρώτος παράγων που δεν συμπαράστέκεται στον Έλληνα Βουλευτή. Και δεν τον αντιμετωπίζει σωστά και δεν του παρέχει όλα τα μέσα εκείνα που χρειάζονται για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που του αναθέτει το ίδιο το Σύνταγμα και ο λαός.

Ούτε οι συνεργάτες του δημοσίου επαρκούν, γιατί τις περισσότερες φορές είναι μέτριοι και τα καλά στελέχη βρίσκονται στην αγορά, ούτε οι απολαβές είναι ικανοποιητικές, ειδικά για έναν άνθρωπο που αφοσιώνεται πλήρως στην πολιτική και ξεκινά από το μηδέν. Κάποια στιγμή πρέπει αυτά να βγούμε και να τα πούμε με τόλη στην κοινωνία και να μην αφήνουμε τις συνειδήσεις των πολιτών να δηλητηριάζονται από τις προπαγάνδες, που τόσα χρόνια μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αδικούν τον πολιτικό κόσμο, το ηθικό του ανάστημα και την πολιτική του προσφορά.

Θέτω, όμως, μια επιφύλαξη συνταγματικά. Θα ήταν πολύ δύσκολο εάν κατοχυρώναμε στο Σύνταγμα μια αξία με αυστηρότητα. Επειδή ακριβώς το ελληνικό Σύνταγμα αναθεωρείται δύσκολα ως προς τη διαδικασία και θέλει πολύ χρόνο να αναθεωρηθεί, θα ήταν ίσως δύσκολο και δεν ξέρω κατά πόσο θα ήταν αποτελεσματικό εάν δεν προσέχαμε τη διατύπωση. Η άποψή μου είναι η διατύπωση να ορίζει ποια είναι η αξία που προστατεύουμε. Η αξία που προστατεύουμε δεν είναι αυτό καθ' αυτό το ασυμβίβαστο. Είναι η ενθάρρυνση και η δημιουργία των προϋποθέσεων, ώστε ο Βουλευτής να ασκεί απόλυτα και με κάθε άνεση τα βουλευτικά του καθήκοντα, να μην ασκεί έργα δίπλα στα βουλευτικά του καθήκοντα που θα τον στερούν από τη Βουλή και την ίδια στιγμή να μη νοθεύεται ο ανταγωνισμός της αγοράς από τη δυνατότητα του πολιτικού να ασκεί επάγγελμα κάνοντας κατάχρηση της ιδιότητας του πολιτικού.

Δίνω, λοιπόν, μία διατύπωση που κατά τη γνώμη μου διασφαλίζει αυτές τις δύο αξίες και θα μπορούσε να μπει στο Σύνταγμα: Η παράλληλη άσκηση επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με το βουλευτικό λειτουργήμα στην περίπτωση που δεν επιτρέπει στο Βουλευτή να είναι συνεπής στα κοινοβουλευτικά του καθήκοντα ή προκαλεί νόθευση του ανταγωνισμού στην αγορά κατά την άσκηση των ελευθέρων επαγγελματιών. Νόμος ορίζει τα σχετικά.

Έτσι διασφαλίζεται η προστατευόμενη αξία και η απαιτούμενη ελαστικότητα για να μπορέσει η πολιτεία να συνειδητοποιήσει τι πρέπει να προσφέρει στους κοινοβουλευτικούς άνδρες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Ο κ. Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης έχει το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχεται στο μυαλό μου η ερώτηση -ανέτρεξα κατά την παραίτηση του κ. Γιαννόπουλου στα Συντάγματα της χώρας: Γιατί με την αναθεώρηση προσπαθούμε να καθιερώσουμε κωλύματα και ασυμβίβαστα; Νομίζω ότι το ερώτημα έχει μία και μόνο απάντηση: Γιατί δεν έχουμε εμπιστοσύνη στο καθεστώς της πολυνομί-

ας την οποία ζούμε τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια τουλάχιστον σ' αυτήν τη χώρα, γιατί δεν έχουμε εμπιστοσύνη ότι οι νόμοι τους οποίους ενδεχομένως θα ψηφίσουμε για να ορίσουμε κωλύματα και ασυμβίβαστα θα εφαρμοστούν, γιατί δεν έχουμε εμπιστοσύνη στον ίδιο μας τον εαυτό, γιατί υπάρχουν περιπτώσεις στο παρελθόν, που ψηφίσαμε νόμους κατά της διαπλοκής, που ψηφίσαμε νόμους που όριζαν ποια θα είναι η μετοχική σύνθεση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, οι οποίοι όμως ποτέ δεν εφαρμόστηκαν.

Έτσι, λοιπόν, με τη λογική με την οποία αντιμετωπίσαμε την αναθεώρηση των άρθρων 14 και 15, το ίδιο κάνουμε σήμερα για τα ασυμβίβαστα και τα κωλύματα, γιατί πιστεύω ότι τελικά σ' αυτό το οποίο δεν έχουμε εμπιστοσύνη, είναι ότι θα μπορέσουμε να νομοθετήσουμε παραβλέποντας το προσωπικό συμφέρον εις όφελος του γενικότερου.

Βεβαίως δεν έχουμε εμπιστοσύνη και στα δικαστήρια. Δεν έχουμε εμπιστοσύνη στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, στο εκλογοδικείο, γιατί έχει μέχρι τώρα εκδόσει αντιφατικές αποφάσεις, που η μία αναιρεί την άλλη, δημιουργώντας έτσι μια αντιφατική νομολογία.

Προσωπικά θεωρώ λάθος τη ρύθμιση μέσω του Συντάγματος τέτοιου είδους θεμάτων και την τόσο λεπτομερειακή ρύθμισή τους. Θεωρώ ότι ο καταστατικός χάρτης θα πρέπει να μας χάρασσει κατευθύνσεις και γενικές γραμμές κι εμείς θα πρέπει να εξιδεικεύουμε κάθε μέρα ανάλογα με τις περιστάσεις και τις ανάγκες της εποχής.

Θεωρώ όμως ότι οι προτάσεις που συζητάμε σήμερα συνάδουν με το πνεύμα της συζητούμενης αναθεώρησης η οποία είναι λεπτομερειακή και μεταθέτει στον αναθεωρητικό νομοθέτη αυτά τα οποία θα έπρεπε να προβλέπει και να εφαρμόζει ο κοινός νομοθέτης. Όσον αφορά τα κωλύματα δεν πιστεύω ότι πρέπει να μας αφήνει αδιάφορους η προστασία που παρέχουν οι αναθεωρούμενες διατάξεις στις στρατιές των ειδικών συμβούλων των Υπουργών. Είναι ένα καινούριο φρούτο της εποχής, άνθρωποι από το πουθενά που με την κομματική εύνοια ή με την εύνοια ορισμένων υψηλόβαθμων πολιτικών προσώπων ασκούν πολιτική και εξουσία πολύ περισσότερο απ' όσο ασκούμε εμείς οι Βουλευτές. Μπορούν να παρεμβαίνουν στη διοίκηση, να δημιουργούν ένα προφίλ με έξοδα του δημοσίου, χωρίς κανέναν έλεγχο, χωρίς καμιά πιστοποίηση, χωρίς κανένα πεδίο αναφοράς. Και τέλος να δημιουργούν ένα πολιτικό υπόβαθρο και να μπαίνουν στον πολιτικό στύβο ουσιαστικά ως ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί ενώ δεν υπήρξαν και δεν υπόκεινται σε περιορισμούς.

Πιστεύω επίσης, ότι η κινδυνολογία που αναπτύχθηκε γύρω από το επαγγελματικό ασυμβίβαστο ότι δήθεν, δηλαδή, η πολιτική θα πάψει να προσελκύει τους ικανούς τους άξιους, τους επαγγελματίες, δεν έλαβε υπόψη της ότι με το άρθρο 53 παράγραφος 1 και με την τροποποίησή του, οποιοσδήποτε μετέχει σε μια επιχείρηση όλων των ειδών δεν θα μπορεί ουσιαστικά να είναι Βουλευτής. Και δεν θα μπορεί να είναι Βουλευτής όχι αν κατέχει παραπάνω από το 1% μιας εισηγμένης επιχείρησης, αλλά αν μετέχει έστω και σε μια μικρομεσαία επιχείρηση που θα εμπορευείται για παράδειγμα πόμολα η οποία ενδεχομένως θα πουλήσει πόμολα στο γηροκομείο των Χανίων το οποίο ανήκει στην εποπτεία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Εξ' αυτού του λόγου θα χάνει την ιδιότητά του.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτό είναι απαράδεκτο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Χαρακτηριστική επίσης είναι η περίπτωση του συναδέλφου κ. Βουλγαράκη, του οποίου ζητείται η έκπτωση για τη συμμετοχή του στο διοικητικό συμβούλιο του Παναθηναϊκού με το πρόσημο της δήθεν επιχορηγούμενης επιχείρησης της ποδοσφαιρικής ανώνυμης εταιρείας.

Φανταστείτε, λοιπόν, αύριο το πρωί ο Βουλευτής μειοψηφών μέτοχος με ένα 10% σε μια μικρή εταιρεία υλικών καθαρισμού, η οποία πούλησε απορρυπαντικά στο ΚΑΠΗ του Δήμου Ηλιούπολεως να εκπέμπει εξ' αυτού του λόγου του βουλευτικού αξιώματος. Θεωρώ ότι σε μια χώρα όπου το κράτος εκτείνεται σε τέτοιο εύρος με χιλιάδες οργανισμούς δεν μπορούμε σε καμιά περίπτωση να θέτουμε τέτοιους περιορισμούς. Ξέρετε ότι ακόμη και σε μετοχοποιημένες εταιρείες του δημοσίου στις οποίες τον

έλεγχου δεν θα τον έχει το δημόσιο, ο Βουλευτής μέτοχος θα περιορίζει την εταιρεία του από το να ασκεί επιχειρηματική δράση.

Φανταστείτε αύριο τον μετοχοποιημένο ΟΛΠ του οποίου τη διοίκηση και διαχείριση δεν θα έχει το δημόσιο. Δεν θα μπορεί ο μέτοχος μιας μικρής ακτοπλοϊκής εταιρείας να συναλλάσσεται με αυτόν κ.ο.κ. Ακόμα προκύπτει και ένα θέμα με το δικαίωμα επιλογής που δίνει η αναθεωρούμενη διάταξη στο Βουλευτή μέτοχο. Ο Βουλευτής μέτοχος καλείται μέσα σε οκτώ μέρες να μεταβιβάσει τις μετοχές του. Σε ποιους και για ποιο λόγο; Και καλά αυτός που κατέχει ένα ποσοστό μιας εταιρείας που είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο. Μπορεί να μεταβιβάσει τις μετοχές του έστω και αν εκείνη την εποχή η πορεία του Χρηματιστηρίου είναι πτωτική ή να τις ρευστοποιήσει και να αποχωρήσει.

Όμως, ο μέτοχος μιας εταιρείας που δεν είναι εισηγμένη τι μπορεί να κάνει; Θα μου πείτε ότι θα τις μεταβιβάσει σε κάποιο μέλος της οικογενείας του. Θα πρέπει όμως να καταβάλει φόρο, ο οποίος μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις να είναι υψηλότερος.

Και γιατί να καταβάλει φόρο από μία τέτοια αναγκαστική διάταξη; Γιατί θα πρέπει ο εκλεγόμενος μέτοχος να καταβάλει αυτόν το φόρο της μεταβίβασης; Δεν δημιουργούμε μία λάθρα περίπτωση "διαπλοκής"; Δεν δημιουργούμε μία περίπτωση όπου ουσιαστικά κρύβουμε την αλήθεια μπροστά από τα μάτια μας; Δεν δημιουργούμε συνενόχους γυναίκες, συζύγους, παιδιά, ανιόντες ή κατιόντες συγγενείς, στους οποίους θα μεταβιβαστούν αυτές οι μετοχές;

Θεωρώ, επίσης, ότι είναι αδιανόητο να αποξενώνεται και ο Βουλευτής μέτοχος από αυτές τις μετοχές, όπως δεν αποξενώνεται ο επαγγελματίας από την επαγγελματική του ιδιότητα. Μπορεί να αναστέλλεται η άσκησή της, αλλά δεν αποξενώνεται. Θα ήταν σωστότερο να μεταφέρεται η διαχείρισή τους σε ένα τρίτο πρόσωπο, σε ένα διαχειριστή ελεγχόμενο, σε ένα διαχειριστή ο οποίος θα αποδίδει λογαριασμό και μπορεί να μην αποδίδει και οφέλη παραπάνω από όσα έπαιρνε ο Βουλευτής μέχρι εκείνη τη στιγμή που εξελέγη Βουλευτής. Θα πρέπει να υπάρχουν ειδικές περιπτώσεις διακρίσεων επιχορηγήσεων. Δεν μπορεί η επιχορήγηση του ΟΠΑΠ προς μία ΠΑΕ να θεωρείται το ίδιο με την επιχορήγηση για την ανάπτυξη ενός ενεργειακού πάρκου σε μία βιομηχανική περιοχή της χώρας, ούτε μπορεί να θεωρηθεί η επιχορήγηση από τον ΟΑΕΔ, που παίρνει μία εταιρεία γιατί προσλαμβάνει μία νέα καθαρίστρια δημιουργώντας μία νέα θέση εργασίας, το ίδιο με μία επιχορήγηση αναπτυξιακού νόμου.

Νομίζω, λοιπόν, ότι δημιουργούμε ένα πεδίο αποκλεισμού πολύ μεγαλύτερο από όσο θέλουν οι συνάδελφοι να λένε με το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, με το μετοχικό ασυμβίβαστο και θεωρώ ότι θα πρέπει να είμαστε πολύ πιο σκεπτικοί στον περιορισμό που βάζουμε τόσο ως προς το ποσοστό, όσο και ως προς την έννοια του μετόχου και εταίρου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊτονας): Ο κ. Ιωαννίδης έχει το λόγο.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω πρώτα να κάνω μία παρατήρηση εξ αφορμής των όσων άκουσα, της επίθεσης μάλλον που άκουσα από τον κ. Νεράντζη, κατά του εισηγητού του κόμματος μας, του Υπουργού Πολιτισμού Ευάγγελου Βενιζέλου.

Οι εισηγητές των κομμάτων είναι προφανές ότι ό,τι εισηγούνται, το εισηγούνται όχι ως άτομα, αλλά ως εισηγητές θέσεων που έχουν διαμορφώσει τα κόμματά τους. Αυτό δεν είναι πρωτότυπο, συμβαίνει σε όλα τα νομοσχέδια.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΙΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Επικρατείας): Κατά του κ. Βαρβιτσιώτη έκανε. Τα μεπέρδεψατε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Όχι, κάνετε λάθος. Δεν τα μεπέρδεψα καθόλου. Κατονόμαζε συνέχεια τον κ. Βενιζέλο και μάλιστα παρέλειψε εντελώς να αναφερθεί στον κ. Βαρβιτσιώτη, ο οποίος είχε, αν θέλετε, και την πρώτη ιδέα σχετικά με το θέμα που συζητούμε σήμερα, το ασυμβίβαστο. Και αυτό ήθελα να επισημάνω, ότι προκειμένου να μην αποδώσει ευθύνες κατά την άποψή

του εκεί όπου υπάρχουν για το θέμα αυτό στο κόμμα του, παρέλειψε τελείως να αναφερθεί στον κ. Βαρβιτσιώτη και τους άλλους συναδέλφους του της Νέας Δημοκρατίας και επετέθη λαβρός κατά του κ. Βενιζέλου. Διαβάστε τα Πρακτικά, για να το δείτε. Αλλά εν πάση περιπτώσει, αυτό δεν είναι θέμα που έχει τόσο μεγάλη σημασία ίσως.

Κύριοι συνάδελφοι, είμαι πάρα πολύ στενοχωρημένος, διότι εγώ και οι περισσότεροι της γενιάς μου μπήκαμε στην πολιτική σε σκληρές εποχές, μέσα από αγώνες δύσκολους, με συνέπειες, με κόστος, αλλά ωραίους πολιτικούς αγώνες. Και άλλη εικόνα είχα και ήθελα να έχω για το Κοινοβούλιο. Και είναι μεν αληθές ότι έχει εκπέσει στα μάτια του ελληνικού λαού ο ρόλος του πολιτικού, της πολιτικής και το έργο του Βουλευτή και της Βουλής, αλλά έχουμε βοηθήσει πάρα πολύ σ' αυτό αρκετοί Βουλευτές.

Ειδικότερα για το θέμα που συζητούμε, είμαι πάρα πολύ στενοχωρημένος, γιατί και στις συζητήσεις που έγιναν μέσα στο χώρο του κόμματος στο οποίο ανήκω, διαπίστωσα πρωτοφανή εμπάθεια.

Διαπίστωσα φανατισμό, διαπίστωσα ακρότητες σε ό,τι αφορά την απόδοση προθέσεων σε εκείνους που έχουν την αντίθετη άποψη. Και συμβαίνει αυτό και κατά τη συζήτηση εδώ στην Ολομέλεια. Εγώ δεν δέχομαι ότι για την άποψη που έχει ο καθένας μπορεί να του αποδίδονται προθέσεις τις οποίες ενδεχομένως δεν έχει, αλλά και κανείς δεν μπορεί να ελέγξει τις προθέσεις του άλλου. Διότι αν πάμε με κριτήριο τις προθέσεις ή τις απόκρυφες σκέψεις του καθενός που υποστηρίζει τη μία ή την άλλη άποψη, θα σας πω από τη μία μεριά μπορεί να υπάρχει η ιδιοτέλεια όσων ασκούν επάγγελμα ενώ και από την άλλη μεριά, μπορεί να υπάρχει από κόμπλεξ μέχρι φθόνος, μέχρι αντιζηλία, μέχρι δεν ξέρω οτιδήποτε. Αλλά δεν δέχομαι ότι αυτά υπάρχουν ούτε από τη μια ούτε από την άλλη πλευρά.

Σε ό,τι με αφορά προσωπικά, όσα χρόνια είμαι Βουλευτής δεν έχω ασκήσει επάγγελμα. Το γραφείο μου το δικηγορικό αν και ήταν ένα από τα καλύτερα γραφεία στην Κρήτη, το έκλεισα παρά το ότι έχω γιο δικηγόρο, ο οποίος είναι δικηγόρος Αθηνών. Και ήδη όπως είπα στη σύσκεψη που είχαμε είμαι συνταξιούχος δικηγόρος παρ' ότι απεχθάνομαι τον τίτλο του συνταξιούχου. Ξέρετε γιατί έγινα συνταξιούχος δικηγόρος; Διότι δεν ήθελα να υποκύπτω στις πιέσεις να υπερασπιζόμαι ενώπιον δικαστηρίων συμπατριώτες μου που μου το ζητούσαν, γιατί δεν θεωρούσα ότι είναι σωστό ως δικηγόρος να πηγαίνω να υπερασπιζόμαι π.χ. το λαθροθήρα που μου το ζητούσε και που με είχε ψηφίσει. Γιατί δεν ήθελα να υπερασπιζόμαι υποθέσεις τις οποίες δεν πίστευα. Έκανα τέσσερις, πέντε υποθέσεις στα δέκα, έντεκα χρόνια που είμαι Βουλευτής αφιλοκερδώς, γιατί είχα την πεποίθηση ότι έπρεπε να υποστηρίξω κάποιους ανθρώπους.

Όμως τα πράγματα δεν είναι μονοσήμαντα. Ακούω παραδείγματος χάρι ως ένα εκ των επιχειρημάτων της άλλης πλευράς ότι ο Βουλευτής που αναμφισβήτητα πρέπει να είναι αφοσιωμένος στο κοινοβουλευτικό του έργο και στον πολιτικό του ρόλο, αν τυχόν ασκεί επάγγελμα, παραμελεί το βουλευτικό του καθήκον.

Κύριοι συνάδελφοι, αν τα μετρήσω καλά εδώ μέσα, θα δω πως εκείνοι που κατ' εξοχήν ασκούν επάγγελμα είναι και παρόντες. Θα δω πολλούς άλλους που δεν ασκούν επάγγελμα που είναι μονίμως απόντες. Το επιχείρημα αυτό δεν στέκει, κύριοι συνάδελφοι.

Από την άλλη μεριά εγώ είμαι πάντοτε pro libertatis, κάθε περιορισμός με βρίσκει αντίθετο. Υπάρχουν όμως οι περιορισμοί και των κωλυμάτων και των ασυμβιβάστων στο Σύνταγμα και υπήρχαν ανέκαθεν. Τα πρόσθετα ασυμβίβαστα για το επάγγελμα του Βουλευτή συζητούμε τώρα, γιατί ήδη υπάρχουν πολλά. Αλλά είναι αναγκαίο -ένα πρώτο ζήτημα είναι αυτό- αυτά να ρυθμιστούν με συνταγματική διάταξη σε ένα αυστηρό Σύνταγμα του οποίου είναι τόσο δύσκολη η μεταβολή; Έχει ωριμάσει τόσο το θέμα, έχει συζητηθεί σε όλες του τις πτυχές, το έχουμε δει με την ηρεμία που πρέπει για να θεσπίσουμε απόλυτα κωλύματα στο Σύνταγμα;

Άκουγα το πρωί τον αγαπητό συνάδελφο κ. Αρσένη σε μία εκπομπή που διατύπωσε την άποψη που και άλλοι έχουν διατυ-

πώσει ότι το θέμα θα έπρεπε να κριθεί με νηφαλιότητα και με νόμο στον οποίον θα παρέπεμπε το Σύνταγμα. Είναι μία άποψη που πρέπει να τη σκεφθούμε πολύ καλά. Νομίζω ότι και ο Αντιπρόεδρος της Βουλής το πρότεινε και ο κ. Μητσοτάκης αν δεν κάνω λάθος.

Από την άλλη μεριά θέλω να πω, κύριοι συνάδελφοι, ότι στην πραγματικότητα τις κυρώσεις κατά των πολιτικών έπρεπε να τις επιβάλει ο λαός. Ο Βουλευτής που δεν είναι συνεπής στα καθήκοντά του, διότι ασκεί επάγγελμα και το ασκεί καταχρηστικά, θα έπρεπε να τιμωρείται από το λαό. Δυστυχώς, δεν τιμωρείται. Ζούμε σε μία θλιβερή πραγματικότητα όπου ούτε αυτός που ξοδεύει δισεκατομμύρια τιμωρείται. Τα έχω πει και σε συνεντεύξεις πολλές φορές και δεν με νοιάζει αν γίνονται δυσάρεστος στους ψηφοφόρους, διότι επιτέλους έχουν χρέος και οι ψηφοφόροι να τιμωρούν. Πρώτοι από όλους έχουν αυτό το χρέος οι ψηφοφόροι να τιμωρούν μια απαράδεκτη συμπεριφορά, είτε από καταχρηστική άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας είτε από δαπάνη τεραστίων, μυθικών ενδεχομένων ποσών είτε από εμφανείς διαπλοκές ή ότι άλλο θέλετε. Να θεσπίζουμε όμως βεβαιωμένα μάλιστα Συνταγματικούς περιορισμούς, μου φαίνεται ότι είναι επικίνδυνο.

Από την άλλη μεριά αν πάρω το παράδειγμα ας πούμε του δικηγόρου, είναι δυνατόν να δεχθώ ότι ένας δικηγόρος Βουλευτής μπορεί να δικηγoreί εναντίον του δημοσίου; Συμβαίνει όμως. Είναι δυνατόν να μη λάβω σοβαρά υπόψη μου ότι οι διάδικοι που χάνουν μια δίκη με αντιδικο δικηγόρο Βουλευτή. Θα θεωρούν έστω μόνο -γιατί αυτό τους βολεύει-, ότι αδικήθηκαν, έστω και αν δεν έχει καμία επιρροή και καμιά φορά έχει και αρνητική η παρουσία δικηγόρου Βουλευτή. Έχω δει πρώην Υπουργό Δικαιοσύνης ο οποίος δεν σεβάστηκε το ρόλο του, Βουλευτής μετά, να κατεβαίνει στο Μονομελές στο Ηράκλειο και να τον συντρίβει κυριολεκτικά μία νεαρά πρωτοδίκης και να του συμπεριφέρεται όπως άξιζε να του συμπεριφερθεί, διότι δεν σεβάστηκε το λειτούργημά του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Το ίδιο θέαμα έχω δει και εγώ, κύριε συνάδελφε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Επομένως επιχειρήματα υπάρχουν και υπέρ της μιας και υπέρ της άλλης απόψεως. Τώρα υπάρχει και το μεζον θέμα θα έλεγα, της σχετικής ανεξαρτησίας. Η δυνατότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, δίνει μια ανεξαρτησία στο Βουλευτή. Μία ανεξαρτησία όχι μόνο έναντι του αρχηγού του κόμματος, αλλά και έναντι των ψηφοφόρων του και έναντι του εαυτού του. Ο Βουλευτής που δεν συνδέει, δεν ταυτίζει απόλυτα τη ζωή του με το να είναι Βουλευτής, που έχει την πεποίθηση ότι μπορεί να ζήσει και χωρίς να είναι Βουλευτής...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Που μπορεί να χάσει ανά πάσα ώρα.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Βεβαίως, μπορεί να χάσει. Είναι πολύ πιο ελεύθερος όταν ξέρει ότι ιδίαις δυνάμεις μπορεί να επιβιώσει, παρά αν ξέρει ότι χάνοντας τη βουλευτική θέση, χάνει τα πάντα.

(Στο σημείο αυτό, κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Παρακαλώ, ολοκληρώστε τη σκέψη σας.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Γι' αυτό νομίζω ότι πρέπει να σκεφτούμε πάρα πολύ, κύριοι συνάδελφοι, τι θα κάνουμε. Και αν θέλετε εγώ ο ίδιος γνώω ότι υπάρχει ασυμβίβαστο και δεν κάνω επάγγελμα και ούτε πρόκειται να κάνω. Αλλά δεν θέλω να δεσμεύσω με τη δική μου άποψη όλους τους συναδέλφους μέσα από μία συνταγματική διάταξη. Το θεωρώ υπερβολή και πιστεύω ότι ίσως η καλύτερη λύση θα ήταν να προβλέψει το Σύνταγμα παραπέμποντας -διότι αλλιώς δεν μπορεί να γίνει- σε νόμο να ρυθμίσει το θέμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Από την επόμενη Βουλή.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Σε κάθε περίπτωση όμως θα έλεγα ότι δεν μπορεί να μη σκεφτούμε ότι θα πρέπει να δοθεί μια άνεση χρονική από την επόμενη Βουλή.

Πολύ επηρεάστηκα στη σκέψη μου από το πάθος που αναπτύχθηκε γύρω από το θέμα. Πρέπει να σας πω ότι ήμουν πολύ

περισσότερο υπέρ του ασυμβίβαστου όταν ξεκίνησε αυτή η κουβέντα. Οι αντιδράσεις των Βουλευτών που ήταν υπέρ του ασυμβίβαστου με έκαμψαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, σε μισό λεπτό.

Και κάτι άλλο. Καλά να αποδώσω ιδιοτελείς σκέψεις στους Βουλευτές που κατά τη γνώμη μου ασκούν το ελεύθερο επάγγελμα και δεν θα έπρεπε να είναι τόσο εμπαιθείς, και τόσο φανατικοί υποστηρικτές των ιδίων απόψεων. Αλλά τι ιδιοτέλεια θα αποδώσω στο Κ.Κ.Ε.; Τι ιδιοτέλεια θα αποδώσω στο Συνασπισμό; Θα μου πείτε ο Κωνσταντόπουλος και ο Κουβέλης ασκούν επάγγελμα. Ναι, αλλά η απόφαση η σχετική ήταν ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Κύριε Ιωαννίδη, τελειώστε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Τελειώστε. Έχετε υπερβεί τα δώδεκα λεπτά.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Πρόεδρος της Επιτροπής Αναθεώρησης ήμουν, χάλασε ο κόσμος μια φορά να πάω στα δεκατρία λεπτά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Το γνωρίζω και γι αυτό υπήρξε ανοχή. Περιμένουν πολλοί συνάδελφοί μας να μιλήσουν.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Αφήστε λοιπόν, να πάω στο δέκατο τρίτο και τελειώνω.

Και τι ιδιοτέλεια μπορεί να έχει ο κ. Μητσοτάκης παρακαλώ ή ο κ. Γιαννόπουλος; Εγώ δεν συμμερίζομαι το φανατισμό με τον οποίο μίλησε ο κ. Γιαννόπουλος, αλλά δεν μπορεί να πει κανείς ότι ιδιοτελώς και προσωπικά σκεπτόμενοι τόσο ο κ. Μητσοτάκης όσο και ο κ. Γιαννόπουλος παίρνουν αυτές τις θέσεις.

Γι' αυτό παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, να προσεχθεί η διατύπωση. Θα μπορούσε να είναι τέτοια -νομίζω ότι μπορεί να υπάρξει μια τροποποίηση στη διατύπωση- που να αντιμετωπίζει κατά το καλύτερο δυνατόν τρόπο το πρόβλημα. (Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γεϊφονας): Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ανέρχομαι στο βήμα με πολύ μεγάλο προβληματισμό, όχι μόνο για τη συζήτηση, αλλά με πολύ μεγάλο προβληματισμό για το γεγονός ότι με ευθύνη της κυβερνητικής πλειοψηφίας και του εισηγητού της κυβερνητικής πλειοψηφίας κινδυνεύει, έχει όμως λαβωθεί ουσιαστικά, η συζήτηση της αναθεώρησης του Συντάγματος με το να στραφεί η προσοχή σε ένα τέτοιο θέμα που δεν έπρεπε να απασχολήσει τη Βουλή, ούτε για δέκα λεπτά. Κορυφαία θέματα έχουν μπει σε δεύτερη και σε τρίτη μοίρα από την πλευρά του τι βγαίνει μέσα απ' αυτήν την Αίθουσα και επικεντρώνεται η συζήτηση για το θέμα του ασυμβίβαστου ή μη εδώ και δυο περίπου μήνες.

Κύριε Υπουργέ Επικρατείας, δεν άνοιξε το θέμα για τη σύνδεση του ασυμβίβαστου με την αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης με πρωτοβουλία του κ. Βαρβιτσιώτη. Την άνοιξε τη συζήτηση αυτή η σύσκεψη η οποία έγινε αν δεν κάνω λάθος παραμονή των Χριστουγέννων ή της Πρωτοχρονιάς στο Μέγαρο Μαξίμου γι' αυτό το θέμα όπου την επόμενη μέρα βγήκαν οι εφημερίδες και είπαν ότι είναι στις σκέψεις της Κυβέρνησης να ανοίξει το θέμα του ασυμβίβαστου με αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΛΑΚΗΣ (Υπουργός Επικρατείας): Δεν είναι αλήθεια.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Δεν είναι αλήθεια; Δείτε τον Τύπο την επόμενη μέρα αυτής της συνάντησης στο Μέγαρο Μαξίμου για να δείτε τι γράφει και δεν το άνοιξε ο κ. Βαρβιτσιώτης αυτό το θέμα. Να λέμε τα πράγματα εδώ όπως πράγματι έχουν.

Και τρίτον: Και το πραγματικό πρόβλημα της αύξησης της βουλευτικής αποζημίωσης, η συζήτηση για το ασυμβίβαστο και τον τρόπο με τον οποίο γίνεται και αυτό, αυτή το έκαψε. Αυτό είναι επίσης μια πάρα πολύ μεγάλη ζημιά, η οποία έγινε αυτήν την περίοδο.

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σταθώ σε τρία θέματα. Προσω-

πικά πιστεύω στο Βουλευτή με επάγγελμα και όχι στον επαγγελματία Βουλευτή. Και ο σημαντικότερος εκ των λόγων και των επιχειρημάτων που θέλω να καταθέσω μπροστά σας είναι ο εξής: Εμείς ανακαλύψαμε εδώ στη Ελλάδα ότι αυτό το πρόβλημα θα αναβαθμίσει το Κοινοβούλιο, θα κάνουμε καλύτερα τη δουλειά μας στην Εθνική Αντιπροσωπεία; Όλα τα άλλα ευρωπαϊκά κοινοβούλια με πολύ μεγαλύτερη θητεία στον κοινοβουλευτισμό δεν το σκέφτηκαν αυτό το θέμα; Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για παράδειγμα που δεν έχει τέτοια ρύθμιση λειτουργεί λιγότερο καλά από ότι θα λειτουργούσε αν είχε το ασυμβίβαστο των μελών του; Προσπαθούμε να ανακαλύψουμε την πυρίτιδα και τον τροχό για τέτοιου είδους θέματα, ενώ η προσοχή μας έπρεπε να επικεντρωθεί σε πολύ σοβαρότερα ζητήματα μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία;

Θέλουμε καριέριστες πολιτικούς ή έναν πολιτικό ο οποίος να ασκεί το επάγγελμά του να ακουμπάει πάνω σ' αυτό, να είναι ανεξαρτησία και διέξοδος για την οποιαδήποτε χρονική στιγμή που μπορεί ο λαός να τον σταματήσει από το να βρίσκεται στην πολιτική και να αισθάνεται ανεξάρτητος και απέναντι στο κόμμα του, αλλά και απέναντι γενικότερα στην πολιτική και στους κινδύνους με τους οποίους ασκείται η πολιτική τα τελευταία χρόνια;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς θα κρίνουμε για το πώς θα κάνει καλά τη δουλειά του ο Βουλευτής ή ο λαός είναι εκείνος που έρχεται κάθε τέσσερα χρόνια -και νωρίτερα- και θα κρίνει και το Βουλευτή που ασκεί το επάγγελμα και το Βουλευτή ο οποίος δεν ασκεί το επάγγελμα; Κι αν κάποιος ήταν επιλήμων των πολιτικών του υποχρεώσεων, ο λαός είναι ο κριτής και όχι μια απόφαση μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία και μάλιστα με συνταγματική διάταξη.

Οι πρόνοιες που έχουν τα τελευταία Συντάγματα στην Ελλάδα, αλλά και οι ρυθμίσεις που έχει το άρθρο 57 σε ένα βαθμό καλύπτουν αυτό το θέμα. Αλλά κι αν υποθέσουμε όλοι εμείς που έχουμε διαφορετική προσέγγιση σ' αυτό το θέμα ότι η πλευρά η οποία υποστηρίζει το ασυμβίβαστο δεν έχει μία σοβαρή επιχειρηματολογία υπέρ της, δεν καλύπτει αυτό επαρκώς το θέμα; Να έλθει ένας νόμος και να ρυθμίσει αυτό το θέμα, αν χρειάζεται κάποια περαιτέρω συμπλήρωση. Διότι δίνουμε την εντύπωση στον κόσμο ότι οι Βουλευτές δεν έχουν περιορισμούς στην άσκηση των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων, ενώ το άρθρο 57 έχει αρκετούς περιορισμούς στην άσκηση αυτή.

Θέλουμε να βάλουμε περισσότερους; Πάρτε μία εξουσιοδότηση, κύριε Βενιζέλο, να φέρετε έναν ακόμα και εφ' άπαξ εκδιδόμενο νόμο, για να καλύψετε και την άλλη πλευρά που να ρυθμίζει αυτό το θέμα των περαιτέρω περιορισμών στην άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Σε καμία περίπτωση όμως να μην αποκλειστεί η δυνατότητα επαγγελματικής απασχόλησης.

Ο ομιλών, κύριοι συνάδελφοι, δικηγόρος, δεν ασκεί το επάγγελμά του από το 1991. Είναι προσωπική μου πολιτική επιλογή. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορώ να υποστηρίξω ακριβώς την πλευρά και τις απόψεις εκείνες που δίνουν τη δυνατότητα στο Βουλευτή να κινείται -κατά την εκτίμηση τη δική μου- με μία μεγαλύτερη ανεξαρτησία.

Διαφορετικά, ίσως οδηγηθούμε να κάνουμε δύο ειδών Βουλευτές: 'Η εκείνους που είναι πλούσιοι και έχουν λυμένα τα οικονομικά τους προβλήματα και συνεπώς μπορούν με αυτόν τον τρόπο να είναι ανεπηρέαστοι από οποιαδήποτε επιρροή ή τους "προσκυνημένους". Και να μην κρυβόμαστε -να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους- τέτοιες διεξόδους θέλουμε να δώσουμε. Και δεν νομίζω ότι στην αρχή αυτού του αιώνα αυτή η Αναθεωρητική Βουλή θα πρέπει να προσχωρήσει σε λύσεις τέτοιας μορφής.

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω ακόμα να θέσω στην προσοχή σας και ορισμένα άλλα ζητήματα τα οποία θεωρώ εξαιρετικά κρίσιμα. Θέλω όμως να επιμείνω και να αναλογιστούμε λίγο, πηγαίνοντας πιο πίσω το εξής: Ήταν λιγότερο καλός πολιτικός παραδείγματος χάρι ο Ηλίας Ηλιού, που είχε τη δυνατότητα να είναι δικηγόρος; Μπορεί να πει κανείς σήμερα ότι ένας Νίκος Μπα-

κόπουλος...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Δεν ασκούσε το επάγγελμα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Δεν τους το είχε στερήσει όμως κανένας. Αυτό ήταν προσωπική τους επιλογή. Αλλά κανένας δεν τους στερούσε τη δυνατότητα. Θα μπορούσα να σας αναφέρω το Γεώργιο Παπανδρέου και τόσους άλλους επιφανείς πολιτικούς, που σημάδεψαν την πολιτική ιστορία της πατρίδος μας τα προηγούμενα χρόνια. 'Η ακόμη και ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και πρώην Πρωθυπουργός, κρατούσε και κρατά τη δικηγορική ταυτότητα και την άσκηση του επαγγέλματος του δικηγόρου ως τίτλο τιμής, έστω κι αν δεν το ασκούσε.

Θα έλθουμε να ανακαλύψουμε εμείς εδώ στην Ελλάδα την πυρίτιδα, ότι δήθεν αυτό θα οδηγήσει σε αναβάθμιση του κοινοβουλευτισμού και του κοινοβουλευτικού έργου;

Φοβούμαι ότι αν η προσέγγιση γίνει με τον τρόπο με τον οποίο ο οισηγητής της Πλειοψηφίας το εισηγήθηκε στη χθεσινή συνεδρίαση, με την έννοια ότι το ασυμβίβαστο αρχίζει να ισχύει από την 1.1.2003, προσφέρει και θα προσφέρει η κυβερνητική πλειοψηφία πολύ κακή υπηρεσία και στον κοινοβουλευτισμό και στη δημοκρατία, αν επιμείνει σε μια τέτοια τοποθέτηση.

Μία ακραία περίπτωση, εάν η κυβερνητική Πλειοψηφία επιμείνει και αναλάβει όλες τις ευθύνες της, θα ήταν εφ' άπαξ εκδιδόμενος νόμος για να αυξησει ενδεχομένως ορισμένα από τα ασυμβίβαστα στην υπάρχουσα κλίμακα. Σε καμία περίπτωση όμως να μην απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος. Στη χειρότερη ακόμα των περιπτώσεων να αρχίσει μια τέτοια ρύθμιση να ισχύει από την επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο.

Κλείνοντας, κύριοι συνάδελφοι, θα επανέλθω σ' αυτό το οποίο είπα στην αρχή και θεωρώ ως το κρίσιμότερο των επιχειρημάτων: Αν ένας Βουλευτής κάνει ή όχι καλά τη δουλειά του, ο κριτής δεν θα είμαστε εμείς εδώ μεταξύ μας, για να προσδιορίσουμε τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει καλά τη δουλειά του. Τελικός κριτής είναι ο λαός και η κάλπη, η οποία θα κρίνει αν ένας Βουλευτής που ασκούσε το επάγγελμα, έκανε ή δεν έκανε καλά τη δουλειά του.

Θέλω να θέσω ένα ακόμα επιχείρημα. Δίνεται η εντύπωση με αυτή τη συζήτηση ότι μιλάμε σαν να είμαστε συνεχή. Θα τα κουβεντιάζαμε αυτά αν ήμασταν εκτός Βουλής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Και στο τέλος-τέλος δεν μας αναγκάζει κανείς να μπορούμε με το ζόρι στην πολιτική. Είναι προσωπική επιλογή και επιλογή ζωής του καθένα μας. Από εκεί και πέρα, όλα τα επόμενα που βρίσκουμε μπροστά μας τα έχουμε αναδεχθεί. Δεν μπορεί να τα αναδεχόμεθα πριν μπορούμε στη Βουλή με την ψήφο του ελληνικού λαού και όταν ερχόμαστε στη Βουλή και εκλεγόμαστε τότε να αναζητούμε διάφορες δικαιολογίες για το πώς αυτό το πράγμα θα γινόταν καλύτερα ή με ποιες προϋποθέσεις θα γίνει ακόμα καλύτερο.

Αυτές είναι οι προσωπικές σκέψεις του ομιλούντος και σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα) : Ο κ. Βενιζέλος έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού) : Κυρία Πρόεδρε, φοβάμαι ότι αναπαράγουμε δύο μέρες τώρα μία σειρά από επικίνδυνες παρεξηγήσεις και θα ήθελα πριν το τέλος της συζήτησης να κάνω μερικές επισημάνσεις.

Κατ' αρχήν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλοί ρωτούν, φαντάζομαι ρητορικά, πότε και πώς ετέθη το ζήτημα του ασυμβιβαστού. Διαιδικαστικά απάντηση χέσει. Η ουσιαστική απάντηση είναι πως το ζήτημα του ασυμβιβαστού προκύπτει μέσα από την αγωνία της Βουλής να θωρακίσει το πολίτευμα για λόγους προστασίας της διαφάνειας και αντιμετώπισης της διαπλοκής και μέσα από τη συλλογική και ειλικρινή αγωνία των Βουλευτών όλων των πτερύγων να βρουν επιτέλους ένα θεσμικό και πολιτικό ρόλο, θα έλεγα και έναν κοινωνικό ρόλο αποσειώντας την απαξιωτική ατμόσφαιρα που υπάρχει στην κοινωνία εις βάρος των πολιτικών και της πολιτικής.

Άρα, όταν η Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων αναλαμβάνει μία σειρά από θεσμικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη διαφάνεια -άλλοι τις θεωρούν επαρκείς, άλλοι τις κρίνουν ανεπαρκείς, αλλά πάντως τις χαρακτηρίζουν ως ένα σημαντικό βή-

μα- είναι αδιανόητο να μη λάβουμε και κάποιο μέτρο που σχετίζεται με τη θεσμική υπόσταση και με τη συνταγματική κατάσταση των ιδίων των Βουλευτών.

Σας είπα και χθές ότι η ευρεία υποστήριξη που συναντάει η πρόταση αυτή όχι μόνο στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ -επειδή εμείς εκφραζόμαστε μετά από επίμονες και πολώρες συλλογικές διαδικασίες- αλλά και στο εσωτερικό της Νέας Δημοκρατίας, δείχνει ότι η επιθυμία της Βουλής είναι να ληφθούν τέτοια μέτρα.

Είναι δυνατόν να υποθέτει κανείς, έστω και ρητορικά, ότι όλο αυτό γίνεται ως ένα είδος συνωμοσίας των δύο μεγάλων κομμάτων, που θέλουν να περιορίσουν ή να εξαρτήσουν τους Βουλευτές τους;

Είναι δυνατόν να ισχυρίζεται κανείς ότι το πρόβλημα το θέτουμε σε “συνδικαλιστική” βάση ως όχημα για να προωθήσουμε κάποια μέτρα σχετικά με την βουλευτική αποζημίωση και τις δαπάνες που πρέπει να αναγνωρίζονται στο Βουλευτή προκειμένου αυτός να επιτελεί το καθήκον του;

Εγώ θα σας πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι στην Επιτροπή Αναθεώρησης και στην προηγούμενη Βουλή είχε ορθά τεθεί, με επιτακτικό τρόπο, το ζήτημα της βουλευτικής αποζημίωσης και των δαπανών που πρέπει να αναγνωρίζονται στους Βουλευτές, καθώς και το ζήτημα της γραμματειακής και υλικής υποστήριξης του βουλευτικού λειτουργήματος, χωρίς αυτό το ζήτημα να συνδεθεί τότε με το απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Και πρέπει να βρούμε το θάρρος να πούμε ότι είναι αδιανόητο να υπάρχουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα μεγάλες αμοιβές και ο Βουλευτής να μένει καθηλωμένος σε επίπεδα αποζημίωσης που δεν του επιτρέπουν να ζει αξιοπρεπώς, που δεν του επιτρέπουν να εκτελεί απερίσπαστος τα καθήκοντά του.

‘Αρα, απαντώ σε όσους λένε πως προτείνεται το ασυμβίβαστο ως όχημα ή ως πρόσχημα για την αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης, πως η αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης και η διασφάλιση του ρόλου του Βουλευτή πρέπει να γίνει με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, ανεξάρτητα από την επιβολή ασυμβιβάστου. Επίσης είναι προφανές ότι κάποιοι αναπτύσσουν επιχειρήματα με ένα πάθος που δεν τους επιτρέπει να αντιληφθούν ότι προσβάλλουν βαθύτατα τη μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων Βουλευτών και το θεσμικό ρόλο της Βουλής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν στη Βουλή αυτή δύο κατηγορίες Βουλευτών; Υπάρχουν Βουλευτές εργαζόμενοι και ανεξάρτητοι και Βουλευτές μη εργαζόμενοι και εξαρτημένοι; Ξέρετε πόσοι συνάδελφοι, που αρνούνται το ασυμβίβαστο, επικαλέστηκαν άμεσα ή έμμεσα αυτό το επιχείρημα, αυτό το προσβλητικό επιχείρημα; Υπάρχει κανείς μέσα στην Αίθουσα αυτή που πιστεύει ότι όποιος εργάζεται είναι ανεξάρτητος οικονομικά και πολιτικά, ενώ όποιος συμβαίνει να μη θέλει ή να μην μπορεί να εργαστεί όντας Βουλευτής βρίσκεται σε οικονομική εξάρτηση και άρα και σε πολιτική εξάρτηση; Είναι αυτό λογική;

‘Οντως υπάρχει πρόβλημα. Το πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπιστεί όμως μέσα από μια διαφορετική χρήση της δυνατότητας που μας παρέχει το άρθρο 63 του Συντάγματος σε σχέση με τη βουλευτική αποζημίωση και τις δαπάνες.

Και το χειρότερο επιχείρημα: Πώς απάντησαν ορισμένοι στη δική μου αποστροφή πως ένας μεγάλος αριθμός Βουλευτών τελεί σε απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο επειδή είναι μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί. Η απάντηση είναι ότι είναι περιορισμένα να χρονικά διαστήματα κατά τα οποία είναι κανείς Υπουργός και πάντως μικρότερα των διαστημάτων κατά τα οποία τελεί Βουλευτής. Δεν είναι πάντα έτσι. Εγώ για παράδειγμα και πολλοί άλλοι συνάδελφοί μου είμαστε σχεδόν καθόλη τη διάρκεια της βουλευτικής μας θητείας και Υπουργοί. Αλλά έστω η υποργική θητεία είναι μικρότερη, τι σημαίνουν αυτά τα επιχειρήματα; ‘Οτι ο Υπουργός θα βρει άλλους πόρους άδηλους, ότι θα καλύψει από αλλού τα εισοδηματικά του κενά, ότι υπάρχουν έμμεσοι και πλάγιοι τρόποι, ο Υπουργός-Βουλευτής να καλύπτει τα κενά που ο απλός Βουλευτής τα καλύπτει εργαζόμενος; Επαναλαμβάνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι χρειάζεται πάρα πολύ μεγάλη προσοχή στη χρήση τέτοιων επιχειρημάτων.

Υπάρχει επίσης το επιχείρημα ότι η επιβολή ενός γενικού επαγγελματικού ασυμβιβάστου θα στερήσει την πολιτική ζωή και άρα τη Βουλή από πολύ σημαντικές και καταξιωμένες κοινωνικές προσωπικότητες. Οι κοινωνικές προσωπικότητες έρχονται στη Βουλή για να αποκτήσουν επαγγελματική υπεραξία, όπως είπε χθες ένας συνάδελφος της Νέας Δημοκρατίας ή θεωρούν ότι ήλθε η στιγμή να ασχοληθούν με ένα άλλο αντικείμενο από φιλοδοξία ή και από ματαιοδοξία;

‘Εγραψα σε ένα άρθρο μου στα “NEA” ότι στην πολιτική εξακολουθεί ευτυχώς να ισχύει η ρήση “το χρήμα πολλοί εμίσησαν, τη δόξα ουδείς”. Αν δεν διαπνέεται ο πολιτικός από μία φιλοδοξία, έστω από μία ματαιοδοξία, τότε είναι καλύτερα να παραιτηθεί του αθλήματος και να ασχοληθεί με άλλα πράγματα. Οι καταξιωμένες προσωπικότητες βρίσκονται μόνο στο χώρο της δικηγόριας και του ιατρικού λειτουργήματος; Βρίσκονται μόνο στο χώρο των ελευθέρων επαγγελμάτων; Δεν υπάρχουν καταξιωμένες προσωπικότητες στο πανεπιστήμιο; Δεν υπάρχουν καταξιωμένες προσωπικότητες στα ερευνητικά κέντρα, σε άλλους κλάδους, στις φυσικές επιστήμες, στη φιλοσοφία, στην ιστορία; Μας παρακολουθεί η κα Λαΐου εδώ. Αυτοί έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν ελεύθερο επάγγελμα γενόμενοι Βουλευτές; Γι’ αυτό γίνονται Βουλευτές; Για να εγκαταλείψουν το πανεπιστήμιο, το ερευνητικό κέντρο ή το εργαστήριο και να επιδοθούν στην αναζήτηση κάποιων χώρων στους οποίους να μπορούν να προσφέρουν αγοραίες υπηρεσίες;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το επιχείρημα αυτό είναι απολύτως αβάσιμο, γιατί η Βουλή έχει ανάγκη από προσωπικότητες, αλλά ο εισερχόμενος στη Βουλή -ακριβώς επειδή είναι μία καταξιωμένη προσωπικότητα και όλοι οι Βουλευτές είναι καταξιωμένες προσωπικότητες εκ μόνου του λόγου ότι επιλέγονται και εκλέγονται από τον ελληνικό λαό-ασχολείται για ένα χρονικό διάστημα με το λειτουργήμα του αυτό.

Επαναλαμβάνω τον κατάλογο των προσώπων που υπάγονται σε καθεστώς επαγγελματικού ασυμβιβάστου. Σε επαγγελματικό ασυμβίβαστο υπάγονται όλοι οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί. Και κανείς Βουλευτής δεν διαπραγματεύεται με τον Πρωθυπουργό το διορισμό του σε θέση Υπουργού ή Υφυπουργού προκειμένου να διακανονίσει το επαγγελματικό του καθεστώς.

Την επομένη το πρωί προσέρχεται ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας και ορκίζεται. Σε καθεστώς ασυμβιβάστου τελούν όλοι όσοι έχουν κώλυμα εκλογιμότητας λόγω του επαγγέλματός τους και πρέπει να παραιτηθούν από την επαγγελματική τους ιδιότητα πριν ανακηρυχθούν υποψήφιοι. Σε καθεστώς ασυμβιβάστου τελούν όλοι εκείνοι που τώρα συλλαμβάνονται από το ασυμβίβαστο του άρθρου 57, που συνδέονται με επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν σχέσεις με το δημόσιο τομέα και αυτό εμείς με ομόφωνη απόφαση, εν προκειμένω, της Επιτροπής Αναθεώρησης το επεκτείνουμε. Σε καθεστώς αναστολής τελούν οι καθηγητές πανεπιστημίου. Σε ασυμβίβαστο, δηλαδή σε αναστολή του επαγγέλματός τους, βρίσκονται οι γενικοί γραμματείς των Υπουργείων, οι διοικητές των οργανισμών, οι διοικητές των τραπεζών, όλοι αυτοί που τους ελέγχουμε. Κατά ποία λογική σε ένα κοινοβουλευτικό πολίτευμα ο Βουλευτής θα ασκεί αυστηρό κοινοβουλευτικό έλεγχο σε βάρος του Υπουργού, του Υφυπουργού, του Γενικού Γραμματέα, του Διοικητή του Οργανισμού, θα τον καλεί σε ακρόαση, θα του υποβάλει ερωτήσεις στην κοινοβουλευτική επιτροπή για έργα και προμήθειες του δημοσίου, και ενώ ο ελεγχόμενος θα τελεί σε κατάσταση ασυμβιβάστου ο ελέγχων θα μπορεί να αναπτύσσει ποικίλες δραστηριότητες εκτός Βουλής, επαγγελματικά.

Κάτι ακόμη, για τους συναδέλφους που είναι γιατροί. Τους εκτιμώ βαθύτατα και αντιλαμβάνομαι την ανάγκη να παρακολουθούν καθημερινά μια επιστήμη που εξελίσσεται με άλλους ρυθμούς απ’ ό,τι η νομική επιστήμη ή οι τεχνικές επιστήμες. Εμείς ως νομικοί είμαστε πολύ κοντά στον επιστημονικό μας κλάδο με αυτά που κάνουμε εδώ μέσα και μπορούμε πολύ εύκολα να πιάσουμε το νήμα. Ο γιατρός όντως δεν μπορεί. Για σκεφθείτε όμως λίγο την αντίφαση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Το Σύνταγμα, και το ισχύον και το υπό αναθεώρηση, επιβάλλει στο γιατρό του ΕΣΥ, στο γιατρό του ΙΚΑ, στο γιατρό του ευρύτερου δημόσιου τομέα να παραιτηθεί από τη θέση του πριν ανακηρυ-

χθεί υποψήφιος. Δεν του επιτρέπει να είναι γιατρός του δημοσίου. Στη συνέχεια, λοιπόν, θα δεχθούμε ότι μπορεί ο γιατρός που παραιτήθηκε από τη θέση του στο ΕΣΥ, ή ο γιατρός-καθηγητής ιατρικής, που δεν μπορεί να διευθύνει την πανεπιστημιακή κλινική, την οποία διηύθυνε, στη συνέχεια, γενόμενος Βουλευτής, να είναι ο πρίγκιψ της ιδιωτικής αγοράς υπηρεσιών υγείας; Να πηγαίνει στα ιδιωτικά νοσοκομεία, στις πολυκλινικές και να κάνει ως επάγγελμα αυτό που το Σύνταγμα δεν του επιτρέπει να κάνει ως δημόσιο λειτουργήμα;

Το ίδιο ισχύει και για τους δικηγόρους. Αντιλαμβάνομαι μια δικηγορία αγωνιστική του τύπου του Ηλία Ηλιού, που υπερασπιζόταν διωκόμενους ενώπιον των δικαστηρίων ή ενώπιον των στρατοδικείων. Αντιλαμβάνομαι μια δικηγορία η οποία έχει πολιτική και κοινωνική χροιά, όπως αντιλαμβάνομαι και τη δύσκολη θέση του Βουλευτή επαρχίας, που ως γιατρός ή δικηγόρος πρέπει να προσφέρει δωρεάν τις υπηρεσίες του στον πολίτη της περιοχής του που τον επισκέπτεται στο ιατρείο του ή στο γραφείο του. Αντιλαμβάνομαι επίσης το δικηγόρο ο οποίος για ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, δημόσια γνωστό, θα δικηγορήσει ενώπιον ενός Ανωτάτου Δικαστηρίου, πολύ περιορισμένες φορές, αλλά δεν αντιλαμβάνομαι μια μάχη καθημερινή δικηγορία, η οποία λειτουργεί, είτε θέλουμε είτε δεν θέλουμε, κατά έναν τρόπο που γεννά ερωτηματικά, όχι επειδή υπάρχει κακή συνείδηση ή κακή πρόθεση, αλλά γιατί αυτό δημιουργεί έναν αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των δικηγόρων, γιατί επίσης αυτό μπορεί να προκαλεί όχι την φιλική και ευμενή διάθεση του δικαστή, αλλά την εχθρική και δυσμενή διάθεση το δικαστή.

Ο εντολέας όμως, ο πολίτης, οποίος καταφεύγει στις υπηρεσίες μας ως δικηγόρων Βουλευτών, δεν γνωρίζει ότι ο δικαστής μπορεί να αντιδρά αρνητικά -που εγώ πιστεύω ότι τις περισσότερες φορές αντιδρά αρνητικά. Πιστεύει στο βάθος της ψυχής του ότι ενισχύεται η υπερασπιστική του γραμμή, ότι έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να ευδοκιμήσει η υπόθεσή του σε ένα δικαστήριο.

Τι σημαίνει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ασυμβίβαστο; Σημαίνει απώλεια της επαγγελματικής ιδιότητας; Σημαίνει μερική αναστολή. Απλώς εισάγεται ο γενικός κανόνας πως η βουλευτική ιδιότητα είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση επαγγέλματος και θα έρθει ο νόμος με λεπτομερή, συστηματικό και υπεύθυνο τρόπο -γιατί έτσι πρέπει να πιστεύουμε ότι θα ενεργήσει ο νομοθέτης- να πει ποιες επαγγελματικές δραστηριότητες είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Βενιζέλο, ολοκληρώνετε σας παρακαλώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Αλλά πρέπει να είναι αντεστραμμένο το τεκμήριο: τεκμήριο υπέρ του ασυμβίβαστου, υπέρ δηλαδή της αναστολής άσκησης του επαγγέλματος και παραπομπή στο νόμο, προκειμένου να καθοριστούν εκείνες οι δραστηριότητες που είναι συμβατές. Και υπάρχουν συμβατές δραστηριότητες.

Όπως θεωρώ ότι είναι επαρκέστατη και η μεταβατική περίοδος των είκοσι περίπου μηνών, μέσα στους οποίους μπορεί να εκδοθεί ένας νόμος που θα είναι προϊόν συλλογικής συζήτησης μέσα στη Βουλή των Ελλήνων, με τον οποίο θα εισάγονται οι λελογισμένες αυτές συμβατές εξαιρέσεις.

Γιατί υπάρχει τέτοια αντίθεση; Γιατί έχει γίνει σημείο αναφοράς το ζήτημα αυτό; Εγώ πιστεύω ότι ο λόγος είναι τελείως διαφορετικός. Πιστεύω ότι με τέτοιον αντιφατικό και οξύ τρόπο εκφράζουμε το κοινό μας ενδιαφέρον και την κοινή μας αγωνία να βρεθεί επιτέλους ρόλος για το Βουλευτή.

Είπα χθες στην εισαγωγική ομιλία μου ότι η σύγχρονη αντιπροσωπευτική δημοκρατία καλείται να ανακαλύψει ξανά το ρόλο του Κοινοβουλίου και να ξανασυγκροτήσει το ρόλο του Βουλευτή. Πιστεύω ότι κατά βάθος κάνουμε μια συζήτηση για το ποιος πρέπει να είναι ο ιδεώδης τύπος ενός Βουλευτή, που πρέπει βεβαίως να είναι καταξιωμένος επαγγελματικά και κοινωνικά, πρέπει να έχει ερασιτεχνική αγάπη για την πολιτική, πρέπει όμως να έχει επαγγελματική ικανότητα και επαγγελματική αφοσίωση στην άσκηση των πολιτικών, δηλαδή των κοινοβουλευτικών του καθηκόντων. Και επίσης πρέπει να έχει την άνεση, απε-

ρίσπαστος, να ασκεί τα καθήκοντά του αυτά, χωρίς τις τριβές του καθ' ημέραν βίου γι' αυτόν και την οικογένειά του.

Δεν πρέπει να ντρεπόμαστε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Αν το επίπεδο της Βουλής καταρρακωθεί, τότε θα έχει καταρρακωθεί συνολικά το επίπεδο της κοινωνίας. Είναι καθρέφτης της κοινωνίας η Βουλή των Ελλήνων και μπορούμε μέσα από το σύστημα που προτείνουμε, δηλαδή από το γενικό κανόνα του ασυμβίβαστου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Υπουργέ, ολοκληρώστε σας παρακαλώ και βάλτε μια τελεία. Περιμένουν πολλοί συνάδελφοι να μιλήσουν.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): ...να βρούμε το σημείο τομής, τη χρυσή τομή που είπε και ο Πρόεδρος της Βουλής στην πρόσφατη συνέντευξή του στα "ΝΕΑ".

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Πρόεδρε, με μεγάλη ανοχή σας δίνω το λόγο για να κάνετε μια σύνομη παρέμβαση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα ήθελα να πω στον κύριο Υπουργό κάτι πολύ απλό, κυρία Πρόεδρε, ότι το να καθιερώσεις εξαιρέσεις που να μην μπορεί να ασκεί επάγγελμα ένας Βουλευτής, είναι λογικό και είναι και πρακτικά δυνατό. Το να κάνεις το αντίθετο, με την απειρία των επαγγελματιών που έχεις, θα κάνει και τη Βουλή καταγέλαστη, κύριε Υπουργέ. Και η Κυβέρνηση καλά θα κάνει και εσείς να σκεφθείτε και την πρακτική πλευρά του προβλήματος. Γιατί στην ουσία καταλήγει να έχουμε να αποφασίσουμε προς ποια κατεύθυνση να κινηθούμε. Η θα πούμε ότι υπάρχει απόλυτο ασυμβίβαστο και θα δημιουργήσουμε εξαιρέσεις. Ή θα πούμε ότι δεν υπάρχει απόλυτο ασυμβίβαστο, κάτι που συμβιβάζεται άλλωστε και με την όλη δομή του άρθρου 57 και από εκεί και πέρα θα βάλουμε λογικές εξαιρέσεις στο δικαίωμα ασκήσεως επαγγελμάτων, πράγμα που είναι εφικτό. Το άλλο είναι ανέφικτο και επικίνδυνο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο για ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, το γεγονός ότι ο νόμος θα έρθει να καθορίσει τις συμβατές προς το βουλευτικό λειτουργήμα επαγγελματικές δραστηριότητες είναι στοιχείο διαφάνειας. Θα καταλάβουμε και θα καταγράψουμε τι ανάγκες υπάρχουν, τι προβλήματα γεννά η πρακτική και θα τα λύσουμε τα προβλήματα αυτά. Αλλά θα τα λύσουμε δημόσια και επίσημα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Αυτά θα τα λύσουμε και με τη δική μου πρόταση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Και πιστεύω ότι αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της διαφάνειας. Τίποτα δεν είναι δύσκολο. Παράγει σωρεία νόμων καθημερινά η Βουλή των Ελλήνων. Ρυθμίζουμε λεπτομερειακά τη ζωή όλων των πολιτών. Δεν μπορούμε να ρυθμίσουμε κανόνες -ουσιαστικά δεοντολογίας- για την άσκηση του βουλευτικού αξιώματος;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Έναν ανεφάρμοστο νόμο θα κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Η κα Παπαδημητρίου έχει το λόγο.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με μια ερώτηση εκτός του κειμένου μου: για κάτι που υπάρχει κίνδυνος να καταρρακώσει τη Βουλή, χρειάστηκε να το θυμηθείτε, κύριε Βενιζέλε, εκ των υστέρων, μετά από πέντε χρόνια συζήτησης, και όλη τη διεργασία που έγινε στην επιτροπή; Με δυσκολεύετε πολύ...

Παρά την ένταση του διημέρου εγώ θέλω να πω ότι είναι μια από τις ελάχιστες φορές που σ' αυτήν την Αίθουσα αισθάνθηκα ότι γίνεται "Συζήτηση", ότι δηλαδή αναζητούμε όλοι ή οι περισσότεροι εκ των ομιλητών, να συγκροτηθεί έντιμα, με βασάνισμα, η βέλτιστη άποψη -η προσωπική μας και η συλλογική- για το θέμα του ασυμβίβαστου μεταξύ της ιδιότητας του Βουλευτή και της άσκησης επαγγέλματος.

Συντρέχουν ευτυχώς δύο θετικές συνθήκες. Η πρώτη είναι ότι η συνταγματική αναθεώρηση κρίθηκε από όλα τα κόμματα ότι πρέπει να τιμηθεί με την απόλαυση του δικαιώματος για ψήφο συνειδήσης από όλους μας. Η δεύτερη είναι η βαθιά πεποίθηση -όλων μας θέλω να ελπίζω- ότι η ψήφος μας δεσμεύει όχι μόνο το δικό μας αύριο, αλλά και τους μέλλοντες να εκλεγούν για πολλά χρόνια. Μεγάλη, λοιπόν, η ευθύνη μας!

Ακούστηκαν σοβαρές, σοβαρότατες τοποθετήσεις και υπέρ και κατά του ασυμβίβαστου και προβληματίσαν οι εισηγήσεις παλαιών και πεπειραμένων πολιτικών, όπως κυρίως του τέως Πρωθυπουργού κ. Μητσotάκης και του τέως Υπουργού, και Δικαιοσύνης συχνά, κ. Γιαννόπουλου. Και οι δύο κάλεσαν εμάς τους νεότερους κοινοβουλευτικά να ταχθούμε εναντίον του ασυμβίβαστου. Και θέλω να πιστεύω ότι η έννοια του seniority, του σεβασμού τέλος πάντων της κοινοβουλευτικής εμπειρίας, πρέπει να μας χαρακτηρίζει όλους.

Ο κ. Γιαννόπουλος άσκησε και επάγγελμα ως Βουλευτής, στο μέτρο που ο ίδιος έκρινε προφανώς, και σίγουρα κανένας από εμάς δεν μπορεί να του καταλογίσει ανεπάρκεια ή ελλειμματική παρουσία στη διαχρονική άσκηση των κοινοβουλευτικών του καθηκόντων.

Ο κ. Μητσotάκης επέλεξε για πενήντα περίπου χρόνια να μην ασκήσει το επάγγελμα του δικηγόρου, αλλά υπερασπίζεται με πάθος, ψύχραιμο πάντα τόσο, το δικαίωμα αυτών που θέλουν, που μπορούν ή που οφείλουν, όπως είπε, από ανάγκη κάποιες φορές, να το ασκούν.

Καταλυτικά τα επιχειρήματα και δύσκολα απαντώνται τα καιρία ερωτήματα. Γιατί στο Σύνταγμα; Και δεν με έπεισε καθόλου ο κ. Βενιζέλος προ ολίγου, όταν ξαφνικά είπε ότι η διαπλοκή περίπου θα εξαρθωθεί με το ασυμβίβαστο ως ψεγάδι, τουλάχιστον, των Βουλευτών. Γιατί ήλθε στη Βουλή με αυτόν τον τρόπο; χωρίς συζήτηση στην επιτροπή και χωρίς καμία ζύμωση στα κομματικά μας εργαστήρια; ένα τόσο σημαντικό ζήτημα για τη συνειδηση όλων μας και τόσο καθοριστικό, όμως, για όσους εξ ημών μήκαν στην πολιτική με δεδομένη τη δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματος; Πέφτει ως τροπολογία αυτή η πρόβλεψη, σαν και αυτές που όλοι μας κατηγορούμε ως διαδικαστικά ευτελιζουσες την κοινοβουλευτική μας λειτουργία. Και μετά η συνδικαλιστική οργάνωση ομάδων υπέρ της μιας ή της άλλης άποψης παρέσυραν πολλούς συναδέλφους σε υπερβολές -για να είμαι επιεικής- και επέτειναν τη συνδικαλιστική θεώρηση των ομάδων, στρεβλώνοντας ίσως ηθελημένα ή αθέλητα αυτό που θα αποτελούσε για πολλούς εξ ημών κατά συνείδηση κρίση.

Και είναι υπερβολή τουλάχιστον να ακούγεται από συναδέλφους ότι η υπερψήφιση του ασυμβίβαστου θα υποβιβάσει το Κοινοβούλιο, όπως είναι υπερβολή και να λέγεται ότι θα το αναβαθμίσει. Θα έχουμε -είπαν μερικοί- Βουλή ανεπάγγελτων ή Βουλή επαγγελματιών πολιτικών. Προσωπικά πιστεύω ότι μακάρι να προσεγγίζουν όλοι τον κοινοβουλευτισμό με επαγγελματισμό.

Θα παρακάμψω άλλα χαρακτηριστικά που αποτελούν ύβρεις όχι τόσο για τους αποδέκτες αλλά για το λαό, που προφανώς με άλλη εκτίμηση, όπως το δικαιούται εξάλλου, μας εκλέγει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ευθύς ως ετέθη το θέμα αποφάσισα ότι η ψήφος μου δεν μπορούσε να σηματοδοτεί κάτι διαφορετικό από αυτό που επέλεξα ως Βουλευτής. Και όπως οι καλοί μου συνάδελφοι που ισχυρίζονται ότι η επαγγελματική τους καταξίωση αφ' ενός τους έφερε στη Βουλή και αφ' ετέρου αποτελεί το στερεωτικό υπόβαθρο της κοινοβουλευτικής τους δράσης, έτσι και εγώ, όπως και πολλοί άλλοι συνάδελφοι, ούτε υπήρξαμε ούτε αισθανόμαστε ανεπάγγελτοι. Απλώς θεωρήσαμε χρέος μας να αναστείλουμε την επαγγελματική μας δράση. Και θέλω να σημειώσω εδώ ότι είμαι η μόνη εκ των μηχανικών γυναικών Βουλευτών που δεν αξιοποίησε τη δυνατότητα συνταξιοδότησής μου, ως μηχανικού, για να έχω την "κουβέρτα" της ασφάλειας ότι την ημέρα που εγώ θα αποφασίσω ή οι εκλογείς μου αποφασίσουν να μην είμαι πλέον Βουλευτής να μπορώ να γυρίσω στο αραχνιασμένο σήμερα γραφείο και να επανενταχθώ στην αγορά. Ασφαλώς δεν είναι εύκολο και θα έπρεπε να προβλέπεται η διευκόλυνση της επανένταξης των Βουλευτών που παύουν να είναι Βουλευτές. Πόσα όμως θα έπρεπε να είχαν

προβλεφθεί, να είχαν κατακτηθεί και ούτε καν ακούγονται εδώ μέσα;

Η επίκληση από πολλούς των όσων ισχύουν σε άλλα Κοινοβούλια ή Σώματα είναι ατελέσφορη. Αυστηρά ασυμβίβαστη η άσκηση επαγγέλματος στην Αμερική μέχρι και για τον τελευταίο σύμβουλο Βουλευτή ή Γερουσιαστή. Ανήκουστο όμως να τεθεί περιορισμός στην Αγγλία αλλά μάλλον πρέπει να ομολογήσουμε ότι οι Άγγλοι έχουν άλλη θεώρηση για το δεοντολογικό πλαίσιο των δημοσίων ανθρώπων (γιατί βεβαίως δεν θέλω να πω των δημοσίων ανδρών!)

Σε τηλεοπτική εκπομπή όπου συζητούσαμε το επίμαχο θέμα παρενέβη ο Πρόεδρος της Βουλής της Αυστραλίας, που είναι Έλληνας, και είπε ότι δεν απαγορεύεται ούτε από το Σύνταγμα ούτε από νόμο στην Αυστραλία η άσκηση του επαγγέλματος αλλά βεβαίως δεν υπάρχει κανένας που ήσκησε ή που ασκεί επάγγελμα. Και προσέθεσε ότι βεβαίως υπάρχει πρόβλεψη για ένα διάστημα αμοιβής του Βουλευτή, δηλαδή συνέχισης της αποζημίωσης μέχρι να επανενταχθεί στο επάγγελμά του.

Οι θιασώτες του ασυμβίβαστου έχουν και άλλα επιχειρήματα από όσα ακούστηκαν όπως και οι αρνήτες του. Κατ' αρχάς είναι μυωπική η επαναλαμβανόμενη αναφορά στην ανάγκη για εξαίρεση, κύριε Υπουργέ, κάποιων επαγγελματιών συνδεδεμένων με την παρούσα σύνθεση της Βουλής αλλά και με την εκτίμηση των παρόντων και των παρόντων για τα επαγγέλματα που αποτελούν αναγκαίο για απορρόφηση από την κοινωνία απόθεμα προς αξιοποίηση. Γιατί να προσφέρεται το Εθνικό Θέατρο άνετα στον επαγγελματία ηθοποιό-Βουλευτή και όχι το χειρουργικό τραπέζι στο χειρουργό που χρειάζεται όσο και ένας πιανίστας την επάρκεια των δακτύλων του ή το Συμβούλιο Επικρατείας για γνωμάτευση, όχι μόνο σε έναν εξαιρετικό δικηγόρο -που ποιος θα τον κρίνει;- αλλά και σε έναν εξαιρετικό χωροτάκτη αρχιτέκτονα που ίσως θα μπορούσε περισσότερα να προσφέρει από ένα γιατρό ή από έναν πιανίστα ή μουσικό συμβάλλοντας παραδείγματος χάρη στη σωτηρία του Σχινιά με μία του γνωμοδότηση. Ποιος και με ποια κριτήρια θα κρίνει όλες τις αποχρώσεις του θέματος; Τι θα πει κάποια δικηγορία αλλά όχι μάχη; Θα πει μια μέρα την εβδομάδα; Δύο μέρες την εβδομάδα; Δύο μέρες το μήνα; Ποιος θα το καθορίσει αυτό; Τι θα πει μερική αναστολή;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα λεπτό μόνο, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα πραγματικά να θέσω το θέμα του αθέμιτου ανταγωνισμού που έθεσαν πολλοί συνάδελφοι. Και θεωρώ πως είναι άδικο εν τίνι μέτρω. Και εγώ δεν ξέρω γιατί το γυαλί ενισχύει περισσότερο τον κ. Ασκητή ή τον Πάνο τον Παναγιωτόπουλο από όσο ενισχύει άλλους αστέρες του γυαλιού που ασκούν πολιτικό έργο δήθεν με τη στήριξη συχνά άλλων κέντρων και ακόμη συχνότερα με κομματική προώθηση. Αυτό το ασυμβίβαστο ποιος θα το διορθώσει και ποιος το προέβλεψε σε αυτό το Σύνταγμα;

Ο κ. Μητσotάκης διεχώρισε τα ηλεκτρονικά μέσα από τον έντυπο Τύπο κυρίως τον περιφερειακό. Για μας τους Βουλευτές επαρχίας πρέπει να πούμε ότι δεν λειτουργεί όλος ο Τύπος όπως ο "ΚΗΡΥΚΑΣ".

Λυπάμαι που πρέπει να τελειώσω και θα τελειώσω με την άποψή μου. Έχω πάρα πολύ προβληματιστεί όλο το διάστημα για το τι πρέπει να ψηφίσω και θα ψηφίσω "λευκό". Είναι η πρώτη φορά στα οκτώ χρόνια που είμαι Βουλευτής που ψηφίζω "λευκό" για τρεις λόγους: Ο πρώτος λόγος είναι ότι δεν αποδέχομαι τον τρόπο που αυτό το ζήτημα έπεσε στη Βουλή.

Ο δεύτερος είναι ότι αισθάνομαι την υποχρέωση να μην ψηφίσω κάτι, όταν βιώνω με επιλογή μου το αντίθετο.

Ο τρίτος λόγος είναι ότι αναγνωρίζω το δικαίωμα στους συναδέλφους μου, κυρίως όσους συνεβλήθησαν με την παρούσα Βουλή με άλλους όρους, να επιλέγουν εκείνοι αυτό που πρέπει να γίνει.

Καλώ πραγματικά τον κύριο Υπουργό να μπει στη λογική του "λευκού". Πιστεύω ότι αλίμονό μας αν οι ίδιοι δεν θεωρούμε ότι μπορούμε να νομοθετήσουμε κάτι πολύ καλό και να φοβόμαστε ότι μπορεί να το αλλάξουμε ή να το αλλάξουν οι διάδοχοί μας, άρα οπωσδήποτε πρέπει να το δεσμεύσουμε συνταγματι-

κά για πολύ χρόνο. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην πανθομολογούμενη παθολογία του πολιτικού μας συστήματος που εκδηλώνεται με την απαξίωση της πολιτικής και τη χαμένη τιμή των πολιτικών, ο γενικός εισηγητής της Πλειοψηφίας θεωρεί ως βασικό αίτιον, ως βασικό παθογενετικό μηχανισμό -έναν από τους βασικούς παθογενετικούς μηχανισμούς- το συμβατό επάγγελμα των Βουλευτών και ως αντίθετο, καθερώνει τα λεγόμενα ή διευρύνει τα ασυμβίβαστα των Βουλευτών και επιχειρεί μια συνταγματική κατοχύρωση, επιβολή του επαγγελματικού ασυμβίβαστου των Βουλευτών.

Αυτό όμως γίνεται αρκετά επιλεκτικά. Θα γίνω πιο σαφής.

Στην παράγραφο 1, του άρθρου 57 συμπληρώνει στα μέχρι τώρα ασυμβίβαστα του ισχύοντος Συντάγματος την ιδιότητα του ιδιοκτήτη ή εταίρου ή μετόχου ή διαχειριστή ή μέλους εταιρειών που συνάπτει με το δημόσιο συμβάσεις αναπτυξιακού ή επενδυτικού χαρακτήρα, με λίγα λόγια δηλαδή επιχειρεί μια "ποιοτική αναβάθμιση" ή αλλαγή της ποιοτικής σύνθεσης της παρούσας Βουλής, αποκλείοντας συμπολίτες μας, οι οποίοι είναι μέτοχοι, εταίροι εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή μικρών ανωνύμων εταιρειών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, με μικρό μετοχικό κεφάλαιο ίσως και προσδιορίζει το μέτοχο αυτό στο ύψος του 1%. Αποκλείει δηλαδή, μαζί με όλους αυτούς που αποκλείει με τα κωλύματα και τα άλλα ασυμβίβαστα, αρκετούς συμπολίτες μας.

Ξέρετε πολύ καλά ότι τέτοιοι υπάρχουν. Είναι είτε μικροϊδιοκτήτες, μικρομέτοχοι μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων, οι οποίοι εμπίπτουν στις διατάξεις του νόμου, μπαίνοντας σε έναν αναπτυξιακό νόμο για να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους ή προσλαμβάνοντας ακόμα μέσω του ΟΑΕΔ εργαζόμενους.

Νομίζω ότι ο γενικός εισηγητής της Πλειοψηφίας πρέπει να περιορίσει τουλάχιστον τους μετόχους μόνο σε εταιρείες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή τουλάχιστον να αυξήσει το 1%.

Όσον αφορά το εδάφιο γ' της παραγράφου 1, αυτό αναφέρεται γενικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 14 και 15. Ε, όχι κύριε γενικά εισηγητά. Δεν μας ικανοποιεί αυτή η διατύπωση. Θα θέλαμε να εξαιρεθούν όλες οι εκδοτικές επιχειρήσεις και όλες οι ραδιοτηλεοπτικές επιχειρήσεις. Δεν καταλαβαίνω, γιατί δεν θέτετε μία ερμηνεία τέτοια στη διατύπωση του εδαφίου γ'.

Θα προχωρήσω στο περιβόητο ασυμβίβαστο. Προσωπικά σαν γιατρός έκλεισα το ιδιωτικό μου ιατρείο την επομένη της εκλογής μου. Δεν χαρίζω όμως σε κανέναν ούτε την εξειδίκευσή μου ούτε το διδακτορικό του ούτε οτιδήποτε άλλο έκανα.

Δεν μπορώ να καταλάβω, κύριε Υπουργέ, όταν θα κληθώ αύριο από ένα συνάδελφό μου παιδίατρο για μια συμβουλή σε ένα μαιευτήριο ή σε ένα θάλαμο νεογνών και προβληματικών νεογνών, για ένα πρόωπο νεογνό, τι θα πω; Ξέρεις έχω ασυμβίβαστο; Δεν μπορώ να δω το νεογνό, δεν μπορώ να προσφέρω τις υπηρεσίες μου. Θα χρειαστεί να το κάνω μία φορά το μήνα, μία φορά στους δύο μήνες. Θα κόψω κάθε επαφή με την ιατρική μου δραστηριότητα με τη σχέση με τους συναδέλφους μου ή θα περιμένω -προκειμένου σαν πανεπιστημιακός που έχω την αναστολή της πανεπιστημιακής μου ιδιότητας- τη νομοθετική ρύθμιση για να πάρω ένα ερευνητικό πρόγραμμα; Τι θα κάνω θα κάνω τα ερευνητικά προγράμματα, τα οποία τρέχουν αυτή τη στιγμή, θα τα πετάξω; Θα πω στους συνεργάτες μου ότι δεν μπορώ να τα παρακολουθήσω;

Υπάρχουν, λοιπόν, αρκετά ζητήματα στα οποία πρέπει να είστε πιο προσεκτικοί. Και σίγουρα όλοι εμείς προτιμούμε τα έξοδά μας, τα οποία έχουμε λόγω της βουλευτικής μας δραστηριότητας και ιδιαίτερα οι Βουλευτές της επαρχίας να τα βγάζουμε από το επάγγελμά μας παρά να βρισκόμαστε μπροστά από τα γραφεία των εκάστοτε προεδρείων της Βουλής και να εκλιπαρούμε μια αύξηση της βουλευτικής μας αποζημίωσης, για να ανταπεξέλθουμε και σε αυτά τα έξοδα.

Κύριε Υπουργέ, σίγουρα δεν είμαι από αυτούς που θα πω ό-

τι η διαπλοκή θα είναι πιο μεγάλη στους συναδέλφους, οι οποίοι δεν ασκούν επάγγελμα ούτε ότι οι συνάδελφοι που δεν θέλουν να ασκήσουν επάγγελμα, είναι διαπλεκόμενοι. Το αντίθετο. Η παύση κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας, η απαγορευτική διάταξη, την οποία θέτετε και μάλιστα συνταγματικά, ενώ μπορείτε να το κάνετε αυτό με νομοθετική ρύθμιση, αν θέλετε, σίγουρα δεν χτυπά τη διαπλοκή και δεν επαναφέρει τη χαμένη τιμή των πολιτικών. Υπάρχουν άλλοι τρόποι να χτυπήσετε τη διαφθορά και την πολιτική και το ξέρετε πολύ καλά. Έχετε την ευχέρεια με νομοθετικές ρυθμίσεις να περιορίσετε ίσως, ή αν θέλετε να χτυπήσετε τις δραστηριότητες των δικηγόρων, οι οποίοι συνηγορούν, δέχονται πελάτες, κοινούς εγκληματίες, ανθρωπώπους που έχουν ένα μεμπτό παρελθόν. Μπορείτε να το κάνετε, όμως, με μια νομοθετική ρύθμιση.

Κύριε Υπουργέ, όσον αφορά τους μετόχους των εταιρειών, θέλω να σας επαναλάβω για μια ακόμα φορά, ότι είναι άδικο. Είναι άδικο πραγματικά να αναγκάσετε ένα μικρομέτοχο μιας μικρής οικογενειακής επιχείρησης να πουλήσει ή να μεταβιβάσει τις μετοχές του. Να τις μεταβιβάσει πού; Στη γυναίκα του, στα παιδιά του; Και αν δεν έχουν το "πόθεν έσχες", πού θα τις μεταβιβάσει; Τι θα τις κάνει τις μετοχές αυτές;

Υπάρχουν χιλιάδες μικρομέτοχοι σήμερα, οι οποίοι αποκλείονται από το βουλευτικό αξίωμα, αλλά και εν ενεργεία Βουλευτές, οι οποίοι πλέον βρίσκονται προ αδιεξόδου. Πρέπει τουλάχιστον να ρυθμίσετε να υπάρχει όπως και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής μια διαχειριστική αρχή, ένας διαχειριστής αυτών των μετοχών, όσο διαρκεί η βουλευτική ιδιότητα. Αποκλείετε ήδη πολύ κόσμο από το βουλευτικό αξίωμα. Σε λίγο καιρό ίσως στη Βουλή αυτή μέσα να έχουμε ή μόνον πρώην δημάρχους ή μόνον πρώην νομάρχες ή μόνο δημοσίου υπαλλήλους ή μόνον αυτούς οι οποίοι σχετίζονται με τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ελεύθεροι επαγγελματίες πολύ δύσκολα θα αποφασίσουν να κατέβουν στην πολιτική. Πολύ δύσκολα επιτυχημένοι συμπολίτες μας θα αποφασίσουν να μπουν στην πολιτική.

Αν αυτό λέγεται ποιοτική αναβάθμιση, αν αυτή η σύνθεση της Βουλής έχει ποιοτικά χαρακτηριστικά, πρέπει να το ξανασκεφθείτε, ποτέ δεν είναι αργά.

Εύχομαι και είμαι σίγουρος ότι η υπουργική σας ιδιότητα, το ύψος στο οποίο φθάσατε, δεν σας προξένησε σημεία ζάλης, ιλίγγου ή παραζάλης, ότι μπορείτε να θυμηθείτε τον εαυτό σας σαν απλό δικηγόρο, σαν απλό Βουλευτή, ο οποίος μπήκε τώρα στη πολιτική. Ελπίζω έστω και την τελευταία στιγμή να το ξανασκεφθείτε και να πάρετε πίσω το επαγγελματικό ασυμβίβαστο, διαφορετικά θα οδηγηθούμε σε μια ποιοτική υποβάθμιση της Βουλής μας και αυτό δεν το θέλει κανείς μας και αυτό θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια σε περαιτέρω απαξίωση της πολιτικής σε περαιτέρω χάσιμο της τιμής των πολιτικών και της πολιτικής. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ευχαριστούμε και τον κ. Κωνσταντόπουλο που τελείωσε ακριβώς στην ώρα του.

Με την ευκαιρία, κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σας πω ότι είμαι ακόμα εγγεγραμμένοι είκοσι πέντε συνάδελφοι για να μιλήσουν, οπότε πρέπει να αντιληφθείτε ότι η συνεδρίαση θα πάει πάρα πολύ μακριά. Υπάρχουν δύο λύσεις: 'Η θα αποφασίσουμε να τηρείται απαρέγκλητα το δεκάλεπτο, δηλαδή μόλις χτυπήσει το κουδούνι στα εννέα λεπτά, ο ομιλών θα ετοιμάζεται να βάλει τελεία ή θα πρέπει να συμφωνήσουμε να δώσουμε επτάλεπτα για να διευκολύνουμε το χρόνο. Λάβετε το σας παρακαλώ υπόψη και να ανεχθείτε και το Προεδρείο που στα δέκα λεπτά θα σταματάνε και τα Πρακτικά και τα μεγάφωνα, για να μπορέσουν τελικά να μιλήσουν όλοι.

Ο κ. Δαβάκης έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από χθες σ'αυτήν την Αίθουσα υπάρχει, θα έλεγα, μια περιδίνηση απόψεων. Όλοι μας και ιδιαίτερα αγαπητοί συνάδελφοι κατέφυγαν σε εκφράσεις απαξιοτικές για άλλους συναδέλφους, εκφράσεις οι οποίες καλύτερα θα ήταν να τις καλύψει η λήθη. Όλοι μας, θα διαπλεκόμαστε ανάμεσα σε ένα δίλημμα το οποίο πρόσφατα αρκετοί συνάδελφοι απεκάλεσαν ψευδοδίλημμα. Και

θα έλεγα ότι έτσι είναι. Εν όψει της προβλέψεως του άρθρου 57 του Συντάγματος σχετικά με την άσκηση επαγγέλματος από τους εν ενεργεία Βουλευτές, πάρα πολλοί συνάδελφοι εστράφησαν στην πλευρά του επαγγελματία Βουλευτή, του Βουλευτή επαγγελματία, πράγματα τα οποία και τα δύο ως ιδιότητες είναι και απαξιώτικες για το θεσμό και ύποπτες, αλλά και ιδιαίτερα επικίνδυνες για το μέλλον του. Προσωπικά τάσσομαι υπέρ του Βουλευτή με επάγγελμα, του Βουλευτή εκείνου που όταν ο λαός αποφασίσει να τον στείλει στην ιδιώτευση να έχει την ασφάλεια της επαγγελματικής ένταξης και της επαγγελματικής αποκατάστασης. Υπέρ του Βουλευτή εκείνου ο οποίος βρίσκεται στην ασφάλεια της επαγγελματικής επανόδου όταν ο λαός αποφασίσει να πάψει να ασκεί το βουλευτικό αξίωμα. Τάσσομαι όμως υπέρ της ασυμβίβαστης ιδιότητας του επαγγελματία μαζί με την ιδιότητα του Βουλευτή. Και τάσσομαι, λέω, υπέρ της ασυμβίβαστης αυτής ιδιότητας διότι σήμερα η ενασχόλησή μας με την συνταγματική αναθεώρηση δεν είναι μια ενασχόληση που αφορά την επεξεργασία ενός κοινού νομοσχεδίου. Είναι η ενασχόληση του καταστατικού χάρτη της χώρας, που με αυξημένη τυπική ισχύ κειμένου θα χαράξει δρόμους για τις επόμενες γενιές και για την αυριανή Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Πιστεύω λοιπόν ότι το λειτουργήμα, το αξίωμα του Βουλευτή όπως περνάει μέσα από την τρέχουσα πραγματικότητα και με την απαξίωση που έχει υποστεί πρέπει να θεωρηθεί με θεσμικό ρόλο σε βάθος χρόνου με σκέψη και δράση από εμάς αυτήν τη στιγμή τέτοια ούτως ώστε να το καταστήσει υπεράνω όλων εκείνων των αμφιβολιών, προσκομμάτων και προσβολών που σήμερα υφιστάμεθα. Παράλληλα η αποκλειστική ενασχόληση με το λειτουργήμα του Βουλευτή προσδίδει ιδιαίτερο κύρος σ' αυτόν που το ασκεί. Ένα κύρος που σαφέστατα συνεπάγεται και προϋποθέτει προσωπική θυσία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαι κλασική περίπτωση -και για πρώτη φορά απ' αυτό το Βήμα μιλώ προσωπικά, αλλά ο α-πόηχος των τελευταίων ωρών με αναγκάζει να χρησιμοποιήσω αυτό ως προσωπικό παράδειγμα- που θέλω να πιστεύω με την έσχατη μετριοπάθεια που πρέπει να μας διακρίνει απ' αυτό το Βήμα ότι θα σταδιοδρομούσα -όπως εφάνη από την πενταετή έ-στω ενάσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος- εξαιρέτα ή αρ-κετά καλά και ως δικηγόρος.

Από το 1986 μέχρι το 1992 άσκησα μαχόμενη δικηγορία. Και θέλω να πιστεύω ότι είχαν θεθεί κάποιες βάσεις που προϋπέθε-ταν μία ασφαλή καριέρα και, εν πάση περιπτώσει, προϋπέθεταν προσωπικές στιγμές, τις μικροχαρές της ζωής που οι περισσό-τεροι εξ ημών που ασχολούμαστε με την πολιτική τις έχουμε ξε-χάσει, την επαφή με φίλους και άλλα πολλά. Επιλέξαμε όμως κάποια άλλα πράγματα. Επιλέξαμε την προσφορά στα κοινά, την προσφορά στους ανθρώπους εκείνους που θέλουμε να υ-πηρετήσουμε. Είμαστε ρομαντικοί, αν θέλετε. Γιατί να μας α-φαιρεθεί έστω και το ρίσκο του ρομαντισμού;

Είπε προηγουμένως ο αγαπητός συνάδελφος που κατήλθε του Βήματος πριν από εμένα: "Ποιος θα μου αποστερήσει το ε-ρευνητικό μεράκι ως γιατρός όταν τόσα ερευνητικά προγράμ-ματα τρέχουν;" Κι εγώ λέω: Σαφώς πρέπει να το σκεφτεί διότι η έρευνα -δεν ομιλώ για το επάγγελμα- πιστεύω ότι δεν είναι ε-πάγγελμα. Η έρευνα προϋποθέτει μεράκι. Ας σταθμίσει τα δύο μεράκια από τα οποία το μεν ένα τον ώθησε να βρίσκεται σ' αυ-τήν την Αίθουσα, το δε άλλο τον καλεί να υπηρετήσει την επι-στήμη του.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Γιατί να μπει στο δίλημμα;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ: Εν πάση περιπτώσει, κυρίες και κύ-ριοι συνάδελφοι, είναι ένα σωρό άλλα πράγματα τα οποία μας οδηγούν σ' αυτήν τη θέαση. Εφόσον από την ώρα που μπήκαμε σ' αυτήν την Αίθουσα μιλούμε με το νόμο της πλειοψηφίας, που σαφώς πρέπει να σέβεται και τις μειοψηφίες, ζητούμε τουλάχισ-τον από τη μειοψηφία να σεβαστεί και την πλειοψηφία.

Η θέαση αυτή συνεπάγεται παράλληλα τους κινδύνους του α-θέμιτου ανταγωνισμού. Διότι πώς να σκεφθώ εγώ ένα δικηγόρο, ο οποίος δικηγορεί στο Πρωτοδικείο της Σπάρτης μ' ένα δικη-γόρο-Βουλευτή στο Πρωτοδικείο της Σπάρτης; Ποια θα είναι η θέση αυτού με τη θέση του άλλου;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Συμβαίνει αυτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ: Μπορεί να συμβεί όμως. Είναι πά-ντοτε προσφιλής και με αγαπητούς συναδέλφους η κατά ζεύγη συζήτηση, αλλά από του Βήματος όταν τρέχει η κλεψύδρα του χρόνου αντιλαμβάνεστε ότι είναι πάρα πολύ δύσκολη.

Παράλληλα με το βουλευτικό λειτουργήμα -και θίγω ένα θέ-μα το οποίο απασχολεί όλους τους συναδέλφους και κυρίως διαχέει όλο το πολιτικό μας σύστημα- θίγω και το θέμα της δια-πλοκής. Πώς μπορεί ένας δικηγόρος να εξυπηρετήσει κάλλιστα τα συμφέροντα του λαού που τον εκλέγει παράλληλα με τους εργοδότες που αναμφισβήτητα θα έχει και όταν μάλιστα θα εί-ναι και από τους επιτυχημένους που κοσμούν αυτήν την Αίθου-σα;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει αβίαστα να καταλήξου-με σ' αυτήν τη θέση: Στη θέση της ασυμβίβαστης ιδιότητας Βουλευτή και επαγγελματία σαφέστατα υπάρχοντος όμως πά-ντοτε του ζητήματος της μόνιμης επαγγελματικής καταστάσε-ως.

Πριν τελειώσω θα ήθελα να πω μερικές σκέψεις και για το ζή-τημα των κωλυμάτων.

Είναι αντιδημοκρατικό, είναι αντιδεοντολογικό, είναι πέρα α-πό κάθε δημοκρατική έννοια το να υπάρχουν κωλύματα σε ο-ποιονδήποτε προσδοκά, θέλει και φιλοδοξεί να βρίσκεται σε αυ-τήν την Αίθουσα. Είναι όμως από την άλλη πλευρά περιέργο να λέμε ότι αιρετοί λειτουργοί, όπως είναι οι νομάρχες, μπορούν ά-μα τη λήξει της νομαρχιακής τους θητείας, αυτομάτως να βρε-θούν σε αυτήν την Αίθουσα.

Είναι περιέργο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να υπάρχουν συνάδελφοι και μάλιστα του κύρους και του ύψους του Προέ-δρου κ. Μητσotάκη, που να μη θέτουν κανένα ηθικό διαταγμό στη μεταπήδηση ενός οργάνου, αιρετού μεν, όπως είπα, αλλά σαφέστατα εκτελούντος κρατικές εξουσίες -αποκεντρωμένων κρατικών εξουσιών, όπως είναι οι νομάρχες- και με τον ίδιο τρό-πο και τον ίδιο αγώνα να βρίσκονται και αυτοί σ' αυτήν την Αί-θουσα.

Πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξει το εύλογο χρονικό διάστημα μεταξύ της νομαρχιακής ιδιότητας και της ιδιότητας του υπο-ψηφίου Βουλευτή, για να μπορέσει τουλάχιστον αυτό που λέμε αξιοπιστία στην πολιτική να μη λιθοβοληθεί για μία ακόμη φορά. Για να μπορέσει τουλάχιστον ο λόγος και ο τρόπος που ο κύ-ριος αυτός ή η κυρία αυτή άσκησε το νομαρχιακό αξίωμα να μην είναι υπό την έννοια και υπό την υποψία το ότι το άσκησε για να εισέλθει από το παράθυρο στη Βουλή.

Πιστεύω ότι αυτή η χρονική απόσταση θα προσδώσει και στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση -ένα νεοσύστατο θεσμό- το κύρος που της αρμόζει, αλλά και στον ελληνικό λαό αβίαστα να βγά-λει τα ασφαλή συμπεράσματά του προκειμένου να επιλέξει τους καλύτερους και όχι τους επιτήδειους. Σας ευχαριστώ πο-λύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Η κα Τσουρή έχει το λόγο.

ΕΛΠΙΔΑ ΤΣΟΥΡΗ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνά-δελφοι, ο αείμνηστος δάσκαλος με την τυπική και ουσιαστική έννοια του όρου, όλων μας, ο Αριστόβουλος Μάνσης, έγραψε κάποτε ότι το Σύνταγμα ορίζει την οργάνωση και λειτουργία ό-χι μόνο της κρατικής εξουσίας αλλά γενικότερα της κοινωνικής συμβίωσης. Αν αυτό επικρατήσει στη σκέψη, στους λόγους, ε-νίστε δε και στις πράξεις μας, τότε θα καταφέρουμε να ανταπο-κριθούμε στην ευθύνη και να εκπληρώσουμε το έργο μας ως μέλη της Αναθεωρητικής Βουλής.

Ζητούμε σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μία σειρά από συνταγματικές ρυθμίσεις οι οποίες αναφέρονται στο βασι-κό λειτουργήμα του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού μας πολι-τεύματος, στο λειτουργήμα του Βουλευτή και κατ'επέκταση στους όρους ύπαρξης και λειτουργίας του πολιτικού μας συ-στήματος.

Με την προτεινόμενη αναθεώρηση των άρθρων 56 και 57 του Συντάγματος επιχειρείται ένας σύγχρονος και βασισμένος στις σημερινές ανάγκες και απαιτήσεις προσδιορισμός κωλυμάτων και ασυμβίβαστων ως προς τη βουλευτική ιδιότητα.

Δύο είναι κατά την άποψή μου οι βασικές σκοπιμότητες, τις

οποίες θα πρέπει να εξυπηρετεί η προτεινόμενη αναθεώρηση. Η πρώτη σκοπιμότητα έχει ως βάση της την ανάγκη μιας σαφούς, οριοθετημένης και ξεκάθαρης περιγραφής όλων εκείνων των δραστηριοτήτων, θέσεων ή ιδιοτήτων που εμπεριέχουν την έννοια του κωλύματος ή του ασυμβίβαστου με τη βουλευτική ιδιότητα. Αυτή η οριοθέτηση και μόνο θα κάνει ξεκάθαρο το τοπίο και θα προστατεύσει στο μέλλον από ένα σχεδόν ανεξέλεγκτο και εκ των υστέρων επανακαθορισμό της σύνθεσης της Βουλής μέσω εκλογοδικείων. Και δεν είναι η ανάγκη μιας συντηχιακού χαρακτήρα προφύλαξης των εκλεγμένων συναδέλφων που το υπαγορεύει αυτό, αλλά κυρίως η ανάγκη σεβασμού της επιλογής των πολιτών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Η δεύτερη σκοπιμότητα ανταποκρίνεται στην ανάγκη προστασίας της πολιτικής ζωής από κατηγορίες που κατά καιρούς εκτοξεύονται ως προς τον επηρεασμό της κοινής γνώμης και τη μεταπήδηση από θέσεις άσκησης της διοίκησης και της δημόσιας εξουσίας σε όλες της τις μορφές στα κοινοβουλευτικά έδρανα.

Η εξαντλητική περιγραφή κωλυμάτων και ασυμβίβαστων στα άρθρα 56 και 57 του Συντάγματος, θεωρώ ότι καλύπτει και τις δύο σκοπιμότητες. Ταυτόχρονα διασφαλίζεται η πολιτική ουδετερότητα της Δημόσιας Διοίκησης, μια σημερινή απαίτηση του Έλληνα πολίτη και ένα βασικό ζητούμενο της σύγχρονης δημοκρατίας, αφού μια σειρά θέσεων του δημόσιου τομέα συνεπάγονται την έννοια του κωλύματος.

Έρχομαι στη συνέχεια, στο κορυφαίο, όπως έχει εξελιχθεί, θέμα της συζήτησης αυτής, θέμα του ασυμβίβαστου των καθηκόντων του Βουλευτή με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος. Και θέλω να καταθέσω σχετικά τρεις διαπιστώσεις: Πρώτα πρώτα, για τη μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων, η πραγματική άσκηση των καθηκόντων τους στο εύρος και με το φόρτο που αυτά συνεπάγονται σημαίνει ότι εκ των πραγμάτων είναι αδύνατη η εξακολούθηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Και ως Βουλευτής της περιφέρειας, επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω ότι για τους συναδέλφους της περιφέρειας η πραγματικότητα των μετακινήσεων και των αποστάσεων, καθιστά αδύνατη τη συνέχιση του επαγγέλματός τους όποιο και αν είναι αυτό. Άρα, λοιπόν, υπάρχει ένα πραγματικό ασυμβίβαστο που προέρχεται από την ίδια τη ζωή ακόμα και χωρίς συνταγματική ρύθμιση.

Δεύτερον, θεωρώ ότι η επιλογή εισόδου στο δημόσιο βίο και η έκθεση υποψηφιότητας στο Κοινοβούλιο, είναι ή πρέπει να είναι η κορωνίδα μιας επιτυχημένης επαγγελματικής πορείας στο χώρο βέβαια που ο καθένας έχει επιλέξει.

Ταυτόχρονα αυτό είναι ή πρέπει να είναι ένα από τα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι πολίτες, όταν πραγματοποιούν την επιλογή τους. Και τρίτον, εδώ υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα ουσιαστικό θέμα ίσης μεταχείρισης των Βουλευτών, οι οποίοι όπως γνωρίζετε εκπροσωπούν ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών κατηγοριών, ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας. Άρα, με ποια λογική; Κάποιες επαγγελματικές δραστηριότητες εμπεριέχουν την έννοια του ασυμβίβαστου, ενώ κάποιες άλλες όχι. Και με ποια λογική συνάδελφοι που ο χώρος άσκησης της επαγγελματικής τους δραστηριότητας βρίσκεται σε απόσταση είκοσι λεπτών από την πλατεία Συντάγματος, μπορούν να συνεχίσουν να την ασκούν ενώ κάποιοι άλλοι προερχόμενοι για παράδειγμα από απομακρυσμένους νομούς, είναι αναγκασμένοι να τη διακόψουν. Αλλά το κεφαλαιώδες θέμα εδώ είναι θέμα κύρους του Κοινοβουλίου και εικόνας του Βουλευτή στα μάτια των πολιτών που εκπροσωπεί.

Είμαι βέβαιη ότι οι πολίτες μας θέλουν αποκλειστικά εκπροσώπους τους. Και η σχέση αυτή εκπροσώπησης που μας έχουν εμπιστευθεί, πρέπει να είναι η κυρίαρχη σχέση μας μαζί τους, σχέση υπέρτερη οποιασδήποτε άλλης.

Η επιλογή του να είναι κάποιος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μέλος του Κοινοβουλίου, πρέπει να είναι μια συνειδητή πολιτική επιλογή με ό,τι αυτή συνεπάγεται, μια στάση και απόφαση ζωής. Και αυτό δεν αρκεί να το πιστεύουμε εμείς οι ίδιοι, πρέπει και να φαίνεται ότι το πιστεύουμε.

Επίσης, πολύ σωστά στην προτεινόμενη ρύθμιση περιγράφεται αδρά μια σειρά δραστηριοτήτων οι οποίες εκφεύγουν της κλειστής, της στενής έννοιας του όρου επάγγελμα, δραστηριότητες, οι οποίες για πολιτικούς, επιστημονικούς, καλλιτεχνικούς ή άλλους συναφείς λόγους είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα.

Θέλω όμως να παρατηρήσω ότι κατά τη συζήτηση του νόμου που θα προσδιορίζει επακριβώς τις δραστηριότητες αυτές, θα πρέπει να είμαστε και συγκεκριμένοι και φειδωλοί ως προς την περιγραφή τους και αυτό για να μην αναірρσσουμε την ουσία της συζητούμενης σήμερα συνταγματικής ρύθμισης.

Θα κλείσω με μια αναφορά στα ζητήματα που διέπει το άρθρο 63, σχετικά με την αναγκαία αναβάθμιση της θέσης και του ρόλου του Βουλευτή και τη διασφάλιση των προϋποθέσεων για την αξιοπρεπή και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του.

Άκουσα από τον εισηγητή της Πλειοψηφίας ότι σκοπεύει να αποσύρει τη σχετική διάταξη. Προσωπικά διαφωνώ και θα καταθέσω γιατί. Έχω αναφερθεί και με άλλες ευκαιρίες ότι οι σύγχρονες εξελίξεις έχουν οδηγήσει και οδηγούν πολλές φορές τους Βουλευτές σε μια ιδιόμορφη αναζήτηση ζωτικού χώρου με την πολιτική έννοια, προκειμένου να εκπληρώσουν το συνταγματικό τους ρόλο.

Έχει αναφερθεί επίσης η ενδυνάμωση του χώρου της εκτελεστικής εξουσίας προκειμένου να ανταποκριθεί σε μια εύλογη απαίτηση των πολιτών για αποτελεσματικότητα, απαίτηση η οποία απευθύνεται κυρίως στην πλευρά του κράτους.

Υπό το πρίσμα αυτών των εξελίξεων, το κορυφαίο πρόσωπο της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, ο εκλεγμένος εκπρόσωπος των πολιτών έχει ανάγκη τον προσδιορισμό του ρόλου του, με βάση τις απαιτήσεις, αλλά και τις προσδοκίες που εκφράζουν οι πολίτες.

Οι σημερινές εξελίξεις, ο σύγχρονος χαρακτήρας των προβλημάτων με τα οποία είμαστε αντιμέτωποι, η ανάγκη εξειδικευμένης γνώσης και πληροφόρησης, προκειμένου να διαμορφώσουμε άποψη, είναι μια πραγματικότητα στην οποία ούτως ή άλλως ζούμε όλοι μας, στο πλαίσιο άσκησης των κοινοβουλευτικών μας καθηκόντων. Όταν, λοιπόν, μιλάμε για αξιοπρεπή και αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του Βουλευτή, δεν εννοούμε την οπωσδήποτε όχι αμελητέα οικονομική πλευρά του θέματος, αλλά ένα ευρύτατο πλέγμα γνώσεων, πληροφοριών, υπηρεσιών και υποστήριξης.

Για να δώσω ένα απλό παράδειγμα, ο δήμαρχος μιας μεσαίου μεγέθους πόλης σήμερα, έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε μια σειρά συμβούλων, υπηρεσιών, τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης. Και ορθώς έχει τη δυνατότητα αυτή. Την ίδια στιγμή, όμως, ο Βουλευτής δεν έχει την αντίστοιχη δυνατότητα, όταν μάλιστα το εύρος των υποχρεώσεων του είναι πολύ μεγαλύτερο.

Άρα, η συνταγματική επιταγή για την πολύπλευρη υποστήριξη του έργου του Βουλευτή και ο καθορισμός όλων εκείνων των μέσων τα οποία πρέπει να έχει στη διάθεσή του, δεν είναι παρά η απαραίτητη αποτύπωση της σημασίας που αποδίδεται από το Σύνταγμά μας στη βαρύτητα της κοινοβουλευτικής λειτουργίας και στις προϋποθέσεις για την ουσιαστική εκπλήρωσή της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πεποίθησή μου ότι οι προτεινόμενες αλλαγές στα άρθρα 56, 57 και 63 του Συντάγματος συνιστούν μια πραγματική τομή, με πεδίο αναφοράς το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του κοινοβουλευτικού μας συστήματος.

Συμβαδίζουν με τις ανάγκες της κοινωνίας, αλλά και της εποχής μας. Αναβαθμίζουν τη λειτουργία της πολιτικής, αλλά κυρίως θωρακίζουν το ρόλο του πολιτικά εκλεγμένου εκπροσώπου της κοινωνίας. Άρα, ανταποκρίνονται εν τέλει στην αναγκαϊότητα προάσπισης, αλλά και της παραπέρα διεύρυνσης της σύγχρονης έννοιας της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Βασιλείου έχει το λόγο.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζη-

τούνται χθες και σήμερα στην Εθνική Αντιπροσωπεία τρία από τα βασικότερα άρθρα του υπό αναθεώρηση Συντάγματος.

Με την πολλή συζήτηση, όμως, για το ασυμβίβαστο, αδικήσαμε την αναθεωρητική διαδικασία, όπως τούτο συνέβη περίπου στη γενικότερη αίσθηση της κοινής γνώμης ότι γενικά η αναθεώρηση του Συντάγματος αφορά την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας και την αποσύνδεσή του από τις εκλογές. Γι' αυτό ακριβώς, με λίγες αδρές γραμμές θα πω τις παρατηρήσεις μου επί των άρθρων αυτών και το σχολιασμό μου, όσον αφορά την υπόθεση, ασυμβίβαστο και λειτουργία του πολιτικού.

Στο άρθρο 56 θεωρώ πολύ σημαντική την αφαίρεση της διάταξης, που καθόριζε ότι ένας δημόσιος υπάλληλος πρέπει να επανέλθει στην υπηρεσία του ένα χρόνο μετά, αφότου έχασε τις εκλογές ή αφότου παραιτήθηκε ή τελείωσε η βουλευτική του ιδιότητα. Εγώ προσωπικά το πλήρωσα δύο χρόνια αυτό και από πλευράς συνταξιοδοτικής και από πλευράς μισθολογικής.

Στην παράγραφο 3 δεν συμφωνώ καθόλου με την ασάφεια της τοπικής αρμοδιότητας. Επίσης, όσον αφορά στην ανακήρυξη ως υποψηφίων των εν ενεργεία νομαρχών, οφείλω να πω ότι το εύρος της άσκησης εξουσίας και οι αρμοδιότητες κάθε μορφής επιβάλλουν να είναι υποψήφιος ο νομάρχης την μεθεπόμενη εκλογική αναμέτρηση αφότου έληξε η θητεία του. Ο προσδιορισμός των κωλυμάτων, όπως ορίζεται στις υπό αναθεώρηση διατάξεις, είναι περιοριστικά ορθός, πρέπει όμως ο καθορισμός να γίνει με πλήρη σαφήνεια και ενάργεια.

Θα κάνω μια αναφορά: Δεν μπορώ να δεχθώ την εφαρμογή της διάταξης για όσους υπηρετούν το γραπτό Τύπο, κυρίως για όσους υπηρετούν το γραπτό Τύπο και τον περιοδικό Τύπο της περιφέρειας.

Στο άρθρο 63, κατά τη γνώμη μου, ορθώς απεσύρθη η πρώτη παράγραφος. Η θέση του Βουλευτή στην κοινωνία και η θέση του Βουλευτή σύμφωνα με το πρωτόκολλο, ως προς το πρώτο μέρος θεωρώ ότι είναι θέμα δικού του κύρους, δικού του αναστήματος, το οποίο έφτιαξε κατά τη διάρκεια της θητείας του στην κοινωνία και στην επαγγελματική σταδιοδρομία και ως προς το δεύτερο μέρος είναι θέμα υποχρέωσης της ίδιας της πολιτείας να το καθορίσει.

Εκτιμώ ιδιαίτερα τη γνωστή επιστολή την οποία ο Πρόεδρος της Βουλής έστειλε προς την Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για τον καθορισμό της θέσης αυτής. Δεν πιστεύω ότι πρέπει να αποτελέσει ιδιαίτερη συνταγματική αναφορά.

Ως προς την παράγραφο 2, όμως, έχω να τονίσω ιδιαίτερα ότι ορθώς η αναθεωρούμενη διάταξη, το νέο κείμενο, προβλέπει το σωστό δρόμο της λειτουργίας του Βουλευτή. Όταν μιλάει για διοικητική, υπαλληλική και επιστημονική υποστήριξη, αυτό πρέπει να το εννοήσει και κυρίως να το ακούσει καλά η Βουλή, η οποία εντέλλεται να φέρει νόμο και να αποφασίσει.

Τούτο πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν πιο τάχιστα, αμέσως μετά τη ψήφιση του Συντάγματος, για τη λειτουργία του Βουλευτή. Είναι απόλυτη ανάγκη να εφαρμοστεί αυτό, εάν θέλουμε πραγματικά να λειτουργήσει ο Βουλευτής, κυρίως ο Βουλευτής της περιφέρειας. Τούτο πρέπει να συμβεί χωρίς το φόβο της οιασδήποτε κριτικής, ανεξάρτητα τελείως από τη συζήτησή μας για το ασυμβίβαστο.

Κατά την πορεία των δύο αυτών συζητήσεων χθες και σήμερα προσωπικά πιστεύω με την πολύ μικρή, δεκάμηνη παρουσία μου στη Βουλή, ότι η Βουλή δεν ζει τις καλύτερες στιγμές της με τη συζήτηση περί ασυμβίβαστου. Ανεπτύχθηκαν αντιθέσεις που θίγουν και έλειψε πολλές φορές η ανάγκη σεβασμού εκτέρωθεν.

Προσωπικά είμαι υπέρ του ασυμβίβαστου, συνταγματικά απόλυτα κατοχυρωμένου και όσο γρηγορότερα, ιδίως πιστεύω ότι ο υποψήφιος Βουλευτής και ο Βουλευτής κρίνεται από το εκλογικό σώμα κατά τις εκλογικές διαδικασίες πρώτα από όλα από το ήθος του, από τις γνώσεις του, από την επιστημονική του κατάρτιση, από την οικογενειακή του κατάσταση. Κυρίως κρίνεται από την επαγγελματική του καταξίωση.

Είμαι από αυτούς που πιστεύουν ότι η ενασχόληση με την πολιτική δεν μπορεί να αποτελεί εφιαλτήριο, αλλά επιστέγασμα της επαγγελματικής καταξίωσης και δράσης.

Γι' αυτό προσωπικά πιστεύω ότι για να ασχοληθεί κάποιος με την πολιτική θα πρέπει να έχει βγάλει ένα κομμάτι ψωμί με τον ιδρώτα του. Πιστεύω ότι η ιδιότητα του Βουλευτή με την εντολή που παίρνει από το εκλογικό σώμα αλλάζει το ρόλο του προσώπου, αλλάζει το ρόλο του ανθρώπου που τη φέρει. Δεν δέχομαι την κατηγοριοποίηση των Βουλευτών. Προσωπικά δεν είμαι ανεπάγγελτος. Υπηρέτησα είκοσι οκτώ χρόνια στο δημόσιο. Δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι ανεπάγγελοι. Δεν είμαι ανεπάγγελτος και δεν επιτρέπω σε κανένα να θεωρεί κάτι αντίστοιχο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ : Ποιος το είπε αυτό, κύριε συνάδελφε;

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ : Στην προκειμένη περίπτωση θα μπορούσαμε να δεχθούμε ότι δεν πρέπει να ισχύει κάτι τέτοιο, εάν ο διευθυντής γιατρός του ΕΖΥ θα μπορούσε και αυτός να πηγαίνει να χειρουργεί. Θα μπορούσε και ο δημόσιος υπάλληλος είτε διευθυντής είτε όχι να πηγαίνει και αυτός στη δουλειά του. Όμως, αντί όλων αυτών θα πρέπει η Βουλή με τις αποφάσεις της να ασχοληθεί με τη γνώμη που έχει σήμερα η ελληνική κοινωνία για την πολιτική και τους πολιτικούς.

Ποια γνώμη έχει η Ελληνική κοινωνία για το Βουλευτή; Ασφαλώς όλοι γνωρίζουμε ότι δεν είναι η καλύτερη, γιατί βεβαίως, "οι δύνανται πόλιν κρυβήναι υπεράνω όρους κειμένη". Ο νέος αιώνας, η σύγχρονη δημοκρατία, η ποιοτική δημοκρατία και η εξέλιξη των κοινωνιών επιβάλλουν επιτέλους να αναδειχθεί η πολιτική όπως ορίστηκε από τον Αριστοτέλη, ως η τέχνη του εφικτού, ως η επιστήμη, ως εκείνη η πρακτική που δίνει κύρος και στην κοινωνία, στον πολίτη και στον ίδιο τον πολιτικό και στην πολιτική.

Επιτέλους απαιτείται αξιοπιστία. Αυτό πρέπει να αποκαταστήσουμε. Την συμφωνία λόγων και πράξεων. Απαιτείται καθαρή συνειδηση, έντιμη πρακτική, διαφάνεια δράσης, ελευθερία γνώμης, εγκυρότητα απόψης. Ακόμα απαιτείται με τη στάση και με τη συμπεριφορά μας να δώσουμε αίσθηση ασφάλειας και σιγουριάς στην ελληνική κοινωνία και όραμα στη νεολαία μας. Το χρειάζεται η πατρίδα μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός) : Ο κ. Μαντέλης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ : Κύριοι συνάδελφοι, προφανώς το θέμα του ασυμβίβαστου είναι ένα θέμα αγκάθι. Οι απόψεις που ακούγονται και από τις δύο πλευρές έχουν σοβαρά επιχειρήματα. Όμως, δεν νομίζω ότι χρειάζεται η μια πλευρά να κατακεραυνώνει την άλλη με χαρακτηρισμούς για να δώσει έμφαση στα επιχειρήματά της.

Επειδή ακριβώς το θέμα έχει αυτό το χαρακτήρα, θα πρέπει ο καθένας να ψηφίσει εκείνο που πιστεύει με βάση εκείνο που βιώνει. Είναι ένα θέμα στο οποίο, όπως σε όλα τα συνταγματικά θέματα, δεν χωρά λευκή ψήφος. Εδώ, επειδή πιστεύω ότι δεν πρέπει να περιμένουμε την ώρα της ψηφοφορίας για να πούμε κρυφά το τι είμαστε, θεωρώ υποχρέωσή μου να σας πω τι κάνω εγώ, ποιο είναι το προσωπικό μου βίωμα. Όσες φορές ήμουν Βουλευτής, φρόντιζα να μην ασκώ επάγγελμα. Έκανα αγώνα για να υπερασπιστώ εκείνο που θεωρούσα σωστό, αλλά ουδέποτε επιδιώκοντας προσπορισμόν οικονομικού οφέλους.

Όσες φορές δεν ήμουν, ξαναγύρινα στο επάγγελμά μου. Αυτό το μοντέλο ζωής αρμόζει με την πρόταση που γίνεται από τον εισηγητή της Πλειοψηφίας και πολύ απλά το ψηφίζουμε γι' αυτόν το λόγο. Όμως η συζήτηση για το ασυμβίβαστο έχει αφήσει να περάσουν απαρατήρητα τα ζητήματα των κωλυμάτων και των άλλων διατάξεων.

Εγώ έχω έναν πολύ σοβαρό προβληματισμό, όσον αφορά την πρόταση αναθεώρησης που γίνεται στο άρθρο 56, παρ. 3.

Θα παρακαλούσα τον κύριο Υπουργό που παρίσταται, να δώσει σημασία σε αυτό το ζήτημα και θα ήθελα να τον παρακαλέσω να μεταφέρει στον εισηγητή της Πλειοψηφίας -γιατί μας εκφράζει σαν κόμμα ο εισηγητής της Πλειοψηφίας- αυτόν τον προβληματισμό.

Η πρόταση του άρθρου 56, παρ. 3, εξαιρεί από το 18μηνο της παραίτησης προ της λήξεως της τετραετούς θητείας τους με-

τακλητούς υπαλλήλους πλην των γενικών και ειδικών γραμματέων, των πάσης φύσεως γενικών και ειδικών γραμματέων. Εδώ υπάρχει ένα σοβαρό ζήτημα, γιατί οι μετακλητοί υπάλληλοι κατ'εξοχήν -όχι όλοι- είναι οι σύμβουλοι των Υπουργών.

Έχω διατελέσει Υπουργός και μπορώ να πω ότι όλοι οι Υπουργοί έχουν συμβούλους που είναι άριστοι επιστήμονες και συνεργάτες, αλλά ουδείς μπορεί να αποκλείσει δίπλα στον Υπουργό να υπάρχει επιπρόσθετος φιλόδοξος ανήρ, ή έστω και γυναίκα, ο οποίος από τη θέση αυτή να νοσφίζεται το όνομα του Υπουργού εν αγνοία του Υπουργού, για να προωθή τις δικές του επιδιώξεις, καταδυναστεύοντας κατ'εξοχήν τη Δημόσια Διοίκηση, προωθώντας πελατειακές σχέσεις που θα προωθήσουν τον ίδιο και όχι τον Υπουργό του οποίου το όνομα χρησιμοποιεί...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Την έχετε πατήσει;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Δεν την έχω πατήσει, αλλά μπορεί να την πατήσει οποιοσδήποτε. Και το παράδειγμα, κύριε συνάδελφε, αφού θέλετε να με διακόψετε, δεν είναι υποθετικό, αλλά είναι υπαρκτό, έχει συμβεί. Δεν χρειάζεται να αναφέρουμε ονόματα σε αυτήν τη Βουλή, τα γνωρίζουμε και είναι μία πραγματικότητα.

Φοβάμαι ότι μία τέτοια διάταξη το πρώτο αποτέλεσμα που θα έχει, το πρώτο πλήγμα που θα υπάρξει, είναι πρώτα στη Δημόσια Διοίκηση. Αυτοί οι λίγοι που μπορεί να υπάρχουν, είναι αρκετοί για να διαλύσουν κυριολεκτικά σε ένα Υπουργείο τη Δημόσια Διοίκηση. Θα επιβάλλουν την άποψή τους, για να περάσουν την πελατειακή τους σχέση, εν αγνοία του Υπουργού, αλλά στο όνομα του Υπουργού. Και το αποτέλεσμα θα είναι, όπως έχει συμβεί ήδη και δεν είναι υποθετικό, ο μιν Υπουργός να πράττει το σωστό, αλλά να μην εκλέγεται και ο δε σύμβουλός του να κάνει εκείνο που αυτός θεωρεί σωστό και να εκλέγεται. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Δεν συζητώ βέβαια την περίπτωση κατά την οποία θα υπάρχουν, ιδιαίτερα για τους συναδέλφους μας των επαρχιακών εκλογικών περιφερειών, δυνατότητες οι Υπουργοί να θέλουν να αποδυναμώνουν τους συναδέλφους τους, φυτεύοντας υποψήφιους από τις περιοχές των συνυποψηφίων τους και το ενδεχόμενο να εκλέγονται τέτοια άτομα δίνοντας μια εικόνα στην σύνθεση της Βουλής προϊσταμένων Βουλευτών και υφισταμένων Βουλευτών.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτή η διάταξη θέλει διόρθωση. Και δεν λέω ο σύμβουλος Υπουργού να μην είναι υποψήφιος, απλά να απαιτείται δεκαοκτώ μήνες πριν τη λήξη της τετραετούς θητείας, όπως αξιώνουμε αυτό το πράγμα να κάνει ο γενικός και ειδικός γραμματέας είτε Υπουργείου είτε αυτοτελούς υπηρεσίας είτε της περιφέρειας. Όχι την τελευταία στιγμή να αντλεί τα οφέλη της θέσεως που είναι πολλές φορές διαλύοντας και δημιουργώντας προβλήματα και στον Υπουργό τον οποίο υποτίθεται ότι συμβουλεύει.

Αυτή είναι η πρότασή μου. Θα ήθελα να την καταθέσω και γραπτά. Δεν είναι πρόταση που να συγκεντρώνει πενήντα σε αριθμό Βουλευτές. Θα ήταν εκπρόθεσμη ούτως ή άλλως. Κατά προαίρεση μπορούν να τη δεχθούν οι εισηγητές. Ήθελα όμως να την καταθέσω να υπάρχει στα Πρακτικά και να παρακαλέσω να πάρει ένα αντίγραφο, αν θέλει, ο εισηγητής της Πλειοψηφίας και να δώσει επίσης και ένα αντίγραφο και στους συναδέλφους, οι οποίοι εκπροσωπούν τις γνώμες των κομμάτων της μειοψηφίας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αναστάσιος Μαντέλης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικά της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Λωτίδης έχει το λόγο.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την τροπή που έχει πάρει η συζήτηση μέχρι σήμερα, αυτό που θα εμπεδωθεί -όχι μόνο σε αυτή την Αίθουσα, αλλά και από τους πολίτες που μας παρακολουθούν- είναι ότι το θέμα του ασυμβίβαστου της βουλευτικής ιδιότητας και της άσκησης επαγγέλματος

αφορά μόνο τους Βουλευτές, αφορά μόνο το Κοινοβούλιο και δεν αφορά την κοινωνία, δεν αφορά τους πολίτες. Είναι δηλαδή ένα καθαρά συντεχνιακό πρόβλημα που ταλανίζει επί δύο-τρεις μέρες την Αίθουσα του Κοινοβουλίου. Και βεβαίως ακόμα χειρότερο είναι ότι αφορά τους παρόντες Βουλευτές, δηλαδή τα φυσικά πρόσωπα που σήμερα έχουν τη θέση, την ιδιότητα του Βουλευτή.

Έχω την πεποίθηση ότι δεν είναι έτσι. Εάν έτσι πιστεύουμε μέσα σε αυτήν την Αίθουσα ή εάν έτσι πιστεύουν όσοι μας ακούν, είναι μέγα λάθος. Πιστεύω ότι το θέμα αφορά τα κόμματα στο σύνολό τους, την ελληνική κοινωνία και τον ελληνικό λαό. Και βεβαίως δεν αφορά μόνο για σήμερα τον ελληνικό λαό αλλά και για το μέλλον.

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι σήμερα δεν νομοθετούμε απλά. Είμαστε συνταγματικοί νομοθέτες και οι αποφάσεις που παίρνουμε νομοθετούνται συνταγματικά, θα αφορούν το μέλλον της ελληνικής κοινωνίας και της ελληνικής πολιτείας και δημοκρατίας επί σειρά ετών και δεκαετιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλές φορές και δημόσια και ιδιωτικά όλοι έχουμε υποστηρίξει ότι με βάση τα νέα δεδομένα, τις νέες εξελίξεις, την τεχνολογία, την ανάπτυξη της, την εισαγωγή της στην οικονομία, στην κοινωνία, στην κρατική μηχανή, την αναδιάρθρωση του κράτους, τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και πόρων από το κέντρο στην περιφέρεια -που καλώς γίνεται αναζητούμε τη δυνατότητα του Βουλευτή να παρεμβαίνει, να διαμορφώνει και να παίζει καθοριστικό ρόλο στις εξελίξεις του τόπου μας. Σε μία εποχή μάλιστα που το κομματικό φαινόμενο, όπως όλοι γνωρίζουμε, υποχωρεί, ο ρόλος του Βουλευτή καθίσταται έτι περαιτέρω καθοριστικός.

Σε αυτή λοιπόν την περίοδο έρχεται η συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος, όπου θα πρέπει να βρούμε τρόπους για να ξεφύγει το Κοινοβούλιο από αυτό που είναι μέχρι σήμερα, ένας επικυρωτικός μηχανισμός αποφάσεων που παίρνεται από την εκτελεστική εξουσία και την όποια κυβέρνηση. Να γίνει ένας χώρος σύνθεσης, ανταλλαγής απόψεων και παραγωγής πολιτικής.

Την επόμενη εβδομάδα, κύριοι συνάδελφοι, εάν θυμάμαι καλά, συζητούμε για τον τρόπο νομοθέτησης. Θα πρέπει από τα καθιερωμένα, τα συμβατικά μέχρι τώρα να ξεφύγουμε και να βρούμε άλλους τρόπους μέσα από τους οποίους θα αναδεικνύεται πραγματικά ο ουσιαστικός ρόλος του Βουλευτή.

Για να μπορέσει όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, ο Βουλευτής να επιτελέσει όλα αυτά στις νέες συνθήκες και στα νέα δεδομένα, έχω την άποψη ότι θα πρέπει να αφιερώνει -και νομίζω ότι το είπαν όλοι- όλο του το χρόνο, προκειμένου να υπηρετήσει τα συμφέροντα του έθνους και του λαού που τον εξέλεξε.

Και βεβαίως, αγαπητοί συνάδελφοι, όλοι από του Βήματος αυτού -και όχι μόνο- έχουν δηλώσει ότι και τις εικοσιτέσσερις ώρες που έχουμε να τις αφιερώνουμε στην υπηρετήση των συμφερόντων του έθνους και του λαού δεν αρκούν. Και μάλιστα ακούσα τους συναδέλφους οι οποίοι εξέφεραν πύρρειους λόγους κατά του ασυμβίβαστου να ομιλούν περί της προσπάθειας που πρέπει επί εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο να καταβάλλουν και ταυτόχρονα να ομιλούν εναντίον του ασυμβίβαστου που εισάγεται με τη Συνταγματική Αναθεώρηση. Οποία αντίφαση, κύριοι συνάδελφοι!

Θα πρέπει να καταλάβουμε ότι η άσκηση του βουλευτικού λειτουργήματος δεν μπορεί να είναι πάρεργη. Δεν μπορεί να ασκείται μαζί με κάτι άλλο. Ο στόχος πρέπει να είναι να αναβαθμιστεί το Κοινοβούλιο. Και για να αναβαθμιστεί, πέρων όλων των άλλων που θα μπορούσα να αναφέρω εδώ, πρέπει να αφιερώνουμε, όπως είπα και πιο μπροστά, όλο μας το χρόνο.

Ας προσπαθήσουμε νηφάλια και ψύχραιμα να απαντήσουμε στα ερωτήματα τα οποία ακούστηκαν από την πλευρά αυτών οι οποίοι υποστηρίζουν ότι δεν πρέπει να καθιερωθεί συνταγματικά το ασυμβίβαστο.

Το πρώτο επιχείρημα λοιπόν το οποίο χρησιμοποίησαν, είναι ότι έκαναν και συγκριτική μελέτη -συγκριτικό δίκαιο, όπως λέγαμε στο πανεπιστήμιο- για το εάν υπάρχει χώρα άλλη η οποία να έχει καθιερώσει ασυμβίβαστο, είτε συνταγματικά είτε νομοθετικά. Και υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει άλλη χώρα.

Εγώ από μία πρόχειρη αναζήτηση και μελέτη που έκανα και συζητώντας με συναδέλφους, οι οποίοι είναι ειδικότεροι από εμένα στο θέμα αυτό, είδα ότι υπάρχουν αρκετές χώρες, όπως η Γαλλία παραδείγματος χάριν, όπου υπάρχει λεπτομερειακή αναφορά -από το νόμο, όχι από το Σύνταγμα- στο τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται. Υπάρχει η Ισπανία, υπάρχουν και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπως ανέφερε χθες συνάδελφος από τη μεριά της Νέας Δημοκρατίας. Ως εκ τούτου νομίζω ότι δεν εισάγουμε καινά δαιμόνια.

Αγαπητοί συνάδελφοι, είναι γνωστός σε όλους ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούμε όλοι εδώ -και δεν υποτιμώ κανέναν προσωπικά, ούτε κανένα κόμμα- όπως επίσης και η πολυνομία και ο τρόπος με τον οποίο φέρνει η εκάστοτε κυβέρνηση σχέδια νόμου και ο τρόπος με τον οποίον ψηφίζονται. Έχουμε μία βιομηχανία παραγωγής νόμων.

Επειδή, λοιπόν, όπως πολύ σωστά είπε κάποιος συνάδελφος από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, πιθανόν ο νόμος να αλλάζει από περίοδο σε περίοδο, ίσως πολλά πράγματα τα οποία θα έπρεπε να ρυθμιστούν με νόμο είμαστε υποχρεωμένοι να τα ρυθμίζουμε στο Σύνταγμα, για να τελειώνει άπαξ διά παντός το θέμα αυτό.

Κάποιοι συνάδελφοι είπαν ότι αυτοί που ασκούν -δεν κάνω, αν και θα μπορούσα, να κάνω προσωπική αναφορά- επάγγελμα, έρχονται σε επαφή με τους πολίτες, με την κοινωνία, παίρνουν τα μηνύματα, τα μεταφέρουν εδώ, γίνεται συζήτηση και βρίσκειται η καλύτερη δυνατή λύση.

Απ' ό,τι γνωρίζω εγώ, πέραν του 70% - 80% των συναδέλφων στην Αίθουσα αυτή και σήμερα και χθες και αύριο, ανεξάρτητα αν ψηφισθεί η ρύθμιση η οποία εισάγεται, δεν ασκούν επάγγελμα. Δηλαδή τι θέλουν να μας πουν; Ότι όλοι εμείς οι οποίοι είχαμε επάγγελμα και δεν το ασκούμε σήμερα, το αναστείλαμε, δεν έχουμε επαφή με την κοινωνία, δεν ζούμε από κοντά τα προβλήματα του λαού, δεν είμαστε μέσα στις κοινωνικές διεργασίες; Νομίζω ότι αυτό δεν αντέχει σε περαιτέρω ανάλυση και κριτική και το προσπερνάω.

Άλλο επιχείρημα το οποίο χρησιμοποίησαν: Είπαν ότι θα μπουν στο Κοινοβούλιο οι ανεπάγγελτοι, οι κομματικοί, που δεν άσκησαν ποτέ κάποιο επάγγελμα. Μα, είναι δυνατόν να υποστηρίζεται κάτι τέτοιο; Και επαναλαμβάνω, μπορώ να κάνω αναφορά, διότι σταχυολόγησα και κωδικοποίησα τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησαν. Είναι δυνατόν να λέγεται κάτι τέτοιο;

Κατ' αρχήν ο Βουλευτής εκλέγεται από το λαό, δεν διορίζεται. Ο κυρίαρχος λαός είναι αυτός ο οποίος αποφασίζει και αξιολογεί την επαγγελματική, την κοινωνική σου διαδρομή, την προσφορά σου, τους κοινωνικούς σου και πολιτικούς αγώνες. Από κει και πέρα, όταν σήμερα η συντριπτική πλειοψηφία των Βουλευτών μέσα εδώ ανέστειλε, για τη διάρκεια που θα ασκεί τα κοινοβουλευτικά της καθήκοντα, την άσκηση του επαγγέλματος, δηλαδή αυτοί οι Βουλευτές ήταν ανεπάγγελτοι; Όχι, βέβαια, αγαπητοί συνάδελφοι. Είχαν συγκεκριμένο επάγγελμα και μπορείτε να ρίξετε μια ματιά και να δείτε πόσοι ήταν πετυχημένοι και πόσοι όχι.

Το πιο ακραίο όμως επιχείρημα, το οποίο άκουσα σ' αυτήν την Αίθουσα, ήταν ότι θα μπαίνουν στη Βουλή -και ειπώθηκε μάλιστα από συναδέλφους οι οποίοι κινούνται περισσότερο στην αριστερή πλευρά του κοινωνικού φάσματος- με τη συνταγματική αυτή διάταξη, αυτοί οι οποίοι θα έχουν εξαρτήσεις από διάφορα οικονομικά συμφέροντα και λίγο πολύ διαπλεκόμενοι. Δεν θέλω να απαντήσω με ευθύ τρόπο σ' αυτήν την ατμόσφαιρα, γιατί αν προεκτείνεις αυτή τη σκέψη τους, θα πρέπει να πούμε ότι εμείς, το 70% - 80%, είμαστε οικονομικά εξαρτημένοι και διαπλεκόμενοι. Εγώ, όπως και πολλοί άλλοι συνάδελφοι, απ' όλες τις πτέρυγες, δεν μπορούμε σε καμία περίπτωση να το δεχθούμε αυτό και ειλικρινά απορώ πώς τόλμησαν να εκστομίσουν μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα κάτι τέτοιο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Ποιος το είπε;

ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ: Ειπώθηκε, είπα, κύριε συνάδελφε. Δεν είπα από σας.

Ειπώθηκε επίσης ότι τα κόμματα μπορούν να απαγορεύσουν -και να πάμε σ' αυτήν τη ρύθμιση- στους Βουλευτές τους να μην ασκούν επάγγελμα. Φαίνεται και φαντάζει λογικό αυτό και θα

μπορούσαν να το δεχθούν όλες οι πλευρές και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Νέα Δημοκρατία. Αλλά επειδή, όπως ανέφερα και πιο μπροστά, γνωρίζουμε όλοι το πώς λειτουργούν τα κόμματα και τις αδυναμίες που έχουν και τις σκοπιμότητες που πολλές φορές υπεισέρχονται, έχουμε τα φαινόμενα αυτά τα οποία έχουμε.

Απαιτούμε, λοιπόν, από το συνταγματικό νομοθέτη να παρέμβει και να καθορίσει την εσωτερική δημοκρατία και λειτουργία των κομμάτων, πολλώ δε μάλλον για συγκεκριμένα θέματα που δεν αφορούν τη λειτουργία αυτών καθ' εαυτών των κομμάτων, αλλά το σύνολο του πολιτικού κόσμου και τον ελληνικό λαό.

Υπάρχει βεβαίως ένα επιχείρημα το οποίο είναι λογικό, στέκει και θα μπορούσα να πω και ισχυρό και συγχωρήστε τον τόνο της φωνής μου. Είναι ότι κάποιοι συνάδελφοι μπήκαν στο Κοινοβούλιο με ένα άλλο status, με ένα άλλο καθεστώς και στο μέσον της βουλευτικής τους θητείας έρχεται η Βουλή, με την οποία πλειοψηφία εν πάση περιπτώσει, και λέει ότι δεν μπορούν να ασκούν το επάγγελμα. Έχει βάση το επιχείρημα αυτό, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σύνθετο ...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω σε ένα ακριβώς λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

είναι όχι σήμερα, αλλά και χθες και προχθές και επί πολλές δεκαετίες οι πολιτικοί του ελληνικού λαού, να μην ασκούν επάγγελμα.

Αν ρίξουμε μια ματιά στην πολιτική ιστορία της χώρας, θα δούμε ότι ελάχιστοι εκ των πολιτικών που ελάμπρυναν με την παρουσία τους το Κοινοβούλιο ασκούσαν ταυτόχρονα στο διάστημα που ήταν Βουλευτές, που υπηρετούσαν τα συμφέροντα του έθνους και του λαού, επάγγελμα. Ως εκ τούτου, λοιπόν, το εγνώριζαν αυτό.

Και υπάρχει και το άλλο επιχείρημα: Ότι προσερχόμενος ο πολίτης για να ψηφίσει... (Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε συνάδελφε, τελειώσατε την ομιλία σας.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ: Τελειώνω. Μισό λεπτό, στην κυριολεξία. Προσερχόμενος ο πολίτης για να ψηφίσει, κύριοι συνάδελφοι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν θα καταγράφεται τίποτε σε λίγο.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ: Προσερχόμενος λοιπόν για να ψηφίσει, βεβαίως έδινε την εντολή σε όλους και σε κάθε έναν ξεχωριστά από μας, ότι θα ασκεί αποκλειστικά τα βουλευτικά του καθήκοντα και όχι ότι θα είναι καλός επαγγελματίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν καταγράφεται τίποτα, λυπάμαι.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ: Μισό λεπτό, μία φράση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν γίνεται. Αποκλείεται.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ: ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν μπαίνουν στα Πρακτικά αυτά.

Εάν ξεπερνάτε τα δέκα λεπτά, δεν θα καταγράφονται στα Πρακτικά τα όσα λέτε. Λυπάμαι που ο κ. Λωτιδής ένα κομμάτι της ομιλίας του, που ήταν πολύ ωραία, δεν θα το δει.

Η κ. Σχοιναράκη έχει το λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ-ΗΛΙΑΚΗ: Ή για να συμπληρώσω το Λάζαρο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να επιλέγουν αν θα παίρνουν την αποζημίωση του Βουλευτή, εφόσον επιλέγουν να συνεχίσουν την επαγγελματική τους δράση.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα στα πλαίσια της αναθεώρησης του Συντάγματος τα άρθρα 56, 57 και 63. Στο ζήτημα των πολιτικών δικαιωμάτων εντάσσονται οι περιορισμοί και τα κωλύματα για την ενδεχόμενη υποψηφιότητα Βουλευτών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 56. Θεωρώ θετικό λοιπόν το γεγονός ότι η συγκεκριμένη διάταξη αναθεωρείται, μειώνονται οι περιορισμοί και τα κωλύματα, διότι έτσι κατοχυρώνονται πλήρη πολιτικά δικαιώματα στους εργαζόμενους και τούτο συμβάλλει στη διεύρυνση της δημοκρατίας

και στη θωράκισή της, ταυτόχρονα δε στην ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας του Κοινοβουλίου σε επίπεδο κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

Όμως εκτιμώ, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι πρέπει να επανεξεταστεί το θέμα της παραίτησης από την υπηρεσία για την υποβολή υποψηφιότητας. Την αναστολή της υπαλληλικής ιδιότητας για την προεκλογική περίοδο και για όσο διαρκεί η κοινοβουλευτική θητεία πρέπει να δούμε και όχι την υποχρεωτική παραίτηση, όπως και την άμεση επαναφορά στα καθήκοντα μετά την αποτυχία εκλογής. Ταυτόχρονα, εξασφαλίζεται μέσα από την αναθεώρηση της διάταξης αυτής εκτός από το ουσιαστικό δικαίωμα της εκλογής και η αποφυγή του επηρεασμού του εκλογικού σώματος και σωστά.

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 63, συμφωνώ με αυτούς που λένε ότι ο σεβασμός δεν επιβάλλεται αλλά κατακτιέται, όμως το Σύστημα, ο ανώτατος καταστατικός χάρτης της χώρας, επιβάλλεται να ορίζει τη δομή και τους κανόνες λειτουργίας του πολιτικού συστήματος της χώρας.

Έρχομαι τώρα στο άρθρο 57. Ειλικρινά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν περίμενα ποτέ μπαίνοντας στη Βουλή ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος θα εστιάζονταν στη συζήτηση για το άρθρο 57 και η συζήτηση αυτή θα μονοπωλούσε, μπορώ να πω, -και μπορεί να το πει ολόκληρη η κοινωνία αυτό- την αναθεώρηση του Συντάγματος. Θεωρούσα αυτόν το δοντολογικό και μόνον ότι μπαίνοντας στο ελληνικό Κοινοβούλιο επιβάλλεται να είσαι Βουλευτής και μόνο, προκειμένου να ανταποκριθείς στα καθήκοντα και στις υποχρεώσεις που απορρέουν απ' αυτή την ιδιότητα, στα καθήκοντα και στις ευθύνες που έχεις απέναντι στην τοπική κοινωνία, η οποία σε εξέλεξε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα πω το εξής: Οι δάσκαλοι, οι πολιτικοί και οι ιερωμένοι εκπέμπουν μηνύματα με τη στάση και τη λειτουργία τους, γιατί αποτελούν πρότυπα για την κοινωνία. Και εμείς ως Βουλευτές μέσα από τη δράση μας στο ελληνικό Κοινοβούλιο επιβάλλεται να στείλουμε μηνύματα μέσα από το Κοινοβούλιο. Τα μηνύματα που έχουμε στείλει τούτες τις μέρες δεν μπορώ να πω ότι είναι τα καλύτερα ή μάλλον μπορώ να πω ότι είναι τα χειρότερα. Γιατί από αυτή τη σημερινή συζήτηση εκείνο που έχουμε κάνει είναι να έχουμε στήσει οι μισοί τους άλλους μισούς απέναντι και να πετροβολούμε -και μάλιστα άκομψα- για ένα θέμα που έχει να κάνει προσωπικά με μας. Γιατί το επαγγελματικό ασυμβίβαστο έχει να κάνει με τη σημερινή σύνθεση της κοινοβουλευτικής ομάδας.

Αρχές, αξίες, οράματα πάνε περίπατο για το προσωπικό και μόνο θέμα.

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες, εκείνο που επιβάλλεται τουλάχιστον να γίνει είναι να είμαστε προσεκτικοί στην άποψή μας. Προσωπικά σέβομαι την άποψη καθενός και καθεμιάς, ανεξάρτητα από το αν συμφωνώ ή όχι.

Επώθηκαν, όμως, μέσα σ' αυτές τις δύο μέρες πολλές φράσεις, οι οποίες προσβάλλουν -και δεν νομίζω ότι έχουμε χάσει την αίσθηση τι προσβάλλει- "ανεπάγγελτοι που επιθυμούν μέσω του ασυμβίβαστου να πετύχουν την αύξηση του μισθού".

Προσωπικά, όπως και πολλοί άλλοι συνάδελφοι εδώ μέσα, έχουμε το ασυμβίβαστο, ή έχουμε επιλέξει το ασυμβίβαστο. Δεν είμαι ανεπάγγελτος και ούτε βεβαίως με έστειλε εδώ ο ελληνικός λαός, όπως και πολλούς άλλους από εδώ μέσα, επειδή είχα πίσω μου οικονομικό ή κάποιο πολιτικό τζάκι. Με έστειλε ο λαός του Ηρακλείου αξιολογώντας μια πολύχρονη δράση και προσφορά κοινωνική, όπως και πολλών άλλων συναδέλφων.

"Ανεπάγγελτοι, διαπλεκόμενοι ή προσκυνημένοι", ειπώθηκε απόψε και δεν μπορώ να καταλάβω πώς αυτός ο αξιολογός συνάδελφος και με πολύχρονη παρουσία στο ελληνικό Κοινοβούλιο είπε τη λέξη "προσκυνημένοι", που κάθε άλλο, παρά μας τιμά.

"Ανθρωποι επιτυχημένοι που προέρχονται από την κοινωνία, δεν θα μπαίνουν στο Κοινοβούλιο". Φαίνεται ότι κάποιοι συνάδελφοι και συναδέλφισσες εδώ μέσα εκτιμούν ότι καταξιωμένοι και επιτυχημένοι είναι μόνο οι ελεύθεροι επαγγελματίες και ξεχνούν, όπως πολύ σωστά είπε ο Μανώλης ο Σκουλάκης εδώ μέσα, ότι η κοινωνία δεν μας ψήφισε για να συνεχίσουμε να είμαστε επιτυχημένοι επαγγελματίες, μας ψήφισε για να τον εκπρο-

σωπήσουμε και να δώσουμε λύση πάνω στα προβλήματά του.

Οι κατηγορίες των Βουλευτών, που αυτό το διάστημα κάποιοι ξαφνικά ανακάλυψαν, δεν είναι, δύο κύριε Υπουργέ, είναι τέσσερις:

Είναι εκείνοι που έχουν το υποχρεωτικό ασυμβίβαστο, οι Βουλευτές επαρχίας ελεύθεροι επαγγελματίες που υποχρεούνται εξαιτίας της απόστασης να έχουν το ασυμβίβαστο.

Είναι αυτοί που έχουν επιλέξει το ασυμβίβαστο, γιατί βλέπουν ότι δεν μπορούν να ανταποκριθούν στα καθήκοντα και στις υποχρεώσεις του Βουλευτή ασκώντας ταυτόχρονα το επάγγελμά του.

Και είναι αυτοί που ασκούν το επάγγελμά τους και εκτιμούν ότι μπορούν ταυτόχρονα να εκπροσωπούν τις τοπικές κοινωνίες στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

"Αποφασίζουμε για όλους", ειπώθηκε και δεν είναι σωστό αυτό. Μα, το ίδιο Κοινοβούλιο δεν αποφάσισε οι νομάρχες να έχουν επαγγελματικό ασυμβίβαστο ή μόνο είμαστε ευαίσθητοι όταν τέτοια ζητήματα αφορούν εμάς;

Προβλήματα και αρνητικά μηνύματα:

Αλήθεια συνάδελφοι, που συνεχίζετε να ασκείτε το επάγγελμά σας, δεν έχετε σκεφτεί ποτέ τις ενδοεπαγγελματικές ανισότητες; Ένας Βουλευτής, ταυτόχρονα δικηγόρος, μηχανικός ή γιατρός και ένας απλός πολίτης δικηγόρος, μηχανικός ή γιατρός.

Θα θυμίσω την εικόνα που δόθηκε στην κοινωνία και σε όλους εμάς εδώ -και πολλοί μάλιστα είχαν τοποθετηθεί τότε και ήταν και λάβροι- όταν πρώην συνάδελφος κλήθηκε από τη γνωστή εταιρεία "FMD" προκειμένου να ενημερωθεί γι' αυτό το θέμα και να αναλάβει, αν επιθυμούσε, αυτήν την υπόθεση. Θυμόμαστε τι πρόβλημα δημιουργήθηκε. Και είναι πρώην συνάδελφος.

Το σοβαρό ερώτημα που μπαίνει είναι: αλήθεια, πόσες ώρες αφιερώνουν αυτοί οι συνάδελφοι στο Κοινοβούλιο, στο επάγγελμά τους, στην επιμορφωτική στήριξη για να μπορούν στοιχειωδώς να παρακολουθούν την εξέλιξη της επιστήμης τους; Εκτός και αν αυτά εκτιμούν ότι μπορούν να γίνουν δι' αντιπροσώπων.

Νομίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συμφωνούμε όλοι ότι εκπροσωπούμε τον ελληνικό λαό, που προσδοκά να μετουσιώσουμε τις ελπίδες και τα οράματά του σε πολιτικές που θα δώσουν απάντηση στα σοβαρά προβλήματα που τον απασχολούν.

Μέσα από αυτήν τη διήμερη συζήτηση -τονίζω ξανά- δίνουμε την εντύπωση ότι κάθε άλλο, παρά ασχολούμαστε με αυτά.

Τελειώνοντας εκτιμώ ότι σωστά μειώνονται οι περιορισμοί και τα κωλύματα στο άρθρο 56. Και επίσης, σωστά στο άρθρο 57, μέσω των ασυμβιβάστων, έρχεται να διασφαλιστεί το κύρος του Βουλευτή και του Κοινοβουλίου. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Παναγιώτης Σγουριδής έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα καταθέσω την προσωπική μου ταυτότητα εξαρχής σε αυτήν την πρωτόγνωρη για τα κοινοβουλευτικά χρονικά συζήτηση, αν και είναι λάθος, γιατί μέσα σε αυτό εδώ το Κοινοβούλιο πρέπει να καταθέτουμε λογικές, επιχειρήματα, απόψεις και όχι τις προσωπικές μας ταυτότητες. Επειδή, όμως, το έκαναν όλοι θα το κάνω και εγώ.

Δεν ασκώ το επάγγελμα από το 1989 όταν πρωτοεξελέγη Βουλευτής, αν και ήμουν ελεύθερος επαγγελματίας μηχανικός, εργολήπτης δημοσίων έργων. Ως ελεύθερος επαγγελματίας μηχανικός συνειδητά σταμάτησα να ασκώ το επάγγελμα. Έκανα έναν αυτοπεριορισμό από μόνος μου. Ως εργολήπτης δημοσίων έργων υπήρχαν συνταγματικά κωλύματα. Παρά ταύτα, παρ'όλο που είμαι ελεύθερος επαγγελματίας μηχανικός και παρ'όλο που δεν ασκώ το επάγγελμα, είμαι από αυτούς που είμαι κατά του ασυμβιβάστου.

Θητεύω σε αυτό το Κοινοβούλιο δώδεκα χρόνια, επτά εξ αυτών ως Αντιπρόεδρος της Βουλής και έχω ζήσει πολλές καταστάσεις και μπορώ να πω ότι για πρώτη φορά ζω μία τέτοια κατάσταση μέσα στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Είναι η πρώτη φορά που η ανεξαρτησία γνώμης και ψήφου του Έλληνα Βουλευτή έ-

χει γίνει πράξη έξω και πέρα από τους σφυχτούς κομματικούς εναγκαλισμούς, έξω από τις σκληρές κομματικές γραμμές.

Τέτοια φαινόμενα είχαμε και στο παρελθόν, αλλά ήταν μεμινωμένα. Σήμερα, για τη συζήτηση του ασυμβίβαστου στο άρθρο 57, είναι ένα μαζικό φαινόμενο. Θα έλεγα ότι αυτό δεν είναι κατ'ανάγκη κακό, αν και όλο το κλίμα της συζήτησης δεν αποπνέει μία αίσθηση, η οποία να είναι αίσθηση ότι πράγματι βαδίζουμε προς το σωστό, με αυτή τη διαφοροποίηση που έχει ο καθένας. Φοβάμαι ότι το κλίμα αποπνέει έναν έντονο κοινοβουλευτικό συνδικαλισμό, έναν έντονο κοινοβουλευτικό συντεχνιασμό.

Η φόρτιση προκλήθηκε από διάφορες πηγές και κατ'έμνην πηγάζει κυρίως από την ευθεία ορισμένων συναδέλφων Βουλευτών, όπως και τα προσωπικά βιώματα συναδέλφων Βουλευτών που θητεύουν σε αυτήν τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή.

Η ομάδα Βουλευτών που είναι υπέρ του ασυμβίβαστου, θεωρεί την υπερψήφιση της πρότασης θέμα προσωπικής τιμής, διότι κατηγορήθηκε από ορισμένους Βουλευτές της άλλης ομάδας Βουλευτών, που είναι κατά του ασυμβίβαστου, ως κομματικοδίαιτοι, ως κρατικοδίαιτοι, ως ανεπάγγελτοι, ως υστερόβουλοι, διότι μέσα από την πρόταση περί του ασυμβίβαστου υπήρχε στο πίσω μέρος του μυαλού κάποιων ότι θα διπλασιαστεί ή θα αυξηθεί η βουλευτική αποζημίωση.

Ακούστηκαν, όμως, κύριοι συνάδελφοι, ανεπίτρεπτοι χαρακτηρισμοί και από την άλλη πλευρά, με κορυφαίο ότι οι ασκούντες παράλληλα το επάγγελμα Βουλευτές είναι επαγγελματίες εκμεταλλευτές -έτσι ειπώθηκε επί λέξει- που έχουν ως πάρεργο το Κοινοβούλιο. Όμως, κύριοι συνάδελφοι, όλο το κλίμα αυτής της όξυνσης, της πόλωσης, αφαιρεί από τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή ένα κυρίαρχο επιχείρημα, ότι αυτή η Βουλή κάνει μία νηφάλια συνταγματική αναθεώρηση.

Πρέπει να χαμηλώσουν οι τόνοι για να υπάρξει μία σύγκλιση απόψεων. Το έχουμε ανάγκη όλοι μας, διότι όλοι μας υπηρετούμε και όλοι μας έχουμε μία αγωνία, για την εμβάθυνση, αν θέλετε, της δημοκρατίας με αυτήν τη συνταγματική αναθεώρηση και την προάσπιση του κοινοβουλευτικού θεσμού.

Θα καταθέσω μία σειρά ερωτημάτων που με βασάνισε, πριν καταλήξω στην απόφαση την οποία σας ξεκαθάρισα εξαρχής, ότι είμαι κατά του ασυμβίβαστου.

Το πρώτο ερώτημα που με βασάνισε είναι το εξής: Η πολιτική είναι επάγγελμα; Η άποψή μου είναι πώς όχι. Όσοι θητεύουν στα κοινά εκτελούν ένα λειτουργήμα. Η πολιτική είναι ένα λειτουργήμα. Δεν είναι ούτε συνδικαλισμός ούτε νεποτισμός ούτε συντεχνιασμός. Γι' αυτό και δεν παίρνουμε μισθό, παίρνουμε αποζημίωση, σύμφωνα με τα έξοδά μας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επιστημονώ ότι πράγματι με θάρρος, με παρησία πρέπει να βγούμε και να πούμε με ειλικρίνεια στον ελληνικό λαό ότι η αποζημίωση του Έλληνα Βουλευτή δεν ανταποκρίνεται στα έξοδά του και κυρίως για τους Βουλευτές της επαρχίας.

Όταν είχε γίνει η αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης, θυμάμαι ότι από αυτούς πράγματι που την είχαν ανάγκη, δεν βγήκε κανένας εξαιτίας του πολιτικού κόστους να υπερασπισθεί αυτήν την υπόθεση. Όμως εγώ βγήκα στις επάλξεις, σε όλα τα τηλεοπτικά μέσα, στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και είπα "ναι, είναι ένα σωστό μέτρο, αν θέλουμε να προασπίσουμε την αξιοπρέπεια του Έλληνα Βουλευτή".

Ένα δεύτερο ερώτημα το οποίο με βασάνισε, είναι αν οι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης Βουλευτές θα αναβαθμίσουν τις εργασίες του Κοινοβουλίου. Η πείρα μου ως Αντιπροέδρου της Βουλής μου υπαγορεύει να πω κατηγορηματικά όχι. Σας βλέπω στα μάτια και λέω πράγματι κατηγορηματικά όχι. Η κοινοβουλευτική απασχόληση εξαρτάται από άλλα χαρακτηριστικά, αγαπητοί συνάδελφοι. Δεν έχω το χρόνο να σας τα αναλύσω.

Το τρίτο ερώτημα που με βασάνισε, είναι αν το ασυμβίβαστο των Βουλευτών απασχόλησε την ελληνική κοινωνία. Ήταν ένα κυρίαρχο ζήτημα πάνω στο οποίο ζυμώθηκε, προβληματίστηκε η ελληνική κοινωνία; Αποδείχτηκε σημείο διαφθοράς το θέμα του συμβατού του επαγγέλματος; Η απάντηση είναι πως όχι. Ποσώς ενδιέφερε την ελληνική κοινωνία το θέμα του ασυμβίβαστου. Ρωτήστε παντού, όπου θέλετε. Ρωτήστε τους ψηφοφό-

ρους σας. Εμείς το κάναμε κυρίαρχο θέμα, ένα θέμα που απασχολεί εμάς, βάζοντας έναν αυτοπεριορισμό που δεν ξέρω κατά βάση αν λειτουργεί και σωστά.

Όσο δε για τη διαφθορά και την αδιαφάνεια και τη διαπλοκή, υπάρχουν άλλες συνταγματικές διατάξεις, που πραγματικά μπορούν να προασπίσουν το θέμα αυτό. Θυμίζω σε όλους εσάς, που θητεύσατε στο Κοινοβούλιο την προηγούμενη δεκαετία, ότι αφαιρέσαμε την ασυλία από συνάδελφο δικηγόρο Βουλευτή, ο οποίος προασπίστηκε έμπορο ναρκωτικών στα δικαστήρια και καταδικαζόμενος αυτός στο δικαστήριο, έχασε την έδρα. Χρειάστηκε δηλαδή να μπει το ασυμβίβαστο, αφού μόνος του δεν μπορούσε να προασπίσει τον εαυτόν του. Υπήρχαν διατάξεις που μπορούσε να γίνει αυτό.

Σας υπενθυμίζω επίσης και την σημερινή κατάσταση που επικρατεί στο Κοινοβούλιο. Το 80% των συναδέλφων Βουλευτών έχουν το ασυμβίβαστο, είτε ηθελημένα είτε άθελα, το Υπουργικό Συμβούλιο, οι καθηγητές οι οποίοι είναι Βουλευτές και όσοι έχουν εξηρημένη εργασία είτε στο δημόσιο είτε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα είτε στον ιδιωτικό τομέα.

Κάποιοι που ήταν ένα στέλεχος ή μεγαλοστέλεχος μιας επιχείρησης σήμερα παίρνει το μισθό της επιχείρησης; Σαφώς όχι. Από μόνος του δηλαδή δεν αυτοπεριορίζεται ή εξ ανάγκης; Το 20% που έχουν το δικαίωμα του ελεύθερου επαγγέλματος, στη συντριπτική πλειοψηφία τους είτε εξ ανάγκης είτε από αυτοπεριορισμό δεν ασκούν το επάγγελμα.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ να καταλάβω ειλικρινά αν για κάτι που η ίδια η ζωή έχει λύσει, που η ίδια η πράξη έχει εξουδετερώσει, αξίζει τον κόπο να το θεσμοθετήσουμε συνταγματικά με αυστηρότητα βικτωριανής εποχής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Γιατί τόση αντίδραση;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Κύριοι συνάδελφοι, εγώ ξεκαθάρισα την άποψή μου. Από εκεί και πέρα, εσείς έχετε τη δική σας άποψη και θα σας υπενθυμίσω το εξής: Όλοι σας και αυτοί που διαμαρτύρονται στο βάθος, συνάδελφοι και καλοί φίλοι, ξέρω πάρα πολύ καλά ότι κατά καιρούς σε συζητήσεις ιδιωτικές είπαν ότι έκαναν λάθος που πήραμε πίσω το αφορολόγητο των αυτοκινήτων, αλλά αυτό το πήραμε με νόμο και με νόμο μπορεί να το ξαναεπαναφέρουμε. Μια συνταγματική διάταξη...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι αφορολόγητο αυτοκινήτων.

Διάθεση στο Βουλευτή αυτοκινήτου, αυτό εννοώ. Δεν χρειάζεται ιδιοκτησία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μην ανοίγετε και τέτοια θέματα τώρα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Κύριε Ανθόπουλε, θα μπορούσαμε να βρούμε μια φόρμα να το κάνουμε, αλλά σας λέω ότι υπάρχουν και παλαιοί και νέοι Βουλευτές που σήμερα λένε ότι κακώς το κάναμε. Και μη μου πείτε όχι σε αυτό. Μπορώ να σας φέρω ολόκληρη κατάσταση.

Το τέταρτο ερώτημα το οποίο με βασάνισε είναι αν με το ασυμβίβαστο αναβαθμίζεται ο ρόλος του Βουλευτή.

Μα, εμείς προηγουμένως εδώ έχουμε πει ότι στο άρθρο 63 μόνιμοι μας αφαιρέσαμε τις συνταγματικές προσθήκες περί σεβασμού του αξιώματος του Βουλευτή, ισχυριζόμενοι ότι η προσωπικότητα του καθενός μπορεί να του δώσει το δικαίωμα να το καταξιώνει το βουλευτικό αξίωμα και να το προασπίζεται.

Ένα πέμπτο ερώτημα που με βασάνισε είναι ποια θα είναι η ανθρωπογεωγραφία του Κοινοβουλίου μετά το ασυμβίβαστο. Το Κοινοβούλιο θα είναι ο καθρέπτης της ελληνικής κοινωνίας; Φοβάμαι πως όχι. Δεν θα απεικονίζεται πλήρως η κοινωνική σύνθεση. Εγώ είμαι υπέρ της συμπαρουσίας όλων των εμπειριών είτε είναι χρονικά είτε είναι κοινωνικά. Θα πρέπει να υπάρχει εδω και του εμφυλίου και της εθνικής αντίστασης και του 114, και του Πολυτεχνείου. Θα πρέπει να υπάρχουν όλοι αυτοί που έχουν κάποια σχετική εμπειρία, θα πρέπει να υπάρχουν και αυτοί που θήτευσαν στο δημόσιο, και αυτοί που θήτευσαν στα κόμματα, και αυτοί που θήτευσαν ως σύμβουλοι, θα πρέπει να υπάρχουν και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Φοβάμαι πολύ ότι μετά από αυτή τη διάταξη θα υπάρχουν πολύ λίγοι. Θα είναι δείγματα ελεύθερων επαγγελματιών που πιθανόν κάποιοι να τους λένε ότι είναι βιτσιόζοι, γιατί κάπως έτσι είπε ο κύριος Υ-

πουργός ότι θα είναι αυτοί. Αν θα ρωτήσουμε μετά από λίγο καιρό ποιο θα είναι το βιογραφικό σημείωμα αυτών, που υπάρχουν στο κοινοβούλιο θα απαντούν ότι τα κυριότερα στοιχεία μπορείτε να τα πάρετε από το ιστορικό αρχείο του κόμματος.

Ένα έκτο ερώτημα, το οποίο με βασάνισε, είναι το εξής: Αξίζουμε, κύριοι συνάδελφοι, μιας τέτοιας αυτοκριτικής την οποία κάνουμε σε σημείο που να ξεσκίζουμε την αξιοπρέπειά μας; Επιτέλους, τότε θα σταματήσει αυτή η ενοχή ότι είμαστε Βουλευτές; Αισθανόμαστε ένοχοι ότι είμαστε Βουλευτές. Μειώσαμε τα κωλύματα για να συμμετάσχει όλη η κοινωνία με το άρθρο 56 στις βουλευτικές εκλογές και με το άρθρο 57 αυξάνουμε τα ασυμβίβαστα και μάλιστα με νόμο θα ξεφτιζουμε τη συνταγματική διάταξη της απαγόρευσης δίνοντας περιστασιακά το δικαίωμα άσκησης ελευθέρου επαγγέλματος σε μερικούς. Τι θα γίνει με τους εισοδηματίες, οι οποίοι δεν θα φαίνονται πουθενά; Τι θα γίνει με τους μετόχους εταιρειών, οι οποίες εταιρείες δεν έχουν καμία σχέση με έργα του δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο; Τι θα λέμε με όλους αυτούς που, επειδή είναι δικηγόροι, τα παιδιά τους είναι δικηγόροι και έχουν γραφεία; Τι θα γίνει με αυτούς που τα παιδιά τους έχουν τεχνικά γραφεία, ενώ αυτοί είναι Βουλευτές μηχανικοί;

Θεωρώ ότι είναι πολύ πιο τίμιο και πολύ πιο λογικό με νόμο να ορίζονται τα περαιτέρω ασυμβίβαστα του βουλευτικού αξιώματος. Αυτή είναι η άποψή μου, κύριοι συνάδελφοι, και την καταθέτω μετά παρηγορίας.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεπτός): Ο κ. Σαλαγιάννης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν φιλοδοξώ να προσθέσω σημαντικά πράγματα στην κουβέντα που έγινε. Επιτρέψτε μου πάντως να εκτιμήσω ότι η σημερινή κουβέντα σε ένα σημαντικό βαθμό ανασκεύασε τη θλιβερή εν πολλοίς κουβέντα της χθεσινής ημέρας. Και εμείς που αγωνιάμε και περιφερόμαστε στο περιεχόμενο της αμηνανίας μας ως Βουλευτές για το ρόλο μας και την αξιοπιστία της πολιτικής ζωής σήμερα που κάθε δράση συλλογική σχεδόν συκοφαντείται - ακόμη και στο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του παιδιού σου να είσαι κατά μία μεγάλη μερίδα της κοινωνίας σημαίνει ότι κάτι πια να βγάλες από αυτό - δεν νομίζω ότι με τον τρόπο που διεξήχθη η συζήτηση, ιδίως κατά τη χθεσινή ημέρα, πρόσθεσε κύρος στο Βουλευτή.

Θα έκανα τα ίδια ερωτήματα που έκανε ο αγαπητός συνάδελφος μηχανικός Αντιπρόεδρος και επειδή είμαι ελεύθερος επαγγελματίας είκοσι χρόνια και άνθρωπος που δουλεύει από μικρό παιδί και ως σπουδαστής έβαζα ένσημα του Ι.Κ.Α., θα έλεγα ότι το θέμα αυτό όπως ήρθε στη Βουλή και όπως διεξήχθη η συζήτηση, κατά την άποψή μου, θα είναι προτιμότερο να μην είχε έρθει.

Εγώ, αγαπητοί συνάδελφοι, είχα μελετητική εταιρεία, πιστεύω μία από τις καλύτερες στο χώρο της. Το θεώρησα αυτονόητο ότι δεν μπορούσα να συνεχίσω, όχι μόνο γιατί δεν προλαβαίνω να ανασάνω, αλλά γιατί δεν θα ήθελα σε κανένα να δώσω το δικαίωμα να πει ότι κάπου με την πολιτική παρουσία μου βοηθάω την οικονομική και επαγγελματική μου καταξίωση.

Δεν θα ήθελα να δώσω αυτό το δικαίωμα σε κανέναν. Πίστευα και πιστεύω ότι κανένας στην Καρδίτσα δεν θα ήθελε να με δει στην πολεοδομία να βγάζω άδειες ή να είμαι εργολάβος. Κανένας.

Πρέπει να πω όμως ταυτόχρονα ότι αυτό το αυτονόητο για μένα δεν θεώρησα ότι πρέπει να το εφαρμόσουν και οι συνάδελφοι που τους έδινε το Σύνταγμα το δικαίωμα να έχουν επάγγελμα. Έβλεπα μερικούς δικηγόρους σε κάποιες δίκες, απορούσα πως πάνε, όμως θεωρούσα ότι εφόσον μπορούν και το κάνουν οι άνθρωποι και δεν προκαλούν την κοινωνία και τους ψηφοφόρους τους, ας το κάνουν. Γι' αυτό προσωπικά ποτέ δεν θα έθετα τέτοιο θέμα προς αναθεώρηση στο Σύνταγμα. Ακούστε όμως κάτι. Η σημερινή μέρα δεν είναι όπως η προχθεσινή. Αγαπητοί συνάδελφοι, το θέμα αυτό έγινε και θέμα της κοινωνίας. Και με τον τρόπο που έγινε, έγινε πολύ βαθύ θέμα.

Θα πάρω τα λίγα επιχειρήματα αυτών που θέλουν να ασκούν το επάγγελμά τους κι εγώ αυτό το σέβομαι. Δεν θα πω μόνο αυ-

τό που είπατε για ανεπάγγελτους, που είναι τραγωδία να το λέτε. Θέλω να δω, αν τα επιχειρήματά σας στηρίζουν το κύρος του Βουλευτή στην ελληνική κοινωνία.

Λένε για παράδειγμα: "Ποιος πετυχημένος άνθρωπος αύριο θα έρθει στο Κοινοβούλιο;"

Αγαπητοί φίλοι, όλοι όσοι μπορούν να αποτελούν για μας σε κάθε παράταξη παραδείγματα προς μίμηση παραδέχθηκαν ότι παρ' όλο ότι μπορούσαν να ασκήσουν επάγγελμα δεν το ασκούσαν. Και είναι υπερηφάνειά τους που το λένε. Τους ακούσατε όλους; Με υπερηφάνεια το έλεγα.

Γιατί δεν ασκούσαν επάγγελμα; Γιατί θεωρούσαν ότι έτσι είναι το αρμόζον, το πρέπει, ότι αντιστοιχεί σε αυτό που θέλει η κοινωνία, ότι έτσι υπερασπίζονται την πολιτική και το κύρος της. Γι' αυτό και το έχουν περηφάνειά τους.

Λένε κάποιοι ότι πέρασαν αστέρες που λάμπρυναν την πολιτική. Εγώ θέλω να ακούσω μερικούς αστέρες που λάμπρυναν την πολιτική και που έκαναν ως βιοποριστικό επάγγελμα το επάγγελμά τους. Ο Ηλίας Ηλιού δεν πιστεύω ότι ως δικηγόρος έκανε δίκες το πταισματοδικείο. Ο Λεωνίδας ο Κύρκος δεν πιστεύω ότι ήταν σύμβουλος σε καμιά μεγάλη εταιρεία. Ο Γιώργος ο Γεννηματάς - για να πω άνθρωπο που δεν είναι στη Βουλή σήμερα - δεν πιστεύω ότι ήταν τεχνικός σύμβουλος σε καμιά εταιρεία, ούτε ο Αντώνης ο Τρίτσης που λάμπρυνε πιστεύω την πολιτική ζωή του τόπου.

Ο κ. Μητσοτάκης, που από την πλευρά της δεξιάς λάμπρινε με την πορεία του και ο κ. Γιαννόπουλος, ποτέ δεν άσκησαν το επάγγελμά τους. Ο κ. Ιωαννίδης επίσης.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι παραδέχονται ότι η κοινωνία θα ήθελε ο Βουλευτής να μην ασκεί επάγγελμα και θα ήθελε να αποτελέσει αυτό το σημείο, μια από τις θυσίες που κάνει κάποιος για να υπερασπιστεί συλλογικά δικαιώματα και να υπερασπιστεί την πολιτική ως μόνο μέσο για να σχεδιάσει και να υποστηρίξει η κοινωνία το μέλλον της και να υποστηρίξει την πολιτική ως πραγματική λειτουργία και πράξη χειραφέτησης του ανθρώπου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, λέμε για το μήνυμα. Εγώ σας καλώ να αναρωτηθείτε: Μετά από τα δημοσιεύματα, μετά από την παρουσία μας στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, με τον άθλιο τρόπο που πολλές φορές έγινε αυτό, ποιο φαντάζεστε ότι είναι το μήνυμα προς την κοινωνία, αν δεν ψηφιστεί το ασυμβίβαστο; Θα είναι το μήνυμα ότι πια δεν είναι προσκυνημένοι από εδώ και πέρα οι Βουλευτές που εργάζονται; Όλοι αυτοί που σας είπα, που λάμπρυναν το Κοινοβούλιο, ήταν προσκυνημένοι, γιατί ανέστηλαν την επαγγελματική τους ιδιότητα; Ήταν πουλημένοι, ήταν αδύναμοι; Αυτό απέδειξε η πολιτική τους ιστορία ή το αντίθετο;

Ποιο είναι το μήνυμα λοιπόν στην κοινωνία; Και δεν ασκούν επάγγελμα οι αγρότες; Κανένας δεν μιλάει γι' αυτούς, παρά μόνο ο κ. Τζέκης. Το πρόβλημα δεν είναι αν ο οικοδόμος θα ασκήσει το επάγγελμα του οικοδόμου στην Αθήνα ή ο αγρότης στην Καρδίτσα. Το θέμα είναι αν κάποιος άλλοι επαγγελματίες στην Αθήνα ασκήσουν το επάγγελμά τους. Εκεί τοποθετείται το θέμα.

Αν λοιπόν το μήνυμα είναι ότι όσοι δεν ασκούν επάγγελμα είναι ανεπάγγελτοι και άρα είναι επιρρεπείς σε επιβουλές και σε διαπλοκές, είναι άθλιο το μήνυμα στην κοινωνία.

Αν το μήνυμα είναι ότι πρέπει ο Βουλευτής από αύριο να κοιτάξει να βρει ένα επάγγελμα, για να μην είναι προσκυνημένος και να είναι αυτόνομος και ανεξάρτητος, εγώ σας λέω ότι θα πρέπει από αύριο να ψάξουμε πολλοί να γίνουμε τεχνικοί σύμβουλοι σε εταιρείες ή άλλες δουλειές. Γιατί θα περάσει από σήμερα η αντίληψη ότι όποιος δεν μπορεί να ασκήσει επάγγελμα ή δεν ασκεί επάγγελμα είτε είναι ανίκανος να το ασκήσει είτε από κάπου αλλού τα παίρνει. Γι' αυτό λέω ότι θα προτιμούσα να μην έχει έρθει ποτέ αυτή η διάταξη για συζήτηση εδώ.

Σήμερα, μετά από τόσα που ειπώθηκαν, είναι διαφορετική μέρα από τη χθεσινή, αγαπητοί φίλοι και συνάδελφοι. Εγώ, επαναλαμβάνω, ότι τιμώ αυτούς που ασκούν ένα επάγγελμα που τους επιτρέπει το Σύνταγμα. Δεν θεωρώ ότι κάνουν κάτι κακό. Δεν θεωρώ ότι με αυτόν τον τρόπο καθαλάνε πάνω στη πολιτική τους θέση για να αποκτήσουν λεφτά. Τους επιτρέπεται να το α-

σκούν και καλά το κάνουν. Σήμερα, όμως, επαναλαμβάνω, ότι θα πρέπει να στείλουμε ένα καθαρό μήνυμα στην κοινωνία, γι' αυτό και είμαι υπέρ του ασυμβίβαστου και θα το ψηφίσω.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Γιατί δεν μπαίνει "ως ο νόμος ορίζει"; Αυτή η προσθήκη εξαιρεί πολλά επαγγέλματα. Σ' αυτό, όμως, δεν στεκόμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Ανδρουλάκης έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, εγώ θα επαναλάβω αυτό το οποίο ελέγχθη, ότι χωρίς ζύμωση, χωρίς κοινωνικό προβληματισμό, αλλά και χωρίς προβληματισμό των συναδέλφων, έρχεται το θέμα ακριβώς δώδεκα παρά ένα λεπτό. Και δεν θα τοβάλω με την έννοια, ότι δεν υπάρχει προδικασία ή ότι δεν είναι επιτρεπτό. Επιτρεπτό είναι, διότι αποφασίσαμε ότι αναθεωρούμε ορισμένα άρθρα χωρίς να προσδιορίζουμε την κατεύθυνση. Αυτό είναι ξεκάθαρο.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι, εγώ το θέτω το θέμα αλλού. Για να νομοθετήσουμε πρέπει να υπάρχει κάποια κοινωνική ανάγκη. Και για να νομοθετήσουμε συνταγματικά θα πρέπει να είναι πολύ πειστική αυτή η ανάγκη, διότι αλλιώς δεν χρειάζεται.

Και σας ερωτώ: Μέχρι να αρχίσει η συζήτηση στην Ολομέλεια, ετέθη αυτό το θέμα; Ήταν αίτημα της κοινωνίας; Προβληματίσε κανέναν για να έρθει να τεθεί στο παρά ένα λεπτό; Και μάλιστα, να συνδεθεί ηθελημένα ή αθέλητα -έτσι διέρρευσε- με γενναία αύξηση της βουλευτικής αποζημίωσης.

Εγώ νομίζω ότι ήταν ατύχημα που ετέθη το θέμα αυτό. Η μανία της πληθώρας των αναθεωρητέων διατάξεων. Συνομολογούμε όλοι -έτσι δεν είναι, κύριε Λοβέρδο- ότι είναι από τα πιο πρωτοποριακά και προοδευτικά συντάγματα της Ευρώπης, της γηραιάς ηπείρου, το λέμε. Μας έπιασε μία μανία να ανακατώσουμε όλα τα άρθρα και όλες τις διατάξεις και φθάσαμε τώρα να περνάει το μήνυμα προς τα έξω ότι γέμισε η Βουλή μόλις ήρθαν προς συζήτηση οι διατάξεις που συγκροτούν το νομικό status του Βουλευτικού Σώματος. Για τα άλλα θέματα απόντες, γι' αυτά που τους ενδιαφέρει εκεί και δίνουν λυσσαλέα μάχη, υπερβαίνουν τα κομματικά τείχη και γίνονται ευκαιριακές συμμαχίες. Μακάρι αυτό να γινόταν στα άλλα νομοσχέδια, κύριε Ιωαννίδη, και όχι στην αναθεώρηση του Συντάγματος, ώστε να μπορούσαμε να υπερβούμε τα κομματικά μας τείχη. Τότε θα ήταν γεμάτη η Βουλή. Η Βουλή, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι γεμάτη, διότι εδώ ουσιαστικά δεν παράγεται πολιτική, διότι εδώ δεν δείχνουμε πολιτικό αναστήμα, διότι εδώ δεν πείθουμε ούτε τους εαυτούς μας ότι μπορεί να αλλάξει κατά κεραία μια μικροδιατάξη, μια παράγραφος ή μια λέξη όταν δεν το θέλει ο Υπουργός και η Κυβέρνηση. Δηλαδή ουσιαστικά εδώ έχουμε παραιτηθεί από τη νομοθετική μας δικαιοδοσία ότι τα πάντα απορρέουν από την Κυβέρνηση και στο όνομα της κομματικής πειθαρχίας ανεξάρτητα από το ποιο κόμμα κυβερνά, συντασσόμεθα...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Ανδρουλάκη...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κύριε Ιωαννίδη, ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι δεν φειδομαι και του κόμματός μου.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Όχι μόνο για την Κυβέρνηση, το ίδιο ισχύει και για το κόμμα το δικό σας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Βεβαίως.

Πρέπει να σας θυμίσω ότι όταν κυβερνούσε το κόμμα μου, πολλές φορές υπήρξε αντάρτης, πολλές φορές δεν συντάχτηκα με την κομματική πειθαρχία και αυτό μου δίνει το δικαίωμα να κάνω μία αναφορά σ' αυτό το ευαίσθητο θέμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα είπε ο κ. Σγουρίδης προηγουμένως πόσοι πραγματικά ασκούν επάγγελμα και κάνουν συστηματικό βιοπορισμό ασκώντας το επάγγελμά τους. Δηλαδή, εδώ παραλογίζομεθα όλοι. Κύριοι συνάδελφοι, είναι η πολιτική ο βιότοπος όπου ανθεί το επάγγελμα; Θα τρελαθούμε. Όλοι σας και όλοι μας ασκήσατε και ασκήσαμε ένα επάγγελμα. Παράλληλα με τον έρωτα προς το επάγγελμά μας είχαμε και την πετριά της πολιτικής. Μέχρι να μπούμε στη Βουλή αυτά βαίνανε παράλληλως και ισοδυνάμως. Όταν όμως μπήκαμε στη Βουλή άρχισε να επικρατεί το μεράκι της πολιτικής και άρχισε να ατροφεί η επαγγελματική δραστηριότητα. Αυτά τα οποία λέγω είναι ή δεν είναι αληθή; Και φθάσατε οι περισσότεροι στην πλήρη

αναστολή επαγγελματικής δραστηριότητας, οικειοθελώς.

Εσείς του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κύριοι συνάδελφοι, ευτυχίσαστε η παράταξή σας να είναι επί είκοσι συναπτά περίπου έτη στην εξουσία και σχεδόν όλοι περάσατε από Υπουργεία και Υφυπουργεία. Επίσης, ευτυχίσαστε να καθέξετε υψηλούς θώκους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, σε ΔΕΚΟ, επιχειρήσεις κρατικές, πράγμα το οποίο αναγκαστικά σας απομάκρυνε από την άσκηση του επαγγελματικού σας λειτουργήματος.

Εμείς είμεθα είκοσι χρόνια στην Αντιπολίτευση και σας ερωτώ: Για ποιους νομοθετούμε συνταγματικά και δεσμευόμεθα για δεκαπέντε χρόνια ίσως και περισσότερο; Για πόσες περιπτώσεις; Να έρθουμε και να δούμε όλες τις περιπτώσεις. Πολλοί εξ υμών προέρχεσθε από το δημόσιο τομέα και από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Έχετε κανένα πρόβλημα; Μπορούσατε να ασκήσετε επάγγελμα; Όχι βεβαίως. Ερχόμενοι εδώ αναβαθμισθήκατε μισθολογικά; Βεβαίως. Εκεί που θα παίρνατε τετρακόσιες χιλιάδες δραχμές παίρνετε ενάμισι εκατομμύριο. Να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Και όταν ο ελληνικός λαός θα σας στείλει πάλι εκτός Βουλής υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη και επανέρχεσθε στην προηγούμενη θέση σας και μάλιστα συνταξιοδοτικώς αναβαθμίζεσθε και παίρνετε και σύνταξη αναπληρωτού γενικού διευθυντού.

Έρχομαι τώρα στους γιατρούς; Οι γιατροί, μηδέ των χειρουργών εξαιρουμένων, έχουν μία νομοθετική πρόβλεψη όταν δεν θα είναι Βουλευτές, διότι δεν τους ετίμησε το εκλογικό σώμα, να καταλαμβάνουν προσωποπαγή θέση διευθυντού σε κλινική κρατικού νοσοκομείου, όπου οι αποδοχές αν δεν απατώμαι είναι της τάξεως του ενάμισι εκατομμυρίου συν τη σύνταξη. Έχουν πρόβλημα; Οι χειρουργοί μόνο έχουν διότι χάνουν την τέχνη τους εάν δεν το χειρουργούν. Για ποιους μιλάμε; Μιλάμε για μερικούς φαρμακοποιούς και για πέντε έξι δικηγόρους. Και αυτό το θέμα, είναι θέμα που έπρεπε να μπει σε αναθεώρηση; Οι σοφοί συνάδελφοι του παρελθόντος, οι αείμνηστοι, πώς δεν προέβλεψαν στο Σύνταγμα και μάλιστα δεσμευτικά; Το Σύνταγμα του 1952 στο άρθρο 71 παράγραφος 7, κύριε καθηγητά, κύριε Λοβέρδο, προέβλεπε ότι με διάταξη νόμου μπορούν να μπουν ασυμβίβαστα στην άσκηση επαγγέλματος. Αυτό δεν υλοποιήθηκε ποτέ, δεν έγινε νόμος. Και ερχόμαστε στο Σύνταγμα του 1975. Το αρχικό κυβερνητικό σχέδιο της Νέας Δημοκρατίας προέβλεπε επανάληψη της διατάξεως αυτής, της νομοθετικής προβλέψεως. Το δεύτερο όμως την απάλειψε διότι είδαν ότι ανοίγουν Κερκόπορτες. Ακούω ότι ένας συνάδελφος κινδυνεύει να εκπέσει διότι ανέλαβε μια άμισθη θέση...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Απαράδεκτο και όμως πραγματικό σήμερα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Προσέξτε. Εδώ ερχόμαστε και απαλείφουμε τα κωλύματα. Καλά κάνουμε και απαλείφουμε τα κωλύματα, έχουμε έμμεση δημοκρατία και υπάρχει ανταγωνισμός. Ο καθένας πολεμάει με το μέσον του. Ο γιατρός θα πάει δωρεάν επίσκεψη, ο δικηγόρος θα πάει τζάμπα στο δικαστήριο, ο υπάλληλος θα κοιτάξει να εξυπηρετήσει. Είναι πελατειακές οι σχέσεις, δεν έχουμε άμεση δημοκρατία όπου στην άμεση δημοκρατία των αρχαίων Αθηναίων, κύριε Ιωαννίδη, δεν υπήρχε εκλογή, διότι η εκλογή σημαίνει ότι θα υπάρξει και θεμιτός και αθέμιτος ανταγωνισμός.

Υπήρχε κλήρωση, όλοι αναδεικνύονταν με κλήρωση. Και έκαναν τη θητεία τους και πήγαιναν στο επάγγελμά τους. Ο μικροεπιτηδευματίας ήταν Βουλευτής και μικροεπιτηδευματίας.

Ερχόμαστε με μία ρύθμιση. Κι εγώ θα χαρώμουν, αν βάζαμε περιορισμούς ότι δεν μπορούμε να εκλεγόμεθα πέραν των δύο τετραετιών. Να μην το κάνουμε επάγγελμα. Και θα χαρώμουν να έχω έναν μικροεπιτηδευματία, να έχω ένα μαραγκό, να έχω έναν οικοδόμο, να έχω ένα οποιονδήποτε εργάτη του τίμιου μόχθου, ο οποίος να αναδειχθεί Βουλευτής και παράλληλα να ασχολείται και με την τέχνη του. Διότι αλλιώς οδηγούμεθα σε μία έμμεση δημοκρατία μόνο με μειονεκτήματα, αποκομμένους από το κοινωνικό σύνολο, μακράν των κοινωνικών προβλημάτων.

Και έρχομαι τώρα να επισημάνω και το εξής: Ενώ μειώνουμε τα κωλύματα και καλώς κάνουμε -για μένα να καταργηθούν όλα- και δεν είναι σωστό να βάζουμε θέμα και για τους νομάρχες,

να καταργηθούν όλα. Παράλληλα ερχόμαστε και αυξάνουμε τα κωλύματα, ασυμβίβαστα του ιδιωτικού τομέα. Αυτό κάνουμε. Διότι το άρθρο 56 αναφέρεται σε ιδιότητες και θέσεις δημοσίου δικαίου. Το άρθρο 57 αναφέρεται σε ιδιωτικά έργα, τα οποία καταλαμβάνονται από το ιδιωτικό δίκαιο, πλην όμως έχουν και μία σύνδεση με το κράτος. Και γι' αυτό δεν πρέπει, επειδή νοθεύεται η κρατική λειτουργία και μπορεί ο Βουλευτής, όντας μέλος μιας εταιρείας, που δέχεται τακτικές επιχορηγήσεις από το κράτος ή όντας μέλος στο Δ.Σ. ή μέτοχος μιας εταιρείας, που είναι προμηθευτής του δημοσίου, να χρησιμοποιήσει αυτό το κύρος του, την ιδιότητά του, για να αυξήσει τις δουλειές του.

Και ερχόμαστε τώρα αυτά και τα πολλαπλασιάζουμε, βάζουμε γενική απαγόρευση. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Θα αυξηθεί, κύριοι συνάδελφοι, η καχυποψία, η ασυνόμηση. Δηλαδή θα παρακολουθεί ο ένας τον άλλον και θα λέει, βγαίνει με το ενάμισι εκατομμύριο πέρα; Πώς ζει ο Ιωαννίδης, πώς ζει ο Λοβέρδος; Μήπως ασκεί αδιαφανώς κάποιο επάγγελμα; Και θα βάζει λυτούς και δεμένους, υποκλοπές, για να μπορέσει να στοιχειοθετήσει μια αίτηση προς το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, μια αίτηση, η οποία δεν έχει προθεσμία, καθ' άπασα τη θητεία μπορεί να υποβληθεί, για να σε εξαναγκάσει να εκπέσεις του αξιώματός.

Ανοίγουμε μεγάλες πληγές, μεγάλες φάμπρικες, κύριε Ιωαννίδη. Και είπε ο κ. Βενιζέλος, υπηρετούμε τη διαφάνεια και πλήττουμε τη διαπλοκή. Δηλαδή στείλαμε ένα μήνυμα στην κοινωνία ότι οι Βουλευτές είμαστε αδιαφανείς και διαπλεκόμενοι. Αυτό κάνουμε. Βγάζουμε δηλαδή τα μάτια μας μόνοι μας.

Και σας ερωτώ, εάν ένας είναι τριάντα χρόνια δικηγόρος και έχει στενούς συνεργάτες που έχει αναδείξει από ασκουμένους με ισχυρή σχέση, δηλαδή θα πάψει να δικηγόρει δι' εμμέσου τρόπου, αδιαφανώς; Δηλαδή εδώ τώρα αφαιρούμε τη διαφάνεια και εισερχόμαστε στα άδυτα της αδιαφάνειας. Αυτή τη ρύθμιση κάνουμε. Και προς Θεού, μην κάνουμε ρύθμιση συνταγματική τέτοια, που να μη δέχεται δεύτερες σκέψεις, σοφότερες. Να γίνει ό,τι έχει να γίνει με μία συνταγματική πρόβλεψη, που να παραπέμπει στο νόμο. Διότι μόνο έτσι μπορούμε να το δούμε νηφαλιότερα, πληρέστερα το θέμα και να μην οδηγηθούμε σε καταστάσεις, οι οποίες δεν θα τιμούν ούτε την πολιτική λειτουργία ούτε το βουλευτικό Σώμα.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Ματζαπετάκης έχει κάποια δουλειά και θέλει να μιλήσει νωρίτερα. Συμφωνεί η Βουλή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε Ματζαπετάκη, έχετε το λόγο.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΤΖΑΠΕΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πολλά είναι εκείνα που χρειάζονται να γίνουν, ούτως ώστε να βελτιωθεί η εικόνα της Δημόσιας Διοίκησης, η λειτουργία του πολιτεύματος και εν τέλει η λειτουργία των θεσμών. Η δυνατότητα λοιπόν που μας δίνεται, κύριοι συνάδελφοι, είναι σπάνια: να μπορούμε δηλαδή μέσα από το υπό αναθεώρηση Σύνταγμα να δώσουμε τους νέους κανόνες ενός οργανωμένου και προσαρμοσμένων στις νέες εξελίξεις κράτους.

Η συζήτηση λοιπόν για τα άρθρα 56, 57 και 63 που κατά τη γνώμη μου είναι από τα πιο σημαντικά θα μπορούσε ν' απασχολήσει το Σώμα περισσότερο ακόμη και από μια ολόκληρη συνεδρίαση. Βλέπετε όμως ότι η προσθήκη της διάταξης εκείνης περί ασυμβίβαστου ιδιότητας του Βουλευτή που έχει επάγγελμα εστίασε και μονοπώλησε το ενδιαφέρον των περισσοτέρων εκ των συναδέλφων στις ομιλίες τους, πράγμα που λυπάμαι, αλλά δυστυχώς δεν θ' αποφύγω ούτε κι εγώ.

Και ως ξεκινήσουμε με τα βασικά χαρακτηριστικά μας, κύριε συνάδελφε. Τα στοιχεία μου είναι: Ονοματεπώνυμο: Στέλιος Ματζαπετάκης. Επάγγελμα: Φαρμακοποιός. Τόπος καταγωγής: Ηράκλειο Κρήτης. Οικογενειακή κατάσταση κλπ. Βασικό λοιπόν στοιχείο της ταυτότητας -της υπόστασής μας θα μπορούσα να πω- είναι και αυτό της επαγγελματικής μας ιδιότητας. Γι' αυτό όταν ερωτούμαι για το επάγγελμα, εγώ δηλώνω πάντα φαρμακοποιός και όχι βέβαια Βουλευτής, μια και αυτό δεν είναι επάγγελμα, δεν πρέπει να είναι επάγγελμα αλλά λειτουργήμα, αξίω-

μα που σου το δίνει, αλλά και σου το παίρνει ο λαός όποτε εκείνος κρίνει.

Με αυτή μου λοιπόν την παρουσία στον επαγγελματικό, αλλά και στον κοινωνικό στίβο έγινα γνωστός και κρίθηκα -ας είναι καλά ο κόσμος- ως άξιος να τον αντιπροσωπεύω. Εψηφίστηκα, εν πάση περιπτώσει, γι' αυτό που είμαι και όχι γι' αυτό που ίσως θέλουν να μ' αναγκάσουν να είμαι, αποστερημένο δηλαδή μιας ιδιότητας που αποτελεί κατάκτηση ζωής.

Κύριοι συνάδελφοι, για τη συγκεκριμένη διάταξη πρέπει να σας δηλώσω ότι δεν έχω απλώς διαφορετική θέση, αλλά πλήρη αντίθεση. Και εξηγούμαι: Ο κ. Βενιζέλος -ο οποίος δυστυχώς δεν είναι εδώ- πιστεύω να θυμάται ότι εδώ και περίπου έξι μήνες του είχα στείλει σημείωμα, στο οποίο του είχα προτείνει με ταξιδύ άλλων, να θεωρείται ασυμβίβαστη η ιδιότητα του Βουλευτή όχι με όσους έχουν, αλλά αντιθέτως με όσους δεν έχουν επαγγελματική δράση. Και τούτο διότι θεωρώ το στοιχείο της εργασίας απόδειξη της απαραίτητης τριβής, εμπειρίας αλλά και ανεξαρτησίας.

Ο Βουλευτής πρέπει να είναι και να νιώθει ανεξάρτητος. Να μπορεί να σκέφτεται, να δρα και να λειτουργεί άνετα κι ελεύθερα χωρίς να λογαριάζει και να οδηγείται από την αβεβαιότητα και το κόστος μιας πιθανής μη επανεκλογής του. Θα πρέπει δηλαδή, αν δεν του "πάει" κάτι, κατά το κοινώς λεγόμενο, να μπορεί να πάρει το καπελάκι του και να πάει στο σπίτι του χωρίς να έχει κανέναν ανάγκη. Γιατί το σημαντικό στοιχείο που πρέπει για μένα να χαρακτηρίζει έναν πολιτικό δεν είναι να μπορεί με άνεση να μπει στη Βουλή, αλλά να μπορεί με άνεση να βγει απ' αυτήν με αξιοπρέπεια και χωρίς να έχει κανέναν ανάγκη.

Και πώς άραγε θα μπορεί να το κάνει όταν σήμερα συζητάμε να του κόψουμε ουσιαστικά τη γέφυρα επιστροφής του; Μήπως -και πείτε μου αν κάνω λάθος- με το υπό συζήτηση άρθρο δεν ενθαρρύνεται η καλλιέργεια μιας μορφής επαγγελματισμού των Βουλευτών; Με την αποκήρυξη και την αποκοπή του από την επιχείρηση, την επιστήμη, την τέχνη του δεν του δημιουργείται σχέση εξάρτησης και δεν τον κάνει από την πρώτη κιόλας ημέρα της εκλογής του να σκέφτεται και να δρα αποκλειστικά και μόνο για την επανεκλογή του, που του απομένει τελικά η μόνη προοπτική του;

Να λοιπόν πώς δημιουργείται ο επαγγελματισμός και πώς καλλιεργείται αντί να ξεριζώνεται η νοοτροπία του πολιτικού κόστους, της μεγάλης αρρώστιας της εποχής που τελικά θα ήθελα να ήξερα πώς αλλιώς μπορεί να τη χαρακτηρίσει κανείς παρά ως μια ξεκάθαρη μορφή συμβιβασμού.

Θα μου πείτε: δεν πρέπει να υπάρχουν κανόνες και περιορισμοί για τους Βουλευτές και για το πώς πρέπει να λειτουργούμε στη Βουλή; Και βέβαια. Και ασυμβίβαστα πρέπει να υπάρχουν και να επιβάλλονται κυρώσεις πρέπει. Αλλά άλλο είναι να θεωρείται επιβεβλημένη από το Βουλευτή η απρόσκοπτη ανασχολήσή του στα βουλευτικά του καθήκοντα, που όμως πρέπει να επαφίεται στην αίσθηση ευθύνης που ο κάθε ένας σε αυτήν την Αίθουσα επαρκώς νομίζω διαθέτει και άλλο να επιβάλλεται, όχι με νόμο, αλλά με συνταγματική διάταξη.

Αλίμονο όμως, εάν για κάθε τι που κατά τη γνώμη μας είναι ασυμβίβαστο με τη ιδιότητα του Βουλευτή, το χωρούσαμε μέσα σε μια διάταξη του Συντάγματος. Γιατί ασυμβίβαστο βέβαια, είναι ένας βουλευτής να είναι βλάσφημος, να είναι υβριστής ή απρεπής. Δεν σημαίνει όμως ότι θα το αναφέρουμε στην υπό συζήτηση συνταγματική διάταξη αλλά ούτε και καν σε νόμο. Υπάρχουν κάποιοι άγραφοι νόμοι που είναι πολύ πιο ισχυροί από τους γραπτούς και λέγονται, ευθύνη, αξιοπρέπεια, καθήκον. Και αν δεν σε διακρίνουν, τότε επιβάλλονται ποινές, πολύ πιο αυστηρές, όχι από το νόμο, αλλά από τον πιο αμελικτό και αυστηρό κριτή, που είναι η αλάνθαστη κοινή γνώμη. Αυτή είναι η άποψή μου και δεν έχει προσωπικό χαρακτήρα, αλλά είναι σαφώς ιδεολογική, όπως ιδεολογική πιστεύω είναι και όσων συναδέλφων υποστήριξαν το αντίθετο.

Έχει ακουστεί βέβαια, από κάποιους ότι αυτό που προτείνεται είναι μια καινοτομία που ικανοποιεί και την άποψη της κοινής γνώμης. Ε, λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, εάν θέλετε να ξερετε, ολίγο τον ενδιαφέρει το λαό αυτή η διάταξη.

Εάν επιθυμούσαμε να κάνουμε πραγματικά τομές, αυτές θα

έπρεπε να ήταν άλλες και πιο θαρραλέες. Να περιορίζαμε λόγω χάρη εμείς, οι τριακόσιοι Βουλευτές της Βουλής τις έδρες που καταλαμβάνουμε στις διακόσιες, μια που ακόμα και αυτές θεωρώ ότι είναι πολλές. Υπάρχουν κράτη, η Κίνα παραδείγματος χάρη, με ένα δισεκατομμύριο διακόσια εκατομμύρια κατοίκους, που έχει περίπου τρεις χιλιάδες Βουλευτές. Εμείς με τα δέκα εκατομμύρια, έχουμε τριακόσιους. Γιατί; Να τους κάνουμε διακόσιους. Αυτό θα είναι πολύ ικανοποιητικό για την κοινή γνώμη. Ή να εφαρμόζαμε το ασυμβίβαστο, αλλά εκεί που πραγματικά επιβάλλεται, μεταξύ δηλαδή, του Βουλευτή και του Υπουργού, του εκτελούντος δηλαδή, μόνο χρέη νομοθετικής εξουσίας από τη μια, του Βουλευτή και εκείνου που έχει και νομοθετική και εκτελεστική εξουσία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Α-ντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ)

Η συζήτηση έχει αποδείξει ότι το πρόβλημα είναι δύσκολο. Αν όμως, τελικά, η Βουλή τύχει να αποφασίσει λανθασμένα σε ένα νόμο, το πράγμα διορθώνεται. Εάν αυτό όμως, συμβεί στο Σύνταγμα και είναι λάθος, όπως πιστεύω ότι είναι, τότε το μετανάστεύουμε, αλλά τότε όμως, θα είναι παρά πολύ αργά.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Βαθειάς έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΘΕΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή ημέρα έχει μια ποιότητα σαφώς πολύ καλύτερη από τη χθεσινή, η οποία είχε διαξιφισμούς, οι οποίοι πιστεύω δεν τιμούσαν το ελληνικό Κοινοβούλιο. Διότι η επιχειρηματολογία σε σχέση με το ασυμβίβαστο από τον οποιοδήποτε συνάδελφο, δεν πρέπει να προσβάλλει την αισθητική μας και δεν πρέπει να προσβάλλει τις προσωπικότητες, οι οποίες έχουν το δικαίωμα και ως Βουλευτές να καταθέτουν τη δική τους άποψη.

Θα ήθελα να επιχειρηματολογήσω και για το άρθρο 56, για τα κωλύματα, αλλά και για το άρθρο 57 για τα ασυμβίβαστα.

Στα κωλύματα η θέση μου είναι όσο το δυνατόν λιγότερα κωλύματα, για να υπάρχει η δυνατότητα σε όλους τους Έλληνες πολίτες να είναι υποψήφιοι για το ύψιστο αξίωμα να βρεθούν στην Αίθουσα του ελληνικού Κοινοβουλίου και από την άλλη μεριά τις ανασφάλειες των κομμάτων και τα προβλήματα της κατάρτισης των συνδυασμών να μην τις μεταφέρουμε σε σχέση με το Σύνταγμα της χώρας, για να προστατεύσουμε πιθανά και τους εαυτούς μας.

Από την άλλη μεριά, τις ανασφάλειες των κομμάτων και τα προβλήματα της κατάρτισης των συνδυασμών να μην τις μεταφέρουμε σε σχέση με το Σύνταγμα της χώρας, για να προστατεύσουμε πιθανά και τους εαυτούς μας. Σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να είμαστε ακόμα πιο ανοιχτοί.

Θα ήθελα να επισημάνω σ' αυτό το σημείο ότι θα πρέπει να δούμε τη μη νόθευση του εκλογικού αποτελέσματος και η μη νόθευση του εκλογικού αποτελέσματος μπορεί να υπάρξει όταν ένα κόμμα, θέλοντας να καλύψει προεκλογικές ανάγκες, βάζει υποψήφιους αυτούς που έχουν κωλύματα, για να κερδίσει ή μονοεδρικές περιφέρειες ή κάτι διαφορετικό, έστω κι αν αυτοί χάσουν τις έδρες μετά. Υπάρχει η απάντηση ότι δεν το μπορούμε, αλλά βάζω ένα ζήτημα για επαναξέταση, η ανακύρωση και τα κωλύματα να γίνονται πριν τη διαδικασία των εκλογών. Διαφορετικά, μετά έχουμε τα εκλογοδικεία, τις εντάσεις σ' αυτήν την Αίθουσα, έχουμε τις αδικίες και τα προβλήματα που βιώνουμε όλοι.

Στο δεύτερο επίπεδο για τα ασυμβίβαστα, πιστεύω ότι πρέπει να βελτιώσουμε την εικόνα μας όσον αφορά τον Έλληνα πολίτη, να βελτιώσουμε την εικόνα των επιχειρημάτων μας σε σχέση με το πώς έχουμε βγει προς τα έξω. Υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα ένθεν και ένθεν, κατανοητά σε όλους. Στο πρώτο επιχείρημα του αιφνιδιασμού πιστεύω ότι ο εισηγητής της Πλειοψηφίας έχει καλύψει το θέμα.

Τέθηκε ένα ζήτημα από τους συναδέλφους: Αιφνιδιαζόμαστε αν γίνει το ασυμβίβαστο και έχουμε διαμορφώσει ουσιαστικά τα γραφεία μας ή οτιδήποτε άλλο. Πιστεύω ότι η μεταβατική διάταξη σ' αυτό το θέμα δίνει μια σημαντική διέξοδο, αν θέλετε, διαμορφώνει ένα πολύ καλό επίπεδο για να μπορέσει ο κάθε

συνάδελφος σ' αυτήν την Αίθουσα να αισθανθεί ότι έχει τη δυνατότητα να αναπροσδιορίσει αυτό το οποίο είχε ξεκινήσει, εκλεγόμενος στην παρούσα Βουλή.

Το δεύτερο επίπεδο: Αν αναβαθμίζεται το ελληνικό Κοινοβούλιο, αν ψηφιστεί το ασυμβίβαστο ή εάν δεν ψηφιστεί. Κύριοι συνάδελφοι, να είμαστε ειλικρινείς. Δεν υπάρχει θέμα αναβάθμισης είτε με το ένα είτε με το άλλο, διότι το ζήτημα της αναβάθμισης έχει σχέση με την ποιότητα και με την πολιτική. Και αυτό, όπως το αντιλαμβάνεται ο κάθε κοινοβουλευτικός συνάδελφος και όπως το αντιλαμβάνεται κάθε κόμμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Άρα, συμφωνούμε; Γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΘΕΙΑΣ: Πρέπει να μείνουμε -σωστά το επισημαίνετε, κύριε Λυκουρέζο και κύριε Παναγιωτόπουλε- σε αυτά τα επιχειρήματα, που δίνουν σε όλους τη δυνατότητα, όταν έχουμε διαφορετική προσέγγιση να το πούμε όπως το αισθανόμαστε και όχι με τον προσχηματικό τρόπο ο καθένας από μόνος του.

Προβληματίστηκα αρκετά όλο αυτό το χρονικό διάστημα. Συνήθως μιλώ στους κοινοβουλευτικούς τομείς του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Γι' αυτό το θέμα δεν έχω μιλήσει. Ήθελα να ακούσω. Προβληματίστηκα γιατί εκ των πραγμάτων είχα επιλέξει το ασυμβίβαστο στην προσωπική μου περίπτωση. Δεν είχα τη δυνατότητα να είμαι τραπεζικό στέλεχος και παράλληλα Βουλευτής, όμως είχα τη δυνατότητα να μείνω στα συνδικάτα, από όπου και προέρχομαι.

Στις 10 Απριλίου παραιτήθηκα από όλες τις θέσεις που είχα και στο πρωτοβάθμιο επίπεδο και στο δευτεροβάθμιο και στο τριτοβάθμιο. Το έκανα χωρίς να γνωρίζω ούτε τα κωλύματα του Συντάγματος ούτε τους κανόνες και τις πρακτικές του ελληνικού Κοινοβουλίου, διότι αισθανόμουν ότι από τη στιγμή που εκλέγομαι Βουλευτής, πρέπει να είμαι Βουλευτής.

Αισθανόμουν ότι όλοι αυτοί οι οποίοι με ψήφισαν στο Νομό Φθιώτιδος για να έρθω στο ελληνικό Κοινοβούλιο, ήθελαν πραγματικά να αφιερώσω όλη μου τη βιολογική και την πολιτική δυνατότητα για να μπορέσω να περάσω και τα αιτήματα του νομού και συνολικότερα εθνικά ζητήματα και φυσικά να ελαχιστοποιήσω και τον προσωπικό και τον οικογενειακό μου χρόνο.

Γι' αυτό επέλεξα να υπάρχει πλήρης αφοσίωση, όσον αφορά στα καθήκοντα του Βουλευτή. Αυτό όχι για λόγους επαγγελματισμού, αλλά για λόγους ευθύνης απέναντι σε αυτούς, οι οποίοι πραγματικά σε εμπιστεύονται, απέναντι σε αυτούς οι οποίοι θα σε κρίνουν σε όλη τη διάρκεια της τετραετίας αυστηρά. Και είναι δικαίωμά τους να σε κρίνουν αυστηρά. Πιστεύω ότι και ο Βουλευτής στο τέλος της τετραετίας πρέπει να έχει τη δυνατότητα να τους κοιτάξει κατάματα για να πει αν πραγματικά αφιέρωσε και ποσότητα, αλλά και ποιότητα χρόνου και έτσι να αισθάνονται ότι η επιλογή τους δεν ήταν μια επιλογή, η οποία δεν τους τίμησε.

Μπήκαν επιχειρήματα από όλους εάν δεν υπάρξουν οι προσωπικότητες στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

Κοιτάξτε, κύριοι συνάδελφοι, οι προσωπικότητες διαμορφώνονται μέσα από τους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες και αυτοί οι άνθρωποι δεν έρχονται μόνο για να παραμείνουν προσωπικότητες στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Έρχονται για να εξελιχθούν και να εξελίσσουν το θεσμό του ελληνικού Κοινοβουλίου, διότι εάν έρθει μια προσωπικότητα στο ελληνικό Κοινοβούλιο απλά για να καταγράψει ότι είναι προσωπικότητα και να μη συνεισφέρει και να μη συμβάλει στην αναβάθμιση του ελληνικού Κοινοβουλίου, απλά θα περάσει και θα υλοποιήσει το στόχο ενός κόμματος που βάζει ηχηρά ονόματα για να προσελκύει την κοινότητα, ενώ ουσιαστικά αυτό θα αποτελεί μια παρένθεση.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι ο στόχος του καθενός δεν είναι μόνο να είναι Βουλευτής στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Είναι να βρεθεί, εάν είναι στο κυβερνών κόμμα και στην Κυβέρνηση. Φυσικά τότε υπάρχει το ασυμβίβαστο και το γνωρίζουμε όλοι. Άρα οι φιλοδοξίες και των τριακοσίων στο ελληνικό Κοινοβούλιο είναι βέβαιο ότι θα είναι κάτι καλύτερο από όταν ξεκινάς να είσαι Βουλευτής σε αυτήν την Αίθουσα.

Ο προβληματισμός είναι για όλους. Πιστεύω ότι στο επόμενο χρονικό διάστημα θα μας δοθεί η δυνατότητα με νηφάλιο τρό-

πο να κλείσουμε ένα θέμα πάρα πολύ σημαντικό, το οποίο θα προσδιορίσει το ελληνικό Κοινοβούλιο για τα επόμενα είκοσι πέντε χρόνια. Εάν σήμερα κάποιοι συνάδελφοι βρίσκονται στο ελληνικό Κοινοβούλιο και θέλουν να προασπίσουν αυτό για το οποίο είναι οι ίδιοι καταξιωμένοι στο επάγγελμά τους ή στιδήποτε άλλο, πρέπει να δουν και τις επόμενες γενεές. Να δούνε, δηλαδή, ότι η σημερινή ψήφος είναι ψήφος των επόμενων γενεών, των επόμενων Κοινοβουλίων, όσον αφορά στον ελληνικό λαό.

Γι' αυτό το λόγο πιστεύω ότι θα έχουμε τη δυνατότητα πέρα από το Βήμα αυτό να μιλήσουμε και μεταξύ μας. Πιστεύω ότι στο τέλος η ψήφος μας θα είναι αυτή η οποία θα είναι αντάξια του ελληνικού Κοινοβουλίου και όλων.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απο την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Ανθόπουλος έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, η συζήτηση ανέκτησε τη γοητεία της, αλλά η Αίθουσα έχασε τον πληθυσμό της. Και ανέκτησε την γοητεία της, γιατί πραγματικά παρακολουθήσαμε και από τις δύο πλευρές, από τη μια που υποστηρίζει και από την άλλη που αντιμάχεται αυτήν τη συνταγματική ρύθμιση, να γίνεται επίκληση επιχειρημάτων και να καταργούνται σήμερα οι αφορισμοί πολιτικού χαρακτήρα.

Συνηθίζω να ζω με τις αρχές μου. Δεν ξέρω αν αυτό αποτελεί ελάττωμα ή πλεονέκτημα για έναν πολιτικό, αλλά το αναφέρω στην αρχή αυτής της ομιλίας μου προς άρση παρεξηγήσεως για όσα στη συνέχεια θα πω. Διετέλεσα επί δέκα χρόνια δημοσιογράφος και επί δεκατέσσερα συναπτά έτη δικηγόρος με υψηλό εισόδημα και έντονη επαγγελματική δραστηριότητα στη Θεσσαλονίκη.

Όμως ως συνδικαλιστής δικηγόρος ήμουν από αυτούς που υπεράσπιζε με εισήγησή του στο ενδέκατο δικηγορικό συνέδριο το 1985 στη Θεσσαλονίκη την άποψη ότι ο δικηγόρος όταν αποκτά ή κατακτά ένα δημόσιο αξίωμα δεν πρέπει να ασκεί το επάγγελμά του κυρίως για λόγους αρχής, ηθικής κλπ. Αποφεύγω να μνημονεύσω τώρα αυτήν την επιχειρηματολογία.

Κατέθεσα την επαγγελματική μου ταυτότητα πριν μπω σε αυτήν τη Βουλή για να μη μου πει κανείς "δάσκαλε που διδασκες και λόγο δεν εκράτεις". Πιστεύω ότι αυτό συμβαίνει με την πλειοψηφία των συναδέλφων. Είμαι, λοιπόν, ένας πρώην επαγγελματίας, επί ένδεκα συναπτά έτη Βουλευτής και Υφυπουργός, που ως πολιτικός δεν συμβιβάστηκε, δεν προσκύνησε, δεν διεπλάκη και ούτε πρόκειται να το κάνει παρά το γεγονός ότι δεν ασκεί επάγγελμα από το 1989.

Από τη συζήτηση, που την παρακολούθησα ανελλιπώς και ευλαβικά, ανέκυψε μία αντίφαση. Ακούστηκε η επιχειρηματολογία ότι η δυνατότητα άσκησης επαγγέλματος προστατεύει την αξιοπρέπεια του Βουλευτή και την ανεξαρτησία του. Παράλληλα και ταυτόχρονα ακούστηκε και το άλλο επιχείρημα σχεδόν από όλους. Δηλαδή ότι η άσκηση επαγγέλματος -η μία είναι δυνατότητα άσκησης- δεν τιμά το Βουλευτή, τον αποσπά από τα καθήκοντά του, τον εκθέτει στο λαό του, τον φέρνει αντιμέτωπο με τους συναδέλφους του επαγγελματίες, λόγω "αθεμίτου" ανταγωνισμού.

Και θα έλεγε κανείς ότι και μόνο από αυτήν την αντίφαση προκύπτει μία ανάγκη συνταγματικής κατοχύρωσης του διαφανούς ρόλου του Βουλευτή αποκλειστικώς. Ο σεβασμός του Βουλευτή από τους άλλους, θα έλθει μετά τη θεσμική κατοχύρωση του βουλευτικού λειτουργήματος με τον τρόπο που γίνεται. Το άρθρο 63 ως ένα βαθμό αποτελεί την αυτονομία συνέχεια και όχι μόνο την αριθμητική του άρθρου 57. Ίσως και περπιτή θα έλεγαν κάποιοι συνάδελφοι. Αλλά το συνταγματικό επιτεύγμα μιας πραγματικότητας που θα δημιουργεί Βουλευτές χωρίς διακρίσεις και με διαφανή ρόλο είναι διαφορετικό πράγμα. Γι' αυτό εγώ υποστηρίζω αυτή τη συνταγματική ρύθμιση.

Δεν συνταγματοποιούμε μόνο κοινωνικές ανάγκες, αλλά και πολιτικές και πολιτικές ανάγκες. Κάποιος συνάδελφος είπε ότι δεν προέκυψε η κοινωνική ανάγκη γι' αυτήν τη ρύθμιση. Υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος.

Ακόμη ειπώθηκε ότι με την καθιέρωση του ασυμβίβαστου περιορίζεται το δικαίωμα του λαού να επιλέγει τον αντιπρόσωπό του όταν αναστέλλεται το δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος του αντιπροσώπου του για όσο χρόνο θα ασκεί τα βουλευτικά του καθήκοντα. Δυσκολεύομαι να κατανοήσω τον κατ'αντανάκλαση περιορισμό αυτού του δικαιώματος, διότι ο λαός όταν επιλέγει τον αντιπρόσωπό του δεν ενδιαφέρεται αν θα μπορεί να ασκεί ή όχι ιδιωτικό επάγγελμα. Αντίθετα η εντολή του λαού είναι η πλήρης και αποκλειστική αφοσίωση του αντιπροσώπου του στα ύψιστα πολιτικά του καθήκοντα.

Εξάλλου ο επιτυχημένος επαγγελματίας δεν εκλέγεται βασικά γι' αυτήν την ιδιότητά του. Εκλέγεται με πολιτικά κριτήρια και επικουρικά λαμβάνεται υπόψη η ικανότητά του ως επαγγελματία. Η αξιοπρέπεια, η ανεξαρτησία του Βουλευτή δεν εξαρτάται από τη δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματός του. Αλλιώς αν το βασικό κριτήριο ήταν αυτό. Θέλω δόξα, αλλά μόνο με την εγγύηση του χρήματος. Για όνομα του Θεού!

Η ανεξαρτησία του Βουλευτή εξαρτάται από το ήθος του, από το κύρος του αξιώματος, από τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας του Βουλευτή. Επομένως μην καταλήγουμε σε πρόχειρη επιχειρηματολογία. Πρέπει να φθάνουμε στο βάθος των πραγμάτων.

Ειπώθηκε επίσης και το άλλο, ότι η ρύθμιση θα λειτουργήσει αποτρεπτικά για την είσοδο καταξιωμένων επαγγελματιών στη Βουλή των Ελλήνων. Δεν επικαλούμαι το δικό μου παράδειγμα, αλλά είναι ανίσχυρο το επιχείρημα. Ο Βουλευτής της επαρχίας για παράδειγμα, εφόσον θέτει υποψηφιότητα, γνωρίζει ότι δεν πρόκειται να ασκήσει ο ίδιος επάγγελμα είτε ως ελεύθερος επαγγελματίας είτε ως αγρότης είτε ως έμπορος είτε ως επιχειρηματίας, διότι υπάρχει αντικειμενική αδυναμία. Ο τόπος άσκησης του επαγγέλματός του δεν είναι εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): 'Αρα γιατί να βάσουμε το ασυμβίβαστο;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Θα το πω και αυτό, κύριε Πρόεδρε, έχετε λίγη υπομονή.

'Αρα το επιχείρημα ότι επιδιώκω να μπω στη Βουλή, επειδή έχω τη δυνατότητα να ασκώ και το επάγγελμά μου, δεν ισχύει για τα 2/3 ίσως και παραπάνω των Βουλευτών. Ενδεχομένως ισχύει μόνο για το 1/3 των Βουλευτών της Αττικής, αλλά θα έλεγα ως δεύτερη σκέψη και γι' αυτούς.

Ειπώθηκε ότι καταργείται το ατομικό δικαίωμα της εργασίας και της άσκησης ιδιωτικού επαγγέλματος. Μα, για όνομα του Θεού, δεν καταργείται κανένα δικαίωμα. Αναστέλλεται η άσκησή του για όσο χρόνο ο δικαιούχος προσφέρει εαυτόν στο ύψιστο λειτουργήμα πολιτικής και κοινωνικής προσφοράς και η πολιτεία τον αποζημιώνει γι' αυτό. Γιατί δηλαδή η αναστολή να ισχύει για τα μέλη της Κυβέρνησης και για πολλές κατηγορίες συναδέλφων Βουλευτών και να μην ισχύει για όλους τους Βουλευτές; Εξάλλου στο ζυγό σταθμίζονται δύο πράγματα. Τι αξίζει περισσότερο δηλαδή; Να είσαι Υπουργός ή ένας απλός επαγγελματίας; Να είσαι Βουλευτής ή να είσαι ένας απλός επαγγελματίας ή εκπαιδευτικός ή τραπεζίτης; Να είσαι δηλαδή δημόσιος άνδρας ή ιδιώτης, για να ανατρέξω στην αρχαιότητα; Προφανώς η απάντηση είναι αυτονόητη, άρα δεν προσβάλλεται κανένα ατομικό δικαίωμα διότι ο κάτοχός του επιλέγει.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο αξιοτίμους συναδέλφους. Τους έζησα και ως Προέδρους των Δικηγορικών Συλλόγων της Αθήνας, αλλά και όλης τη χώρας και στον αγαπητό μας Βαγγέλη Γιαννόπουλο, και στον αξιοτίμο συνάδελφο του Συνασπισμού Φώτη Κουβέλη.

Μου προκάλεσε κατάπληξη και το ύψος και το περιεχόμενο των θέσεων και των επιχειρημάτων τους. Εγώ θα ήθελα να ξέρω, ρώτησαν να μάθουν αν η συντριπτική πλειονότητα των δικηγόρων ασπάζεται τις απόψεις τους; Διότι θεωρούν αθέμιτο τον ανταγωνισμό των Βουλευτών όταν ασκούν δικηγορία. Και αυτό το ξέρω καλά, διότι επί δεκατέσσερα χρόνια και ως συνδικαλιστής δικηγόρος υπηρέτησα τη μάχη δικηγορία.

Τώρα θα έλεγα ότι το ασυμβίβαστο, έτσι όπως συνταγματοποιείται, απλοποιεί και τη διαδικασία του πόθεν έσχες και αποτρέπει ή αφαιρεί τη δυνατότητα από οποιονδήποτε συνάδελφο να καλύψει το προϊόν μιας ύποπτης συναλλαγής και φυσικά θα

το καλύψει με τον μανδύα της επαγγελματικής αμοιβής. 'Όταν όμως δεν θα υπάρχει αυτός ο μανδύας, δεν θα μπορεί να το καλύψει. 'Αρα το πόθεν έσχες πολύ εύκολα θα διαπιστώνεται για όλους εμάς και θα υπάρχει αυτό που είπε και ο εισηγητής μας, η διαφάνεια, ο καθαρός Βουλευτής.

'Ακουσα από το ΚΚΕ -σέβομαι τις απόψεις τους- ότι θα υπάρχει πρόβλημα για τον αγρότη Βουλευτή. Θα στερήσουμε λέει τον αγρότη Βουλευτή από την άσκηση του επαγγέλματός του. Εάν ο αγρότης είναι σε καλύτερη οικονομική θέση από τον Βουλευτή, πρέπει να συγχαρούμε την Κυβέρνηση. Εάν όμως ο αγρότης, όπως ισχυρίζεται το ΚΚΕ, είναι οικονομικά ασθενέστερος από τον Βουλευτή, τότε είναι προφανές ότι η αποζημίωση η βουλευτική καλύπτει πλήρως την απώλεια ή την αναστολή της άσκησης του επαγγέλματός του.

Θα ήθελα να αναφερθώ και σε πολλά άλλα, αλλά λόγω του χρόνου μου θα περιορίσω την επιχειρηματολογία μου.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε μία παρατήρηση του κ. Σιούφα: Στην Ευρωβουλή βεβαίως δεν υπάρχει Σύνταγμα που να καθορίζει τα ασυμβίβαστα, αλλά ο ευρωβουλευτής από την ημέρα που αναλαμβάνει τα καθήκοντά του υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση ότι δεν ασκεί καμία επαγγελματική δραστηριότητα.

Αλλά ήθελα να σας πω ότι εδώ στην Ελλάδα όλοι ξέρουμε ότι το Κοινοβούλιό μας έχει γίνει ολοήμερο Κοινοβούλιο -δεν κάνουν καμία παραπομπή στο ολοήμερο σχολείο- και σε ελάχιστες χώρες του κόσμου λειτουργεί ολοήμερο Κοινοβούλιο με υποχρεωτικές παρουσίες και υπογραφές των Βουλευτών. Αυτό να μην το ξεχνάμε.

Γιατί είναι αυτό που δημιουργεί πραγματικά και τους Βουλευτές των δύο κατηγοριών, τους Βουλευτές της επαρχίας, οι οποίοι εξ αντικειμένου δεν μπορούν να ασκήσουν επάγγελμα και έχουν και διαφορετικά εισοδήματα και τους Βουλευτές του κέντρου, που έχουν άλλη δυνατότητα και φυσικά και άλλο εισόδημα. Αυτά όλα πρέπει να τα δούμε με νηφαλιότητα.

Απαντώντας και σε κάποιο άλλο συνάδελφο λέγω ότι δεν θα ήθελα να κάνω ούτε τη σκέψη ως 'Ελληνας Βουλευτής, ότι αν ήμουν Εγγλέζος Βουλευτής, σε μια χώρα με ακραία -άσχετο με το αν υπάρχουν στην Κυβέρνηση σήμερα σοσιαλιστές με καπιταλιστική νοοτροπία όπως η Μ. Βρετανία θα έπρεπε να ήμουν νομικός σύμβουλος κάποιας πολυεθνικής εταιρείας. Θα ήθελα να τελώ εν αναστολή του επαγγέλματός μου και να έχω μόνο την αποζημίωση. Ως λίκνο της δημοκρατίας πιστεύω ότι η Ελλάδα δικαιούται να πρωτοπορεί, δικαιούται να κάνει ρυθμίσεις πρωτοποριακές για την Ευρώπη, εφόσον αυτό θεωρείται κατά την άποψή μου πρωτοποριακή ρύθμιση.

Σας ευχαριστώ,

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Καραμπίνας έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκτιμώ ότι εκείνο που θα έπρεπε να είχε κάνει η κυβερνητική παράταξη, καθώς και όσοι στηρίζουν το ασυμβίβαστο, είναι να έχουν ξεκαθαρίσει εάν η ιδιότητα του Βουλευτή είναι επάγγελμα ή όχι. Σήμερα ως έχουν τα πράγματα κανείς δεν μπορεί ξεκάθαρα να απαντήσει.

Η μέχρι σήμερα λειτουργία του Βουλευτή, αλλά και οι διαμορφωμένες δικές μας αντιλήψεις σαφώς και προσδιορίζουν ως λειτουργήματα την ιδιότητα του Βουλευτή. Για ορισμένους όμως από εμάς που είχαμε σύμφωνη με τα ισχύοντα το ασυμβίβαστο στον Τύπο πρόκειται περί επαγγέλματος παρά το γεγονός ότι συγκρούμαστε με την ιδέα. Το αρνούμαστε συγκρούμαστε όμως με την ίδια την πραγματικότητα. Και αυτό γιατί; Από τη στιγμή κατά την οποία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντιμετωπίζουμε τις ανάγκες μας τα προς το ζην της οικογενείας μας από τη βουλευτική αποζημίωση όλοι όσοι έχουμε σήμερα το ασυμβίβαστο, ουδόλως διαφέρουμε από τον εργαζόμενο ελεύθερο επαγγελματία υπάλληλο που ασκεί το επάγγελμά του, τη δουλειά του για να προσπορίσει τα προς το ζην. Εκτιμώ ότι οι λοιπές προσεγγίσεις για ερμηνείες διαφορετικές έχουν φιλοσοφική διάσταση και μόνο.

Διαχρονικά οι περιπτώσεις συναδέλφων με ασυμβίβαστο ήταν ελάχιστες, μεμονωμένες, αδύναμες συνεπώς να επηρεά-

σουν συνταγματικές αλλαγές. Το έπιναν οι παλαιότεροι συνάδελφοι που είχαν το ασυμβίβαστο με το ζουμί του κατά το πως λέει η λαϊκή παροιμία όπως το πίνουμε και μες οι νεότεροι σήμερα και φωνή καμιά, προβληματισμός κανένας, πρόταση καμιά για αποκατάσταση της αδικίας. Το αποδεχθήκαμε, υπερτερεί η διάθεση για προσφορά. Φυσικά είμαστε σε αδύναμη θέση έναντι των άλλων συναδέλφων.

Τώρα που ήρθε η πρόταση και γενικεύεται το ασυμβίβαστο υπάρχουν έντονες αντιδράσεις και έχει δημιουργηθεί μείζον θέμα. Δεν θα σταθώ στην μέχρι σήμερα στάση των συναδέλφων, που σήμερα δικαίως κατ' εμέ αντιδρούν. Υπάρχει η αυτοκριτική γι' αυτό. Η δική μου προσέγγιση στο θέμα έχει άλλα χαρακτηριστικά.

Σε κείνο που θα σταθώ, λοιπόν, είναι να επισημάνω το μεγάλο λάθος που οδηγούμεθα να κάνουμε με την καθιέρωση στο Σύνταγμα του ασυμβίβαστου. Πιστεύω ότι είναι μεγάλο λάθος να γενικεύσουμε, να κάνουμε επάγγελμα το λειτουργήματα του Βουλευτή, να διαμορφώσουμε αντιλήψεις επαγγελματισμού στο Βουλευτή. Ο Βουλευτής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπηρετεί υψηλά ιδανικά και στόχους. Με την επαγγελματισμό ανοίγουμε τους ασκούς του Αϊόλου. Θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις, θα υπεισέλθουν και γιατί όχι όλα όσα ο κάθε εργαζόμενος διεκδικεί, ωράριο, ικανοποιητικούς μισθούς, θα ανοίξουν οι αντιπαραθέσεις αντιδικίες σε συντεχνιακού χαρακτήρα θέματα με το κράτος εργοδότη κάτι που θα έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση του κύρους του Βουλευτή, την υποβάθμιση του Κοινοβουλίου και κατά προέκταση τη φθορά του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Δεν θέλω να γίνω μάντης κακών, αλλά εκτιμώ ότι με τις συνθήκες που θα δημιουργηθούν στο μέλλον θα ακουστούν βαρύτατοι χαρακτηρισμοί για τους Βουλευτές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ό,τι μέχρι σήμερα υφίσταται στο Σύνταγμα είναι σε λάθος κατεύθυνση και λάθος δρόμο. Δεν ξέρω ποιες μικροσκοπιμότητες εξυπηρετούσε και διαμορφώθηκε έτσι το συγκεκριμένο άρθρο του Συντάγματος από προηγούμενους συναδέλφους. Εκείνο όμως που είναι πασιφανές και δεν μπορεί να αμφισβητηθεί είναι ότι όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα ο σπουδαιότερος, ο σημαντικότερος νόμος του κράτους το Σύνταγμα ήταν άδικος, αφού από τους τριακόσιους Βουλευτές ξεχώριζε φωτογράφιζε ένα μικρό μέρος και τους περιέβαλε με το ασυμβίβαστο.

Είναι επιτρεπτό, λοιπόν, να νομοθετούμε φωτογραφίζοντας έστω και επαγγέλματα τα οποία φυσικά ταυτίζονται με πρόσωπα, απαρτίζουν κοινωνικές ομάδες; Είναι σύννομο; Είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω τώρα η κατάλληλη στιγμή να αποκαταστήσουμε την αδικία για όλους όσους έχουν ασυμβίβαστο και να προχωρήσουμε στη θεσμοθέτηση ότι ο Βουλευτής δεν έχει ασυμβίβαστο. Ούτε νόμος εκτιμώ ότι χρειάζεται για την οποία ρύθμιση επιμέρους δράσεων των επαγγελματιών των Βουλευτών. Κριτής όλων μας είναι ο λαός ο οποίος να είστε βέβαιος ότι μας παρακολουθεί και μας κρίνει.

Αυτή η θέση-πρόταση είναι συμβατή με το πνεύμα που πρέπει να μας διακατέχει από τη στιγμή κατά την οποία διαμορφώσουμε συνταγματικούς κανόνες, στους οποίους εκτιμώ ότι θα συμφωνείτε ότι δεν μπορεί να συμπεριλαμβάνονται περιορισμοί της ατομικής δράσης της επαγγελματικής δράσης της οποίας δράσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι το άτομο, ο πολίτης δρα, λειτουργεί ελεύθερα στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Εκεί ζυμώνεται διαμορφώνεται αναδεικνύεται διακρίνεται, επιλέγεται από τους συμπολίτες του. Πώς θα αποκοπούν όλα αυτά από την κοινωνική πραγματικότητα; Πώς θα διαγραφεί αυτή η διαδικασία που ακολουθεί ο πολίτης και είναι απαραίτητη για το κορυφαίο θεσμικό όργανο του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, το Κοινοβούλιο; Ποιες είναι οι καινούριες διαδικασίες που θα υποκαταστήσουν τη σημερινή λειτουργία της κοινωνίας; Ποιοι θα ακολουθήσουν τα νέα δεδομένα που θα προκύψουν σε περίπτωση κατά την οποία θεσμοθετηθεί το ασυμβίβαστο;

Αν στοχεύετε στην αριστοκρατική δημοκρατία να είστε σίγουροι όσοι έχετε αυτήν την άποψη ότι θα το επιτύχετε αφού με το ασυμβίβαστο και στο ελεύθερο επάγγελμα, στο σύνολό του δηλαδή, ελαχιστοποιείται το ενδιαφέρον για την πολιτική

ζωή του τόπου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ τώρα στο άρθρο 56. Το συγκεκριμένο άρθρο είναι άδικο και ψυχοκτόνο. Εμπειρί- έχει προϋποθέσεις, κίνητρα για ασέβεια προς το εκλογικό σώ- μα τη λαϊκή κυριαρχία, τη λαϊκή ψήφο. Το τι σημαίνει για όλους όσους έχουν υποστεί τα όσα περιλαμβάνει αλλά και τις δυνατό- τητες που παρέχει στους κριτές το συγκεκριμένο άρθρο να μου επιτρέψετε να το γνωρίζω καλά γιατί τα υπέστην αδικώς. Με πί- κρναν, πίκρναν την οικογένειά μου, τους φίλους μου, τους χι- λιάδες πολιτικούς φίλους και ψηφοφόρους μου προκάλεσαν με την απόφασή τους το λαϊκό αίσθημα. Η συγκεκριμένη απόφαση στην περίπτωση μου, αλλά και σε άλλες περιπτώσεις ήταν υ- πέρμετρα προκλητική, αφού παραβίαζε τη λογική και ασεβής α- πέναντι στην ψήφο του λαού.

Σε όλες τις εθνικές εκλογές υπάρχουν τέτοιες προκλήσεις. Σταματώ εδώ όμως, δεν επεκτείνομαι λόγω του σεβασμού μου στη δικαιοσύνη και στους δικαστικούς λειτουργούς. Ευχαριστώ το Θεό που με όπλισε με δύναμη και κουράγιο να συνεχίσω. Ευ- χαριστώ το λαό της Άρτας, που με εμπιστεύτηκε και πάλι να τον εκπροσωπώ και να βρίσκομαι σήμερα εδώ για να καταθέσω μεταξύ των άλλων αυτές μου τις εμπειρίες, να καταθέσω την πρότασή μου, ώστε να μην ξανασυμβούν σε άλλους εκείνα τα οποία εγώ και άλλοι συνάδελφοι ζήσαμε!

Προτείνω κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το άρθρο 56 να δια- μορφωθεί σύμφωνα με το πνεύμα της διεύρυνσης των πολιτι- κών δικαιωμάτων του λαού μας. Δεν μπορούμε να περιορίζουμε ή να αφαιρούμε το δικαίωμα του εκλέγεσθαι των Ελλήνων πολι- τών. Προσωπικά, σαν φιλοσοφία, ό,τι περιορίζει με βρίσκει αντί- θετο. Τα ισχύοντα αλλά και ως έχει διαμορφωθεί η πρόταση που συρρικνώνουν και εξοβελίζουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι ιδιαίτερα για τους εργαζόμενους με βρίσκουν αντίθετο.

Είναι δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να δεχτούμε ό- τι το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην εργασία μπο- ρεί να συρρικνώνεται ή να εξοβελίζεται το δικαίωμα του πολίτη να ε- κλέγεται; Με προκαλεί εξάλλου η ρηχότητα των επιχειρημάτων ότι δηλαδή ο υπάλληλος, ο εργαζόμενος στο δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή στο δήμο θα κτίσει την πολιτική του σταδιοδρομία εκμεταλλευόμενος τη θέση του, την υπηρεσία του. Δηλαδή εδώ θεωρούμε εκ προοιμίου ότι οι υπάλληλοι θα παρανομούν για να επενδύσουν στην πολιτική ωσάν να πρόκει- ται οι υπάλληλοι, οι εργαζόμενοι να λειτουργούν ανεξέλεγκτα και όχι υπό τις εντολές και τον έλεγχο της ιεραρχίας, σαν να μην υπόκειται τον έλεγχο του νόμου και να μη δίνουν λόγο για τις όποιες τυχόν παρανομίες τους. Και ερωτώ ευθέως επηρεά- ζει την ψήφο του λαού ο απλός υπάλληλος, ο προϊστάμενος ως διαμορφώθηκε το συγκεκριμένο άρθρο και δεν επηρεάζει ο νο- μάρχης, ο διοικητής ΔΕΚΟ; Ρεαλισμός θα υπάρξει ποτέ εδώ μέ- σα;

Έχει φαιδροποιηθεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υπόθε- ση αυτή. Η εμμονή επί του συγκεκριμένου δεν πείθει κανέναν και επειδή η πρόταση, ως έχει διαμορφωθεί, είναι σε αντίθεση με τη βασική αρχή που πρέπει να μας διακατέχει, της διεύρυν- σης των πολιτικών δικαιωμάτων του λαού μας με βρίσκει πλή- ρως αντίθετο.

Η δική μου θέση είναι ότι οι Έλληνες πολίτες πρέπει να έχουν απεριόριστο το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, διαφορε- τικά είναι προφάσεις εν αμαρτίαις. Διατηρούμε αρρωστημένες καταστάσεις και συνεχίζουμε να δικαιολογούμε την πράξη να ε- κλέγονται από τα δικαστήρια και όχι από το λαό οι Βουλευτές. Οποία ασέβεια στη λαϊκή ετυμολογία, με το φθηνό επιχείρημα του δικαιώματος από το Σύνταγμα της προσφυγής στα δικαστή- ρια, που εμμένετε να υφίσταται!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναφέρομαι τώρα στο άρθρο 63 και τελειώνω. Ο κ. Βενιζέλος απέσυρε την πρότασή του σχε- τικά με το άρθρο αυτό. Λυπάμαι που εδώ διαπιστώνεται, λει- τουργία εξυπηρέτησης μικροκομματικής σκοπιμότητας.

Όταν διαμορφώθηκε -λείπει ο κύριος Υπουργός, τι να κάνου- με όμως, πρέπει να τα πούμε- η συγκεκριμένη πρόταση υπήρχε η διαπίστωση ότι το κλίμα που είχε διαμορφωθεί δεν είναι εκεί- νο που αποδίδει τον προσήκοντα σεβασμό στον εκπρόσωπο του λαού, το Βουλευτή.

Φυσικά εδώ δεν πρόκειται για την επιζήτηση του σεβασμού α- πό τον πολίτη. Αυτός ο σεβασμός κατακτάται, δεν είναι απαιτη- τός. Εδώ ρυθμίζουμε τη στάση και τη συμπεριφορά, τη σχέση κρατικών οργάνων, θεσμικών οργάνων απέναντι σε θεσμικό όρ- γανο του κράτους, τον Βουλευτή, τον εκφραστή της λαϊκής βούλησης.

Και γνωρίζετε καλύτερα εμού, κύριε Υπουργέ και κύριοι συ- νάδελφοι -εδώ υπάρχουν συνταγματολόγοι και γνωρίζουν πολύ καλά αυτά τα πράγματα- ότι εδώ διαμορφώνουμε Σύνταγμα, κανόνες δηλαδή που ρυθμίζουν συμπεριφορές, σχέσεις μεταξύ κράτους και πολιτών, θεσμικών οργάνων του κράτους με τους πολίτες. Αυτός είναι ο ρόλος που καλούμεθα να διαδραματί- σουμε κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Δεν είμαστε εκτός πνεύματος. Γιατί, λοιπόν, απεσύρθη αυτό; Επειδή σας κατετέθη διαφορετική άποψη από συναδέλφους, ό- ποιοι και αν είναι αυτοί; Εδώ ισotίμως μετέχουμε όλοι κατά τη διαδικασία της συνταγματικής αναθεώρησης. Δεν μας ρώτησε, λοιπόν, ο κύριος Υπουργός εμάς τους Βουλευτές και καλό είναι να το επαναφέρει, γιατί η συγκεκριμένη πρόταση βάζει τα πράγ- ματα στη θέση τους. Αποδίδει τον προσήκοντα σεβασμό των θεσμικών οργάνων του κράτους και των αξιωματούχων του στους αντιπροσώπους του λαού, τους Βουλευτές. Εκτιμούμε ό- τι πρέπει να το επαναφέρει ο κύριος Υπουργός.

Εξάλλου είναι μια ευκαιρία να σταματήσουμε, κύριοι Βουλευ- τές, τη νοοτροπία που μας διακατέχει, δηλαδή των συζητήσεων στο καφενείο, των συζητήσεων του Περιστεριού, τις επισκέψεις διαμαρτυρίας στον Πρόεδρο της Βουλής για τον υποβαθμισμέ- νο ρόλο του Βουλευτή και την απρεπή συμπεριφορά θεσμικών οργάνων και αξιωματούχων προς τους Βουλευτές.

Είναι μια καλή ευκαιρία να επιβεβαιώσουμε με την ψήφο μας τις διαπιστώσεις μας. Πάντως, τη δική μου ψήφο να τη θεωρεί- τε δεδομένη όσον αφορά την πρότασή σας για το συγκεκριμέ- νο άρθρο. Πιστεύω και οι άλλοι συνάδελφοι να επιδείξουν συνέ- πεια λόγω και πράξης με την ψήφο τους.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Μπένος έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Πάρα πολλοί είπαν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι υπήρξε ένας "σκυλοκαβγάς" στη Βουλή αυτές τις δυο μέρες. Ήταν ένα ελκυστικό θέμα για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Εγώ έχω εντελώς αντίθετη γνώμη. Ίσως ήταν από τις πιο α- πολαυστικές και γόνιμες συζητήσεις που τουλάχιστον εγώ έχω παρακολουθήσει στην Αίθουσα. Θα έλεγα ότι έψαχνα να βρω την αιτία για το γιατί μου άρεσε αυτή η συζήτηση. Ίσως ήταν το γεγονός, που κατά τη γνώμη μου είναι και το σημαντικότερο θέ- μα που έχει σχέση με το ρόλο των Βουλευτών, ότι ήμαστε απε- λευθερωμένοι, δεν υπήρχε κομματική πειθαρχία. Ο καθένας έ- βγαλε τον καλύτερό του εαυτό.

Είμαι από εκείνους που αλλιώς ξεκίνησα και αλλιώς διαμορ- φώθηκε η συνειδησή μου και η απόφασή μου κατά το διάστημα αυτών των λίγων εβδομάδων που συζητείται το θέμα. Από το 1979, που έγινα δήμαρχος, είχα μια ιδεολογική-ρομαντική προ- σέγγιση για την πολιτική, γι' αυτό στην πράξη άφησα το επάγ- γελμά μου. Έχοντας αυτήν την κεκτημένη ταχύτητα κατ'αρχήν ήμουν υπέρ του ασυμβίβαστου. Με την κουβέντα όμως που α- ναπτύχθηκε άλλαξα ριζικά άποψη. Γιατί είναι μια μεγάλη απει- λή.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Μπράβο!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Ξέρετε ποια είναι η μεγάλη απειλή; Ότι τείνει να γίνει ιδεολογικός μανδύας της καθήλωσης του κοινο- βουλευτισμού. Θα το εξηγήσω ευθύς αμέσως και θα είναι κατά- θεση ψυχής, γιατί όπως βλέπετε δεν έχω ούτε χαρτιά ούτε τίπο- τα.

Ποιο είναι το μείζον θέμα της σύγχρονης δημοκρατίας; Γιατί αυτό συζητάμε σήμερα. Μιλάμε όλοι για το Σύνταγμα του 1975, το σοφό Σύνταγμα του 1975, που καθιέρωσε καινούρια πράγμα- τα, που έδωσε καινούρια ορμή στη δημοκρατία μας, που όμως είχε και θύματα. Και τα θύματα είναι κυρίως ο κοινοβουλευτικός θεσμός.

Να σας πω την άποψή μου γι' αυτό.

Καθιέρωσε κατ' αρχήν τον κοιμματικό θεσμό, την οργάνωση των κοιμάτων, που δεν υπήρχε -σημαντικό στοιχείο για τη δημοκρατία- καθιέρωσε την αποκέντρωση που, όσο και αν μεμψιμοιρούμε, έχει προχωρήσει με θεαματικά βήματα και αφαίρεσε "ύλη" από παραδοσιακές πρακτικές και λειτουργίες, που δήθεν καταξίωναν το Βουλευτή της προηγούμενης δεκαετίας.

Το γεγονός, δηλαδή, ότι ενισχύθηκε η αποκέντρωση είναι ένα θετικό βήμα και για τον κοινοβουλευτισμό.

Το γεγονός ότι σιγά-σιγά καταργείται το πελατειακό σύστημα, που ήταν ένα από τα προσφορότερα θέματα, δυστυχώς, για τον κοινοβουλευτισμό, είναι θετικό.

Το γεγονός ότι οργανώθηκαν τα κόμματα είναι θετικό.

Έφερε όμως και κάτι αρνητικό μαζί του. Ενίσχυσε την κοιμματική πειθαρχία, καθήλωσε την ελεύθερη έκφραση της συνείδησης μέσα σ' αυτόν τον χώρο και συνεπώς στις ισορροπίες που διαμορφώθηκαν ανάμεσα στους θεσμούς της χώρας, θα έλεγα έτσι πολύ απλά ότι ενισχύθηκε ο θεσμός της κεντρικής εξουσίας, ενισχύθηκε ο θεσμός της κοιμματικής εξουσίας, της δικαιοσύνης, της αποκέντρωσης και είναι εξόχως αδικημένος ο κοινοβουλευτισμός. Το ερώτημα είναι πώς θα τον ανεβάσουμε, γιατί υποτίθεται ότι όλοι γι' αυτό ανησυχούμε. Και η μία πλευρά και η άλλη εκεί στοχεύει.

Κατά την ταπεινή μου γνώμη, το θέμα δεν βρίσκεται έξω από αυτήν την Αίθουσα. Όταν διεκδικούμε ρόλους άλλων θεσμών - αυτή είναι η μεγάλη παγίδα - όταν θέλουμε να είμαστε και λίγο κυβέρνηση και λίγο δήμαρχοι και λίγο νομάρχες, το σημαντικότερο είναι να διεκδικήσουμε αυθεντικά το ρόλο μας μέσα στο Κοινοβούλιο.

Τι πρέπει να έχει ένα κοινοβούλιο για να έχει ρόλο; Κατ' αρχήν πρέπει να υπάρχει εδώ όλος ο κόσμος των ιδεών της ελληνικής κοινωνίας. Πρέπει ο καθένας να λέει ελεύθερα τη σκέψη του. Ε, δεν είναι το ζητούμενο για το Κοινοβούλιο η νομοτεχνική διατύπωση -που εκεί μπορεί να μας "τριπλάρει" ο κάθε μέτριος τεχνοκράτης- είναι η δύναμη των ιδεών μας.

Και το ζήτημα, κύριοι συνάδελφοι, που τίθεται, είναι πόσο έχουμε παρατηθεί από το να εκφέρουμε αυτές τις ιδέες μας και πώς έχουμε απομακρύνει έναν κόσμο σημαντικό, που θα μπορούσε να είναι εδώ και να εισφέρει τις ιδέες, γιατί αυτός ο χώρος πρέπει να έχει εισροές από παντού.

Συνακόλουθα με αυτήν την σκέψη, εγώ θα ήμουν ευτυχής εάν δεν υπήρχε κανένα κώλυμα. Να υπήρχε μία απλούστατη διατύπωση. Μη σας φανεί ακραίο, όλες αυτές τις μέρες σκεφτόμουν άραγε γιατί με τους στρατιωτικούς ακόμα να είμαστε τόσο ακραίοι. Δεν θα ήταν ωραίο να ήταν εδώ ένας ανώτατος στρατιωτικός με αναστολή και να γύριζε πάλι στο στρατόπεδο; Δεν θα ήταν πλούτος; Γιατί κολλάμε; Δεν το καταλαβαίνω. Δεν θα ήταν ωραίο εγώ, που ήμουν δήμαρχος, να διατηρώ τη δημαρχική μου ιδιότητα και να είμαι και Βουλευτής; Γιατί να υπήρχε ασυμβίβαστο; Τι υστερία μας έχει πιάσει τέλος πάντων με τους νομάρχες; Τι είδους φοβικό σύνδρομο είναι αυτό για τον κοινοβουλευτισμό; Δήθεν μας απειλούν οι νομάρχες στην εκλογή.

Συνεπώς η αναβάθμιση του Κοινοβουλίου, το στοίχημα της αναβάθμισης, βρίσκεται μέσα σ' αυτόν τον χώρο και όσο απλώνουμε αυτό το χώρο, όσο καλούμε τους πάντες να έρθουν χωρίς προαπαιτούμενα, τόσο κερδισμένος θα είναι αυτός ο χώρος.

Και κοιτάξτε τώρα τι συνέβη με το άρθρο 57. Διαφωνών ριζικά με τον εισηγητή μας κ. Βενιζέλο και είναι προφανές ότι δεν πρόκειται να ψηφίσω το ασυμβίβαστο. Τελικώς το άρθρο 57 παίζει το ρόλο του άρθρου 56. Μειώθηκαν τα κωλύματα, αλλά το ασυμβίβαστο του άρθρου 57 δημιουργεί το μεγαλύτερο κώλυμα.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Η δαμόκλειος σπάθη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Έτσι.

Και συνεπώς, αγαπητοί συνάδελφοι, όλες αυτές τις μέρες η σκέψη μου έφθασε σε πολύ πιο ακραίες εκδοχές. Βλέπω δηλαδή ότι και οι διατυπώσεις πια του Συντάγματος του 1975 είναι ανεπίκαιρες, αλλά προς την αντίστροφη φορά, με την οποία προσπαθούμε σήμερα να νομοθετήσουμε.

Θα μπορούσε να υπάρξει μια πρόταση και μόνο. Δεν διεκδι-

κώ ειδικότητα νομοτεχνικής διατύπωσης, αλλά θα μπορούσε μόνο στην άσκηση του λειτουργήματός μας και όχι σε όλες τις περιπτώσεις, να υπάρχει μια μορφή ασυμβίβαστου σε σχέση με το δημόσιο τομέα και λέω και πάλι όχι σε όλες τις περιπτώσεις. Γιατί εγώ και το γιατρό του Ε.Σ.Υ. τον βλέπω να συνεχίζει να έχει, υπό προϋποθέσεις, τη δουλειά του.

Ακούστε τώρα και κάτι άλλο που είχε δίκιο ο κ. Μητσοτάκης και έχει άδικο ο κ. Βενιζέλος. Αν υποθέσουμε ότι θα περάσει αυτή η διάταξη με το ασυμβίβαστο, τότε θα πάμε, λέει, με νόμο να περιγράψουμε τις περιπτώσεις των εξαιρέσεων. Αδύνατον αυτό να συμβεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Θα είναι ξέφτισμα.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Δηλαδή, στην ουσία θα κάνουμε μια συνταγματική διάταξη, που θα δώσει κάποια εικόνα στην ελληνική κοινωνία. Εγώ θυμάμαι κάτι αντίστοιχο που είχε συμβεί κάποτε με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, που προσπαθήσαμε να περιγράψουμε τις αρμοδιότητες που θα μεταβιβάσει το κράτος στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Ήταν ένα απλούστερο θέμα. Ποιος δηλαδή θα κρίνει τότε ο καλλιτέχνης μπορεί να παρουσιάζεται ή όχι;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Η κα Καραμανόφ θα το κρίνει.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ: Πώς θα κρίνει ένας διανοούμενος τι έργο μπορεί να παράγει και τότε; Πώς θα κρίνει ένας επαγγελματίας τη άσκηση δικαιώματος μπορεί να έχει και τότε; Θα οδηγηθούμε σε ένα πλήρες αδιέξοδο.

Συνεπώς εγώ το μόνο που έχω να κάνω είναι, αυτή η συζήτηση που τελικά διεξήχθη με τον τρόπο που διεξήχθη και έδωσε και συνειδησιακά αποτελέσματα -και σας μιλώ για τον εαυτό μου- να εκφράσω την ευχή να μην προχωρήσουμε σε αυτό το ατόπημα, που θα είναι κοινοβουλευτικό ατόπημα, που είμαι βέβαιος ότι δεν θα σπρώξει τον κοινοβουλευτισμό προς τα μπρος, αλλά θα τον φτωχύνει, θα τον πάει προς τα πίσω.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Λυκουρέζος έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, όταν ο εισηγητής της Πλειοψηφίας ανακοίνωσε ότι θα τεθεί θέμα ασυμβίβαστου, υπήρξα από τους πρώτους που αντέδρασαν και ίσως τις πρώτες εκείνες ημέρες και οι δύο πλευρές -και εκείνοι που ήταν υπέρ και εκείνοι που ήταν εναντίον- να διατύπωσαν σκληρά και ενδεχομένως για ορισμένους άδικα επιχειρήματα.

Θα προσπαθήσω τώρα να προσεγγίσω το θέμα με όσο μπορώ περισσότερη ψυχραιμία και νηφαλιότητα, για να συμβάλω και εγώ τον προβληματισμό όλων μας.

Τα περισσότερα επιχειρήματα αναπτύχθηκαν στις δύο αυτές μέρες και δεν θέλω να ανακυκλώσω τη συζήτηση γύρω από αυτά και να τα επαναλάβω. Θα ήθελα να σταθώ σε τρία-τέσσερα σημεία.

Πρώτον, δεν θα μιλήσω για τον αιφνιδιασμό, διότι και αυτό αναπτύχθηκε από πολλούς, τον αιφνιδιασμό που όλοι υπέστημεν και να επισημάνω μόνο ότι αν το θέμα αυτό, καίριο και σημαντικό, είχε τεθεί ωρίτερα είτε στην προηγούμενη Βουλή είτε έστω στην Επιτροπή Αναθεώρησης αυτής της Βουλής, ίσως θα ήταν διαφορετικά τα αποτελέσματα πολλών ψηφοφοριών, σε σχέση με διάφορα άρθρα του υπό αναθεώρηση Συντάγματος.

Δεύτερη παρατήρηση. Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, ιδιαίτερα σήμερα, σε μία παρέμβαση που έκανε πριν από λίγες ώρες, απαντώντας στα επιχειρήματα της άλλης πλευράς, επεσήμανε και τόνισε -έχω σημειώσει ακριβώς τα λόγια του- ότι αυτό το θέμα, ήρθε σαν προϊόν και αποτέλεσμα της αγωνίας -χρησιμοποιώ την ορολογία του- της Βουλής, να αντιμετωπιστεί η διαφάνεια και η διαπλοκή.

Είναι, λέει, μια πρωτοβουλία που σχετίζεται με την αποκατάσταση της αξιοπιστίας της πολιτικής και των φορέων της.

Θα ήθελα να ρωτήσω τον εισηγητή και λυπάμαι που δεν είναι εδώ, πώς και γιατί ένα τόσο -κατά την άποψή του- κορυφαίο θέμα που συνδέεται, όπως ο ίδιος τονίζει, με τη διαφάνεια, τη διαπλοκή, τη συναλλαγή και τη διαφθορά στο δημόσιο βίο, εμφανίζεται την τελευταία στιγμή, όταν από την πρώτη στιγμή που ετέθη θέμα αναθεώρησης του Συντάγματος, πυρήνας και άξο-

νας βασικός της προβληματικής ήταν η διαφάνεια στο δημόσιο βίο, με την αναθεώρηση του άρθρου 14 και όλων των άλλων άρθρων, που έχουν συζητηθεί τόσο πολύ.

Πώς, λοιπόν, ένα θέμα τέτοιο που συνδέεται, υποτίθεται, με την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου αιφνιδιαστικά συνειδητοποιείται από τη Κυβέρνηση, την Πλειοψηφία και τον εισηγητή της; Θα ήθελα να του πω και να πω σε όλους τους συναδέλφους, ότι αν πράγματι θέλει η κυβερνητική Πλειοψηφία -και φαντάζομαι όλοι το θέλουμε- να αναβαθμιστεί και να αναστηλωθεί το κύρος των πολιτικών, υπάρχουν άμεσα και πολύ πιο αποτελεσματικά μέτρα. Παραδείγματος χάρη να αρθεί η βουλευτική ασυλία, το ακαταδίκωτο. Το είχε ζητήσει η Νέα Δημοκρατία, αλλά το αρνήθηκε η Κυβέρνηση.

Να, ένα μέτρο που θα ήταν απόδειξη της πολιτικής βούλησης να αποκαταστήσουμε το ήθος των πολιτικών. Ένα μέτρο που θα είχε και άμεση, αν θέλετε, θετική επίπτωση στην κοινή γνώμη, την οποία, όπως πολύ σωστά τονίστηκε από κάποιους ομιλητές, το ασυμβίβαστο ουδέποτε την απασχόλησε, ουδέποτε την προβληματίσε και ουδέποτε την ενόχλησε.

Ένα δεύτερο μέτρο με στόχο την παρούσά μας στη Βουλή, είναι -αν θέλετε- οι αναγκαίες πρωτοβουλίες που όλοι επιθυμούμε. Το έργο στο οποίο όλοι πρέπει να συμβάλουμε, είναι να εξοβελίσουμε από τη μια μεριά τη διαφθορά, την εξάρτηση και τη συναλλαγή και να αναστηλώσουμε από την άλλη την πολιτική και τους φορείς της.

Ο κ. Βενιζέλος, πάλι θα αναφερθώ σ' αυτόν και ας κάνουμε έτσι μια μορφή διαλόγου, έστω και απόντος του κ. Βενιζέλου, σ' αυτήν την παρέμβαση που έκανε το απόγευμα, έθεσε και ένα άλλο θέμα. Είπε "εσείς κύριοι που είσθε αντίθετοι, θέτετε ένα δίλημμα. Λέτε όσοι εργάζονται είναι ανεξάρτητοι. Όσοι δεν εργάζονται, εξαρτημένοι". Ποτέ δεν ετέθη έτσι το θέμα αυτό με τόση δογματική ακαμψία.

Το θέμα της εξάρτησης είναι θέμα ήθους και εντιμότητας του καθενός. Ασφαλώς υπάρχουν ή θα υπάρχουν εργαζόμενοι που είναι ευάλωτοι σε εξάρτηση και άνθρωποι που δεν εργάζονται είτε γιατί δεν εργάστηκαν ποτέ είτε γιατί δεν θέλουν, είναι επιλογή τους, είτε γιατί δεν μπορούν τεχνικά, όπως είναι πολλοί συνάδελφοι της επαρχίας, οι οποίοι είναι εντιμότατοι και δεν υποκύπτουν σε οποιεσδήποτε προτάσεις συναλλαγής και εξάρτησης. Συνεπώς αυτό δεν προβλήθηκε σαν κορυφαίο επιχείρημα.

Ο ίδιος ο εισηγητής ομολογεί και διαπιστώνει την ανάγκη, όλοι θα μπαίνουν στην πολιτική με το νέο καθεστώς να έχουν κάποια επαγγελματική πείρα, κάποια καταξίωση. Ποιοι θα είναι τελικά;

Αν καθιερωθεί το ασυμβίβαστο είτε με τη συνταγματική διατύπωση που θέλουμε σήμερα, είτε έστω με νομοθετική πρωτοβουλία την οποία εισηγείται, όπως την εισηγείται ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, ποιοι θα πολιτεύονται;

Ας το πάρουμε λογικά. Ποιες κατηγορίες θα είναι; Πρώτον, ένας νέος που θέλει να μπει στην πολιτική και δεν θα έχει -αν θέλετε- καταξιωθεί επαγγελματικά, διότι αυτό πολλές φορές χρειάζεται χρόνια πολλά, θα κάνει την επιλογή αυτή που θα έχει εξασφαλίσει μια όληφ οικονομική επιφάνεια ή θα αρκείται στην βουλευτική αποζημίωση.

Ένας που θα έχει προχωρήσει σε μια επαγγελματική σταδιοδρομία θα έχει ένα πρόβλημα. Θα πρέπει να πει ότι "σήμερα επιλέγω την πολιτική, στην οποία αφιερώνω το χρόνο μου και αναστέλλω την επαγγελματική μου δραστηριότητα". Θα είναι λίγοι που θα το κάνουν αυτό εν όψει -τα έχουν πει αυτά- των κινδύνων που έχει η επιστροφή στο επάγγελμα είτε τη στιγμή που διαφωνείς και το ήθος σου σου επιβάλλει να επιλέξεις την αποχώρηση από τη Βουλή είτε τη στιγμή που αποτυγχάνεις, διότι ο λαός δεν σε ψηφίζει ή δεν επιλέγει για τα ψηφοδέλτια του κόμματός σου.

Και η τρίτη κατηγορία θα είναι των ανθρώπων εκείνων, που και σήμερα έχουν το ασυμβίβαστο, των συναδέλφων μας, που είναι άνθρωποι που δουλεύουν στο δημόσιο τομέα, καθηγητές, δάσκαλοι, δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι εκ των πραγμάτων δεν έχουν το δικαίωμα να εργάζονται παράλληλα.

Δεν θέλω να δοθεί η εντύπωση ότι κίνητρό μου είναι μόνο το

προσωπικό μου συμφέρον ή ενδιαφέρον, διότι φαντάζομαι κανείς δεν πιστεύει ότι επέλεξα τη στρατεύση μου στην πολιτική για να προχωρήσω στην επαγγελματική μου σταδιοδρομία. Είμαι υπέρ της κατάργησης όλων των ασυμβιβάστων. Και συμφωνώ με όσα είπε ο συνάδελφος ο κ. Μπένος λίγα λεπτά πριν στο Βήμα. Θα ήταν μια πολύ πιο ζωντανή, γόνιμη και δημιουργική Βουλή, αν δεν υπήρχαν τα ασυμβίβαστα. Αλλά εφόσον υπάρχουν, νομίζω ότι το ασυμβίβαστο με την άσκηση οιασδήποτε επαγγέλματος θα οδηγήσει πολύ φοβούμαι τελικά, σε κάποια χρόνια όχι αμέσως, σε υποβάθμιση του επιπέδου του Κοινοβουλίου, διότι θα αποκλείσει ένα μεγάλο μέρος -δεν έχει σημασία πόσοι θα είναι- ελευθέρων επαγγελματιών οι οποίοι σήμερα επιλέγουν την πολιτική και ο καθένας επιλέγει πόσο θα συρρικνώσει, πόσο θα περιορίσει την επαγγελματική του δραστηριότητα.

Και θα πω και κάτι άλλο και δεχθείτε τη μαρτυρία και την κατάθεσή μου. Δεν υπάρχει αυτός ο αθέμιτος ανταγωνισμός που λένε. Διότι ακούω ότι πολλοί έχουν σαν κριτήριο τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των συναδέλφων τους. Επαρχίες: Ο ένας εργάζεται και με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνει πολιτικά οφέλη, ο άλλος όχι. Μα αν είναι αυτό το κριτήριο ο σκληρότερος ανταγωνισμός, ο οποίος μάλιστα δεν αντιμετωπίζεται, είναι από τους συναδέλφους Υπουργούς και Υφυπουργούς οι οποίοι με την υπουργική τους ιδιότητα έχουν πάντοτε ένα προβάδισμα έναντι των άλλων συναδέλφων στις περιφέρειες που εκλέγονται.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να εισηγηθώ ότι εφόσον η κυβερνητική Πλειοψηφία δεν θέλει να αποσύρει την πρόταση αυτή, τουλάχιστον ας προχωρήσουμε σε μια νομοθετική ρύθμιση. Το Σύνταγμα δεσμεύει για πολλά χρόνια. Θα είναι μεγάλο λάθος, μεγάλο ολίσθημα, διότι αν κάποια στιγμή οι επόμενες βουλές -μπορεί να είμαστε, μπορεί να μην είμαστε- συνειδητοποιήσουν ότι αυτό το μέτρο δεν βοηθά στην αναστήλωση της πολιτικής ζωής δεν θα μπορεί να το αλλάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Δεν αλλάζει.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Ας προχωρήσει η Κυβέρνηση και ας συμφωνήσουμε σε μια νομοθετική ρύθμιση, η οποία θα κρίνει τι μπορούμε και τι δεν μπορούμε να κάνουμε. Ευχαριστώ. (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Αποστολίδης έχει το λόγο.

ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, πιστεύω ότι μέσα από τη διάταξη, κύρια περί ασυμβιβάστων, καταφέραμε μια κορυφαία, κατά την άποψή μου, πολιτική διαδικασία όπως είναι αυτή της αναθεώρησης του Συντάγματος να αδικήσουμε και τους εαυτούς μας, αλλά και αυτήν την κορυφαία διαδικασία.

Και αυτό διότι εδώ μέσα από όλες τις παρατάξεις ακούστηκε ότι κεντρικός μας στόχος -και έτσι είναι- είναι το ζήτημα της ενίσχυσης της δημοκρατίας και της πολιτικής, η καλύτερη λειτουργία του συστήματος της δημοκρατίας μας, για να είναι πιο αποτελεσματική και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις απαιτήσεις του ελληνικού λαού, να ανταποκρίνεται η δημοκρατία μας πιο αποτελεσματικά στο νέο κοινωνικοοικονομικό πολιτικό περιβάλλον, στο νέο τεχνολογικό περιβάλλον. Να ανταποκρίνεται η δημοκρατία μας σε αυτό που λέμε ενίσχυση των δικαιωμάτων του Έλληνα πολίτη.

Είλικρινά πιστεύω -και με πολύ σκεπτικισμό λέω αυτό- ότι καταφέραμε το ακατόρθωτο. Δηλαδή μέσα από μία διαδικασία που όλοι πρεσβεύουμε ότι θα πρέπει να αναβαθμίσουμε το πολιτικό προσωπικό, θα πρέπει να αναβαθμίσουμε το ρόλο του Βουλευτή, φοβάμαι ότι με τη συγκεκριμένη διάταξη το μόνο που καταφέραμε είναι, πρώτον, να φέρουμε σε αντιπαράθεση τους συναδέλφους Βουλευτές, δεύτερον, να δώσουμε μία εικόνα στην κοινωνία ότι το ζήτημα της αναθεώρησης του Συντάγματος είναι ένα ζήτημα συντεχνιακό ανάμεσα μας και το πώς θα βουλευτούμε ή κάποιοι δεν θα βουλευτούν.

Νομίζω, λοιπόν, ότι υπάρχει ένα πολιτικό ζήτημα γι' αυτήν καθ' εαυτήν τη διαδικασία και την εικόνα που εκπέμπουμε ως Κοινοβούλιο. Και το ζήτημα πολλές φορές δεν είναι τι άποψη έχει εσύ για τον εαυτό σου, αλλά το κρίσιμο ζήτημα είναι τι εικόνα έχει ο κόσμος για σένα, τι εικόνα έχει ο πολίτης για σένα.

Ακούστηκαν θέσεις υπέρ και κατά. Θέλω να είμαι πολύ ειλι-

κρίνης και σαφής. Κατ' αρχήν, με τη σημερινή κατάσταση και την πολιτική ανθρωπογεωγραφία στο Κοινοβούλιο, υπάρχει μία άνιση κατάσταση, σε σχέση με την επαγγελματική κατάσταση των Βουλευτών. Αυτό είναι δεδομένο. Και δεν αφορά μόνο αυτούς που συμμετέχουν στην Κυβέρνηση, αλλά αναφέρθηκαν και διάφορες άλλες κατηγορίες, που νομικά δεν έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν το επάγγελμα των δημοσίων υπαλλήλων, των γιατρών του Ε.Σ.Υ., αλλά και ορισμένοι συνάδελφοι που είναι από την περιφέρεια και οι οποίοι αντικειμενικά δεν μπορούν να ασκήσουν το επάγγελμα. Σ' αυτήν την άνιση κατάσταση -για να είμαστε συγκεκριμένοι, ας πάρουμε τη σημερινή σύνθεση της Βουλής- είναι περίπου το 50% του ελληνικού Κοινοβουλίου, ίσως και περισσότεροι. Αυτήν τη στιγμή έχει το ασυμβίβαστο εκ των πραγμάτων περίπου το 50% των συναδέλφων μας στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Δηλαδή, δεν είναι μία κατάσταση ενός περιορισμένου αριθμού συναδέλφων. Αυτά για να μιλάμε συγκεκριμένα και να μη θεωρητικοποιούμε γενικά και αφηρημένα.

Κατά την άποψή μου υπάρχουν δύο στοιχεία. Η είσοδος -έγινε πολλή συζήτηση και άκουσα τον συνάδελφο κ. Λυκουρέζο προηγούμενα- των Βουλευτών στο Κοινοβούλιο. Κανένας συνάδελφος Βουλευτής δεν εισέρχεται στο Κοινοβούλιο, αν δεν έχει μία καταξίωση επαγγελματική, μία καταξίωση κοινωνική είτε προερχόμενος από το χώρο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης -ένα βάθος της δημοκρατίας, για να θυμηθούμε και τα παλιά, χρήσιμα είναι- είτε προερχόμενος από το χώρο των κοινωνικών οργανώσεων είτε, αν θέλετε, από το χώρο της επιστημονικής κοινότητας. Καταξιώνεται στην κοινωνία και ως επιστέγασμα έρχεται η ανάδειξή του στο Κοινοβούλιο, εκτός από μία κατηγορία συναδέλφων -που δεν είναι επιλήψιμο- τα λεγόμενα "τζάκια". Υπάρχουν και τα "τζάκια": Τα "τζάκια" τα πολιτικά και ενδεχόμενα και τα "τζάκια" τα οικονομικά. Αυτή είναι μία πραγματικότητα και νομίζω ότι θα πρέπει και να συζητάμε και να τοποθετούμαστε με βάση την πραγματικότητα.

Υπάρχει συνάδελφος Βουλευτής από τους τριακόσιους ανεπάγγελτους αυτήν τη στιγμή, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους; Γνωρίζουν συνάδελφοι εδώ, που ρίχνουν αυτές τις μεγάλες κορόνες και τις κουβέντες και τους κεραυνούς προς όλες τις κατευθύνσεις τέτοιους συναδέλφους μέσα στο Κοινοβούλιο; 'Η κι αν είναι ελάχιστες, μετρημένες στα δάχτυλα ενός χεριού περιπτώσεις, είναι δυνατόν να συνάγει κανείς επιχειρήματα τέτοια για το θέμα της σύνθεσης του πολιτικού προσωπικού;

Κι αν, συνάδελφοι, σε τελευταία ανάλυση, έχουμε εμείς αυτήν την εικόνα για τον εαυτό μας, γιατί τότε απορούμε με τη θέση της αξιοπιστίας που έχει ο πολίτης απέναντι στον πολιτικό κόσμο και τα κόμματα; Γιατί απορούμε, όταν εμείς οι ίδιοι προστρέχουμε στο να αποδώσουμε απαξίωση στο πολιτικό προσωπικό, φυλάγοντας ο καθένας από εμάς για τον εαυτό του ότι αυτός είναι κάτι παραπάνω ή κάτι ξεχωριστό από τους συναδέλφους του.

Θεωρώ, λοιπόν κατά την άποψή μου ότι υπάρχουν τρία κρίσιμα ζητήματα. Υπάρχει κατ' αρχήν το πολιτικό ζήτημα, αυτή η φιλολογία που αναπτύσσεται περί ανεπάγγελτων που θα έρθουν στη Βουλή, γιατί άκουσα κάποιους συναδέλφους να λένε κάτι τέτοιο στα διάφορα παραθυράκια της τηλεόρασης και στις στρογγυλές τράπεζες. Μέσα εκεί γίνονταν "ο χαμός".

Ο ένας συνάδελφος έβριζε τον άλλον. Αυτή δεν είναι η αλήθεια; Αυτή είναι η αλήθεια και μάλιστα ήταν σχεδόν δεδομένο το αποτέλεσμα ότι εάν συνέχιζε το ασυμβίβαστο, το ελληνικό Κοινοβούλιο θα κατακλεισθεί από ανεπάγγελτους. Και προκαλώ αυτούς τους συναδέλφους να διαβάσουν τη συγκεκριμένη κατάσταση σήμερα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, που το 50% εκ των πραγματών είναι σε θέση ασυμβίβαστη με το επάγγελμά του.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ : Τότε τι χρειάζεται η συνταγματική κατοχύρωση;

ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ : Δεύτερον, θεωρώ ότι σε αυτήν την άνιση κατάσταση, που υπάρχει μέσα στο Κοινοβούλιο θα πρέπει να δώσουμε -εάν θέλουμε να αποδώσουμε δικαιοσύνη και ισότητα- ως νομοθέτης και μάλιστα συνταγματικός νομοθέτης, μία λύση. Δεν νομίζω ότι θα πρέπει να υπάρχουν Βουλευτές πολλών ταχυτήτων μέσα στο Κοινοβούλιο, σε σχέση με την ά-

σκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Και ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα είναι η άσκηση του επαγγέλματος. Είναι θεμελιώδες δικαίωμα. Άρα σε αυτό το θεμελιώδες δικαίωμα έχει υποχρέωση, ιδιαίτερα ο συνταγματικός νομοθέτης, να αποδώσει την ισότητα, για να πάμε δηλαδή σε πιο βαθιά ζητήματα, επειδή αναφέρθηκαν εδώ θέματα, που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα του πολίτη.

Άρα αυτό είναι ένα κρίσιμο πολιτικό ζήτημα, στο οποίο θα πρέπει να απαντήσουμε. Μάλιστα από τη στιγμή που άνοιξε αυτό το θέμα, δεν μπορεί κανείς να φυγοδικεί και πίσω από ψευδοεπιχειρήματα και φιλολογίες και κεραυνούς να λέει "εγώ που είμαι καταξιωμένος επαγγελματίας κλπ." και να υπάρχει και η αντίφαση.

Το δεύτερο μέρος κατ'εμένα είναι το ηθικό μέρος. Ποιο δηλαδή είναι το ηθικό μέρος; Κάποιοι συνάδελφοι, λένε "εγώ δεν άσκησα το επάγγελμά μου, διότι αυτό ηθικά μου επιβάλλει η στάση μου και η συμπεριφορά μου, αλλά δεν θέλω σε καμία περίπτωση να υπάρχει νομοθετική ρύθμιση."

Γνωρίζουμε όμως ότι οι νόμοι και γενικότερα η έννομη τάξη έρχεται να αποδώσει και να διαφυλάξει αυτό που μέσα στα πλαίσιά του η δημοκρατία λειτουργεί, αυτό που λέγεται ισότητα, αυτό που λέγεται ελευθερία. Και ασφαλώς ανάμεσα σε αυτές τις δύο θεμελιώδεις έννοιες είναι το θέμα της αλληλεγγύης σε όλες τις εκφράσεις της κοινωνικής μας ζωής και σε όλα τα πεδία άσκησης των δικαιωμάτων μας. Διότι η ισότητα ασφαλώς εκφράζει μία σχέση και η ελευθερία μια κατάσταση.

Εδώ, λοιπόν, έχουμε συναδέλφους έγκριτους νομικούς. Αφού, λοιπόν, βάζουν τέτοια ζητήματα θα πρέπει και να απαντήσουν σε αυτά τα ζητήματα, πώς δηλαδή θα έχουμε μισή Βουλή με το ασυμβίβαστο και άλλη μισή Βουλή, που να είναι συμβατές οι όποιες επαγγελματικές τους δραστηριότητες.

Άκουσα βέβαια για το θέμα της διαδικασίας. Θα συμφωνήσω και εγώ με τους συναδέλφους ότι δεν ήταν ενδεδειγμένη διαδικασία. Εάν θέλετε, δεν έγινε αυτή η συζήτηση επί του συγκεκριμένου θέματος.

Πάντως είτε με τη συγκεκριμένη ρύθμιση, όπως αυτήν τη στιγμή έρχεται και είναι διατυπωμένη η διάταξη είτε με την παραιομπή στο νομοθέτη, αυτό το θέμα θα πρέπει να λυθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, εάν θέλουμε πραγματικά να πούμε στον ελληνικό λαό ότι εμείς, με τη συνταγματική αναθεώρηση δεν ερχόμαστε να λύσουμε τα προβλήματά μας, αλλά ερχόμαστε να ενισχύσουμε τη δημοκρατία, να ενισχύσουμε την πολιτική, και από τις απειλές που σήμερα δέχεται η δημοκρατία είτε είναι οι δυνάμεις της ολιγαρχίας είτε είναι οι δυνάμεις της αγοράς είτε είναι η εξουσία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, δείχνοντας ότι έχουμε τη δυνατότητα ότι μπορούμε ως πολιτικός χώρος και ως πολιτικό προσωπικό να έχουμε την αυτονομία μας και να γίνουμε κεντρικοί ρυθμιστές.

Διότι για μένα το κρίσιμο ζήτημα, αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα σε όλο το επίπεδο των κοινοβουλευτικών δημοκρατιών είναι η ενίσχυση της νομοθετικής εξουσίας έναντι των άλλων εξουσιών και η ενίσχυση του κοινοβουλευτισμού. Αν πραγματικά ο χώρος των Κοινοβουλίων δεν είναι η μήτρα των πολιτικών και των άλλων εξελίξεων, τότε οι άλλες εξουσίες θα είναι αυτές, οι οποίες θα επικυριαρχούν επί των πολιτικών διαδικασιών.

Θεωρώ, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι είναι χρέος όλων μας να αποδώσουμε και δικαιοσύνη, να αποδώσουμε και ισότητα στο πολιτικό προσωπικό, που υπηρετεί και λειτουργεί τη δημοκρατία. Νομίζω ότι οι μεγάλες κουβέντες είναι έξω από αυτήν τη διαδικασία. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριοι συνάδελφοι, ζητώ την ομόφωνη απόφαση του Σώματος -και νομίζω ότι θα την πάρω- για να μιλήσουν δύο συνάδελφοι Βουλευτές από ένα πεντάλεπτο, το οποίο δεν θα υπερβούν. Είναι οι δύο Ανεξάρτητοι Βουλευτές ο κ. Κεδίκογλου και ο κ. Καρατζαφέρης.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Η Βουλή ενέκρινε. Ορίστε, κύριε Κεδίκογλου, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Και πλήρες δεκάλεπτο, αν θέ-

λετε, κύριε Πρόεδρε, από εμάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): 'Όχι, σας παρακαλώ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν πειράζει, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι όλοι ομιλούμε για την αναβάθμιση των Βουλευτών και του Κοινοβουλίου. Να είμεθα σαφείς. Και λόγω του πενταλέπτου οφείλω να είμαι συγκεκριμένος.

Κατ' αρχήν η αναθεώρηση του Συντάγματος προβλέπει τη λειτουργία δύο Βουλών. Η μία εισηγείται και η άλλη αποφασίζει. Δεν νομίζω ότι είναι εντός των κανόνων της αναθεώρησης του Συντάγματος η είσοδος μιας προτάσεως για την οποία η προηγούμενη Βουλή δεν είχε καν υποψία. Νομίζω ότι παραβαίνουμε αυτό το άρθρο περί του τρόπου αναθεώρησης του Συντάγματος.

Δεύτερον. Μιλάμε όλοι για την αναβάθμιση του ρόλου του Βουλευτή. Να είμαστε ειλικρινείς. Η αναβάθμιση περνά μέσα από την εξουσία στον Βουλευτή και στη νομοθετική εξουσία. Η εξουσία περνάει μέσα από τη μείωση του αριθμού των Βουλευτών. 'Όχι πλείονες των διακοσίων.

Τρίτον. Η αναβάθμιση και η εξουσία, όπως έχουν διαμορφωθεί τα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης περνάει μέσα από ένα νόμο στενής περιφέρειας, όπως συμβαίνει στις προηγμένες χώρες της Ευρώπης. Χωρίς αυτά, χωρίς την κατάργηση της άρσεως ασυλίας και χωρίς την κατάργηση του ειδικού νόμου περί ευθύνης των Υπουργών, χωρίς ανάδειξη της δικαστικής εξουσίας εκεί που πρέπει, χωρίς αναγνώριση του σεβασμού και της ευγνωμοσύνης προς τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου και τους άλλους δικαστές που επιλέγει το Υπουργικό Συμβούλιο όχι ως δώρο που τους γίνεται ή κάποια προσφορά, αλλά απεναντίας ως οφειλόμενη μεγάλη υποχρέωση που κάθισαν, μελέτησαν και βρήκαμε κάποιους να καταξιώσουν και να λειτουργήσουν το πολίτευμά μας.

Δεν μπορούμε να μιλάμε για μερικά θέματα, όπως τα οικονομικά των κομμάτων, όταν δεν είμαστε εντάξει εμείς με το Σύνταγμα. Στο άρθρο 72 κύριε εισηγητά της Πλειοψηφίας, ο επόμενος νόμος μετά τα δικαιώματα του πολίτη είναι νόμος για τη λειτουργία των κομμάτων και δεν μπορούμε να μιλάμε για οικονομικά των κομμάτων, εάν δεν υπάρξει ένας νόμος-πλαίσιο με γενικές ρυθμίσεις περί της λειτουργίας των κομμάτων. Και αυτό, που είναι υποχρέωση εκ του Συντάγματος-άρθρο 72- δεν το εκπληρώσαμε.

Μου είναι αδιανόητο πως μπορώ να έχω γνώμη στο νομοθετικό σώμα για την κοινωνία. Ποια κοινωνία; Την κοινωνία της οικονομίας της αγοράς, χωρίς να μετέχω στην παραγωγική διαδικασία. Δεν ενδιαφέρει αν εργάζομαι ή δεν εργάζομαι. Το αν είμαι μηχανικός ή δικηγόρος και εργάζομαι ή δεν εργάζομαι, το καθορίζω ανάλογα με τη συνειδησή μου την πολιτική. Εάν τα περιθώρια υπάρχουν να ασκώ επάγγελμα, το ασκώ. Στα χρόνια που πέρασα, ως Βουλευτής -και πέρασα πολλά- είχα περιθώριο να ασκήσω και επάγγελμα. Είχα και χρονικά διαστήματα αρκετά μεγάλα, που δεν είχα περιθώρια να ασκήσω επάγγελμα. Δεν είναι δυνατόν να είσαι στο νομοθετικό σώμα, να αποφασίζεις για το τι γίνεται στην κοινωνία της οικονομίας της αγοράς και να μη μετέχεις στην παραγωγική διαδικασία. Να μην είσαι γνώστης των στατιστικών δεδομένων της παραγωγικής διαδικασίας. Το θεωρώ και αυτό ακόμη ακατανόητο.

Τέλος, οφείλουμε να πούμε και μια άλλη πικρή αλήθεια. Χρειάζεται και ένας άλλος νέος νόμος περί της Βουλής. Χρειάζεται μια μείωση του αριθμού των Βουλευτών, αλλά και ένας νέος Κανονισμός της Βουλής. Δεν είναι δυνατόν ο Βουλευτής για να πάρει το λόγο από τον Πρόεδρο να χρειάζεται να υποβάλει αίτημα με ένα άλλο συνάδελφο για συγκεκριμένο άρθρο, για να πει κύριε Πρόεδρε, κάτι θέλω να σας πω.

Αυτά είναι απηρχαιωμένα συστήματα. Αν τυχόν προχωρήσουμε σε αυτό που εισηγείται -κακώς κατά την άποψή μου και έξω από τους κανόνες περί του τρόπου αναθεώρησης του Συντάγματος- η πλειοψηφία της Βουλής, νομίζω ότι θα προσφέρουμε ένα από τα μεγαλύτερα κακά και θα δημιουργήσουμε μία κατάστασης απόλυτης εξάρτησης. Θα προχωρήσουμε σε μία κοινωνία εξάρτησης απολύτως, όταν εδώ θα είναι πρόσωπα που αποφασίζουν για μια κοινωνία της οικονομίας της αγοράς

και δεν έχουν καμία γνώση και σχέση με την παραγωγική διαδικασία.

Είμαι εντελώς αντίθετος με όλα αυτά. Πρέπει ακόμη να αυξηθούν τα κωλύματα εκλογής των Βουλευτών. Δεν μπορεί να εκλέγεται Βουλευτής κανένας που μετέχει σε κάποια εξουσία, που εκτελεί πράξεις που υπάγονται στην ακυρωτική διαδικασία. Αυτό είναι ένα μέγα θέμα, η μετατροπή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου σε εταιρείες. Καταργείται η ακυρωτική διαδικασία και πάμε στα πολιτικά δικαστήρια. Πρέπει να αυξηθούν, λοιπόν, τα κωλύματα για την εκλογή των Βουλευτών.

Τέλος το Σύνταγμα να γίνει πιο ολιγόλογο. Εισηγείστε ένα Σύνταγμα, κύριε εισηγητά, που έχει περισσότερη μορφή νόμου. (Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Τελειώνετε, κύριε Κεδικόγλου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ... και λιγότερο Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Καρατζαφέρης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν θα πω αυτό που είπε ο κ. Ευάγγελος Γιαννόπουλος απευθυνόμενος στον κ. Βενιζέλο ότι δεν ξέρει τι του γίνεται. Το αντίθετο. Ξέρει πολύ καλά τι του γίνεται ο κ. Βενιζέλος και αυτό με βάζει σε μεγάλο πειρασμό, γιατί το βάζει αυτό μέσα ξαφνικά από το παράθυρο στο άρθρο 57. Τι συμβαίνει, τι έχει να κερδίσει; Και επειδή βεβαίως δεν νομίζω ότι είναι τόσο ιδιοτελής και έχει αυτός κάτι να ωφεληθεί, έχω την αίσθηση ότι το κάνει με μία πρακτική, η οποία εντάσσεται σε όλα αυτά τα οποία ζει η χώρα τον τελευταίο καιρό και τα ζήσαμε την περσινή χρονιά με τη μείωση της εθνικής μας ταυτότητας, με την απορροδοποίηση της χώρας. Θέλουμε και ένα βουλευτικό σώμα, που να το ελέγχουμε, να είναι πιο εύκολο, να μπορούμε να το πλάθουμε. Πράγματι όλα αυτά γίνονται για λόγους ισότητας. Να μην έρχονται οι επαγγελματίες απέξω, οι γνωστοί και παίρνουν τις θέσεις. Εάν πράγματι γίνεται για λόγους ισότητας, τότε να βρούμε και μία φόρμουλα για τους γόνους. Εδώ, απ' ό,τι βλέπω μόνο οι γόννοι θα μπορεί να είναι μέσα σε αυτήν τη Βουλή. Θα κληρονομούν τις έδρες από τους πατεράδες, θα παίρνουν και δύο έδρες μέσα στη Βουλή, που το ζούμε τώρα αυτό, το ζήσαμε και το 1993 και τρεις έδρες, το ζούμε και αυτό σε αυτήν τη Βουλή σε μία οικογένεια. Αυτό πώς θα το προστατεύσουμε; Πώς θα βρούμε, λοιπόν, λόγους ισότητας σε αυτό το κεφάλαιο. Εάν πάλι είναι για θέμα αρχής, κάποια στιγμή να είμαστε λίγο σοβαροί. Έχουμε, λοιπόν, έναν Κανονισμό, έχουμε ένα Σύνταγμα που δεν επιτρέπει στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου να είναι Βουλευτής και μπορεί να είναι ο Υπουργός που είναι από πάνω, ο οποίος έχει και τη δύναμη και το χρήμα να πληρώσει και να δώσει επιδοτήσεις, το ζήσαμε αυτό το 1981. Μπορεί να είναι ο διοικητής του ΙΚΑ υποψήφιος Βουλευτής, δεν μπορεί να είναι ο υποδιοικητής του ΙΚΑ υποψήφιος Βουλευτής. Όλα αυτά συμβαίνουν.

Έρχομαι σε αυτό που πάει να περάσει ο κ. Βενιζέλος. Ποιος θα είναι εκείνος που θα λέει εάν κάνει επάγγελμα ή δεν κάνει επάγγελμα. Η κα Καραμανόφ, η οποία διώχνει ένα Βουλευτή από εδώ μέσα με την εισήγησή της, επειδή ήταν Παναθηναϊκός ή Ολυμπιακός; Εκεί θα φθάσουμε; Σε αυτήν τη φαιδρότητα των επιχειρημάτων, θα παραδώσουμε επιτέλους τη Βουλή των Ελλήνων; Και έρχομαι και ερωτώ, κύριε Υπουργέ, και σας κοιτάω στα μάτια τι ενδιαφέρει τον Έλληνα ψηφοφόρο; Εάν ο Βουλευτής είναι οδοντίατρος ή αν ο Βουλευτής είναι μασσώνας; Γιατί, λοιπόν, αυτό δεν το βάζουμε μέσα στα ασυμβίβαστα; Μπορεί κανείς δυσιν κυρίως υπηρετεί; Είναι αδύνατον. Γιατί σας ενοχλεί εάν ένας είναι στο Τεχνικό Επιμελητήριο και είναι Υπουργός Εθνικής Άμυνας ο κ. Τσοχατζόπουλος ή ο κ. Γείτονας και δεν σας ενοχλεί εάν είναι μέλος εξωθεσμικού κέντρου αποφάσεων, όπως είναι στη "Μπίντελμπερκ". Το αποφασίζει και για τον τόπο μας. Αυτό δεν σας ενοχλεί; Γιατί λοιπόν δεν έχουμε το θάρρος να φθάσουμε εκεί σε πράγματα ουσιαστικά που απασχολούν τον Έλληνα ψηφοφόρο. Το ξέρετε, υπάρχει κόμμα σήμερα στην Ελλάδα που ο Αρχηγός είναι κάτω από ένα Βουλευτή μέσα στη μασσωνία. Δεν σας ενοχλεί αυτό; Δεν σας ενοχλεί, κύριε Υπουργέ, ότι είναι δυνατόν ότι ο Υπουργός που αποφασίζει

για τα της θρησκείας να είναι μέλος μιας μεγάλης στοάς; Δεν σας ενοχλεί ότι ο Υπουργός Εξωτερικών της χώρας, ο κ. Γεώργιος Παπανδρέου, ότι ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Καραμανλής, είναι μέλη της λέσχης “Μπίντελμπερκ”; Ότι πήγαν στη λέσχη “Μπίντελμπερκ” το 1998 και αμέσως μετά είδαμε αποφάσεις της λέσχης “Μπίντελμπερκ” να εφαρμόζονται εις βάρος της χώρας; Πώς θα προστατεύσουμε τους Έλληνες πολίτες; Είναι ψέματα αυτά; Απασχολούν αν είναι δικηγόρος ο ένας ή δεν είναι δικηγόρος ο άλλος;

Κανέναν δεν τον απασχολεί αυτό. Εδώ επί της ουσίας, έχουμε τη δύναμη να μπορούμε βαθιά, κύριε Υπουργέ; Ή θα τα δούμε όλα έτσι περιφερειακά απλώς για να μπορέσουμε να τακτοποιήσουμε κάποιες εσωτερικές καταστάσεις εδώ στη Βουλή. Μπορούμε να προστατεύσουμε τον Έλληνα πολίτη; Και αν βεβαίως, επειδή είδα το βλέμμα σας λίγο έτσι αόριστο και λίγο εριστικό, να σας πω ότι όταν ήσαστε μόνο φοιτητής το 1981, ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε ζητήσει από όλους τους υποψηφίους Βουλευτές, το 1981 επαναλαμβάνω, όταν ετοιμάζονταν να γίνει Κυβέρνηση, να υπογράψουν υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι μασόνοι. Σήμερα, σ’ αυτήν τη Βουλή, ξέρετε πόσοι είναι οι μασόνοι; Ξέρετε πόσοι εμένα μου έχουν δώσει χειραψία, πιστεύοντας ότι ανήκω σ’ αυτό το κλαμπ, με τη γνωστή κίνηση του χεριού; Λοιπόν, είναι δυνατόν αυτήν τη στιγμή να νομοθετούμε, επηρεαζόμενοι από ξένα κέντρα αποφάσεων; Είναι δυνατόν να έχουμε εδώ ανθρώπους που έχουν ορκιστεί σε άλλες καταστάσεις; Αυτό είναι θλιβερό, κύριε Υπουργέ, δεν είναι αστείο. Βρείτε, λοιπόν, μία πρόβλεψη εκεί. Και από την άλλη πλευρά, θα ήθελα να ακούσω μία απάντηση σ’ αυτό το επιχείρημα που ακούστηκε από τον κ. Ανθόπουλο και άλλους, ότι θα ελέγξουμε τα οικονομικά των Βουλευτών. Τις off shore εταιρείες, πώς θα τις ελέγξετε; Έχει ο άλλος δεκαπέντε off shore εταιρείες, τρεχάτε να τον πιάσετε, κύριε Υπουργέ.

Επομένως όλα αυτά δεν είναι με αντικείμενο. Και αυτά τα οποία κάνουμε εδώ μέσα, ξέρετε πολύ καλά ότι δεν έχουν καμία εφαρμογή και θα εκθέσουν με το άρθρο 28 αυτού του Συντάγματος, την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα πάει στα ανθρώπινα δικαιώματα, θα δίνει απόφαση, δεν θα έχει ισχύ το Σύνταγμα μας.

‘Αρα, λοιπόν, εφόσον φτιάξουμε ένα Σύνταγμα, ας το κάνουμε με προοπτική και τουλάχιστον που να σέβεται τον ίδιο του τον εαυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ολοκληρώθηκε η συζήτηση επί της ενότητας των άρθρων 56, 57 και 63. Έχετε το λόγο, κύριε Υπουργέ. Πέντε λεπτά σας αρκούν;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Θα πω τις διατάξεις μόνο, δεν πρόκειται να επιχειρηματολογήσω.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκτιμώ την κόπωση σας και ως εκ τούτου δεν πρόκειται να επαναλάβω τα επιχειρήματά μου, επιχειρήματα που είχα την ευκαιρία να αναπτύξω και στην αρχική αγόρευση μου και στην παρέμβαση που έκανα νωρίτερα σήμερα. Σημείωσα βέβαια όσα άκουσα ο ίδιος και ο κ. Αλευράς είχε την καλοσύνη επίσης να μου δώσει τις αναλυτικές σημειώσεις που ο ίδιος κράτησε όσο για άλλους λόγους ήμουν αναγκασμένος να βρισκόμαι έξω από την Αίθουσα αυτή.

Ήθελα να κάνω μία διαδικαστικούς και υφολογικούς χαρακτήρα παρατήρηση. Η συζήτηση για τα άρθρα 56 και 57 επέτρεψε στη Βουλή να λειτουργήσει ως Βουλή των Βουλευτών και όχι ως Βουλή των κοινοβουλευτικών ομάδων. Και αυτό ήταν ένα ενδιαφέρον πείραμα, πολύ ενδιαφέρον πείραμα.

Είδαμε να δημιουργούνται εγκάρσιες τομές στα κόμματα, να παραλλάσουν οι θέσεις των Βουλευτών, ανεξάρτητα από την κομματική τους ταυτότητα και αυτό είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον, ιδίως στην παρούσα διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος. Πιστεύω όμως παρ’ όλα αυτά πως οι στιγμές έντασης οφείλονται σε παρεξηγήσεις. Πιστεύω πως η διατύπωση του άρθρου 57 για τα κοινοβουλευτικά ασυμβίβαστα είναι η ισορροπημένη, είναι προσεκτική, είναι μία σώφρων διατύπωση και χωρίς να επαναλάβω, όπως είπα και προηγουμένως στην επιχειρηματολογία μου, θέλω να τονίσω απλώς ότι όλες οι επιφυλάξεις, όλες οι αγωνίες, όλοι οι φόβοι έχουν ληφθεί, στο μέτρο του δυνατού, υπόψη.

Μία απορία μου έμεινε, αλλά δεν θέλω να ανοίξω τη συζήτηση

στη αυτή. Η απορία αφορά τη θέση του ΚΚΕ. Εγώ είχα την ευκαιρία να διαβάσω τη μεγάλη και πολύ συμπαθητική συνέντευξη της κας Παπαρήγα στο περιοδικό του “Βήματος της Κυριακής”, στον κ. Σταύρο Θεοδωράκη, την περασμένη Κυριακή. Διάβασα ότι η ίδια θεωρεί τον εαυτόν της υπάλληλο του κόμματος που αμείβεται με σταθερά προσδιορισμένη αμοιβή και είναι ασφαλισμένη στο ΙΚΑ. Και γνωρίζω ότι η μακρά παράδοση του Κ.Κ.Ε. είναι να είναι επαγγελματικά τα στελέχη του και φυσικά ουδέποτε έδωσε την εντύπωση ότι τα μέλη της κοινοβουλευτικής του ομάδας ασκούν επάγγελμα ή έχουν άλλες δραστηριότητες, πλην των δραστηριοτήτων τους των κομματικών.

Σέβομαι όμως την άποψη που διατυπώνει στο άρθρο 57, όπως σεβάστηκα και την άποψη που διατύπωσε στο άρθρο 29. Απλώς δύσκολα μπορώ να τα συνδυάσω αυτά με τα όσα είπα στο άρθρο 86, με τα όσα μα είπα στο άρθρο 24 και σε μια σειρά από άλλες διατάξεις που οδηγούν σε έντονο και διεισδυτικό δικαστικό έλεγχο της πολιτικής ζωής. Το σέβομαι όμως. Θεωρώ ότι είναι ένα πολιτικό σκεπτικό.

Στο άρθρο 56: Όπως είχα πει και στην αγόρευση μου, στην παράγραφο 1 προστίθενται οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, διοικητές, υποδιοικητές, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, ακριβώς επειδή υπάρχει το φαινόμενο της μετατροπής νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου σωρηδόν σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Επίσης στην παράγραφο 3 η διατύπωση για τους δεκαοκτώ μήνες πριν από τη λήξη της τετραετούς βουλευτικής περιόδου θεωρώ ότι πρέπει να γίνει σαφέστερη. ‘Αρα αντί για τη διατύπωση “υπηρετήσαν κατά τους δεκαοκτώ μήνες πριν τη λήξη της τετραετούς βουλευτικής περιόδου” πρέπει κατά τη γνώμη μου ν’ αντικατασταθεί -και αυτό προτείνω- με τη διατύπωση “μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες της τετραετούς βουλευτικής περιόδου”, ώστε να είναι εμφανές, χωρίς ερμηνευτική αμφισβήτηση ότι, αν έχεις υπηρετήσει με ασυμβίβαστη ιδιότητα, έστω και μία ημέρα μέσα στο τελευταίο δεκαοκτάμηνο της τετραετούς βουλευτικής περιόδου, εμπίπτεις στο κώλυμα αυτό.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Είπατε “μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες”;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Θα σας το δώσω.

Επίσης θα υπάρξει ειδική περίπτωση για τα μέλη των ανεξάρτητων διοικητικών και ρυθμιστικών αρχών και θα υπάρξει ειδική περίπτωση για τους γενικούς και ειδικούς γραμματείς Υπουργείων, ώστε να είναι σαφές νομοτεχνικά ότι εμπίπτουν στο κώλυμα αυτό. Ως προς τους μετακλητούς υπαλλήλους για τους οποίους έγινε πάρα πολύ μεγάλη συζήτηση από ορισμένους συναδέλφους, η διαγραφή τους από την εξαίρεση, έτσι ώστε η εξαίρεση να παραμείνει μόνο για τους υποψηφίους Βουλευτές, τους υπάγει στην ίδια ρύθμιση με όλους τους άλλους δημοσίους υπαλλήλους. ‘Ό,τι ισχύει για όλους τους άλλους δημοσίους υπαλλήλους θα ισχύει και για τους μετακλητούς. ‘Ό,τι δηλαδή ισχύει για τους μόνιμους και τους επί θητεί-α θα ισχύει και για τους μετακλητούς.

Το κριτήριο, όπως έχουμε πει κατά κόρον, είναι πλέον το αν κατέχουν θέση προϊσταμένου διευθύνσης ή άλλη αντίστοιχη. Και ο νόμος θα εξειδικεύσει ποιοι είναι αυτοί που κατέχουν θέση προϊσταμένου διευθύνσης οπότε υπάγονται στο απόλυτο τοπικό κώλυμα της παραγράφου 3 του άρθρου 56.

Πάντα στο άρθρο 56: Θα κρατήσω από το σύνολο των άρθρων 56 και 57 επιφύλαξη -παρ’ ότι κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση- να επανέλθω πριν την ψηφοφορία μόνο για το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 56, αυτό δηλαδή που αφορά στη μεταχείριση των ανωτάτων αιρετών μονοπροσώπων οργάνων των δευτεροβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με βάση δηλαδή τα σημερινά δεδομένα τους νομάρχες. Επειδή έχει κατατεθεί μια πρόταση από πολλούς Βουλευτές της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κι επειδή πολλοί συνάδελφοι της Συμπολίτευσης έθεσαν το ζήτημα αυτό, ειδικά για το εδάφιο αυτό διατηρώ μια επιφύλαξη. ‘Αρα η διατύπωση του άρθρου 56 είναι η εξής:

“Παράγραφος 1: Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλλη-

λοι, άλλοι υπάλληλοι του δημοσίου, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, υπάλληλοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή δημοσίων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος ή επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν Βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Η παραίτηση συντελείται με μόνη τη γραπτή υποβολή της. Αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται. Τα ανώτερα αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν Βουλευτές κατά τη διάρκεια της θητείας για την οποίαν εξελέγησαν, ακόμη κι αν παραιτηθούν.

Παράγραφος 3: "Δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν Βουλευτές σε όποια εκλογική περιφέρεια υπηρέτησαν ή σε όποια εκλογική περιφέρεια εκτεινόταν η τοπική αρμοδιότητά τους μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες της τετραετούς βουλευτικής περιόδου:

α. οι διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, πλην των σωματειακών, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

β. τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών που συγκροτούνται και λειτουργούν κατά το άρθρο 101Α' καθώς και των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές.

γ. οι ανώτεροι και ανώτατοι αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας.

δ. οι έμμισθοι υπάλληλοι του δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους, καθώς και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων της περίπτωσης α' που κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα ο νόμος ορίζει. Υπάλληλοι που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο και είχαν ευρύτερη τοπική αρμοδιότητα υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής ως προς εκλογικές περιφέρειες, άλλες απ' αυτήν της έδρας τους, μόνο εφόσον κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα νόμος ορίζει.

ε. οι γενικοί ή ειδικοί γραμματείς υπουργείων ή αυτοτελών γενικών γραμματειών ή περιφερειών και όσοι ο νόμος εξομοιώνει με αυτούς.

Δεν υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας."

Στο άρθρο 57 τώρα. Θέλω κατ' αρχάς να κάνω μία δήλωση για τα Πρακτικά ερμηνευτικού χαρακτήρα. Όταν αναφερόμαστε σε έργα ή μελέτες ή προμήθειες του δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο, εννοούμε έργα ή προμήθειες ή συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, που έχουν τη μορφή σχετικής σύμβασης. Και αναφερόμαστε βεβαίως στις συμβάσεις αυτές που είναι πάντα αντικείμενο συζήτησης ειδικού ελέγχου κλπ. Άρα πρέπει να υπάρχει μία ειδική διαδικασία σύναψης αυτών των συμβάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Αυτό πού είναι;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Αυτό είναι για τα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ανεξάρτητο;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Ναι, είναι για τα Πρακτικά. Αυτό είναι μία ερμηνευτική δήλωση για τα Πρακτικά.

Έρχομαι τώρα στη διατύπωση της παραγράφου 1 του άρθρου 57, όπως έχει διαμορφωθεί από τη συζήτηση.

"1. Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με τα έργα ή την ιδιότητα του ιδιοκτήτη ή εταίρου ή μετόχου ή διοικητή

ή διαχειριστή ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή γενικού διευθυντή ή των αναπληρωτών τους, επιχείρησης που:

α) αναλαμβάνει έργα ή μελέτες ή προμήθειες του δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο ή συνάπτει με το δημόσιο συναφείς συμβάσεις αναπτυξιακού ή επενδυτικού χαρακτήρα.

β) απολαμβάνει ειδικών προνομίων.

γ) κατέχει ή διαχειρίζεται ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό ή εκδίδει εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας.

δ) ασκεί κατά παραχώρηση δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση ή επιχείρηση κοινής ωφέλειας.

ε) μισθώνει για εμπορικούς λόγους ακίνητα του δημοσίου.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής με το δημόσιο εξομοιώνονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και οι άλλες επιχειρήσεις τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Μέτοχος επιχείρησης που εμπίπτει στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής είναι όποιος κατέχει ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου μεγαλύτερου του ένα τοις εκατό.

Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι επίσης ασυμβίβαστα με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος. Νόμος ορίζει τις δραστηριότητες που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα, καθώς και τα σχετικά με τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα και τον τρόπο επανόδου των βουλευτών στο επάγγελμά τους μετά την απώλεια της βουλευτικής ιδιότητας.

Οι δραστηριότητες του προηγούμενου εδαφίου σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να περιλαμβάνουν την ιδιότητα του υπαλλήλου ή του νομικού ή άλλου συμβούλου σε επιχειρήσεις των περιπτώσεων α-δ της παραγράφου αυτής.

Η παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου συνεπάγεται έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα και ακυρότητα των σχετικών συμβάσεων ή πράξεων, όπως νόμος ορίζει".

"2. Βουλευτές που υπάγονται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου οφείλουν μέσα σε οκτώ ημέρες από τη εκλογή τους γίνει οριστική, να επιλέξουν με δήλωσή τους μεταξύ του βουλευτικού αξιώματος και των παραπάνω έργων ή ιδιοτήτων. Αν παραλειφθεί αυτή η εμπρόθεση δήλωση εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα του βουλευτή".

"3. Βουλευτές που αποδέχονται οποιαδήποτε από τις ιδιότητες ή τα έργα που αναφέρονται σε αυτό ή στο προηγούμενο άρθρο και που χαρακτηρίζονται ότι αποτελούν κώλυμα για την υποψηφιότητα βουλευτή ή ότι είναι ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα, εκπίπτουν από το αξίωμα αυτό, όπως νόμος ορίζει".

Η παράγραφος 4 του άρθρου 57, όπως έχει προτείνει η Επιτροπή καταργείται. Η παράγραφος 5 αναριθμείται σε 4 και αντικαθίσταται ως εξής: "4. Ειδικός νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζονται ή εκχωρούνται ή διαλύονται συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και έχουν αναληφθεί από βουλευτή ή από επιχείρηση στην οποία αυτός μετείχε πριν την απόκτηση της βουλευτικής ιδιότητας ή με ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του ιδιότητα".

Προστίθεται επίσης παράγραφος που συστηματικά θα τεθεί ως παράγραφος 7 στο άρθρο 115 ως εξής: "Το προβλεπόμενο στο προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 57 επαγγελματικό ασυμβίβαστο των Βουλευτών τίθεται σε ισχύ με τη δημοσίευση του προβλεπόμενου στην ίδια διάταξη νόμου και το αργότερο την 1.1.2003".

Εδώ τελειώνει το κείμενο. Αυτό σημαίνει ότι έχω αποδεχτεί, σύμφωνα με όσα είχαμε πει κατά τη συζήτηση και τις παρεμβάσεις, την παρατήρηση του κ. Μητσotάκη για τη διάκριση μεταξύ των ηλεκτρονικών μέσων και των μικρών περιφερειακών εφημερίδων. Επίσης είναι σαφές ότι ο νόμος θα προσδιορίσει τις συμβατές δραστηριότητες ανά κατηγορία επαγγελμάτων κ.ο.κ. και θεωρώ πως η δήλωση που έκανα στα Πρακτικά είναι μια δήλωση ισχυρή, που βοηθάει στην ερμηνεία της παραγράφου 1 του άρθρου 57.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Πολιτισμού κ. Ευάγγελος Βενιζέλος καταθέτει για τα Πρακτικά τις σχετικές διατυπώσεις οι οποίες έχουν ως εξής:

“ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ**Άρθρο 56**

1. Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, υπάλληλοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δήμαρχοι και πρόεδροι κοινοτήτων και διοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή δημόσιων ή δημοτικών επιχειρήσεων, συμβολαιογράφοι, φύλακες μεταγραφών και υποθηκών δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν από την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Η παραίτηση συντελείται με μόνη τη γραπτή υποβολή της. Αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται και απαγορεύεται, πριν περάσει ένα έτος από την παραίτηση, η επάνοδος των πολιτικών υπαλλήλων και λειτουργών που παραιτούνται.

3. Έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι, στρατιωτικοί εν ενεργεία και αξιωματικοί των σωμάτων ασφαλείας, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου γενικά, διοικητές και υπάλληλοι δημόσιων και δημοτικών επιχειρήσεων ή κοινωφελών ιδρυμάτων δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές σε οποιαδήποτε εκλογική περιφέρεια στην οποία υπηρέτησαν περισσότερο από τρεις μήνες κατά την τριετία πριν από τις εκλογές. Στους ίδιους περιορισμούς υπάγονται και όσοι διετέλεσαν γενικοί γραμματείς υπουργείων κατά το τελευταίο εξάμηνο της τετραετούς βουλευτικής περιόδου.

Δεν υπάγονται στους ίδιους περιορισμούς οι υποψήφιοι βουλευτές Επικρατείας και οι κατώτεροι υπάλληλοι των κεντρικών κρατικών υπηρεσιών.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**Άρθρο 56 παρ. 1 και 3****(παρ. 1 με ευρεία πλειοψηφία και παρ. 3 με ευρεία πλειοψηφία)**

[Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 56 αντικαθίστανται ως εξής:]

“1. Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, άλλοι υπάλληλοι του δημοσίου, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, υπάλληλοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή δημοσίων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων την διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος ή επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Η παραίτηση συντελείται με μόνη την γραπτή υποβολή της. Αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται. Τα ανώτερα αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές κατά τη διάρκεια της θητείας για την οποία εξελέγησαν, ακόμη και αν παραιτηθούν.”

3. Δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν βουλευτές σε όποια εκλογική περιφέρεια υπηρέτησαν ή σε όποια εκλογική περιφέρεια εκτεινόταν η τοπική αρμοδιότητά τους κατά τους δεκαοκτώ μήνες πριν τη λήξη της τετραετούς βουλευτικής περιόδου:

α) οι διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, πλην των σωματειακών, και των δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων την διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος β) οι ανώτεροι και ανώτατοι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας

γ) οι έμμισθοι υπάλληλοι του δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους καθώς και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεών της περίπτωσης α που κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα νόμος ορίζει. Υπάλληλοι που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο και είχαν ευρύτερη τοπική αρμοδιότητα υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής ως προς εκλογικές περιφέρειες άλλες από αυτήν της έδρας τους, μόνον εφόσον κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα νόμος ορίζει.

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**Άρθρο 56 παρ. 1 και 3****(παρ. 1 με ευρεία πλειοψηφία και παρ. 3 με ευρεία πλειοψηφία)**

[Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 56 αντικαθίστανται ως εξής:]

“1. Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, άλλοι υπάλληλοι του δημοσίου, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, υπάλληλοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή δημοσίων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων την διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος ή επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Η παραίτηση συντελείται με μόνη την γραπτή υποβολή της. Αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται. Τα ανώτερα αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές κατά τη διάρκεια της θητείας για την οποία εξελέγησαν, ακόμη και αν παραιτηθούν.

“3. Δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν βουλευτές σε όποια εκλογική περιφέρεια υπηρέτησαν ή σε όποια εκλογική περιφέρεια εκτεινόταν η τοπική αρμοδιότητά τους μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες της τετραετούς βουλευτικής περιόδου:

α) οι διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, πλην των σωματειακών, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημοσίων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων την διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος

β) τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών που συγκροτούνται και λειτουργούν κατά το άρθρο 101Α' καθώς και των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές

γ) οι ανώτεροι και ανώτατοι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας

δ) οι έμμισθοι υπάλληλοι του δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους καθώς και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεών της περίπτωσης α που κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη,

Δεν υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας και οι μετακλητοί υπάλληλοι πλην των γενικών και ειδικών γραμματέων υπουργείων ή αυτοτελών γενικών γραμματειών ή περιφερειών και όσων ο νόμος εξομοιώνει μ' αυτούς."

όπως ειδικότερα νόμος ορίζει. Υπάλληλοι που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο και είχαν ευρύτερη τοπική αρμοδιότητα υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής ως προς εκλογικές περιφέρειες άλλες από αυτήν της έδρας τους, μόνον εφόσον κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα νόμος ορίζει.

ε) Οι γενικοί ή ειδικοί γραμματείς υπουργείων ή αυτοτελών γενικών γραμματειών ή περιφερειών και όσοι ο νόμος εξομοιώνει με αυτούς.

Δεν υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας.

ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Άρθρο 57

1. Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με τα έργα ή την ιδιότητα μέλους του διοικητικού συμβουλίου, διοικητή, γενικού διευθυντή, ή των αναπληρωτών τους, ή υπαλλήλου εμπορικής εταιρίας ή επιχείρησης που απολαμβάνει ειδικά προνόμια ή κρατική επιχορήγηση ή προς την οποία παραχωρήθηκε δημόσια επιχείρηση.

2. Βουλευτές που υπάγονται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου οφείλουν, μέσα σε οκτώ ημέρες από την εκλογή τους γίνει οριστική, να επιλέξουν με δήλωσή τους μεταξύ του βουλευτικού αξιώματος και των παραπάνω έργων. Αν παραλειφθεί αυτή η εμπρόθεση δήλωση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα του βουλευτή.

3. Βουλευτές που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που αναφέρονται σε αυτό ή στο προηγούμενο άρθρο και που χαρακτηρίζονται ότι αποτελούν κώλυμα για την υποψηφιότητα βουλευτή ή ότι είναι ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα αυτό.

4. Οι βουλευτές δεν μπορούν να αναλαμβάνουν προμήθειες, μελέτες ή την εκτέλεση έργων του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή δημόσιων ή δημοτικών επιχειρήσεων και ενοικιάσεις δημόσιων ή δημοτικών χώρων, ούτε να μισθώνουν ακίνητα που ανήκουν στα προαναφερόμενα πρόσωπα ή να δέχονται παραχωρήσεις κάθε μορφής στα ακίνητα αυτά. Η παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου συνεπάγεται έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα και ακυρότητα των πράξεων. Οι πράξεις αυτές είναι άκυρες και όταν γίνονται από εμπορικές εταιρίες ή επιχειρήσεις, στις οποίες βουλευτής εκτελεί έργα διευθυντή ή διοικητικού ή νομικού συμβούλου ή μετέχει σ' αυτές ως ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος εταίρος.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Άρθρο 57

(με ευρεία πλειοψηφία)

[Η παράγραφος 1 του άρθρου 57 αντικαθίσταται ως εξής:]

"1. Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με τα έργα ή την ιδιότητα του ιδιοκτήτη ή εταίρου ή μετόχου ή διοικητή ή διαχειριστή ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή γενικού διευθυντή ή των αναπληρωτών τους ή υπαλλήλου ή νομικού ή άλλου συμβούλου επιχείρησης που:

α) αναλαμβάνει έργα ή μελέτες ή προμήθειες του δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο ή συνάπτει με το δημόσιο συναφείς συμβάσεις αναπτυξιακού ή επενδυτικού χαρακτήρα

β) απολαμβάνει ειδικών προνομίων

γ) υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 14 και 15

δ) ασκεί κατά παραχώρηση δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση ή επιχείρηση κοινής ωφέλειας

ε) μισθώνει για εμπορικούς λόγους ακίνητα του δημοσίου.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής με το δημόσιο εξομοιώνονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και οι άλλες επιχειρήσεις την διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Μέτοχος επιχείρησης που εμπίπτει στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής είναι όποιος κατέχει ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου μεγαλύτερο του ένα τοις εκατό.

Η παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου συνεπάγεται έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα και ακυρότητα των σχετικών συμβάσεων ή πράξεων, όπως νόμος ορίζει."

Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι επίσης ασυμβίβαστα με την ιδιότητα του συμβολαιογράφου και του άμισθου φύλακα υποθηκών και μεταγραφών.

[Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 57 παραμένουν ως έχουν:] [Η παράγραφος 4 του άρθρου 57 καταργείται. Η παράγραφος 5 αναριθμείται σε 4 και αντικαθίσταται ως εξής:]

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Άρθρο 57

(με ευρεία πλειοψηφία)

[Η παράγραφος 1 του άρθρου 57 αντικαθίσταται ως εξής:]

"1. Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με τα έργα ή την ιδιότητα του ιδιοκτήτη ή εταίρου ή μετόχου ή διοικητή ή διαχειριστή ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή γενικού διευθυντή ή των αναπληρωτών τους επιχείρησης που:

α) αναλαμβάνει έργα ή μελέτες ή προμήθειες του δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το δημόσιο ή συνάπτει με το δημόσιο συναφείς συμβάσεις αναπτυξιακού ή επενδυτικού χαρακτήρα

β) απολαμβάνει ειδικών προνομίων

γ) κατέχει ή διαχειρίζεται ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό ή εκδίδει εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας

δ) ασκεί κατά παραχώρηση δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση ή επιχείρηση κοινής ωφέλειας

ε) μισθώνει για εμπορικούς λόγους ακίνητα του δημοσίου.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής με το δημόσιο εξομοιώνονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και οι άλλες επιχειρήσεις την διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Μέτοχος επιχείρησης που εμπίπτει στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής είναι όποιος κατέχει ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου μεγαλύτερο του ένα τοις εκατό.

Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι επίσης ασυμβίβαστα με την άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος. Νόμος ορίζει τις δραστηριότητες που είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα, καθώς και τα σχετικά με τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα και τον τρόπο επανόδου των βουλευτών στο επάγγελμά τους μετά την απώλεια της βουλευτικής ιδιότητάς.

5. Ειδικός νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζονται ή εκχωρούνται ή διαλύονται συμβάσεις για την εκτέλεση των αναφερόμενων στην παράγραφο 4 έργων και μελετών που έχουν αναληφθεί από βουλευτή πριν από την εκλογή του.

“4. Ειδικός νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζονται ή εκχωρούνται ή διαλύονται συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και έχουν αναληφθεί από βουλευτή ή από επιχείρηση στην οποία αυτός μετείχε με ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του ιδιότητα.”

Οι δραστηριότητες του προηγούμενου εδαφίου σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να περιλαμβάνουν την ιδιότητα του υπαλλήλου ή του νομικού ή άλλου συμβούλου σε επιχειρήσεις των περιπτώσεων α-δ της παραγράφου αυτής. Η παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου συνεπάγεται έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα και ακυρότητα των σχετικών συμβάσεων ή πράξεων, όπως νόμος ορίζει.”

“2. Βουλευτές που υπάγονται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου οφείλουν, μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου η εκλογή τους γίνει οριστική, να επιλέξουν με δήλωσή τους μεταξύ του βουλευτικού αξιώματος και των παραπάνω έργων ή ιδιοτήτων. Αν παραλειφθεί αυτή η εμπρόθεσμη δήλωση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα του βουλευτή.”

“3. Βουλευτές που αποδέχονται οποιοδήποτε από τις ιδιότητες ή τα έργα που αναφέρονται σε αυτό ή στο προηγούμενο άρθρο και που χαρακτηρίζονται ότι αποτελούν κώλυμα για την υποψηφιότητα βουλευτή ή ότι είναι ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα, εκπίπτουν από το αξίωμα αυτό, όπως νόμος ορίζει.

[Η παράγραφος 4 του άρθρου 57 καταργείται. Η παράγραφος 5 αναριθμείται σε 4 και αντικαθίσταται ως εξής:]

“4. Ειδικός νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζονται ή εκχωρούνται ή διαλύονται συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και έχουν αναληφθεί από βουλευτή ή από επιχείρηση στην οποία αυτός μετείχε πριν την απόκτηση της βουλευτικής ιδιότητας ή με ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του ιδιότητα.”

Προστίθεται παράγραφος που συστηματικά θα τεθεί ως παρ. 7 στο άρθρο 115 ως εξής:

“Το προβλεπόμενο στο προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 57 επαγγελματικό ασυμβίβαστο των βουλευτών τίθεται σε ισχύ με τη δημοσίευση του προβλεπόμενου στην ίδια διάταξη νόμου και το αργότερο την 1.1.2003.”)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): 'Όσοι διαβάσουν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με καθαρότερο πνεύμα και μεγαλύτερη προσοχή τις διατυπώσεις, θα δουν ότι όλα όσα είχαν συζητηθεί εδώ έχουν συνδιαμορφώσει την τελική διατύπωση και πάντως στο κρίσιμο θέμα του ασυμβίβαστου δεν μπορεί να αλλάξει η άποψη της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Το ασυμβίβαστο τίθεται ως κανόνας. Ο νόμος θα θεσπίσει τις εξαιρέσεις. Η μεταβατική περίοδος των είκοσι μηνών περίπου είναι επαρκής. Θέλω να πιστεύω ότι ο νόμος θα κινηθεί με μεγαλύτερη ταχύτητα και θα είναι ένας πλήρης νόμος. Ως εκ τούτου πιστεύω ότι έχω δώσει απάντηση.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Θα κινηθεί νωρίτερα;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Δεν χρειάζεται να κινηθεί νωρίτερα. Με ωριμότητα πρέπει να κινηθεί ο νόμος. Πρέπει να συμπεριλάβει όλες τις περιπτώσεις και να αξιολογήσει την πραγματικότητα με στόχο να γίνει αυτό που θέλει η Βουλή και το Σύνταγμα, δηλαδή να αναβαθμίσει το κύρος του βουλευτικού αξιώματος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: 'Όχι το αργότερο, το νωρίτερο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Ως προς το άρθρο 63 είχα πει στην αγόρευσή μου ότι πρόθεση της Πλειοψηφίας είναι να αποσύρει την πρόταση αναθεώρησης, δηλαδή να παραμείνει το άρθρο 63 ως έχει.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Θέλω να διατυπώσω μία άποψη.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Παρακαλώ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω να μου εξηγήσει ο κύριος Υπουργός το εξής και θέλω να δω την πρόθεσή του: Κύριε Υπουργέ, λέτε ότι χρειάζεται μια μεταβατική περίοδος. Με την άποψη τη δική σας, αλλά απλώς θέλουμε να δούμε την ερμηνεία της. Λέτε ότι το απώτατο χρονικό σημείο είναι η 1-1-2003. Αυτό θεωρητικώς σημαίνει ότι μπορεί και μεθαύριο να ληφθεί αυτή η νομοθετική πρωτοβουλία.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Θεωρητικώς ναι.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Η μεταβατική περίοδος που θεωρείτε εσείς αναγκαία, ουσιαστικά ανατρέπεται απ' αυτό που λέτε εσείς και η ίδια η πρότασή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Τι νόημα έχει αυτό; Μπορεί ο νόμος να λέει ότι μπορεί να την ψηφίσουμε αύριο και να ισχύσει από την 1η Ιανουαρίου, όπως λέει το Σύνταγμα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Ως προς το άρθρο 63 έχω εκτιμήσει πάρα πολύ τις παρεμβάσεις που έγιναν από συναδέλφους, όπως ο κ. Λοβέρδος, υπέρ της διατήρησής του.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έστω της περίπτωσης 2 της πρώτης παραγράφου.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Καλύπτεται από την ισχύουσα διατύπωση. Εφόσον τα κόμματα διά των εισηγητών τους αντιτίθενται στην υπερψήφιση της αναθεωρημένης διατύπωσης, δεν έχει κανένα λόγο η Πλειοψηφία να επιμείνει. Αυτές οι διατάξεις έχουν νόημα όταν γίνονται ευρύτερα αποδεκτές. Όταν γίνονται και αυτές αντικείμενο αμφισβήτησης, χάνουν την αξία τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Παυλόπουλος έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Είναι βέβαιο ότι θα χρειαστώ δυο λεπτά παραπάνω από τα πέντε, που μου δώσατε και παρακαλώ να τα έχω.

Αντιλαμβάνομαι την προσπάθεια που έκανε ο κύριος Εισηγητής να βελτιώσει κάποια πράγματα σε σχέση με την αρχική του πρόταση. Αλλά πρέπει να σας πω ότι ακριβώς η προσπάθεια αυτή του κυρίου Εισηγητή με κάνει πολύ περισσότερο σκεπτικό απ' ό,τι ακριβώς ήμουν όταν ξεκίνησε η συζήτηση αυτής της πρότασης.

Σπεύδω να σας πω αυτό που είπα και πριν. Δεν διεκδικώ την εξ αποκαλύψεως αλήθεια ούτε αμφισβητώ ότι υπάρχουν αντίθετα επιχειρήματα από αυτά που θα πω. Θα διευκρινίσω, όμως, ότι αισθάνομαι μια βαθύτατη απογοήτευση και ως προς το τι

σηματοδοτεί η ρύθμιση που εισάγεται, ιδιαίτερα για το θέμα του ασυμβίβαστου και ως προς το τι συνεπάγεται.

Και εξηγούμαι. Απογοήτευση για το τι σηματοδοτεί. Για ποιο λόγο εισάγεται αυτή η ρύθμιση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Εισάγεται γιατί υποβόσκει η άποψη ότι, πρώτον, όσοι από τους Βουλευτές ασκούν ταυτόχρονα οποιοδήποτε επάγγελμα, δεν ασκούν κανονικά τα καθήκοντά τους εδώ. Και, δεύτερον, γιατί όσοι ασκούν ένα οποιοδήποτε επάγγελμα είναι εκ προοιμίου και εξ ορισμού ύποπτοι γι' αυτό το οποίο κάνουν. Εάν υπάρχει άλλη εξήγηση, θα παρακαλούσα πολύ να μου τη δώσετε.

Και ερωτώ. Απηχεί τούτο τις απόψεις του κυρίου Εισηγητή ως Βουλευτή, ως Υπουργού, ως καθηγητή, ως πολίτη; Απηχεί, δηλαδή, τις απόψεις του ότι όσοι από τους συναδέλφους μέσα σε αυτήν τη Βουλή και σε παλαιότερες Βουλές άσκησαν το επάγγελμά τους, παραμέλησαν τα καθήκοντα σε αυτήν; Υπήξαν ύποπτοι διαπλοκής και δεν το ξέρουμε; Πόσα παραδείγματα είχαμε συναδέλφων, οι οποίοι ήταν σ' αυτόν τον χώρο, άσκησαν τα βουλευτικά τους καθήκοντα, τον ελάμπρυναν, όντως καταξιωμένοι στον κοινωνικό χώρο;

Επίσης, όποιος έχει κάποιο παράδειγμα, να μας το πει ευθέως, ανθρώπων οι οποίοι επειδή ασκούν τα καθήκοντά τους, παραβίασαν τον όρκο τους μέσα σ' αυτό το Κοινοβούλιο. Εάν δεν υπάρχουν αυτές οι δύο υποψίες στα μάτια του κυρίου Εισηγητή και όλων άλλων συναδέλφων στηρίζουν αυτήν την άποψη περί ασυμβίβαστου, τότε γιατί μιλάμε για ασυμβίβαστο; Εάν δεν είναι ύποπτοι διαπλοκής όσοι εργάζονται και αν ασκούν τα καθήκοντά τους σωστά, γιατί προτείνεται, άραγε, αυτό το ασυμβίβαστο; Δώστε μια εξήγηση σας παρακαλώ. Θα ήθελα να την ξέρω.

Αυτά σε ό,τι αφορά την απογοήτευση για το τι σηματοδοτεί το ασυμβίβαστο. Μας καθιστά δηλαδή όλους εξ ορισμού ύποπτους. Οι Βουλευτές πρέπει να έχουν ένα αίσθημα αναχωρητισμού; Να ζουν σε έναν κλειστό κόσμο; Μόνον έτσι θα αποδείξουν την εντιμότητά τους;

Εγώ δεν το δέχομαι, κύριε Εισηγητά. Δεν μπορώ να δεχθώ ό,τι για να αποδείξω την εντιμότητά μου και την προσήλωσή μου στο καθήκον, για το οποίο με εξέλεξε ο Ελληνικός Λαός, πρέπει να κάνω μόνο αυτό, το οποίο κάνουμε εδώ, χωρίς να μπορώ να ανοιχτώ στην κοινωνία. Να γίνει με περιορισμούς τους οποίους μπορούμε να δούμε, αλλά όχι έτσι.

Απογοήτευση δεύτερη. Τι συνεπάγεται το ασυμβίβαστο; Αντιλαμβάνεται κανείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη λογική αυτής της ρύθμισης; Πριν ίσχυε το εξής: Ήταν ελεύθερος ο Βουλευτής να ασκήσει ένα επάγγελμα, εκτός από τις εξαιρέσεις εκείνες, που ήταν ασυμβίβαστες. Με αποτέλεσμα τα δικαστήρια, τα οποία ελέγχουν το ασυμβίβαστο, κατά την ερμηνεία του σχετικού κανόνα που καθιερώνει την ελευθερία στην άσκηση επαγγέλματος, να εφαρμόζουν την εξαίρεση στενά.

Παρ' όλα αυτά, κύριε Εισηγητά -εδώ απευθύνομαι και στον καθηγητή του Συνταγματικού Δικαίου και το σημερινό παράδειγμα είναι σαφές- μολονότι ο κανόνας ήταν ελευθερία στο επάγγελμα, εξαιρέσεις τα ασυμβίβαστα, το βλέπετε το αποτέλεσμα. Έρχεται σήμερα μια εισήγηση στο ΑΕΔ, η οποία λέει ότι κάποιος, ο οποίος μετέχει σε ένα διοικητικό συμβούλιο μιας ΠΑΕ, η οποία δεν επιχορηγείται, αλλά στην ουσία παίρνει ένα ποσό που της ανήκει εξαιτίας του τρόπου συμμετοχής στο πρωτάθλημα, ακριβώς αυτός πρέπει να είναι να εκπέσει. Δηλαδή ακόμη και με τους κανόνες που έχουμε σήμερα, αντιλαμβάνεσθε τι γίνεται από πλευράς ερμηνείας.

Και σας ρωτώ ευθέως: Αντιστρέφουμε, λοιπόν, τη λογική, και τον κανόνα. Λογική εφεξής θα είναι ότι δεν επιτρέπεται κανείς να ασκεί επάγγελμα, εκτός από εκείνα που θα ρυθμίσετε με νόμο. Ποια είναι η γραμμή την οποία εσείς μεταδίδετε στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο; Τον κανόνα -απευθύνομαι προς τον καθηγητή του Συνταγματικού Δικαίου- ότι οι εξαιρέσεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Ο κανόνας είναι το ασυμβίβαστο. Άρα, όποιος τολμήσει να ασκήσει επάγγελμα, είναι εξ ορισμού ύποπτος -το τονίζω- και στα μάτια του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου.

Ρωτώ, κύριοι συνάδελφοι, τώρα εσάς που είσθε εδώ και αφήνω τον κύριο Εισηγητή.

Πέστε ότι βγαίνει αυτός ο νόμος εγκαίρως και ρυθμίζει κάποια ζητήματα. Ποιος από μας θα τολμήσει να διακινδυνεύσει με αντίστροφο το τεκμήριο ερμηνείας του σχετικού κανόνα δικαίου; 'Ητοι να διεκδικήσει τη δυνατότητα άσκησης οιοδήποτε επαγγέλματος; Εγώ σας λέω κανείς, διότι θα είναι έρμαιο της οιασδήποτε ερμηνείας. Και μη μου πει ο κ. Εισηγητής ότι οι δηλώσεις του εδώ είναι σαφείς. Ξέρουμε πώς επεκτάθηκε εδώ η νομολογία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου σε κωλύματα και ασυμβίβαστα. Ξέρουμε ότι διαμορφώθηκαν νομολογιακές καταστάσεις που ούτε τις φανταζόταν ο συντακτικός νομοθέτης το 1975.

Οι κανόνες που εισάγονται για τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα είναι πρωτοφανείς σε παγκόσμια κλίμακα στο συνταγματικό χώρο. Ας μου θυμίσει ο συνάδελφος εν όπλοις στο πανεπιστήμιο, κ. Βενιζέλος, έστω ένα παράδειγμα συντάγματος, που έχει τόσο πολυτελείς διατάξεις, δαμόκλειες διατάξεις, καυδιανά δίκρανα στην κυριολεξία, για τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα. Πουθενά δεν το έχω δει αυτό.

Στην πραγματικότητα το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο καθίσταται ρυθμιστής του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας του Κοινοβουλίου στο μέλλον. Το λέω από καρδιάς αυτό. Στο κάτω κάτω ο καθένας μας θα αποφασίσει τι θα γίνει στο μέλλον. Είναι ελεύθερος να το κάνει. Κάνω όμως έκκληση στον κ. Βενιζέλο να αφήσει τον πολιτικό, να αφήσει τις ανάγκες τις οποίες ορισμένοι συνάδελφοι εκφράζουν, και να δει επιστημονικά και πολιτικά τι συνεπάγεται αυτή η ρύθμιση. Να κοιτάξει ξανά τα συντάγματα όλου του κόσμου και να μου πει ένα παράδειγμα ενός συντάγματος, που να έχει αυτές τις ρυθμίσεις.

Του θυμίζω ότι η ίδια η ρύθμιση που κάνει στο άρθρο 57 συνεπάγεται μια αντίφαση, την οποία ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, φαντάζομαι πριν ασχοληθεί με την πολιτική, όχι απλώς θα την είχε επισημάνει, αλλά θα είχε πει ότι είναι ο παραλογισμός στην κορύφωσή του. Λέει στο άρθρο 57 ποια είναι τα ασυμβίβαστα και τα απαριθμεί. Αυτό σημαίνει ότι ο Βουλευτής είναι ελεύθερος να κάνει ορισμένα πράγματα και αυτά είναι τα ασυμβίβαστα. Και καταλήγει σε μια διάταξη, η οποία λέει ότι, πάση περιπτώσει, δεν μπορεί να κάνει οτιδήποτε ο Βουλευτής.

Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό; Είναι ο παραλογισμός της ερμηνείας και της εφαρμογής μιας συγκεκριμένης διάταξης. Ας πει τουλάχιστον ευθέως, για να είναι συνεπής με τον εαυτό του, νομοτεχνικά δίκαιος με τον εαυτό του, ότι απαγορεύεται να κάνει ο Βουλευτής ο,τιδήποτε εκτός από εκείνο που θα πει ο νόμος. Γιατί έτσι όπως μας το λέει, είναι σαν να μην είναι επαγγελματικές δραστηριότητες αυτές που ασκεί προηγουμένως. Είναι παραλογισμός, είναι η προσπάθεια συμβιβασμού της αρχικής λογικής που είχαμε στην πρώτη φάση της αναθεώρησης του Συντάγματος και ενώπιον της Επιτροπής και αυτού του κανόνα τον οποίο εισάγει τώρα.

Κάνω μια τελευταία έκκληση στον κύριο Εισηγητή. 'Αλλωστε έως ότου φθάσουμε στις ψηφοφορίες θα έχουμε να πούμε αρκετά πράγματα. Επιπλέον επιφυλάχθηκε και για το θέμα των νομαρχιών. Του λέω ότι το μόνο το οποίο μπορεί να σώσει τα προσχήματα ως προς τον τρόπο με τον οποίο νομοθετούμε συνταγματικά αυτήν τη στιγμή είναι να πει ότι υπάρχουν περιορισμοί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας διαβεβαιώ ότι ξέρω εγώ ο ίδιος από την εμπειρία μου ότι δεν μπορεί ανεξέλεγκτος ο Βουλευτής να ασκεί οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα. Πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί, τους οποίους θα καθορίζει ο νόμος. Δεν μπορεί όμως να ισχύει το αντίστροφο.

Η λύση είναι μια. Να πει ότι με νόμο που εκδίδεται εφάπαξ - αφ' ης εκδοθεί θα έχει, περίπου, συνταγματική ισχύ - θα καθορισθούν εκείνα τα ασυμβίβαστα, τα οποία δημιουργούν τις προϋποθέσεις, ώστε ο Βουλευτής να μην ασκεί καθήκοντα τα οποία είναι αντίθετα με το καθήκον το οποίο οφείλει να υπηρετεί. Όμως, ο κανόνας πρέπει να είναι αντίστροφος. Δηλαδή ότι ο Βουλευτής μπορεί παράλληλως να εργάζεται, αλλά ο νόμος θα καθορίσει εφάπαξ -το τονίζω και θα έχει περίπου συνταγματική ισχύ- αν δεν θα μπορεί να αλλάξει παρά μόνο με αναθεώρηση του Συντάγματος- ποιοι είναι εκείνοι οι περιορισμοί που δεν μπορεί να υπερβεί ο Βουλευτής.

Ο,τιδήποτε άλλο και να κάνουμε, δύο μόνο πράγματα θα δημιουργήσουμε: Από τη μια μεριά το φόβο των Βουλευτών και ως προς τον τρόπο εκλογής τους και ως προς το τι θα κάνουν όταν εκλεγούν. Και από κει και πέρα καθιστούμε το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και όλους εκείνους που θα θητεύσουν στο μέλλον στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, ρυθμιστές της ετυμηγορίας του Ελληνικού Λαού.

Αυτή η έκκληση που κάνω είναι από καρδιάς και δεν εκφράζει τίποτα παραπάνω από την προσωπική μου εκτίμηση.

Αλλά αν δούμε πώς θα εφαρμοσθεί στο μέλλον, θα με θυμηθείτε κάποτε σε αυτήν την Αίθουσα, για το ποιοι θα είναι σε αυτήν, ποια θα είναι η λογική του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου και πώς δεν θα είναι οι εκλογές που θα ρυθμίζουν ποιος εξελέγεται Βουλευτής ή όχι. Ο Βουλευτής θα εκλέγεται, αυτό είναι σαφές. Αλλά το αν θα μπορέσει να τελειώσει τη θητεία του, θα είναι εντελώς αβέβαιο. Θα είναι θέμα το οποίο θα το ρυθμίζει κάθε φορά κάποιος δικαστής, ο οποίος δεν θα χρειάζεται να προσφύγει σε ερμηνευτικές δηλώσεις του κ. Βενιζέλου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Θα επιχειρηματολογήσω για τα Πρακτικά, κύριε Πρόεδρε. Γιατί όλη αυτή η εξαιρετικά θλιμμένη προσέγγιση του κ. Παυλόπουλου διαπνέεται από μία αρχή, που θέλω να την πω, είναι η αρχή της ερμηνευτικής απρονοησίας. Προσεγγίζει το τελικό κείμενο της διατύπωσης με έναν τρόπο που είναι αβασίμος και για τον τρόπο αυτό θα μετανοιώσει μόλις η διάταξη τεθεί σε ισχύ. Για το λόγο αυτό θα πω μετά τα πράγματα που πρέπει να πω για τα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς!

Ο κ. Τζέκης έχει το λόγο για πέντε λεπτά.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: 'Ακουσα τον κύριο Υπουργό που μίλησε για μία συνέντευξη της Γενικής Γραμματέως του κόμματος, που αναφέρθηκε στη σχέση των στελεχών της ίδιας προσωπικά και των υπολοίπων στελεχών. Βέβαια παραξενεύτηκε με τη θέση που πήραμε, ως Κομμουνιστικό Κόμμα στο συγκεκριμένο ζήτημα. Επαναλαμβάνω για μία ακόμη φορά ότι με συνέπεια από την αρχή που δημιουργήθηκε το πρόβλημα για το ασυμβίβαστο, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος και με τη Γενική Γραμματέα, αλλά και με τον Ειδικό Αγορητή και με τον εκπρόσωπο του κόμματος, το σύντροφο Κολοζώφ, είπαμε ακριβώς τα ίδια. Και βέβαια ίσως ο κύριος Υπουργός να μην είχε προσέξει τότε ότι τονίσαμε ιδιαίτερα ότι σαν κόμμα δεν μας ακουμπάει το ζήτημα, αλλά όμως δεν μπορούμε να κλείσουμε και τα μάτια σε ένα σπουδαίο γεγονός, το οποίο προκύπτει. Αναλύσαμε με επιχειρήματα και αντικρούσαμε τα επιχειρήματα του κυρίου Υπουργού. Βέβαια σε αυτό το σημείο δεν θα συμφωνήσουμε. Άλλα επιχειρήματα και άλλο στόχο έχει ο κύριος Υπουργός και άλλα τα επιχειρήματά τα δικά μας. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπαίνει σε αντιπαράθεση η συνέντευξη της Γενικής Γραμματέως του κόμματος και με τον εκπρόσωπο, το σύντροφο τον Κολοζώφ, αλλά και με εμένα προσωπικά. Δεν θα σταθώ περισσότερο σε αυτήν την επιχειρηματολογία.

Θα μπορούσα βέβαια σε αυτό το σημείο να αναφερθώ στο εξής ότι θα μπορούσε η διατύπωση να γίνει και διαφορετική, δηλαδή το ασυμβίβαστο με τα επαγγέλματα να ορίζει ο νόμος. Κάτι τέτοιο δεν έγινε. Θα ήταν μια λογική εξήγηση και αυτή. Και βέβαια κατά τη δική σας γνώμη είναι λογική εξήγηση η διατύπωση η δική σας, στην οποία όμως μπορούμε να μη συμφωνήσουμε.

Ένα δεύτερο ζήτημα το οποίο θέσαμε με προσοχή στον κύριο Υπουργό και περιμένω μία απάντηση, είναι το ζήτημα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης των κομμάτων, παραδείγματος χάρι του κόμματος αυτήν την ώρα, που έχουμε και την τηλεόραση και το ραδιόφωνο και την εφημερίδα.

Γνωρίζουμε όλοι ότι από το νόμο δεν μπορεί οι μετοχές να είναι στο νομικό πρόσωπο, δηλαδή στο κόμμα, αλλά πρέπει να υπάρχουν σε φυσικό πρόσωπο. Αυτήν την ώρα είναι σε στελέχη, σε Βουλευτές του κόμματος και στην ίδια τη Γενική Γραμματέα. Τι γίνεται με αυτό το ζήτημα; Θα εκπέσει του βουλευτικού αξιώματος η Γενική Γραμματέα ή άλλος Βουλευτής του κόμματος μόλις θα ισχύσει η τροποποίηση του Συντάγματος; Θέλου-

με μία εξήγηση πάνω σε αυτό και είπαμε στον κύριο Υπουργό να το προσεγγίσει με πολλή προσοχή αυτό το συγκεκριμένο ζήτημα, γιατί πιστεύουμε ότι μπορεί να μην αφορά μόνο το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος σήμερα, αλλά μπορεί να αφορά αύριο και τα υπόλοιπα κόμματα.

Ένα τρίτο ζήτημα είναι για τους δημόσιους υπαλλήλους. Αφ'ής στιγμής δεν τίθεται θέμα παραμονής εκτός υπηρεσίας για ένα χρόνο, γιατί χρειάζεται η αίτηση παραίτησης από υπαλλήλους; Κατά τη γνώμη μας -είχαμε κάνει μία πρόταση- η παραίτηση να δίνεται εφόσον τεθεί στην εκλογική διαδικασία και εκλεγεί. Τότε ναι, να δώσει την παραίτηση. Και βέβαια να διατυπωθεί μέσα στην τροποποίηση ότι επανέρχεται στην εργασία του, να είναι κατοχυρωμένο. Και σε αυτό το σημείο θα θέλαμε μια απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Βε-νιζέλο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, οφείλω για λόγους καθαρά θεωρητικούς και ιστορικούς να πω μερικά πράγματα.

Αναφέρθηκε προηγουμένως στην ερμηνευτική απρονοησία, στην οποία τώρα μόλις προσχώρησε ο κ. Παυλόπουλος, ενώ κάποιος επιστήμονας που παρακολουθούν ακροθιγώς και κατ' επιλογήν την αναθεωρητική διαδικασία επιδίδονται στο άλημα αυτό της ερμηνευτικής απρονοησίας εδώ και πάρα πολύ καιρό.

Το άρθρο 57, όπως διαμορφώθηκε τελικά τώρα, έχει μία σαφέστατη διάρθρωση. Στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται, στο πρώτο εδάφιο της, έργα και ιδιότητες, που είναι ασυμβίβαστες με το βουλευτικό αξίωμα. Το να είναι κανείς ιδιοκτήτης, εταίρος, μέτοχος ή διαχειριστής μίας επιχείρησης δεν συνιστά επάγγελμα.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Αν είναι έμπορος και κάνει εμπορικές πράξεις;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Δεν συνιστά επάγγελμα. Και ο μέτοχος ανωνύμου εταιρείας δεν αποκτά εμπορική ιδιότητα. Δεν είναι έμπορος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Μπορεί όμως να την αποκτά, εάν κάνει εμπορικές πράξεις.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Εάν κάνει εμπορικές πράξεις όχι με την ανώνυμη εταιρεία.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Και όχι μόνο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Ο μέτοχος ανωνύμου εταιρείας δεν είναι συνεταίρος ανωνύμου εταιρείας.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Διαφωνώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Στο επόμενο, το προτελευταίο εδάφιο, εισάγεται ο κανόνας των επαγγελματικών ασυμβίβαστων. Είναι άλλο η ιδιότητα ή το έργο και άλλο το επάγγελμα.

Ακριβώς για το λόγο αυτό αφήρεσα από το πρώτο εδάφιο την αναφορά σε επαγγέλματα, δηλαδή την αναφορά στην ιδιότητα του υπαλλήλου ή του εμπορικού ή άλλου συμβούλου επιχειρήσεων, που εμπίπτουν στις πέντε απογορευμένες ιδιότητες, που απαριθμεί η παράγραφος 1 του άρθρου 57. Και τις προσέθεσα τις ιδιότητες αυτές ως ειδικό εδάφιο στο επαγγελματικό ασυμβίβαστο, έτσι ώστε ο νόμος περί εξαιρέσεων να μην μπορεί να επιτρέψει σε κάποιον που, είναι Βουλευτής να είναι υπάλληλος ή νομικός ή άλλου είδους σύμβουλος επιχειρήσεων που εμπίπτουν στα πέντε αυτά πεδία που προσδιορίζει το άρθρο 57.

Είναι, λοιπόν, σαφέστατη η νομοτεχνική διάκριση μεταξύ ιδιοτήτων και έργων από τη μία και επαγγέλματος από την άλλη.

Έρχομαι τώρα στην περιβόητη αυτή διάταξη, στην υποπαράγραφο δηλαδή, στο προτελευταίο εδάφιο, όπως το έχουμε χαρακτηρίσει νομοτεχνικά, της παραγράφου 1 του άρθρου 57 περί επαγγελματικού ασυμβίβαστου. Ποιος είναι ο κανόνας και ποια είναι η εξαίρεση.

Ο κανόνας είναι ότι η βουλευτική ιδιότητα είναι ασυμβίβαστη με την άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας, ταυτοχρόνως όμως ο νόμος ορίζει ποιες δραστηριότητες είναι συμβατές με το βουλευτικό αξίωμα. Και τότε ισχύει ο κανόνας; Όταν εκδοθεί ο νόμος με απώτερο σημείο την 1η Μαρτίου του 2003.

Πώς θα ερμηνευθεί ο νόμος; Ο νόμος θα ερμηνευθεί με βάση τις επιλογές που κάνει ο κοινός νομοθέτης. Ο κοινός νομοθέτης είναι αρμόδιος να πει ποιες δραστηριότητες επαγγελματικές είναι συμβατές και ποιες δεν είναι. Είναι μία μοναδική ευκαιρία να έρθει ο νόμος, να οργανώσει την περιορισμένη και ελεγχόμενη επαγγελματική δραστηριότητα των Βουλευτών, να ρυθμίσει σωρεία αλύθμιστων και κρίσιμων ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών θεμάτων και να λύσει και το ιδιαίτερα λεπτό και επίπονο ζήτημα της επανόδου του Βουλευτή, που χάνει τη βουλευτική ιδιότητα στην επαγγελματική του δραστηριότητα με χρόνο μετάβασης. Τώρα υπάρχουν συνάδελφοι, τέως Βουλευτές, τέως Υπουργοί, οι οποίοι πένονται και οι οποίοι ζουν υπό συνθήκες αναξιοπρεπείς.

Αυτή είναι η δομή της διάταξης, αυτά λέει η διάταξη και δεν καταλαβαίνω τι είναι αυτό που διαφοροποιεί την πρόταση αυτήν από την πρόταση του κ. Παυλόπουλου εφάπαξ νόμος να ορίσει ποιες δραστηριότητες είναι ασυμβίβαστες. Ο εφάπαξ νόμος ενσωματώνεται στο συνταγματικό κείμενο. Διασπά απλώς την αρχή του ενιαίου Συντάγματος. Άρα θα είχαμε τον κατάλογο των συμβατών δραστηριοτήτων μέσα στο Σύνταγμα και δεν θα μπορούσαμε να τον τροποποιήσουμε.

Αντίθετα τώρα έχουμε τον κατάλογο των συμβατών δραστηριοτήτων μέσα σε ένα κοινό νόμο και μπορούμε και οφείλουμε να τον τροποποιήσουμε κάθε φορά που διαπιστώνουμε ότι υπάρχει ένα καινούριο ζήτημα ότι υπάρχει ένα πρόβλημα, ότι υπάρχει μία άλλη πραγματικότητα.

Και απορώ ειδικά για τον κ. Παυλόπουλο τον οποίο εκτιμώ, τον έχω περί πολλού από πλευράς νομικής επιστήμης και το ξέρει αυτό, τον θεωρώ προνομιακό συνομιλητή μου στα θέματα αυτά. Είναι δυνατόν να αντιτείνει στην πρόταση αυτή της πλειοψηφίας τη φοβερή ιδέα του εφάπαξ νόμου; Δηλαδή να βάλουμε τις επαγγελματικές δραστηριότητες σε συνταγματικής περιφέρειας κατάλογο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Τις απαγορευόμενες, όχι τις επιτρεπόμενες.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Ποιες είναι οι απαγορευόμενες; Οι απαγορευόμενες δεν μπορούν να μετατραπούν πια. Και στην έννοια της απαγορευόμενης -όπως θα την προσδιορίσει ο δικαστής- μπορεί να εμπίπτει και μια που εσείς νομίζετε ότι είναι επιτρεπόμενη. Ενώ όταν η έννοια είναι νομοθετική, όταν ο προσδιορισμός είναι νομοθετικός, ο κοινός νομοθέτης μπορεί να ανακόψει οποιαδήποτε καταχρηστική λειτουργία της δικαιοσύνης.

Τα λέω αυτά διότι σε ένα ακροατήριο το οποίο ήταν, για να χρησιμοποιήσω έναν όρο κεκτημένος, ας πούμε λόγω της παρόδου της ώρας, ο κ. Παυλόπουλος βρήκε την ευκαιρία να αναπτύξει μια κινδυνολογικού χαρακτήρα ερμηνευτική προσέγγιση, η οποία είναι εσφαλμένη. Το λέω αυτό, για να γραφτεί εντόνως στα Πρακτικά. Από πάνω μέχρι κάτω εσφαλμένη. Διότι μετά θα επικαλούνται διάφοροι καταχρηστικώς αντιλαμβανόμενοι τον ρόλο τους δικαστές τα όσα είπε ο κ. Παυλόπουλος στα Πρακτικά της Ζ' Ανάθεωρητικής Βουλής, ενώ τώρα που σημειώνω ότι επρόκειτο περί εσφαλμένης προσεγγίσεως και περί ερμηνευτικής απρονοησίας δεν θα έχουν τη δυνατότητα να το κάνουν.

Τώρα ως προς το ΚΚΕ έχω συζητήσει και με τον κ. Σκυλλάκο και με την κα Παπαρήγα και με τον κ. Κολοζώφ για τα θέματα αυτά. Έχω υποδείξει στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος μια λύση. Δεν χρειάζεται να χρησιμοποιεί φυσικά πρόσωπα ως οικονομικούς μετόχους των επιχειρήσεων. Η πρότασή μου είναι να συστήσει ίδρυμα τη διοίκηση του οποίου διόριζε η Κεντρική Επιτροπή του Κ.Κ.Ε. Το οποίο ίδρυμα, ένα ίδρυμα ή περισσότερα, με τη σειρά τους. Θα είναι μέτοχοι των εταιρειών και βεβαίως η διάθεση των κερδών για τους πολιτικούς σκοπούς του ΚΚΕ δεν είναι ασφαλώς κερδοσκοπικής δραστηριότητας. Και άρα μπορεί να υπάρχει ένας νομιμότητας και διαφανέστατος μηχανισμός με τη μέθοδο των ιδρυμάτων, ώστε να μην έχετε πρόβλημα και να μην κινδυνεύετε και από την απίθανη περίπτωση ενός προσώπου οι κληρονόμοι του οποίου μπορεί να μην τιμήσουν το ρόλο που τους ανέθεσε το ΚΚΕ. Γιατί να είστε εξαρτημένοι από κάποιον;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Αυτό θα πρέπει να

το αποφασίζει το κόμμα το ίδιο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Είναι μεγάλη τιμή και χαρά για μένα να δώσω και ένα είδος συμβουλής στο Κ.Κ.Ε. για τα οικονομικά του και για τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Πιστεύω να το εκτιμήσει το ΚΚΕ.

Ορίστε, κύριε Παυλόπουλε, έχετε το λόγο για δυο λεπτά για να κλείσουμε τη συζήτηση.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ο κ. Βενιζέλος μου καταλόγισε ερμηνευτική απρονοησία. Περιττό να του πω βεβαίως ότι ο κ. Εισηγητής Πλειοψηφίας έρχεται και διαβάζει δυο άρθρα, που δεν γνωρίζαμε το περιεχόμενό τους. Τα αναγινώσκει απλώς και είμαστε υποχρεωμένοι να απαντήσουμε. Δεν φθάνει, λοιπόν, που ο ίδιος δεν έχει αποκρυσταλλώσει απόψεις και αλλάζει τις θέσεις του από στιγμή σε στιγμή; Θα έλεγα ότι αν υπήρχαν και υποδιαρέσεις της στιγμής θα είχαμε και άλλες παραλλαγές. Θα μπορούσα να μιλήσω, με βάση τα όσα είπε, για την “αβάσταχτη ελαφρότητα του αναθεωρητικού νομοθέτη”, προσωποποιημένου βεβαίως. Και δεν μιλώ για την υπόλοιπη Βουλή. Θα σας πω γιατί πολύ απλά. Τι μας είπε ο κ. Βενιζέλος;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Ποιος σας επηρέασε για τον Κούντερα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ κύριε Υπουργέ.

Να μη γράφεται καμία διακοπή. Δεν τη θέλω αυτήν την τακτική των διακοπών.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Απευθύνομαι στον Υπουργό Πολιτισμού, ο οποίος υποθέτω ότι, εν πάση περιπτώσει, μπορεί να καταλάβει και πέντε πράγματα παραπάνω απ’ αυτά που είπα. Τώρα αν υπονοεί κάτι άλλο σε σχέση με το πολιτικό παρελθόν του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για τον Μίλαν Κούντερα αυτό είναι δικό του θέμα, πάντως όχι δικό μου.

Πάμε παρακάτω. Μιλώ για την “αβάσταχτη ελαφρότητα” του αναθεωρητικού νομοθέτη για τον εξής απλό λόγο. Τι είπε ο κ. Βενιζέλος; Είπε ότι το Σύνταγμα θα καθορίζει την απόλυτη απαγόρευση. Ο νομοθέτης θα έλθει να ορίσει τις εξαιρέσεις. Και επειδή ο νομοθέτης θα ορίσει τις εξαιρέσεις θα είναι τόσο σαφής και θα μπορεί να αλλάζει κάθε φορά ώστε, εν πάση περιπτώσει, αυτό παρεμποδίζει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο να δώσει όποιες ερμηνείες θέλει.

Θα του θυμίσω κάτι πολύ απλό.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Μην επιμένετε σε αυτό.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εσείς μην επιμένετε, κύριε Βενιζέλε.

Ρωτώ το εξής τους συναδέλφους και τους μη γνωρίζοντες νομικά: Ξέρετε τι σημαίνει αυτό που λέει ο κ. Βενιζέλος; Δεν είναι μόνο ότι ο δικαστής, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, θα κρίνει ερμηνεύοντας εάν ένας Βουλευτής εκπέπει ή όχι.

Υπάρχει και κάτι άλλο πολύ σημαντικό: Ενώ με τη συνταγματική ρύθμιση των ασυμβιβάστων δεν μπορεί να κρίνει ο δικαστής τη συνταγματικότητα κανενός νόμου ο οποίος ορίζει ασυμβίβαστα -γιατί δεν τα ορίζει ο νόμος, ορίζει τους περιορισμούς μόνο- με αυτό που λέει ο κ. Βενιζέλος θα μπορεί, τις εξαιρέσεις τις οποίες εισάγει ο νόμος περί ασυμβιβάστου να τις κρίνει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο ως προς τη συνταγματικότητά τους. Δηλαδή π.χ. εάν είναι τόσο ευρείες αυτές οι εξαιρέ-

σεις, ώστε να αναιρούν τον κανόνα. Γιατί, φυσικά, ο νόμος τελεί υπό τον έλεγχο της συνταγματικότητας του δικαστή. Και τον ρωτώ: Ποιος θα εμποδίσει το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο να κρίνει τον οιονδήποτε νόμο ως προς τον εάν εκφεύγει ή όχι του βασικού κανόνα;

Μου απαντάει σε αυτό; ‘Έχει καμία ασφάλεια η ρύθμιση; Γι’ αυτό μίλησα για...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ναι, αλλά και ο εφάπαξ νόμος που λέτε εσείς είναι απρονοησία.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κάνετε λαθος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Νόμος θα πείτε. Εφάπαξ νόμος ίσον Σύνταγμα.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Βεβαίως αλλά το τονίζω, είναι πολύ πιο προσεκτικός ο δικαστής όταν ελέγχει τη συνταγματικότητα. Φυσικά ο εφάπαξ νόμος είναι κάτω του Συντάγματος, αλλά ακριβώς εξαιτίας του ότι αλλάζει μόνο με βάση την αναθεώρηση του Συντάγματος είναι πολύ πιο προσεκτικός ως προς τον έλεγχο της συνταγματικότητας. Είναι κάτι το οποίο ο κ. Βενιζέλος αγνοεί...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε ένα λεπτό.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Υπουργός Πολιτισμού): Αποκρούω με απόλυτο τρόπο την κινδυνολογική και εσφαλμένη μεθοδολογικά και δικονομικά προσέγγιση του κ. Παυλόπουλου. Για το λόγο αυτό διέγραψα από το εδάφιο περί των εξαιρέσεων τους λόγους για τους οποίους μπορεί να γίνει η εξαίρεση, ώστε να μπορεί ο νομοθέτης, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να προσδιορίσει ποιες δραστηριότητες είναι συμβατές.

Και επίσης εάν ο κ. Παυλόπουλος διάβαζε προσεκτικά την ελαφρά διαφοροποίηση, που υπάρχει στην παράγραφο 3 του άρθρου 57 σε σχέση με την ισχύουσα σήμερα παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου θα αντιλαμβανόνταν ότι έχουν ληφθεί σε συνταγματικό επίπεδο όλες οι δικονομικού χαρακτήρα πρόνοιες ώστε να μη γίνει το ΑΕΔ τιμητής της πολιτικής ζωής καθ’ υπέρβαση των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του, που είναι πολύ συγκεκριμένα και πολύ αυστηρά προσδιορισμένες.

Νομίζω ότι κατόπιν τούτου μπορείτε να κηρύξετε περαιωμένη τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Υπουργέ, δεν θέλω υποδείξεις για τον τρόπο με τον οποίο θα ασκήσω τα καθήκοντά μου, ως Προεδρεύων. Μπορεί να δώσω το λόγο και στον κ. Παυλόπουλο τώρα. Δεν θα μου πείτε εσείς.

Κύριε Παυλόπουλε, θέλετε το λόγο;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: ‘Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Δεν υπάρχει άλλος ομιλητής και συνεπώς κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της ενότητας των αναθεωρητέων άρθρων 56, 57 και 63.

Στο σημείο αυτό δέχστε κύριοι συνάδελφοι να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 01.15’ λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Παρασκευή 2 Μαρτίου 2001 και ώρα 10.30’ με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επερώτησης των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

